

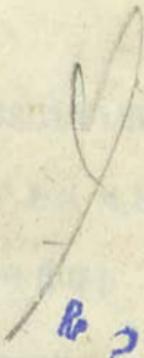
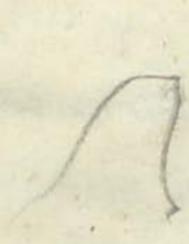
2412

245
U-16 1852

2010
2010

4150 ft
Water level

Water level
250-31-7

R 2001

4150

Emrys

Upright and upright

upright

upright upright

Upright,

5-10-972

Quesenberry

ԳԻՒՔ

ԱԾՎՈՍՈՅՑ ԴԵՒԹԻ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Տ. Տ. ՆԵՐՍԻՄ

ԱԶԳԱՆԵՐ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱՆԱԾԱՏԻՐ ԿԱԹՈՒԴԻԿՈՍԻ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ե Ւ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐքՈՒԹԵԱՆ ՄՐԲՈՅ

ԵՐՈՒՍԱԼԵՄԻ Տ. ՅՈՎԱՆՆՈՒ ՄՐԲԱՋԱՆ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ե Ւ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐքՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԱՆԻՊՈԼԻՅ

Տ. ՅԱԿՈԲԱՅ ԱԶԳԱՆԵՐ ԵՒ ՎԵՀԱՓԱՌ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

— · · · —

Ի ԿՈՍՏԱՆԱՆԻՊՈԼԻՅ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՅՈՎԱՆՆՈՒ ՄՏՖԵՆՏԻՍԵԱՆ

59768-ամ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅ ԱՊՐԵԼ ԱԿADEMİYASI

Ա. Ի. Ա. Մաշտոցի անունով

2901-72

Զեսք իմ տրարին շԱպցմոսարտն , եւ մատու.նք
իմ կաջմեցին զգ.ործի օրհնութեան :

ՍԱՀՄՈՍՏ Ա.

Երանեալ է այր՝ որ ոչ գնաց ՚ի խորհուրդս ամբարշտաց . ՚ի ճանապարհի մեղաւորաց նա ոչ եկաց , և յաթոռս ժանտից ոչ նատաւ :

Այլ յօրէնս տեառն են կամքնորա , և յօրէնս նորա խօրհեսցի նա ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի . և եղիցի նա որալէս ծառ , որ տընկեալ է ՚ի գնացս ջուրց :

Ար զպտուղ իւր ՚ի ժամու տացէ , և տերեւ նորա մի թափեսցի . և զամենայն զոր ինչ արասցէ , յաջողեսցի նմա :

Աչ այսպէս են ամբարիշտք , և ոչ այնպէս . այլ որալէս զփոշի , զոր հոսէ հողմ ՚ի վերայ

Երեսաց Երկրի :

Վասն այսորիկ ոչ յարիցեն ամբարիշտք ՚ի
դատաստան, և ոչ մեղաւորք ՚ի խորհուր-
դըս արդարոց :

Քանզի Ճանաչէ տէր զՃանապարհս արդա-
րոց . Ճանապարհք ամբարշտաց կորիցեն :

Տունք դ:

ՍԱՀՄՈՍ Բ.

Ենվերնագիր ՚ի հեբայեցոց, Երկուին սոքա ընտ
ի համար էն :

Ենդէր խռովեցան հեթանոսք, և ժողո-
վուրդք խորհեցան ՚ի սնոտիս :

Յանդիման եղեն թագաւորք Երկրի, և
իշխանք ժողովեցան ՚ի միասին՝ վասն տես-
ուըն և վասն օծելոց նորա :

Խզեսցուք զկապանս նոցա, և ընկեսցուք
՚ի մէնջ զլուծ նոցա :

Ենակեալն յերկինս ծիծաղեսցի զնոքք, և
տէր արհամարհեսցէ զնոսա :

Յայնժամ խօսեսցի ընդ նոսա բարկութք
իւրով, և սրտմտութեամբ իւրով խռովե-
ցուսցէ զնոսա :

Ես կացի թագաւոր ՚ի նմանէ, ՚ի վերայ
լերին սիօնի սրբոյ նորա՝ ՚ի պատմել զհրա-
մանս տեառն :

Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու, և ես
այսօր ծնայ զքեզ :

Խնդրեա յինէն, և տաց քեզ զհեթանոսս
՚ի ժառանգութիւն, և իշխանութիւն քեզ
ընդ ամենայն ծագս երկրի :

Հովուեսցես զնոսա գաւազանաւ երկաթ-
եաւ, և ոնդ զանօթ բրտի փշրեսցես զնո՞ :
Արդ թագաւորք՝ զայս ՚ի միտ առէք. և
խրատեցարուք ամենեքեան, ոյք դատէք
զերկիր :

Օ առայեցէք տեառն երկիւղիւ, և ցըն-
ծացէք առաջի նորա դողութեամք :

Ընկալարուք զիսրատ նորա, զի մի բար-
կացի տէր, և կորնչիցիք ՚ի ճանապար-
հացն արդարութեան :

Ի ժամանակի՝ յորժամ բորբոքեսցի բար-
կութիւն նորա :

Երանի ամցուն՝ ոյք յուսոցեալ են ՚ի որ :
Տունք ժդ .

ՍԱՀՄՈՍ Դ.

Ապահով Դաստի . ՚ի ժամանակի՝ զի ժախուցեալ
եր նա յերեսաց Աբիսողոմայ որբոյ իւրոյ :

Տէր՝ զի բազում եղեն նեղիչք իմ, և բա-
զումք յարեան ՚ի վերայ իմ :

Հազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չիք

Փրկութիւն սորա առ աստուած իւր =
 Այլ դու տէր՝ օդնական իմ ես, փառք
 իմ եւ բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ :
 Չայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի, և
 լուաւ ինձ 'ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ :
 Ես ննջեցի և 'ի քուն եղէ . զարթեայ՝ և
 տէր ընդունելի իմ է :
 Ոչ երկեայց ես 'ի բիւրաւոր զօրաց նոցա,
 ոյք շուրջանակի պատեալ պաշարեալ պա-
 հեին զիս :
 Արի տէր՝ և փրկեա զիս աստուած իմ .
 զի դու հարեր զամենեսեան, ոյք էին ընդ
 իս թշնամութեամբ . 'ի տարապարտուց .
 և զատամունս մեղաւորաց փշրեսցես :
 Տեառնդ է փրկութիւն . 'ի վերայ ժողո-
 վոդեան քոյ օրհնութիւն քո :
 Տունք ը : Գործացս իը :

ՍԱՀՄՈՍ Դ.

Ի կափարած օրհնութեան . Սաղմոսէր գութիւն
 Դա-թի :

Ի կարդալ իմում լուար ինձ աստուած
 ըստ արդարուեն . 'ի նեղուեն ինձ անդորր ա-
 րարեր . ողորմեա ինձ և լուր աղօթից իմոց :
 Արդիք մարդկան՝ մինչեւ յե՞րբ էք իստա-

սիրտք . ընդէ՞ր սիրէք զնանրութիւն , և
խնդրէք զատութիւն :

Օքաներուք՝ զի սքանչելիս արար տէր սըր-
բոյ իւրում . և տէր լուիցէ ինձ ՚ի կար-
գալ իմում առ նա :

Բարկանայք՝ և մի մեղանչէք . զօր ինչ ասէք
՚ի սիրաս ձեր , յանկողինս ձեր զզջացարուք :
Վատուցէք պատարագս արդարութեան ,
և յուսացարուք ՚ի տէր :

Բազումք ասէին՝ թէ ՞ց յուցցէ մեղ զքա-
րուի տն . նշանեցաւ առ մեղ լոյս երեսաց
քոց . և ետուր ուրախուի սրտից մերոց :
Ի պաղաց ցորենոյ գինուոյ՝ և ձիթոյ իւր-
եանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութք յայս և ՚ի սոյն ննջեսցուք
և զարթիցուք . զի դու տէր միայն առան-
ձին յուսովքո բնակեցուցեր զմեղ :
Տունք ը :

ՍԱՀՄՈՍ Ե .

Ի կապարած վասն վէճակելցն . Սաղմոս Դաւիթ :

Բանից իմոց ունկնդիր տէր , և ՚ի միտ
առ զաղաղակ իմ :

Կայեա ՚ի ձայն աղօթից իմոց , թագաւոր
իմ և աստուած իմ :

Ես զքեղ աղաչեմ տէր , ընդ առաւօտս լը :

ւիցես ձայնի իմում . ընդ առաւօտս պատարաստ եղէց՝ յանդիման լինիլ առ . քեզ : Աչթէ դու՝ աստուած , կամիս զանօրէնութիւն . և ոչ բնակին առ . քեզ չարք . և անօրէնք մի բնակեսցին առաջի աչաց քոյ : Վակցեր զայնոսիլ՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն . կորուսանես զամենեսեան ոյք խօսին զսուտ :

Օ այր արիւնահեղ և զնենգաւոր պիղծ առնես դու տէր . այլ ես ըստ բազում՝ ողորմութենքում՝ մափց 'ի տուն . քո , և երկիրպագից 'ի տաճար նբ քո երկիւղիւ քո : Տէր՝ առաջնորդեա ինձ յարդարութեանքում . վամն թշնամեաց իմոց ուղիղ արա առաջի իմ զՃանապարհս քո :

Օ ի ոչ գոյ 'ի բերանս նոցա Ճշմարտութիւն , եւ սիրաք նոցա նաներեալք են : Որպէս գերեզմանք բաց են կոկորդք նց . և լեզուօք իւրեանց նենդաւորք եղեն : Դատեա զնն ած՝ զի անկցին 'ի խորհրդոց սրտից իւրեանց . ըստ բազումամբարշտուենց մերժեա զնն , զի դառնացուցին զքեզ : Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալ են 'ի . քեզ . յաւիտեան ցնծասցեն , և բնակեսցիս դու 'ի նոսա :

Պարծեսցին 'ի . քեզ սիրելիք անուան քո ,

զի օրհնեսցես դու զարդարն . տէր ոպ զի .
նու հաճութեամբ քո պսակեցեր զնոսա .
Տունք ժր :

ՍԱՀՄԱՍ Զ.

Ի կապարած ընդ օրհնութեան վասն ութերրայ .
Սաղմոն Դաւթի :

Տէր , մի սրտմտութ քով յանդիմաներ զիս ,
և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :
Ողորմեա ինձ տր , զի հիւանդ եմես . քժըշ
կեա զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերք իմ :
Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ՝ և դու տէր
մինչեւ յե՞րբ :

Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ . կեցո
զիս տէր՝ ըստ ողորմութեան քում :
Օ ի ոչ ոք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ , կամ
'ի դժոխս խռատովան առնիցի առ . քեզ :
Վ աստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում .
լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ , և
արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի :
Խռովեցաւ 'ի սրտմտութէ ակն իմ , և մա-
շեցայ ես 'ի վերայ ամ թշնամեաց իմոց :
Ե բաց կացէք յինէն սմենեքեան , ոք
գործէք զանօրէնութիւն :

Լ ուաւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ , լուաւ տէր
աղօթից իմոց . և տէր զինդրուածս իմ

ընկալաւ :

Ամաչեսցեն և խոռվեսցին յոյժ ամենայն
թշնամիք իմ. դարձցին յետո և ամաչես-
ցեն յոյժ վաղվաղակի և խոռվեսցին :
Տունք ժ : Գոբղոս լ :

ՍԱՆՄՈՍ է .

Ապղնու Դաւ-լէ . զըր ասաց պետոն վասն բանին
Քուսեայ որդույ Յիմեայ :

Sէր աստուած իմ 'ի քեղ յուսացայ .
փրկեամ զիս , և յամենայն հալածչաց իմոց
ապրեցո զիս :

Գուցէ երբէք յափշտակիցէ որպէս առ-
իւծ զանձն իմ . ոչ ոք իցէ որ փրկիցէ , և
ոչ այն՝ որ ապրեցուցանիցէ :

Sէր աստուած իմ թէ արարի զայս , և
թէ իցեն անօրէնութիւնիք 'ի ձեռս իմ :
թէ հատուցի երբէք այնոցիկ՝ ոյք հա-
տուցին ինձ չար , անկեայց և եօ 'ի թըշ-
նամեաց իմոց ընդունայն :

Հալածեսցէ ապա թշնամին զանձն իմ ,
հասցէ և կոխեսցէ յերկիր՝ զիեանս իմ .
և զփառս իմ 'ի հող բնակեցուսցէ :

Արի տէր բարկութեամբ քով , և բարձր
լեր 'ի սպառիլ թշնամեաց իմոց :

Օ արթիր տէր աստուած իմ՝ ի հրամանա
քո՝ զոր պատուիրեցեր, և ժողովք ժողո-
վըրդոց շուրջ եղեցին դբեւ :

Վ ասն այսորիկ՝ ի բարձունս դարձ տէր,
և տէր դատէ զժողովուրդս իւր :

Դ ատ արա ինձ տէր՝ ըստ արդարութեն
մում, և ըստ ամբութեն իմում՝ որ յիս :
Կատարեցին չարիք՝ ի վերայ մեղաւորաց.
և յաջողեսցես դու արդարոյ :

Որ քննէ զսիրտս և զերիկամունս աստ-
ուած արդար յիրաւի է ինձ օդնութիւն
յառտուծոյ՝ որ ապրեցուցանէ զայնոսիկ,
ոյք ուղիղ են սրոխւք :

Ե ստուած դատաւոր արդար հզօր և եր-
կայնամիտ . որ ոչ ածէ զբարկութիւն իւր
զօրհանապազ :

Ես թէ ոչ դառնայք առ նա , զսուր իւր
սրեալ է , և զաղեղն իւր լարեալ , և ՚ի
նմա պատրաստեալ է զանօթս մահու , և
զնետս իւր այրեցելովք է գործեալ :

Ե հաւասիկ երկնեաց զանօրէնութիւն . յը-
զացաւ զցաւս , և ծնաւ զանիրաւութիւն :
Դուքն՝ զոր փորեաց և պեղեաց , ՚ի նոյն
անկցի ՚ի խորխորատ՝ զոր և գործեաց :

Դարձցին ցաւք ՚ի գլուխ նր , և ՚ի վե դա-
պաթան նորա անօրէնուիք իւր իջցեն :

Խոստավան եղէց տեառն ըստ արդարութեան նորա, և սազմոս ասացից անուան տեառն բարձրելոյ :

Տունք ժէ :

ՍԱՀՄՈՍ Ը.

Ի խոփարած ՚ի վերայ հնչանացն . Սաղմոս Դաստի :

Տէր տէր մեր, զի՞ սրանչելի է անուն քո
՚ի վերայ ամենայն երկրի :

Համբարձաւ մեծվայելչութի քո ՚ի վերոյ
քան զերկինս . ՚ի բերանոց մանկանց տղայոց
և ստնդեայց հաստատեցեր զօրհնութիւն :
Վասն թշնամեաց քոց տէր . զի եղծցի
թշնամին և հակառակորդն :

Տեսից զերկինս զգործս մատանց քոց . զլու-
սին և զաստեղս՝ զորս դու հաստատեցեր :
Ովէ մարդ, զի յիշես դու զնա . կամորդի
մարդոյ, թէ այց ինչ արասցես դու նմա :
Փոքր ինչ խոնարհ արարեր զնա քան զհը-
րեշտակս քո . փառօք և պատուօք սլրա-
կեցեր զնա, և կացուցեր զնա ՚ի վերայ ա-
մենայն ձեռակերտաց քոց :

Օ ամ ինչ հնազանդ արարեր ՚ի ներքոյ ո-
տից նորա, զխաշն և զարջառ՝ և զնմինչ :
Եւս և զերէ վայրի, զթոչունս երկնից, և
զձկունս ծովու՝ որք շրջին ընդ շաւիլս

ծովու ։

Տէր տէր մեր , զի՞ սքանչելի է անուն քո
՚ի վերայ ամենայն երկրի ։

Տունք թ : Գորզայս իզ :

ՍԱՀՄՈՍ թ .

Ի հագործ վասն գաղփնեացն որդուոյ .
Սաղմոս Գաւթի ։

Պոհացայց զքէն տէր՝ բոլորավ սրտիւ իւ-
մով . պատմեցից զամ սքանչելիս քո :
Ուրախ եղեց և ցնծացայց ՚ի քեզ . սաղմոս
ասացից անուան տեառնդ բարձրելոց :
Ի դառնալ յեսս թշնամեաց իմոց , տկա-
րասցին և կորիցեն յերեսաց քոց :
Երարեր զդատաստանս իմ և զիրաւունս .
Նստար յաթոռ՝ դատաւոր արդարութեն :
Աստեցեր ՚ի հեթանոսս , և կորեաւ ամ-
բարիշտն . զանուանս նոցա ջնջեցեր յա-
ւիտեանս յաւիտենից , և թշնամոյն զէն
պակասեաց մինչ իսպառ :

Օ քաղաքս աւերեցեր , և կորեաւ յիշա-
տակ նոցա աղաղակաւ :

ԱՃ կայ՝ և մնայ յաւիտեան . պատրաստ
արար զաթոռ իւր ՚ի դատաստանի :
Կնքն դատէ զաշխարհս արդարութեամբ ,

և զժողովուրդս իւր ուղղութեամբ :
 Եղեւ աէր ապաւէն տնանկի , օգնական
 'ի նեղութեան 'ի դէպ ժամանակի :
 Յուսասցին 'ի քեզ ամենեքեան՝ ոյք գիւ
 տեն զանուն քո . զի ոչ թողցես զայնոսիկ ,
 ոյք խնդրեն զքեզ տէր :
 Սաղմոս ասացէք տեառն՝ որ բնակեալն է
 'ի սիօն . պատմեցէք 'ի հեթանոս զգորա-
 ծըս նորա :

Ի խնդրել զարիւն նոցա՝ յիշեաց . և ոչ
 մոռացաւ տէր զաղաղակս տնանկաց :
 Ողօրմեա ինձ տէր՝ և տես զխոնարհու-
 թիւն իմ 'ի թշնամեաց իմոց . ո՛ բարձր
 արարեր զիս 'ի դրանց մահու :
 Որպէս պատմեցից զամենայն օրհնութիւ-
 նըս քո 'ի դրունս դստեր սիօնի , և ցնծա-
 ցաց 'ի փրկութեան քում :

Ծնկան հեթանոսք յապականութեան իւ-
 րեանց զոր արարին . և որուայթ՝ զոր թա-
 գուցին , առցէ զոտ նոցա :

Ճանաչի տէր յառնել զդատաստանս իւր .
 և 'ի գործս ձեռաց իւրեանց կապեսցին
 մեղաւորք :

Դարձցին մեղաւորք անդրէն 'ի դժոխս ,
 և ամենայն հեթանոսք որք մոռացան զան :
 Ոչ իսպառ մոռանաց տէր զաղբատն . համ-

բերութիւն տնանկաց մի կորիցէ խսպառ։
Երի տէր՝ և մի զօրասցի մարդ։ դատես
ցին հեթանոսք առաջի քո։
Կացո տէր՝ օրէնսդիր ՚ի վերայ նոցա, և
ծանիցեն հեթանոսք՝ թէ մարդիկ են։
Ռնդէր տէր՝ կացեր ՚ի հեռաստանէ։ ան-
տես արարեր ՚ի դէպ նեղութե ժամանակի։
Յամբարտաւանիլ ամբարշտին, այրի աղ-
քատն։ արգելցին ՚ի խորհուրդս իւրեանց՝
զոր և խորհեցան։

Օ, ՚ի գովի մեղաւորն ՚ի ցանկութիւն ան-
ձին իւրոյ ։ որ զրկէն, և նա գովի։
Իսկ ընդէր բարկացոյց մեղաւորն զած, ըստ
բազում բարկուե իւրում, թէ ոչ խնդրի։
Ոչ է աստուած առաջի աչաց նորա, պիղծ-
են ճանապարհք նորա յամենայն ժամ։
Բարձեալ են իրաւունք յերեսաց նորա.
՚ի վերայ ամ թշնամեաց իւրոց տիրեսցէ։
Եսաց ՚ի սրտի կուրում, թէ ոչ սասանե-
ցայց աղդէ յազդ առանց չարի։
Ենիծիւք և դառնութեամբ և նենդու-
թեամբ լի է բերան նորա, և ՚ի ներքոյ
լեզուի նորա ցաւք և վաստակք։
Եսաի դարանեալ ընդ մեծամեծս ՚ի դաղտ-
նիս՝ սպանանել զամբիծն։
Եւը մը ՚ի անանեալ զամբիծն։

նիս, որպէս զառիւծ՝ ՚ի մորուջ իւրում։
Դարանի յափշտակել զաղքատն։ յափշտա-
կել զաղքատն, և ձգել զնա :

Յորոգայթ իւր խոնարհեցուսցէ զնա։ խո-
նարհեսցի եւ անկցի ՚ի տիրել իւրում՝ ՚ի
վերայ սնանկաց :

Օ, ի ասաց ՚ի սրտի իւրում թէ մոռա-
ցաւ աստուած։ դարձոյց զերեսս իւր,
զի մի տեսցէ իսպառ :

Երի տէր աստուած իմ։ բարձր եղիցի
ձեռն քո, և մի մոռանար զտնանկս :

Խոկ ընդէր բարկացոյց ամբարիշտն զած։
զի ասաց ՚ի սրտի իւրում թէ ոչ քննի :

Տեսանես դու զնա ՚ի ցաւս, և ՚ի սրբ-
մտութիւնս՝ հայիս։ ՚ի քեզ թողեալ է
աղքատն, և որբոյն դու ես օգնական։

Խորտակեսցի բաղուկ մեղաւորի և չարի։
խնդրեսցին մեղք նորա, և նա մի դացի։

Տէր թագաւոր յաւիտեանս յաւիտենից։
կորիցեն հեթանոսք յերկրէ նորա :

Օ, ցանկուի տնանկաց լուաւ տր։ ՚ի պատ-
րաստութիւն սրտից նոյ հայեցաւ ակն քո :

Դատ առնել որբոյն և տնանկի . զի մի
ես յաւելցի մարդ ՚ի մեծաբանել իւրում
՚ի վերայ երեսաց երկրի :

ՍԱՆՄՈՍ Ժ.

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւիթ :

Ի տէր յուսացայ . ո՞րպէս ասիցէք ցանձն
իմ , փոփոխեաց 'ի լերինս ոռղ Ճնձղուկ :
Օ 'ի ահա մեղաւորք լարեցին զաղեղունս
իւրեանց . պատրաստ արարին գնետս 'ի
կապարձս , ձգել ընդ խաւար այնոցիկ՝ ոյք
ուղիղ են սրտիւք :

Օ 'ի զոր դու շննեցեր , նոքա աւերեցին .
խոկ արդարն զբ արար :

Տէր 'ի տաճար սուրբ իւրում . տէր յերա-
կինս յաթու իւրում :

Աչք նորա 'ի տնանկս հային , և արտեւա-
նունք նորա քննեն զորդիս մարդկան :

Տէր քննէ զարդարն եւ զամբարիշտն . որ
սիրէ զմեղս , ատէ զանձն իւր :

Տեղասցի 'ի վնա մեղաւորաց որոդայթ հուր
և ծծումք . այս մըրիկ՝ բաժմին բաժակի նց :

Արդար է տէր՝ և զարդարութիւն սիրէ .
և զուղղութիւն տեսանեն երեսք նորա :

Տունք ը :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԱ.

Ի կապարած ՚ի վերայ ուլերորդին .
Սաղմոս Դաւթիւն :

Վաղեցո զիս տէր , զի նուաղեաց նը . նուա-
ղեցան ճշմարտուիք յորդւոց ՚ի մարդկանէ :
Ի նանիր խօսեցաւ այր ընդ ընկերի խւ-
րում . շրթամբք նենդաւորօք սրտէ ՚ի
սիրտ խօսեցաւ :

Վատակէ տէր զամենայն շրթունս նեն-
դաւորս և զլեզուս մեծաբանս :
Ոյք ասացին . զլեզուս մեր մեծս արաս-
ցուք , շրթունք մեր առ մեզ են , և արդ
մեր ովլէ տէր :

Վ ստառապանաց աղքատին և հեծութե-
տնանկին , այժմ յարեայց ասէ տէր . եղից
զփրկութիւն իմ , և համարձակեցայց ՚ի նո-
նանք տեառն են բանք սուրբ , ոնդ զար-
ծաթ ընտրեալ և փորձեալ յերկրէ , սրբ-
բեալ և պարզեալ եօթնպատիկ ՚ի հողոյ :
Դու տէր պահեցեր զմեզ , և ապրեցուցեր
զմեզ յազգէ յայսմանէ մինչև յաւիտեան :
Շուրջանակի ամբարիշտք շրջին . ըստ
բարձրութեան քում մեծս արասցես դու
զորդիս մարդկան :
Տունք ը :

ՍԱՆՄՈՍ ԺԲ.

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւթի :

Ո՞ինչեւ յԵրբ տէր՝ մոռանաս զիս իսպառ .
մինչեւ յԵրբ դարձուցանես զԵրեսս քո
յինէն :

Ո՞ինչեւ յԵրբ դնեմ զԽորհուրդս յանձն
իմ . և ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս :

Ո՞ինչեւ յԵրբ բարձրանայ թշնամին 'ի վերայ իմ . նայեա և լուր ինձ տէր ած իմ :
Լոյս տուր տէր աչաց իմոց , զի մի երբէք
ննջեցից 'ի մահ :

Ո՞ի ասասցէ թշնամին՝ թէ յաղթեցի նըմա . կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն , թէ ես
սասանեցայց :

Ես յողորմութիւնս քո տէր յուսացայ ,
ցնծացաւ սիրտ իմ 'ի փրկութեան քում .
օրհնեցից զտէր զբարերարդ իմ :
Տունք զ :

ՍԱՆՄՈՍ ԺԳ.

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւթի :

Ասաց անղդամն 'ի սրտի իւրում , թէ ոչ
գոյ աստուած :

Աղականեցան և պղծեցան յանօրէնութեն
իւրեանց . և ոչ ոք է՝ որ առնէ զբաղց-

բութիւն :

**Տէր յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս
մարդկան, տեսանել թէ իցէ՞ ոք իմաս-
տուն, որ խնդրիցէ զաստուած :**

**Ամենեքեան խոտորեցան ՚ի միասին և ան-
պիտանացան :**

**Ոչ ոք է որ առնէ զըարի. և չէ ոք մին-
չեւ ՚ի մի :**

**Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան, ոյք գոր-
ծեն զանօրէնութիւն :**

**Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս կե-
րակուր հացի, և առ տէր ոչ կարդացին :**

**Ենդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ իցէ եր-
կիւղ. զի տէր է յաղդս արդարոց :**

**Զիորհուրդ աղքատին յամօթ արարին.
զի տէր է յոյս նորա :**

**Ո՞ տացէ ՚ի սիօնէ զփրկութիւն խրայէ-
լի. ՚ի դարձուցանել տեառն զգերու-
թիւն ժողովրդեան իւրոյ. ցնծացէ յա-
կոբ՝ և ուրախ եղիցի խրայէլ :**

Տունք ժ : Գորդայս լը :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԴ.

Ի կատարած . Սաղմոս Դաւթի :

Տէր ով կացցէ ՚ի խորանի քում, կամ

ով ընակեսցէ ՚ի լեռուն սուրբ քո :
 Որ գնայ անբիծ՝ գործէ զարդարութիւն ,
 խօսի զՃմարտութիւն ՚ի սրտի իւրում :
 Որ ոչ նենդաւորեաց լեզուաւ իւրով , և
 չար ընկերի իւրում ոչ արար :
 Եախատինս ՚ի մերձաւորաց նա ոչ առնու .
 արհամարհեալ է առաջի նր՝ չարագործն :
 Օերկիւղածու տեառն փառաւոր առնէ . որ
 երդնու ընդ ընկերի իւրում , և ոչ ստէ :
 Օարծաթ իւր ՚ի վարձու ոչ տայ , և կա
 շառս ՚ի վր իրաւանց ոչ առնու . որ զայս
 արասցէ , նս մի սասանեսցի յաւիտեան :

Տունք դ :

ՍԱՆՄՈՍ ԺԵ .

ՅԵՐՅԱՆԿԻՒՐ . Սաղմոս Դասելի :

Պահեա զիս աստուած իմ զի ես ՚ի քեզ
 յուսացայ . ասացի տեառն , տէր իմ ես
 դու , և բարիք իմ ինձ ՚ի քէն են :
 Արբոց քոց՝ որք են յերկրի քում . սքան
 չելի արարեր զամենայն կամն իմ ՚ի նոսա :
 Յաճախեսցին հիւանդութիւնք նոցա .

յետ այսորիկ ապա վաղվաղեսցին :
 Ոչ ժողովեցայց ՚ի ժողովս նց յարեանց . և
 ոչ յիշեցից զանուանս նոցա ՚ի շրթունս իմ :
 Տէր բաժին ժառանդութեան իմոյ՝ և բա-

ժակի իմց դու ես, որ այսրէն դարձու-
ցանես զժառանգութիւն իմ յիս :

Վ իձակը ելին ինձ ընդ ընտիրս, և ժա-
ռանգութիւն իմ հաճոյ եղեւ ինձ :

Օրհնեցից զտէր՝ որ իմաստուն արար զիս,
մինչ ՚ի գիշերի եւս խրատեցին զիս երի-
կամունք իմ :

Յառաջադպյն տեսանեի զտէր առաջի իմ
յամենայն ժամ՝ զի է ընդ աջմէ իմմէ, զի
մի՛ սասանեցայց :

Վ ասն այսորիկ ուրախ եղեւ սիրտ իմ, և
ցնծացաւ լեզու իմ, եւս և մարմին իմ
բնակեսցի յուսով :

Օ ՚ի ոչ թողցես զանձն իմ ՚ի դժոխս, և ոչ
տացես նըյ քում տեսանել զապականուի :

Ցուցեր ինձ զՃանապարհս քո կենաց, լը-
ցուցեր զիս ուրախութեամբ երեսաց
քոց ՚ի քաղցրութենէ վայելցութեան աջոյ
քո մինչ իսպառ :

Տունք ժա:

ՍԱԿՄՈՍ ԺԶ.

Եղիշ . Սաղմոս Դաւիթ :

Լ ուր տէր արդարութեան, և նայեա ՚ի
խնդրուածս իմ. ունկն դիր տղօթից ի-
մոց, զի ոչ շրթամբք նենդաւորօք :

Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ Ելցեն, և
աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն։
Փորձեցեր դսիրտ իմ, և քննեցեր ՚ի գի-
շերի։ փորձեցեր զիս՝ և ոչ գտաւ յիս ա-
նիրաւութիւն։

Ո՞ի խօսեսցի բերան իմ զգործս որդւոց
մարդկան։ վասն բանից շրմանց քոց Եօ
պահեցից զՃանապարհս խիստս։
Հաստատեա զշաւիղս իմ ՚ի ճանապարհի
քում, զի մի գայթակղեսցին գնացք իմ։
Ես առ քեզ տէր կարդացի՝ զի լուար ինձ
աստուած, խոնարհեցո առ իս զունկն քո
և լուր բանից իմոց։

Աքանցելի արարեր զողորմութաքո։ ո՞վըր-
կես զայնոսիկ ոյք յուսացեալ են ՚ի քեզ,
յայնցանէ ոյք հակառակ կան աջոյ քո։
Պահեա զիս որպէս բիբ ական։ ընդ հովա-
նեաւ թեոց քոց ծածկեսցես զիս յերեսաց
ամբարշտաց, ոյք տառապեցուցին զիս։
Ուշնամիք զանձն իմ պաշարեցին, և ՚ի
ճարաս իւրեանց արդելին։ և բերանք նո-
ցա խօսեցան զամբարտաւանութիւն։
ԱԵրժեցին զիս, և այժմ դարձեալ պատե-
ցան զինեւ։ ուշ եղին խոնարհեցուցա-
նել զիս յերկիր։

Համարեցան ինձ որպէս առիւծ զի պատ-

բաստիյորս, և որպէս կորիւն առիծու
զի նստի դարանեալ:

Արի տէր՝ ժամանեա նոցա և խափանեա
զնոսա . փրկեա զանձն իմ յամբարշտաց՚ի
սրոյ՝ և ’ի ձեռաց թշնամւոյն:

Տէր կրօն զնոսա յերկրէ . բաժանեա և
խափանեա զնոսա ’ի կեանս իւրեանց:
Գաղտնեօք քովլք լցան որովայնք նոցա .
յագեցան կերակրովլք, և թողին զմնաց-
ուածս աղայոց իւրեանց:

Ես արդարութեամբ երեւեցայց երեսաց
քոց . և յագեցայց յերեւիլ փառաց քոց:
Տունք ժե : Գորդայս լք :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ.

Ի խաբարած ՚ի վերայ պատերազմող նահապակի ծա-
ռայի պետոն Դաս-Արք . ըստ խօսեցաւ ընդ պետոն
զբանս օրհնութեան, յառուր յորում դրկեաց զնո-
պէր ՚ի յեռաց ամենայն լշնամեաց, և ’ի յեռաց
Սասուղայ : և ասէ :

Այրեցից զքեղ՝ տէր զօրութի իմ, տէր
հաստատիչ իմ, ապաւէն իմ և փրկիչ իմ:
Վստուած օգնական իմ և ես յուսամ ’ի
նա . ապաւէն իմ, եղջիւր փրկութեան
իմոյ ընդունելի իմ է :

(Օրհնելով կարդացից առ տէր, և 'ի թըշ
նամեաց իմոց ապրեցայց :

Չուրջ եղեն զինեւ երկունք մահու . և
ուղիք անօրէնութե՛ խոռվեցուցին զիս :
Վիշտք դժոխոց պաշարեցին զիս . և ժա-
մանեցին ինձ որոգայթք մահու :

Ինեղութեան իմում ես առ տէր կարդա-
ցի , և առ աստուած իմ աղաղակեցի :

Խուաւ ինձ 'ի տաճարէ սրբոյ իւրմէ ձայ-
նի աղօթից իմոց . և աղաղակ իմ առաջի

նորա , մացէ յականջս նորա :

Խոռվեցաւ և դողաց երկիր , և հիմունք
Երանց սասանեցան և խոռվեցան , զի
բարկացաւ 'ի վերայ նոցա աստուած :

Ել ծուխ 'ի բարկութենէ նորա , և հուր
յերեսաց նորա բորբոքեցաւ , և փայլա-
տակունք հատան 'ի նմանէ :

Խոնարհեցոյց զերկինս և էջ . և մէգ 'ի
ներքոյ ոտից նորա :

Ել 'ի քրովեէս և թռեաւ . սլացաւ նա 'ի
թեւս հողմոց :

Եղ զիսաւար 'ի ծածկոյթ իւր , և շուրջ
զնովաւ են յարկը իւր , և խաւարային
ջուրք մինչեւ յամպս օդոց :

Ի փայլատակել նր առաջի նոյ , ամալք ան-
ցուցին զկարկուտ , և զկայծակունս հուր :

Որոտաց որ յերկնից, և բարձրեալն ետըդ
ձայն իւր՝ ի կարկուտ և՝ ի կայծակունս հուր:
Առաքեաց զնետո իւր և ցրուեաց զնու-
տա . յաճախեաց զփայլատակունս իւր, և
խոռվեցոց զնոսա:

Երեւեցան աղբերք ջուրց, և յայտնեցան
հիմունք աշխարհի:

Ի սաստէ քումմէ տէր, և ՚ի շնչել հոգ-
ւոյ բարկութեան քո:

Առաքեաց ՚ի բարձանց և ընկալաւ զիս .
ընկալաւ զիս ՚ի ջուրց բաղմաց:

Փրկեսցէ զիս տէր ՚ի թշնամեաց իմոց հր-
զօրաց, և յատելեաց իմոց զի հզօրք եղեն
քան զիս:

Յամանեցին ինձ աւուրք չարչարանաց ի-
մոց . եղեւ տէր հզօրիչ իմ, և եհան զիս
յանդորր . և փրկեաց զիս տէր՝ զի կամե-
ցաւ զիս:

Հատուսցէ ինձ տէր ըստ արդարութե ի-
մում. ըստ ամբծութիմում հատուսցէ ինձ:
Ես պահեցից զՃանապարհս տեառն, և
ոչ ամբարշտեցայց յատուծոյ իմմէ:

Ամենայն իրաւունք նո՞ առաջի իմ են . և
զարդարութիւր ոչ ՚ի բացեայ արար յինէն:
Եղեց և ես ամբիծ ընդ նմա . և զդուշա-
ցայց յանօրէնութենէ իմմէ:

Հատուսցէ ինձ տէր ըստ արդարութեան
իմում, ըստ սրբութեան ձեռաց իմոց ա-
ռաջի աչաց իմոց :

Ինդ սրբոյն նը եղիցիս, ընդ առն ամբծի
ամբիծ եղիցիս, ընդ ընտրեալսն ընտրեալ
եղիցիս, և զժիւրսն կործանեսցես :

Դու զժողովուրդս խոնարհս կեցուցա-
նես. և զաքս ամբարտաւանից դու խո-
նարհեցուցանես.

Դու լուսաւոր առնես զՃրագ իմ տէր.
աստուած իմ, լոյս արա ինձ ՚ի խաւարի :
Քեւ փրկեցայց ՚ի փորձութենէ. աստու-
ծով իմով անցից ընդ պարիսպս :

Վստուած իմ, ամբիծ են ճանապարհք քո.
և բանք տեառն ընտրեալ են. և ապա-
ւէն ամենեցուն որք յուսան ՚ի նա :

Վասն զի ովլ է աստուած բաց ՚ի տեառնէ,
կամ ովլ է ան բաց յաստուծոյ մերմէ :

Ած, որ զգեցուցեր ինձ զօրութիւն, և ե-
ղեր յամբեցութեան զՃանապարհս իմ:

Հաստատեցեր զոտս իմ որպէս զեղչե-
րուի. և ՚ի վերայ բարձանց կացուցեր զիս :

Ուսուցեր զձեռս իմ ՚ի պատերազմ, և ա-
րարեր զբազուկ իմ ոնկ զաղեղն հաստ . և

ետուր ինձ զպաշտպանութի փրկուեքոյ :

Աջ քո ընկալաւ զիս, և խրատ քո կանդնեց

զիս խսպառ , և խրատ քո ուսուցէ զիս :
 Ընդարձակեցեր զգնացս իմ՝ ՚ի ստորէ իմ
 մէ , և ոչ տկարացան շաւիղը իմ :
 Հալածեցից զթշնամիս իմ և հասից նց . և
 ոչ դարձայց ՚ի նցնէ՝ մինչև սպառեցից զնն :
 Վեղեցից զնոսա , և այլ մի՛ կարասցեն
 կեալ . և անկցին ՚ի ներքոյ ոտից իմոց :
 Օգեցուցեր ինձ զօրուի՝ ՚ի պատերազմի . և
 զյարուցեալսն ՚ի վր իմ՝ ներքոյ իմ արարեր :
 Օթշնամիս իմ հալածականս արարեր , և
 զատելիս իմ սատակեցեր :

Աղաղակեցին , և ոչ ոք էր որ փրկէր զնո-
 սա . կարդացին առ տէր՝ և ոչ լուաւ նոցա :
 Ունրեցից զնոսա ող փոշի առաջի հողմոյ .
 և որպէս կաւ գուեհաց կոխեցից զնոսա :
 Փրկեսցէ զիս որ ՚ի հակառակուէ ժողովը-
 դոց , և կացուսցէ զիս գլուխ հեթանոսաց :
 Ժողովուրդ՝ զոր ոչ դիտէի , ծառայեաց
 ինձ , և ՚ի լուր ականջաց լուաւ ինձ :
 Որդիք օտարաց ստեցին ինձ . որդիք օ-
 տարաց մաշեցան , և կաղացան ՚ի շաւ-
 զաց իւրեանց :

Կենդանի է տէր և օրհնեալ է աստուած .
 և բարձր եղիցի աստուած փրկուն իմոյ :
 Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ , և հնա-
 զանդ առնէ զժողովուրդո ընդ ինեւ :

Փրկիչ իմ՝ ՚ի թշնամեաց իմոց բարկացուցաց . յայնցանէ որք յարուցեալ են՝ ՚ի վերսց իմ, բարձր արարեր զիս, և յառաջնէ անիրաւէ փրկեցեր զիս :

Վ ս այսորիկ խոսառվան եղեց քեզ՝ ՚ի հեթանոսս, և անուան քում սաղմոս ասացից : Վեծ արարեր զփրկութիւն թագաւորի նր . առնել ողորմութիւնդ օծելց նր դաւթի, և ընդ զաւակի նորա աղդէ մինչեւ յազդ :

Տունք ծ :

Կանոնս Գորդայու է : Սաղմոս ժէ :
Տունք մլը :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄՈՎՍԵՍԻ ԵՒ ՈՐԴԻՈՅՆ :

ԽՄԱՅՅԵԼԻ

Եւէ ժէ :

Օրհնեցուք զտէր, զի փառօք է փառաւորեալ :

Օհեծեալս և զերիսլարս ընկեց ՚ի ծով . օդնական ընդունելի իմ տէր, և եղեւինձ ՚ի փրկութիւն :

Սա է իմ աստուած, և փառաւոր առնեմ զսա . անձ հօր իմոյ, և բարձր արարից զսա : Տէր խորտակէ զպատերազմունս . և տէր է անուն նորա :

Օ ընտիրս արանց և զընտիրս սպառապիւնաց, զկառու և զերիվարս և զամենայն զօրութիւնս փարաւոնի ընկէց 'ի ծով։ Օով ծածկեաց զնոսա . ընկլան յանդունդ դըս խորոց իբրեւ զվէմս։

Ա զո տըր՝ փառաւորեալէ զօրութ իւրով, և աջ քո տէր՝ խորտակեաց զթշնամիս քո : Եւ մեծութ փառաց քոց մանրեցեր զշակառակորդս քո . առաքեցեր զքարկութի սրտմտութ քոյ, և եկեր զնոն ոնդ զեղէգն : Հոգւով զօրութեն սրտմտութեն քո սպատառեցան ջուրք . դիզան՝ կացին որպէս պարիսպ քարեայ ջուրք ծովուն . և պաղեցան դիզան ալիք ջուրցն 'ի մեջ ծովուն : Ասաց թշնամին . ասէ, հալածեցից՝ հասից՝ հարից . բաժանեցից զաւարն, և լըցուցից 'ի նոցանէ զանձն իմ։

Ի սուր իմ արկից զնոսա . տիրեսցէ և բարձրասցի 'ի վերայ նոցա աջ իմ։

Առաքեցեր զհողմն քո, և ծածկեաց զնոսա ծով . ընկղմեցան, և իջին որպէս կապար 'ի ջուրս սաստիկս :

Ո՞ նմանի քեզ յաստուածս տէր, կամ ով նմանիցի քեզ՝ փառաւորեալդ 'ի սուրբս : Աքանչելի փառաւորեալ՝ որ առնես զնըշանս և զարուեսոս . ձգեցեր զձեռն քո ,

և եկուլ զնոսա երկիր :

Եռաջնորդեցեր արդարութեամբ ժողով
վրդեանքո այսմ, զոր և փրկեցեր :
Ոխիթարեցեր զնն զօրութքով՝ ի բանակետը սրբութեան ազգք և բարկացան .
և երկունք կալան զբնակիչսն փղտացւոց :
Յայնժամ փութացան դատաւորք եղով
մայ, և իշխանք մովաբացւոց :
Կալաւ զնոսա դողումն, հալեցան ամենայն բնակիչք քանանացւոց :
Անկցի ՚ի վերայ նոցա ահ և դողումն . և
՚ի զօրութենէ բազկի քո քարասցին :
Ոինչեւ անցցէ ժողովուրդ.քո տէր, մինչեւ
անցցէ ժողովուրդ քո այս՝ զոր ստացար :
Տարեալ տնկեսցես զնոսա ՚ի լերին ժառանգութեան քոյ, ՚ի պատրաստութիւն
բնակութեան ժառանգութեան քոյ :
Օքոր ստացար ՚ի սկզբանէ տէր, ստացար
սրբութ՝ զոր պատրաստեցին ձեռքքո . տէր
թագաւոր յաւիտեանս յաւիտենից, և և և :
Օքի եմուտ փարաւոն կառօք և երիվարօք
և ընտիր սպառազինօք ՚ի մէջ ծովուն :
Եւ էած ՚ի վերայ նոցա տէր զջուրս ծովուն . և որդիքն իսրայէլի գնացին ընդցամաք ՚ի մէջ ծովուն :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆԹԱՆՔ

Քրիստոս է իմ աստուած, և փառաւոր
առնեմ զսա. աստուած հօր իմոյ, և բար-
ձլք արարից զսա:

Վարդասէր տը, վն սրբուհւոյ անսարատի
մօր քոյ և կուսի, և վն խաչիքո պատուա-
կանի, ընկալզաղաչանս մեր, և կեցո զմեղ:

Քարող և աղօթ՝ Երանեալ և Իբրեւ
կանոնացն:

Վ ասն ՚ի վերուատ խաղաղութեան և
փրկութեան անձանց մերոց զտէր աղա-
չեսցուք: Տէր ողորմեա:

Վ ասն ըելի լինելոյ տեառն տատուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց, զտէր աղա:

Վ ասն քաւիչ և ներող լինելոյ աստուծոյ
՚ի վերաց մեղաց մերոց, զտէր աղա:

Վ ասն թողոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր
զկամաց և զակամաց, զտէր աղա:

Վ ասն զի մի ընդ խոտանան գաանիցիմք յա-
ւուրն պատասխանատուուե, զտէր աղա:

Վ ս հոգւոցն հանդուցելոց՝ որք Ճշմարիտ
և ուղիղ հաւատալ ՚ի քննիչեցին, զոր ա:

Եւ եւս՝ միաբան վասն Ճշմարիտ և սուրբ
 հաւատոյս մերոյ զտէր աղա :
 Օչանձինս մեր և զմիմեանս տեառն աստու-
 ծոյ ամենակալին յանձն արասցուք :
 Աղօրմեաց մեղ տէր աստուած մեր ըստ
 մեծի ողօրմութեան քում . ասասցուք աւ
 մենեքեան միաբանութեամբ :
 Տէր ողօրմեա . որ ողօրմեա . որ ողօրմեա :

Աղօրէ :

Տէր տունթեան՝ և գոյացուցիչ գիշերոյ,
 որ արարեր զտիւ ՚ի զքօսանս բարեգոր-
 ծութեան ՚ի փրկութիւն անձանց մերոյ,
 և զգիշեր ՚ի հանդիստ քնոյ տկարացեալ
 բնութեան մերոյ : Խոկ այժմ զարթուցեալ
 բացեր զքերանս մեր յօրհնաբանութիւն՝
 ահաւոր և փառաւորեալ անուանդքում
 սրբոյ : Ընկալ և այժմ զաղազանս մեր , և
 յաջողեա մեղուղիղ հաւատով և առաքի-
 նասէր վարուք ՚ի նոյն պաշտօն քո կան-
 խել միշտ , և նովին կանոնիւս անդադար
 փառաւորել զհայր և զօրդի և զսուրբ
 հոգիդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
 ւիտենից . ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն =
Ըստուծոյ Երիբրագիւցուն =

Օքեզ, որ յամենայնի գթած և մարդա-
սէր տէրդ ես, աղաչեմք հանապաղ, զի
զօրացուսցես զմեզ օր ըստ օրէ կալ՚ի կար-
դի կրօնաւորութեան մերում։ Յեթե-
ւացո տէր՝ զքաղցր լուծ քո՝ զոր եղեր՚ի
վերայ մեր, զի կարասցուք կալ՚ի պատուի-
րանի քում, և զհաճոյսն առնել առաջի
քոյամենայն ժամ՝ ի տուէ և ՚ի գիշերի =
Նըշտակային երգակցութեամք զքեզ
օրհնել, զքեզ գովել, և քեզ գոհութիւն
և փառս մատուցանել ամենազօր տէրու-
թեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից . ամեն :

Աղլուանք :

Աղմոսիւք և օրհնութեամք և երդօք
հոգեւորօք անդադար փառաւորեմք ըդ
հայր և զորդի և զսուրբ հոգիոդ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամեն :
Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս .
ամեն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Լուր դուստր եւ տես . խոնարհեցն զունկն քո :

ՍԱՀՄՈՍ ԺԷ.

Ի կապարած . Սաղմոս Դաս-թի :

Երկնք պատմեն զփառս այ , և զարարա-
ծը ձեռաց նորա պատմէ հաստատութի :
Օր առուր բղխէ զբան . և դիշեր գիշե-
րի ցուցանէ զգիտութիւն :
Ոչ են բանք և ոչ են խօսք , որոց ոչ լսին
ձայնք նոյցա :

Ինդ ամենայն երկիր ելքարբառնոցա , և
մինչեւ 'ի ծագս աշխարհի են խօսք նոյցա :
Յարեւու եհար զխորան իւր , և ինքն ոոլ
փեսայ՝ զի ելանէ յառագաստէ իւրմէ . և
յնծայ նա որպէս հօկայ յընթանալ զճա-
նապարհս իւր :

Ի ծագաց երկնից են ելք նր . և հանդիսա
նորա մինչեւ 'ի ծագս նորուն , և ոչ ոք ի-
ցէ , որ թագիցէ 'ի տապոյ նորա :

Օրէնք տեառն ամբիծ են , և դարձուցա-
նեն զհոգիս . վկայութիւն տեառն հաւա-
տարիմէ , և իմաստուն առնէ զտղայս :
Արդարութիւն տեառն ուղիղ է , և ու-

բախ առնէ զսիրտս . պատուիրանք տեա-
ռլն լրյս են , և լրյս տան աչաց . Երկիւղ
տեառն սուրբ է , և մնայ յաւիտեան :
Դատաստան տեառն Ճշմարիտ է . և ար-
դար է 'ի նոյն :

Յանկալի է նաքան զուկի և քան զականս
պատուականս բաղումն . քաղցր է նաքան
զմեղու խորիսիս :

Քանզի ծառայ քո պահեսցէ զայս . 'ի պա-
հել նմա ղհատուցումն բաղում :

Օ յանցուածս իւր ովկարէ առնուլ 'ի միտ .
'ի գաղանեաց իմոց սուրբ արա զիս տէր , և
յօտարէն պահեա զծառայս քո :

Ապա թէ ոչ տիրեսցեն ինձ , յայնժաման-
քիծ եղէց , և սր եղէց 'ի մեղաց մեծաց :
Եղիցին քեղ հաճաց բանք բերանոյ իմոյ , և
խորհուրդք սրտի իմոյ առաջի քո յամենայն
ժամ , տէր օդնական իմ և փրկիչ իմ :

Տունք ժդ .

ՍԱՆՄՈՍ ԺԹ .

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւիթ :

Լ ուիցէ քեղ տէր յաւուր անձկութեան .
օդնական եղիցի քեղ անունն այ յակոբայ :
Առաքեսցէ քեղ տէր օդնութի 'ի սրբուէ
իւրմէ , և 'ի սիօնէ ընկալցի զքեղ :

Յիշեսցէ տէր զամենայն պատարագս քո,
 և զուխտս քո ընդունելի արասցէ :
 Տացէ քեզ տէր ըստ սրտի քում . և զա-
 մենայն խորհուրդս քո նա կատարեսցէ :
 Ծնծասցուք մեք 'ի փրկութեան քում . յա-
 նուն աստուծոյ մերոյ մեք մեծք եղիցուք :
 | ցուսցէ տէր զամ խնդրուածս քո . այժմ
 ծանեաք , զի կեցցյ տէր զօծեալ իւր :
 | ուաւ սմայերկնից 'ի սրբութենէ իւր-
 մէ , 'ի զօրութիւն փրկութե աջոյ իւրոյ :
 Առքա կառօք և սոքա երիվարօք . այլ մեք
 զանուն տեառն այ մերոյ կարդասցուք :
 Առքա խափանեցան և անկան . մեք յա-
 րեաք և ուղիղք եղաք :

Տէր կեցո զթագաւորն , և լուր մեղյա-
 ւուր յորում կարդասցուք առ քեզ :
 Տունք ժ :

ՍԱՂՄՈՍ Ի .

| կապարած . Սաղմոս Դասթի :

Տէր 'ի զօրութե քում ուրախ եղիցի թագա-
 ւորն 'ի փրկութե քում ցնծասցէ յոյժ :
 Օցանկութի սրտի նր ետուր նմա , և ըդ
 կամս շրթանց նորա ոչ արգելեր 'ի նմանէ :
 Ժաման արարեր զնայօրհնութիւն քաղց-
 րութեան քոյ . և եղեր 'ի գլուխ նորա

պատկեր պատուականէ :

Կեանսինդրեաց ՚իքէն, և ետուր նմա ընդ
երկայն աւուրս՝ յաւիտեանս յաւիտենից :
Վեծ են փառք նր՝ ՚ի փրկուելքում. զփառս
մեծվայելքութելքո դիցես ՚ի վերայ նորա :
Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յաւ
իտենից . և ուրախ արասցես զնա յուրա
խութիւն երեսաց քոց :

Թագաւոր յուսացաւ ՚ի տէր . յողորմու
թենէ բարձրելոյն նա մի սասանեսցի :
Գտցի ձեռն քո ՚ի վերայ թշնամեաց քոց ,
և աջ քո գտցէ զամենայն ատելիս քո :
Դիցես զնոսա որպէս հնոց ՚ի հուր՝ ՚ի ժա
մանակի երեսաց քոց :

Տէր բարկութեամբ իւրով խումեցուսցէ
զնոսա . և հուր կերիցէ զնոսա :

Պտուղնոցա յերկրէ կորիցէ . և զաւակ
նոցա յորդւոց ՚ի մարդկանէ :

Խոստորեցան ՚իքէն չարութելք . խորհեցան
զխորհուրդ, զորոչ կարասցեն հաստատել :
Արասցես զնոսա հալածեալս . ՚ի մնացուա
ծըս քո պատրաստեսցես զերեսս նոցա :
Բարձրլեր տէր ՚ի զօրութեան քում, օրհ
նեսցուք, և սաղմոս ասասցուք ՚ի զօրու
թեան քում :

Տունք ժդ : Գորդայս լը :

Է կապարած . Վասն առաստօպին օդնախնութեանց .
Սաղմոս Դաս-լի :

Վ ատուած աճ իմ՝ նայեաց առ իս . ըն-
դիք թողեր զիս . հեռի եղէ ՚ի փրկութէ
իմմէ վասն բանից յանցանաց իմոց :
Վ ատուած իմ, ՚ի տուէ կարդացի առքեզ,
և ինձ ոչ լուար . ՚ի գիշերի, և ինձ ոչ
անսացեր :

Դու . ՚ի սուրբս բնակեալ ես . և գովեալդ
իսրայէլլ :

Է քեզ յուսացան հարքն մեր . յուսացան
՚ի քեզ, և փրկեցեր զնոսա :

Վ ու քեզ աղաղակեցին, և կեցին, ՚ի քեզ
յուսացան, և ոչ ամաչեցին :

Վ այլ ես որդն եմ, և ոչ եմ մարդ . նա-
խատինք մարդկան, և արհամարհանք ժոհ
զովրդոց :

Վ մենեքեան որը տեսանէին զիս, արհա-
մարհէին զինեւ . խօսէին շրթամբը, և
շարժէին զգլուխս իւրեանց :

Յ ուսացաւ . ՚ի տէր, և փրկեսցէ զնա . կե-
ցուսցէ զնա, զի կամի զնա :

Դ ու ես՝ որ հաներ զիս յարդանդէ . յոյս
իմ՝ ՚ի ստեանց մօր իմոց :

Իքեղ անկայ ես յարդանդէ . յորովայնէ
մօր իմոյ դու ես աստուած իմ :

Ո՞ի բացեայ առնիր լինէն՝ զի նեղութիւք
մերձեալ են . և ոչ ոք է՝ որ օգնէ ինձ :

Ըուրջ եղեն զինեւ զուարակք բաղումք .
և ցուլք գէքք պաշարեցին զիս :

Բացին ՚ի վերայ իմ զըերանս իւրեանց ,
որպէս առիւծ՝ զի մոնչէ և յափշտակէ :

Ես որպէս զջուր հեղայ , և ցրուեցան
ամենայն սակերք իմ . և եղեւ սիրո իմ որ-

պէս մոմ հալեալ ՚ի մէջ որովայնի իմոյ :

Չորսաւ որպէս խեցի զօրութիւն իմ .
լեզու իմ ՚իքիմս իմ կցեցաւ . և ՚ի հող

մահու իջուցին զիս :

Ըուրջ եղեն զինեւ շունք բաղումք . և
ժողովք չարաց պաշարեցին զիս :

Օքակեցին զձեռոս իմ և զոտս իմ , և թուե-

ցին զամենայն սակերս իմ . նոքա հայե-

ցան և տեսին զիս :

Բաժանեցին զհանդերձս իմ ՚ի մէջ իւր-
եանց , և ՚ի վերայ պատմուձանի իմոյ վի-
ճակս արկանէին :

Դու տէր՝ մի՛ հեռի առներ զօդնութիւն
քոյինէն . և տէր յօդնել ինձ նայեաց :

Փրկեա ՚ի սրոյ զանձն իմ , և ՚ի ձեռաց
շանց զմիամօրութիւն իմ :

Փրկեա զիս 'ի բերանոյ առիւծու , յեղեւ-
րէ միեղերուի զխոնարհութիւն իմ :

Պատմեցից զանունքո եղբարց իմոց . և
'ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեղ :

Երկիւղածք տեառն օրհնեցէք զտէր . և
ամենայն զաւակն յակոբեան փառաւոր ա-
րացեն զնա :

Երկիցէ 'ի տեառնէ ամենայն զաւակն իս-
րայէլի , զի ոչ արհամարհեաց և ոչ անար-
գեաց տէր զտղօժու աղքատի , և ոչ դար-
ձոյց զերեսս իւր յինէն . այլ 'ի կարդալ
իմում առ նա՝ լուաւ ինձ :

Եքէն է գովութիւն իմ տէր , յեկեղեցիս
մեծա օրհնեցից զքեղ :

Օռիստս իմ կատարեցից առաջի ամենայն
երկիւղածաց նորա :

Կերիցեն տնանկք և յագեսցին . օրհնես-
ցեն զտէր՝ ոյք խնդրեն զնա :

Կեցցեն սիրոք նոցայաւիտեանս յաւիտե-
նից . յիշեսցեն , և դարձցին առ տէր ա-
մենայն ծագք երկրի :

Երկիրպագցեն նմա ամենայն սոհմք ա-
զանց . զի տեառն է արքայութիւն , և նա
տիրէ 'ի վերայ ամենայն հեթանոսաց :

Կերին և երկիրպագին նմա ամենայն պա-
րարտք երկրի . առաջի նորա անկցին ամե-

ներեան՝ որք ՚ի ջանեն ՚ի հող :
Անձն իմ նովաւ կեայ . և զաւակ իմ ճա-
ռայեսցէ նմա :

Պատմեսցի տեառն աղդ՝ որ գալօցն է .
պատմեսցեն զարդարութիւն նորա ժողո-
վըրդեան , որ ծնանելոյն է՝ զոր արար որ :
Տունք լը :

ԱՃԱԾՈՍ ԻՐ :

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւթի :

Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ պա-
կասեսցի :

Ի վայրի դալարւո՞յ անդ բնակեցոյց զիս ,
և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , և առաջնոր-
դեաց ինձ ՚ի ճանապարհո արդարութեան
վասն անուան իւրոյ :

Ծեսլէտ և գնացից ես ՚ի մէջ ստուերաց
մահու , ոչ երկեայց ՚ի չարէ , զի դու տէր
ընդ իս ես :

Հուալ քո և գաւաղան՝ նորա մխիթարես-
ցեն զիս :

Պատրաստ արտքեր առաջի իմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղչաց իմոց :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ քո որ-
պէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ազորմնւթիւն քո տէր զհետ իմ եկեսցէ
զամ աւուրս կենաց իմոց . բնակել ինձ 'ի
տան տեառն ընդ երկայն աւուրս :
Տունքը :

ՍԱՀՄՈՍ ԻԳ .

Ապղնոս Դաս-Ան . Բաղաբանուն :

Տեառն է երկիր լվեւ իւրով . աշխարհ և
ամենայն բնակիչք նորա :

Ես ինքն 'ի վերայ ծովու հիմունս էարկ
նմա . 'ի վերայ գետոց պատրաստեաց զնա :

Ովլ եցէ 'ի լեառն տեառն . կամ ովլ կաց-
ցէ 'ի տեղւոջ սրբութեան նորա :

Որ սուրբ է ձեռօք և ամբիծ սրտիւ . որ
ոչ էառ զնանրութիյանձն իւր , և ոչ եր-
դուաւ ընդ ընկերի իւրում նենդութիք :
Աս առցէ զօդնութիւն 'ի տեառնէ , զո-
ղորմնութիւն յաստուծոյ փրկչէ իւրմէ :

Այս ազգ է՝ որ խնդրէ զտէր . խնդրէ
տեսանել զերեսս աստուծոյ յակոբայ :

Համբարձէք իշխանիք զդրունս ձեր 'ի վեր ,
Համբարձին դրունիք յաւիտենից և մացէ
թագաւոր փառաց :

Ովլ է սա թագաւոր փառաց . տէր հզօր
զօրութ իւրով . տէր հզօր 'ի պատերազմի .
Համբարձէք իշխանիք զդրունս ձեր 'ի վեր .

Համբարձյին դրունկը յաւիտենից, և մըտ-
ցէ թագաւոր փառաց :

Ովէսա թագաւոր փառաց . տէր զօրու-
թեանց՝ սա ինքն է թագաւոր փառաց :
Տունք ժ : Գորդաս ծ :

ՍԱՆՄՈՍ トト .

Ի կապարծ . Սաղմոս Դաւթի :

Առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ . աստ-
ուած իմ 'ի քեզ յուսացայ, մի ամաչեցից .
և մի ծիծաղեսցին զինեւ թշնամիք իմ :
Վմենեքեան որք համբերեն քեզ, մի ամա-
չեսցեն . այլ ամաչեսցեն անօրէնք յունայ-
նութեան իւրեանց :

Օ Ճանապարհս քո տէր ցոյց ինձ, և ըզ
շաւիղս քո ուսո ինձ :

Վրաջնորդեա ինձ 'ի Ճշմարտութե քում
և ուսո զիս, զի դու ես աստուած փրկիչ
իմ . և ես քեզ համբերի զօրհանապազ :
Յիշեա տէր զգթութիւնս քո և զողոր-
մութիւնս քո, որք են յաւիտենից :

Օ մեղս մանկութեան իմոյ և զանդիտու-
թեան իմոյ մի յիշեր . այլ յիշեա զիս տէր
ըստ ողորմութեան քում վասն քաղցրու-
թեան քոյ, զի քաղցր և ուղիղ ես :

Վասն այսորիկ օրէնսդէտ առնես զմեղաւ-
սորս 'ի ճանապարհի . առաջնորդես հե-
ղոց 'ի դատաստանի . և ուսուցանես հե-
ղոց զՃանապարհս քո :

Վմենայն ճանապարհը տեառն ողորմու-
թեամբ և ճշմարտութեամբ են այնոցիկ ,
ոք խնդրեն զուխտ և զվկայութինորա :
Վասն անուան քոյ տէր քաւեա զմեղս իմ,
զի բազում եղեն . ով է մարդ որ երկնչի
'ի տեառնէ . օրէնսդէտ առնէ զնա 'ի ճա-
նապարհի յոր և հաճեցաւ :

Ենձն նորա 'ի բարութեան հանգիցէ . և
զաւակ նորա ժառանգեսցէ զերկիր :
Օօրութիւն է տէր երկիւղածաց իւրոց .
և զկտակարանս իւր ուսուցանէ նոցա :
Վչք իմյամենայն ժամ առ տէր են . և
նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ :
Եայեա առիս և ողորմեա ինձ , զի միա-
մօր և աղքատ եմ ես :

Եղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն
յոյժ . և 'ի վշտաց իմոց հան զիս :
Տես զխոնարհութիւն իմ և զվաստակ իմ ,
և թող ինձ զամենայն զմեղս իմ :
Տես զՃնամիսն իմ , զի բազում եղեն , ա-
տելութեամբ՝ որք 'ի նանիր ատեցին զիս :
Պահեա զանձն իմ և փրկեա զիս . և մի

յամօթ եղէց, զի յուսացայ՝ ՚իքեղ։
Ամբիծք և ուղիղք կցորդք եղեն ինձ. և
եսքեղ համբերի. փրկեա աստուած զիս-
րայէլ յամենայն նեղութեանց նորա։
Տունք ժը։

ՍԱՀՄՈՍ ԻԵ.

Ի կապարած. Սաղմոս Դաւիթ։

Դատ արա ինձ տէր՝ զի ես յամբծութեան
իմում գնացի, ՚ի տէր յուսացայ՝ զի մի ե-
ղէց հիւանդ։

Փորձեա զիս տէր և քննեա զիս. փորձեա
զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ։

Աղորմութիւն քո տէր առաջի աշաց իմոց.
և հաճոյ եղէց Ճշմարտութեան քում։
Աչ նստայց ես յաթոռս նանրաց, և ընդ-
անօրէնս ես ոչ մտից։

Կտեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ ամբա-
րիշաս ես ոչ նստայց։

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, և
շուրջ եղէց զսեղանսվարվ տէր։

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո և պատ-
մել զամենայն սքանչելիս քո։

Տէր սիրեցի զվայելաւթիւն տան քո, և
զտեղի յարկի փառաց քոց։

Ո՞ի կորուսաներ ընդ ամբարիշաս զանձն

իմ, և մի ընդ արս արիւնահեղս զկեանս իմ։
Արոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են։

և աջ նոցա լի է կաշառօք։

Ես յամբծութեան իմում գնացի։ Փրկեա
զիս տէր և ողորմեա ինձ։

Ոտն իմ կացցէ յուղութեան։ յեկեղեցիս
մեծս օրհնեցից զքեզ։

Տունք ժբ։

ՍԱՀՄՈՍ ԻԶ.

Ապոլոն Դասթի։ Թնչվե- օծեալեր։

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ՝ ես յումմէ եր-
կեայց։ տէր ապաւէն կենաց իմոց՝ ես
յումմէ գողացայց։

Դմերձենալ առ իս չարաց ուտել զմար-
մին իմ։ նեղիչք իմ և թշնամիք իմ, նոքա
տկարացան և անկան։

Յէ պատրաստեսցի ՚ի վերայ իմ պատե-
րազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ։ Թէ յարիցէ ՚ի
վերայ իմ ճակատամարտ, սակայն և ոյս-
ուիկ ՚ի քեզ տէր յուսացայ։

Օմի խնդրեցի ՚ի տեառնէ, և զսոյն աղա-
չեմ։ բնակիլ ինձ ՚ի տան տեառն զամե-
նայն աւուրս կենաց իմոց։

Տէսանել ինձ զվայելութիւն տեառն, և
հրաման տալ ՚ի տաճարի նորա։

Օածկեաց զիս 'ի խորանի իւրումյաւուր
չարի . ընդյարկաւ արար զիս 'ի ծածկոյթ
խորանի իւրում :

Ի վիմէ բարձր արարեր զիս . և այժմ
բարձր արար զգլուխ իմ 'ի վերաց թշնա-
մեաց իմոց :

Ըուրջ եղեց՝ և մատուցից 'ի խորանի նո-
րա պատարագ օրհնութեան . օրհնեցից
և սաղմոս ասացից տեառն :

Խուր տէր ձայնի իմում, զի կարդացի առ-
քեղ . ողորմեա ինձ և լուր ինձ, զի քեղ
ասաց սիրտ իմ . և խնդրեցին երեսք իմ,
զերեսս քո տէր խնդրեցին :

Ո՞ն դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, և
մի խոտորիր բարկութ 'ի ծառայէ քումմէ :
(Օդնական իմ լեր տէր, մի անարդեր զիս,
և մի թողուր զիս ած փրկիչ իմ :

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս . և տէր
իմ ընկալաւ զիս :

(Օրէնսգէտ արար զիս տէր 'ի ճանապարհի
քում, և առաջնորդեա ինձ 'ի շաւիլս քո
ուղիղս :

Վասն թշնամեաց իմոց, մի մատներ զիս
'ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Յարեան 'ի վերաց իմ վկայք մեղաց, և սր-
տեցին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց :

Հաւատացի տեսանել զքարութիւն տեա-
ռընյերկրին կենդանեաց . համբեր տեա-
ռըն և քաջալերեաց . զօրասցի սիրտ քո և
համբեր տեառն :

Տունք զլ : Գորդայս խզ :

ՍԱՆՄԱՍ ԻԵ .

Ապղմոս Դաւթի :

Առ քեզ տէր կարդացի ած իմ, մի լուեր
յինէն, մի երբէք լուեսցես յինէն . նըմա-
նիցիմ այնոցիկ՝ ոյք իշանեն 'ի գուբ :

Լուր տէր ձայնի խնդրուածաց իմոց յա-
ղաչել ինձ առ քեզ, 'ի համբառնալ ձե-
ռաց իմոց 'ի տաճար սուրբ քո :

Ո՞հ համարիր ընդ ամբարիշաս զանձն իմ .
և մի ընդ այնոսիկ՝ ոյք գործեն զանօրէ-
նութիւն, կորուսաներ զիս :

Ոյք խօսէին զիսաղաղութիւն ընդ ընկերս
իւրեանց . և չարութիւն է 'ի սիրտս նոցա :
Տուր նոցա տէր ըստ գործոց նց . և ըստ ա-
նօրէնութեան գնացից նոցա հատո նոցա :
Բայս գործոց ձեռաց նոցա հատո նոցա՝
զհատուցումն նոցա նոցին :

Ոչ իմացան նոքա զգործս տեառն, և ոչ
'ի գործս ձեռաց նորա հայեցան . կործա-

նեսցես զնոսա , և այլ մի՛ շինեսցին :
 Օրհնեալ է տէր՝ զի լուաւ ձայնի աղօթից
 իմոց . տէր օդնական իմ և պաշտպան իմ :
 Ինա յուսացաւ սիրտ իմ . օդտեցաւ և
 զուարճացաւ մարմին իմ . և ես կամօք ի-
 մովք խոստովան եղէց նմա :

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ , ա-
 պաւէն փրկութեան օծելոյ իւրոյ :
 Փրկեա զժողովուրդս քո , և օրհնեա ըզ
 ժառանգութիւնս քո . հովուեա և բարձ-
 րացո զնոսա մինչեւ յաւիտեան :
 Տունք ժա :

ՍԱՂՄՈՍ ԻՐ .

Ասողնոս Դաս-Եի . օրհնութեանց նաւակափեաց
 պաճառին :

Վատուցէք տեառն՝ որդիք աստուծոյ , մա-
 տուցէք տեառն զօրդիս խոյոց :
 Վատուցէք տեառն զփառս և զպատիւ .
 մատուցէք տեառն զփառս անուան նորա .
 և երկիրպագէք տեառն ՚ի սրահ սրբու-
 թեան նորա :

Չայն տեառն ՚ի վերայ ջուրց՝ և աստ-
 ուած փառաց որոտաց . և տէր ինքն ՚ի վե-
 րայ ջուրց բազմաց :
 Չայն տեառն զօրութեց , և ձայն տեառն

մեծվայելչութեանց :

Չայն տեառն փշրէ զմայրս , և մանրէ տէր
զմայրսն լիբանանու :

Ո՞անրեսցէ զնոսա որպէս զմատաղատուն
կըն լիբանանու . որ սիրելին է որպէս զոր-
դիս միեղջերուի :

Չայն տեառն հատանէ զբոց ՚ի հրոյ . ձայն
տեառն շարժէ զանապատն , և խռովեցու-
ցանէ տէր զանապատն կադէս :

Չայն տեառն հաստատէ զեղջերուս . և
յայտնի առնէ զանատառ :

Ի տաճարի նորա ամենեքեան ասասցեն
զփառս նորա :

Տէր զջրհեղեղս նստուցանէ և ցածուցա-
նէ . թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան :

Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ տա-
ցէ . և օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր ՚ի խա-
ղաղութիւն :

Տունք ժա :

ՍԱՀՄՈՍ ԻԹ :

Ապշնս Դաս-թի . ՚ի նոյն :

Շարձր առնեմզքեղտէր , զի ընկալար զիս ,
և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :
Տէր աստուած իմ՝ կարդացի առքեզ , և
բժշկեցեր զիս . տէր հաներ ՚ի դժոխոց

ղանձն իմ. և փրկեցեր զիս յայնցանէ , որք
իջանեն 'ի գուբ :

Սաղմոս ասացէք տեառն սուրբք նորա . և
խոստովան եղերուք յիշատակի արբութենք :

Արտմոտութիւն է 'ի բարկութեան նորա .
և կեանք են 'ի կամաց նորա :

Ի՞նդ երեկոյս հանգիցեն լալիք . առաւօ-
տու եղիցի ուրախութիւն :

Ես ասացի 'ի բարեկենդանութեն իմում,
թէ ոչ սասանեցայց յաւիտեան :

Տէր 'ի կամն քո ետուր գեղայ իմոյ զօրու-
թիւն . դարձուցեր զերեսս քո յինէն , և
ես եղեւ խոռվեալ :

Ես քեզ տէր կարդացի , և առ ած իմա-
ղաղակեցի . զի՞նչ օդուտ է քեզ յարենէ
իմմէ , թէ իջանեմ ես յապականութիւն :

Ո՞ի թէ հող խոատովան առնիցէ առ քեզ .
կամ պատմեսցէ զՃշմարտութիւնս քո :

Դուաւ ինձ տէր և ողորմեցաւ , և տէր
եղեւ ինձ օդնական :

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն . և
զերծ յինէն զըուրծ , և ինձ զգեցոյց զու-
րախութիւն :

Որպէս սաղմոս ասասցեն քեզ փառք իմ ,
և այլ մի ևս զղացայց . տէր աստուած
իմ յաւիտեան խոստավան եղէց քեզ :

Տունք ժք : Գոբզայս լք :

ՍԱՀՄՈՍ 1.

Ի կատարած . նահապահութեան գովութեան .

Սաղմոս Դաւթի :

Ի քեզ տէր յուսացայ , մի ամաչեցից յաւիտեան . յարդարութեան քում փրկեա
և ապրեցո զիս :

Խոնարհեցո առ իս զունին քո . վաղվաղեա
կեցուցանել զիս :

Եր իմ աստուած պաշտպան և տուն ապաւինի ապրեցուցանել զիս . զի հզօրիչ
իմ և ապաւէն իմ դու ես :

Վան անուան քայ տէր առաջնորդեցեր
ինձ , և սնուցեր զիս . և հանցես զիս յուրուցիւմէ յայսմանէ , որ թագուցաւ ինձ :
Դու ես պաշտպան իմ տէր , և 'ի ձեռու
քո յանձն առնեմ զհոդի իմ :

Փրկեցեր զիս տէր աստուած ճշմարտութեամբ քով . ատեցեր զայնոսիկ՝ ոյք պահեն զերկիւղ 'ի սնոտիս :

Ես 'ի տէր յուսացայ , ցնծացաց և ուրախ եղեց 'ի փրկութեան քում :

Օ 'ի հայեցար 'ի խոնարհութիւն իմ , և փրկեցեր 'ի վշտաց զանձն իմ , և ոչ մատնեցեր զիս 'ի ձեռու նեղչաց իմոց . և կացուցեր յանդորրու զտոս իմ :

Աղորմեա ինձ տէր , զի նեղեալ եմ ես .
խռովեցաւ ՚ի սրտմտութենէ ակն իմ , ան-
ձըն իմ և փոր իմ :

Պակասեցան ՚ի ցաւոց կեանք իմ , և ամք
իմ յոգւոց ելանելոց :

Եզրատացաւ ՚ի տկարութենէ զօրութիւն
իմ . և ոսկերք իմ խռովեցան :

Քան զամենայն թշնամիս իմ եղէ ես նա-
խատ դրացեաց իմոց , յոյժ ահ և երկիւղ
ծանօթից իմոց :

Եմենեքեան ոյք տեսանէին զիս , արտա-
քըս փախչէին յինէն :

Վոռացեալ եղէ ես որպէս մեռեալ ՚ի սրբ-
ութ . և եղէ ես որպէս զանօթ կորուսեալ :
Օ ՚ի լուայ ես զբամբասանա բազմաց՝ որք
շուրջ էին զինեւ . ՚ի ժողովիլ նոցա ՚ի մի-
ասին , առնուլ զանձն իմ խորհեցան . այլ
ես ՚ի քեզ տէր յուսացայ :

Եսացի դու ես աստուած իմ , և ՚ի ձեռու
քո է ժառանգութիւն իմ :

Փրկեա զիս ՚ի ձեռաց թշնամեաց իմոց ,
և ՚ի հալածչաց իմոց :

Երեւեցո զերեսս քո ՚ի ծառայս քո . ապ-
րեցո զիս տէր ըստ ողորմութեան քում .
տէր՝ մի յամօթ եղէց , զի կարդացի առ-
քեզ :

Ամաչեսցեն ամբարիշտք , և իջցեն 'ի դը-
 ժովս . համբ եղիցին շըթունքնենգաւորք ,
 ոյք խօսէին զարդարոյ զանիրաւութիւն
 յամբարտաւանիլ և յանգոսնել իւրեանց :
 Ող զի բաղում է ողորմուի քաղցրուեքոյ
 տէր , զոր պահեցեր երկիւղածաց քոց :
 Երարեր դու այնոցիկ՝ ոյք յուսացեալեն
 'իքեղ , առաջի որդւոց մարդկան :
 Ամբացուցեր զնոսա 'ի ծածկոյթ երեսաց
 քոց 'ի խոռվութենէ մարդկան :
 Օածկեցեր զնոսա 'ի խորանի քում , 'ի հա-
 կառակութենէ լեզուաց :
 Օրհնեալ է տէր , զի սքանչելիս արար ,
 զողորմութիւն իւր 'իքաղաք ամուր :
 Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում , թէ ընկե-
 ցայ ուրեմն յերեսաց աչաց քոց :
 Վասն այսորիկ լուար ձայնի աղօթից իմոց
 յաղաղակել իմում առ քեղ :
 Ոիրեցէք զտէր ամենայն սուրբք նորա ,
 զի ստուգութիւն խնդրէ տէր . և հատու-
 ցանէ այնոցիկ , որք առաւել առնեն զամ-
 բարտաւանութիւն :
 Քաջալերացարուք , և զօրասցին սիրտք
 ձեր , ամբն՝ ոյք յուսացեալ էք 'ի տէր :
 Տունք իւր :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԱ.

Իմաստութիւն . Սաղմոս Դաւթի :

Երանի , ում թողութիւն եղեւ մեղաց .
և ծածկեցան ամենայն յանցանիք նորա :
Երանի առն՝ որում ոչ համարի տէր զմե-
ղըս նր , և ոչ գոյ նենդութի ՚ի բերան նր :
Դռեցի ես՝ և մաշեցան ամենայն ոսկերք
իմ , առ աղաղակել ինձ առ տէր զօրհա-
նապաղ ՚ի տուե և ՚ի գիշերի :

Օանրացաւ ձեռն քո ՚ի վերայ իմ . դար-
ձայ ՚ի թշուառուի , զի հարանյիս փուշք :
Օմեղս իմ ցուցից քեզ , և զանօրէնու-
թիւնս իմ ոչ ծածկեցից ՚ի քէն :

Եսացի՝ թէ պատմեցից ինձէն զմեղս իմ .
և դու թողցես զամենայն ամբարշու-
թիւնս մեղաց իմոց :

Վասն այսորիկ յաղօթս կացցեն առ քեզ
ամենայն սուրբք ՚ի ժամը ընդունելիք :
Հայց միայն ՚ի ջուրցն հեղեղաց բազմաց ,
որք առ նոսա ինչ ոչ մերձեսցին :

Դու ես ապաւէն իմ ՚ի նեղութենէ յայ-
մանէ , որ շուրջ եղեն զինեւ :

Ճնծութիւն իմ , փրկեա զիս յայնցանէ՝
ոյք պաշարեցին զիս :

Իմաստուն արարից զքեզ և խելամուտ ՚ի

Ճանապարհ , յոր և գնացես . և հաստա-

տեցից 'ի վերայքո զաշա իմ :

Ո՞ն լինիք որպէս զձիս և զջորիս , զի ոչ
ոչ 'ի նոսա իմաստութիւն . 'ի սանձս և
'ի դանդանաւանդս ճմբեցես զկզակս նց ,

ոքք առ քեղ ինչ ոչ մերձեցին :

Բազում տանջանիք են մեղաւորաց . բայց
ոք յուսան 'ի տէր , ողորմութիւն տեա-

ռըն շուրջ եղեցի զնոքօք :

Ուրախ եղերուք և ցնծացէք արդարք . 'ի
տէր պարծեցարուք ամենեքեան՝ ոյք ու
զիդ էք սրտիւք :

Տունք ժգ : Գորզոյս իր :

ՍԱՀՄՈՍ ԼԲ .

Ապլոս Դաւիթ :

Ցնծացէք արդարք 'ի տէր . ուղղոց վա-
յելէ օրհնութիւն . խոստովան եղերուք
տեառն օրհնութեամբ , տասնադեաւ սաղ-
մոսարանաւ սաղմոս ասացէք նմա :

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր , զի
բարի է . սաղմոս ասացէք նմա օրհնուք :

Ուզիդ են պատգամք տեառն , և ամենայն
դործք նորա հաւատովք են . և սիրէ զո-
ղորմութիւն և զիրաւունս տէր :

Ողորմութ տեառն լի եղեւ երկիր , և բա-
նիւ տեառն երկինք հաստատեցան , և
հոգւօվքերանոյ նր ամ զօրութիւնք նյ :
Ճաղովեաց որպէս 'ի տիկ զջուրս ծովու .

և դնէ 'ի խորս զգանձս իւր :

Երկիցէ 'ի տեառնէ ամենայն երկիր . և 'ի
նմանէ դողասցին ամ բնակիչք աշխարհի :
Օ ի նա ասաց՝ և եղեն . ինքն հրամայեաց՝
և հաստատեցան :

Տէր ցրուէ զխորհուրդս հեթանոսաց . ա-
նարդէ ար զխորհուրդս ժողովրդոց . և ար-
համարհէ տէր զխորհուրդս իշխանաց :
Խորհուրդ տեառն յաւիտեան մնայ , և
խորհուրդ սրաի նորա աղդէ մինչեւյազդ :
Երանի աղդի՝ որոյ տէր աստուած օդնա-
կան է նմա . ժողովուրդ զար ընտրեաց 'ի
ժառանգութիւն իւր :

Յերկնից նայեցաւ տէր յամենայն որդիս
մարդկան 'ի պատրաստ բնակութենէ իւր-
մէ հայեցաւ յամենայն բնակիչս աշխարհի :
Ո ստեղծ առանձին զսիրոս նոցա , 'ի միտ
առնու զամենայն գործս նոցա :

Աչ թէ 'ի բազում զօրս իւր ապրեսցի թա-
գաւոր , և ոչ հսկայ 'ի բազում զօրութեան
իւրում :

Առւտ է ձի 'ի փրկութեն իւրում . 'ի բա-

զում զօրութեան իւրումոչ ասլրեցուցա-
նէ զհեծեալն :

Աչք տեառն ՚ի վերայ երկիւղածաց իւ-
րոց . և ոյք յուսան յօղորմութիւն նորա :
Փրկել ՚ի մահուանէ զանձինսնոցա . և կե-
րակրել զնոսա ՚ի սովու :

Ենձինք մեր համբերեսցեն տեառն , զի
օդնական և պաշտպան մեր է :

Ինառուրախ եղիցին սիրոք մեր , և յանուն
սուրբ նորա յուսացուք :

Եղիցի ողորմութիւնքու տէր ՚ի վերաց մեր .
որպէս յուսացաք ՚ի քեզ :

Տունք ժթ :

ՍԱՀՄՈՍ ԼԳ.

Սաղմոս Դասելի . ՚ի ժամանակի զէ այլագունեաց
չերես իւր առաջի Աբիմելքայ . և ապա արյա-
կեաց զնա , և գնաց :

Օքնեցից զտէր յամենայն ժամ , յամե-
նայն ժամ օքնեութիւն նորա ՚ի բերան իմ .
Ի տէր պարծեսցի անձն իմ . լուիցեն
հեղք , և ուրախ եղիցին :

Ուծ արարէք զտէր ինեւ . և բարձր ա-
րացուք զանուն նորա ՚ի միասին :
Խնդրեցի ՚ի տեառնէ և լուաւ ինձ . յա-
մենայն նեղութենէ իմմէ փրկեաց զիս :

Վատիք առ տէր՝ և առէք զլոյս, և էրեսը
ձեր մի ամաչեսցեն :

Եյս աղքատ կարդաց առ տէր, և տէր լը-
ւաւ սմա, յամնեղուէ սորա փրկեաց զսա :
Բանակը հրեշտակաց տեառն շուրջ են
զերկիւղածովք իւրովք, և պահեն զնն :
Շաշակեցէք և տեսէք, զիքաղցր է տէր .

Երանեալ է այր՝ որ յուսայ ՚ի նա :

Երկերուք ՚ի տեառնէ ամսուրբք նր, զի
ոչինչ է պակասութիւն երկիւղածաց նր :
Մեծամեծք աղքատացան և քաղցեան .
բայց ոք խնդրեն զտէր, մի պակասեսցի
՚ի նոցաննէ ամենայն բարութիւն :

Եկայք որդեակը իմ լուարուք ինձ . և զեր-
կիւղ տեառն ուսուցից ձեզ :

Ովէ մարդ՝ որ կամի զկեանս, սիրէ զա-
ւուրս իւր աեսանել ՚ի բարութեան :

Խռեցո զլեզուքո ՚ի չարութենէ . և շր-
թունքքո մի խօսեսցի զնենդութիւն :

Խոտորեա ՚ի չարէ, և արա զբարի . խնդ-
րեա զխաղաղութի, և երթ զհետ նորա :

Եզք տեառն ՚ի վերայ արդարոց, և ա-
կանջք նորա ՚ի վերայ ալօթից նոցա :

Երեսը տեառն ՚ի վերայ չարագործաց .
սատակել յերկրէ զյիշատակս նոցա :

Կարդացին արդարքն առ տէր, և տէր լը-

ւաւ նոցա . յամ նեղութ նց փրկեաց զնն :
 Անրձ է տէր առ այնոսիկ ոքք մաշեալ են
 սրտիւք . և զխոնարհս հոգւով կեցուցանէ :
 Բազում նեղութիւնք են արդարոց . յա-
 մենայնէ փրկէ զնոսա տէր . և սլահէ զամ
 ոսկերս նոցա . և մի ՚ի նոցանէ մի փշըեսցի :
 Ուհ մեղաւորին չար է . բայց որ ատէ
 զարդարն , զղացի :

Փրկէ տէր զանձինս ծառայից իւրոց , մի
 զղացին ամքն՝ ոյք յուսացեալ են ՚ինա :
 Տունք իա : Գորդայս իւ :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԴ .

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւթի :

Դատեա տէր զայնոսիկ ոյք դատեն զիս .
 մարտիր ընդ այնոսիկ , ոքք մարտնչին ընդ իս :
 Եռ զզէն և զասպար քո , և արի յօդնել
 ինձ . հան զսուր քո ընդդէմ հալածաց ի-
 մոց . արդել զնոսա , և ասա դու ցանձն
 իմ , թէ փրկութիւն քո ես եմ :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին
 զանձն իմ . դարձցին յետո և ամաչեսցեն ,
 ոյք խորհեին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ .
 և հրեշտակ տեառն նեղեսցէ զնոսա :

Եղիցին Ճանապարհը նոցա ՚ի խաւար և
՚ի գայթակղութիւն . և հրեշտակ աստու-
ծոյ հալածեայէ զնոսա :

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապա-
կանութեան իւրեանց , և ՚ի նանիր նա-
խատեցին զանձն իմ :

Հասցէ ՚ի վերսա նոցա որոգայթ , զոր ոչ
գիտացին . և որսն՝ զոր թագուցին , առցէ
զոտս նոցա . և յորոգայթ ՚ի նոյն անկցին :
Եյլ անձն իմ ցնծասցէ ՚ի տէր , ուրախ
եղիցի ՚ի փրկութեան նորա . և ամուկերք
իմ ասասցեն , տէր ո՞նման է քեզ :

Օ ՚ի փրկեաց զաղքատն ՚ի ձեռաց հզօրի ,
զաղքատն և զանանկն յայնցանէ՝ որք յա-
փրշտակեն զնա :

Յարեան ՚ի վերայ իմ վեայք չարաց . և զոր
ինչ ոչ գիտէի՝ հարցանեին ցիս :

Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բար-
ւոյ . անժառանգել զանձն իմ խորհեցան
յորդւոց ՚ի մարդկանէ :

Ես ՚ի նեղել նոցա քուրձ զգենուի , խո-
նարհ առնեի պահօք զանձն իմ . և ա-
զօթք իմ ՚ի ծոց իմ գարձցին :

Որպէս զեղքայր և զընկեր՝ այսպէս հա-
ճոյ լինեի . որպէս զսդաւոր և զտրտում ,
այնովէս խոնարհ առնեի :

Ե վերայ իմ ուրախ եղեն՝ և ժողովեցան .
 Ժողովեցան յիս տանջանք , և ես ոչ ծան
 եայ . ցրուեցան , և ոչ զղջացան :
 Փորձեցին զիս՝ և արհամարհեցին արհա-
 մարհանօք . կրծտեցին 'ի վերայ իմ զատա-
 մունս իւրեանց . աէր ե՞րբ տեսցես :
 Ե բաց արա զանձն իմ 'ի խորամանկութե-
 նոցա , և յառիւծուց զմիամօրութի իմ :
 Խոստովան եղեց քեղոր՝ յեկեղեցիս մեծս ,
 և 'ի ժողովս բազմաց օրհնեցից գքեղ :
 Այն ուրախ եղեցին յիս թշնամիք իմ , ոյք
 ատէին զիս 'ի տարապարտուց . ակնարկի
 առնէին յիս աչօք իւրեանց :
 Բնդ իս զիսաղաղութիւն խօսէին . և ին-
 քեանք բարկութ զնենգութիւն խորհեին :
 Բացին 'ի վերայ իմ զբերանս իւրեանց ,
 և ասացին , այո այո տեսին աչք մեր :
 Տեսեր տէր՝ և մի լւեր . տէր՝ մի 'ի բա-
 ցեայ առնիր յինէն :

Օ արթիր և հայեաց տէր՝ յիրաւունս իմ .
 աստուած իմ և տէր իմ 'ի դատաստանս
 իմ . և իրաւ արա ինձ ըստ արդարութեան
 քում , տէր աստուած իմ :
 Այն ուրախ եղեցին յիս թշնամիք իմ . և
 մի ասացեն 'ի սիրսա իւրեանց , թէ վաշ-
 վաշ անձանց մերոց , զի ընկլուզաք զնա :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդան
ընդ չար իմ. զգեցցին զամօթ և զանար-
դանս՝ ոյք մեծաբանեն ՚ի վերայ իմ:
Յնծասցեն և ուրախ լիցին ՚ի քեղ ամենե-
քեան, ոյք կամին ընդ արդարութիւն իմ:
Ասասցեն յամենայն ժամ, մեծ է ած. և
ոյք կամին զիսաղաղութիւն ծառայի քո:
Եզզու իմ խօսեսցի զարդարութիւնս քո,
զօրհանապաղ զգովութիւնս քո:
Տունք իէ.

ՍԱՂՄՈՍ ԼԵ.

Ի խապարած, ծառայի աեւառն. Սաղմոս Դասելի:
Ասէ անօրէնն ՚ի մեղանչել ընդ միտս իւր,
թէ չիք երկիւղ աստուծոյ առաջի աչաց նր:
Նենդեաց առաջի նորա, գտանել զանօ-
րէնութիւն, և ատել զնա:
Բանք բերանոյ նորա անօրէնութիւն և
նենդութիւն են:

Ոչ կամեցաւ նա իմանալ զբարի. զանօրէ-
նութիւն խօրհեցաւ յանկողնի իւրում:
Եշկաց նա յամենայն ձանապարհ, որ ոչ է
բարի. և ՚ի չարէ նա ոչ ձանձրացաւ:
Տէր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո. ձըշ-
մարտութիւն քո մինչեւ յամնս:
Կրդարութիւն քո որպէս լերինք ած. իւ-

բաւունքք քո ողի խորքք բազումք . զմարդիկ
և զանասուն կեցուցանես դու տէր :
Որպէս զի բազում արարեք զողորմութի
քո աստուած . այլ որդիք մարդկան 'ի հո-
վանի թեւոց քոց յուսասցին :

Արբեսցին նոքա 'ի պարարտութենէ տան
քռ . և զուղիս փափկութեան քո տացես
ըմպել նոցա :

Եքէն է տէր աղբիւր կենաց . և լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս :
Օագեա զողորմութիւնսքո՛ ոյք ճանաչեն
գքեզ , զարդարութիւնս քո՛ ոյք ուղիղ
են սրտիւք :

Ո՞ի եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբար-
տաւանից , և ձեռք մեղաւորաց մի դո-
ղացուսցեն զմեղ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն զա-
նօրինութիւն . մերժեսցին՝ և այլ մի կա-
րասցեն հաստատիլ :

Տունք ժդ : Գորդայս իւ :

Կանոնս գորդայս է : Սաղմոն ժը :
Տունք մղ :

ՕՐՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾԻՆ ՄՈՎԱԿԱՒ
ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԵՍ ՄԱՐԳԱՐԵՒ

բ . ՕՐԵՒԱՅ . լր :

Կայեցարուք երկինք , և խօսեցայց . լր-
ւիցէ երկիր զալատգամս բերանոյ իմոյ :
Ընդունելի լիցի որպէս անձրեւ բարբառ
իմ , և իջցեն որպէս ցօղ պատգամք իմ :
Ող անձրեւ 'ի վերայ սիզոյ , ող տարափ 'ի
վր խոտոյ . զի զանուն տեառն կարդաս-
ցուք . և տուք օրհնութի տեառն այ մերոյ :
Ե՞՞ որոյ Ճշմարտութիք են դործք նր , և
ամ Ճանապարհք նորա իրաւամբք են :
Ե՞՞ հաւատարիմ է , և ոչ գոյ 'ի նմա ա-
նիրաւութի . արդար և Ճշմարիտ է տէր :
Անդան՝ և ոչ նմա՝ որդիքն արատոյ , ծը-
նունդք խոտորեալք և թիւրեալք :
Ո՞չ այդ այն է՝ զոր տեառն հատուցանեիք
դուք՝ ժողովուրդք յիմարք և ոչ իմաստունք :
Ո՞չ սա ինքն է հայր քո , որ ստացաւ ըզ
քեզ , արար զքեզ , և ստեղծ զքեզ :
Յուշ լիցին քեզ աւուրքն յաւիտենից . ի-
մացարուք զամս աղբաց մինչեւ յազգու :
Ճարցջիր գու ցհարսքո , և պատմեսցեն
քեզ . ցծերս քո , և ասասցեն քեզ :

ի ժամանակի՝ յորժամբաժանեաց բարձրեալն զազգս ամենայն . որպէս սփռեաց
նա զօրդիան աղամայ :

կացոյց սահմանս հեթանոսաց ըստ թուոյ
հրեշտակաց աստուծոյ :

Եղեւ բաժին տեառն ժողովուրդ իւրյակոք , և վիճակ ժառանգութե իւրոյ իշլ:
Բաւական եղենմայանապատի . ի ծարու
տօթյանջրդւոջ պաշտպանեաց զնա :
Խրատեաց զնա , և պահեաց որպէս բիբա-
կան . որպէս զարծուի ի թեւսիւր ընկալաւ
զնա , և ողի ի վրա ձագուց իւրոց գթացաւ :
Տարածեաց զթեսիւր , և ընկալաւ զնա . և
բարձեալբերէր զնա 'ի վրա միջնողաց իւրոց :
Տէր միայն ածէր զնոսա . և ոչ գոյր ընդ
նոսա աստուած օտար :

Լած եհան զնն 'ի զօրութիւնս երկրի . և
կերակրեաց զնն արդեամբ անդաստանաց :
Դիեցոյց նոցա մեղք 'ի վիմե , և իւղ յա-
պառաժ վիմե :

Իւղ կովուց և կաթն մաքեաց , ճարպով
հանդերձ խոյոց որթուց ցլուց և նոխազաց :
Օպարարտութիւն երիկամանց ցորենոյ .
և զարիւն խաղողոյ էարբ գինի :
Եկերյակովը և յագեցաւ , և անդուշեաց
զսիրելին :

Գիրացաւ ստուարացաւ լայնացաւ . եւ
 թողզտէր աստուած զարարիչ իւր , և յե-
 տըս եկաց յաստուծոյ փրկչէ իւրմէ :
 Բարկացուցին զիս օտարոտիւք իւրեանց ,
 և կռովք իւրեանց դառնացուցին զիս :
 Օսհեցին դիւաց՝ և ոչ աստուծոյ . դիցն՝
 զորս ոչ դիտէին . նորք և առժամայնք ,
 զորս բնաւ ոչ ճանաչէին հարք նոցա :
 Թողին զտէր՝ որ ծնաւ զնոսա . մթուացան
 զաստուած՝ որ կերակրեաց զնոսա :
 Ետես տէր և նախանձեցաւ . և սրտմու-
 ցաւ ՚ի վերայ ուստերաց և դրտերաց նո-
 ցա , և ասէ :

Դարձուցից զերեսս իմ՚ի նշնէ , և ցուցից
 նշ զինչ լինելոց իցէ յապայ ժամանակի .
 Օի աղդ մի թիւր են նորա՝ և որդիք ան-
 հաւանք . նորա նախանձեցուցին զիս ՚ի
 չաստուածս իւրեանց , և դառնացուցին
 զիս ՚ի կուռս իւրեանց :

Երդ և ես նախանձեցուցից զննյաղդ ան-
 պիտան . և անմիտ աղդաւ դկծեցուցից զնն :
 Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆՈՒՅԻ

Տուք փառս այ, տուք օրհնուի մարդա-
սիրին թագաւորին յաւիտենից, որ փրկէ-
զծառայս իւր և կեցուցանէ :

Վարդասէր տէր, վն սրբուհւոյ անարատի
մօր քոյ և կուսի, և վն խաչի քոյ պատուա-
կանի, ընկալզաղաշանս մեր, և կեցո զմեղ :

Քարոզ և աղօլչ՝ Երկինք պատմեն և Տէր
ապաւէն կանոնացն :

Վասն ՚ի գիշերի և ՚ի տունջեան և յա-
մենայն ժամու խօսիլ մեղ զբան տեառն,
զտէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն չանկանելոյ մեղ ՚ի փորձուի, որում
ոչ կարեմք հանդուրժել, զտէր աղաչես :

Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ մեղ
առաջի ահեղ ատենինքրիստոսի, զտի ա:

Վասն առաջնորդելոյ մեղ ՚ի նաւահան-
գիստն կենաց անվախճանից, զտի աղա :

Վասն արժանի լինելոյ մեղ վերին կոչմանն
և երկնից աբրայութեանն, զտէր աղա :

Վասն հոգւոցն հան : Եւ եւս միաբան :
Օչանձինս : Ողորմեաց :

Ի գիշերի և 'ի տունջեան և յամ ժամուզքեղ աղաչեմք, և 'իքէն խնդրեմք մարդասէր տէր : | ուր մեղ ած փրկիչ մեր . խոնարհեսցի ունկնքո 'ի խնդրուածս մեր , զի մի ունայն լիցին վաստակը ծառայից քոյ . այլ համարեա զաշխատութիւնս մեր 'ի գործ արդարութեան և 'ի պտուզ ած պաշտութեան : Ծնկալ տէր՝ զաղօթս և զերկրպագութիւնս մեր , և հատո մեղ զոզորմութիւնքո առատապէս . ծածկեա զմեղընդ հովանեաւ ամենազօր աջոյ քոյ . զօրացո զմեղ տէր՝ զօրութեամբ նը հոգւոյդ . պահեա զմեղ որպէս բիր ական , և արա առ մեղնշան բարի 'ի գովեստ և 'ի փառաբանութիւն անուանդ քումսըրքոյ : Օ ի 'իքոյ փառս կատարի ամենայն արարածոց մշտնջենաւոր փառաբանութի 'ի բարձունս , հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամեն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եպոն-ծոյ Երկիրպագեսցուք :

Հովիւ քաջ հովիւ բարի և յաւիտենա-

կան , նայեաց և այց արա բանաւոր հօտի
քո , զոր ժողովեցեր առ քեզ գթութք
քով : Օ ի քո առաջի կամք տէր , և առ
՚իքէն ողորմութեանցդ և գթութեանցդ
ակն ունիմք : Օ ամենեսեան օրհնեա . զա-
մենեսեան իմաստնացո . զամենեսեան լու-
սաւորեա , և ամենեցուն պարզեւա զերկ-
նից արքայութիւնդ : Վ ասն զի դու ես
տէր կենաց և աստուած ողորմութեանց .
և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և
պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից . ամեն :

Ապղլանչ :

Ի գիշերի և ՚ի տունջեան և յամ ժամու-
անդադար փառաւորեմք զհայր և զորդի
և զսուրբ հոգիդ , այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից . ամեն :

Օրհնեալ տէր մեր յիսուսքրիստոս .
ամեն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Ծագեցի յաւուրս նորտ արդարութիւն . բա-
զում խացացութիւն մինչեւ կառարեսի չուսին :

ՍԱԴՄՈՍ 12.

Ապամոն Դատավիթ :

Ո՞ի նախանձիր ընդ չարս, և մի ընդ այնոսիկ՝ ոք գործեն զանօրէնութիւն։
Օ, ի որպէս խոտ վաղվաղակի ցամաքեացին։
ոնդ զդալարի խոտոյ վաղվաղակի անցցեն։
Յուսա ՚ի տէր, և արա զքաղցրութիւն։
բնակեա յերկրի, և հովուեացիս ՚ի մեծութեան նորա։

Ժառեա ՚ի տէառնէ, և նա տացէ քեզըզ
խնդրուածս սրտի քո։ յայտնեա առաջի
տէառն զՃանապարհս քո, և յուսա ՚ի նա։
Նա արասցէ և հանցէ որպէս զլոյս զարդարութիւնս քո, և զիրաւունս քո որպէս
զօր հասարակ։

Հնազանդ լեր տէառն, և ծառայեա նրան։ և մի նախանձիր ընդ այնոսիկ՝ որոց
առակեալ իցեն Ճանապարհը իւրեանց
ընդ մարդոյ՝ որ գործէ զանօրէնութիւն։
Ուեա ՚ի բարկութէ, և հանգիր ՚ի սըրտ-
մըտութէ, և մի նախանձիր ընդ չարս։

Օ կ շարք վաղվաղակի սատակեսցին . բայց
ոք համբերեն տեառն , նոքա ժառանե-
գեսցեն զերկիր :

Փոքր մի և այլ ոչ ևս իցէ ամբարիշտն .
խնդրեսցես զտեղի նորա , և ոչ գտցես :
Այլոք հեղքն են՝ նոքա ժառանգեսցեն
զերկիր , և փափկասցին ՚ի բազում խաղա-
ղութեան իւրեանց :

Ապասէ մեղաւորն արդարոյ , և կրծտէ ՚ի
վերայ նորա զատամունս իւր . այլ տէր
ծիծաղեսցի զնովխաւ :

Քանողի յառաջագոյն տեսանէ , զի հաս-
եալ է օք նորա :

Առւը հանին մեղաւորք , և լարեցին զա-
ղեղունս իւրեանց՝ հարկանել զաղքատն
և զոնանեն , սպանանել զայն՝ ոք խոնար-
հըն է սրախւ :

Առւը նոցա մացեն՝ ՚ի սիրտս նոցա , և ա-
զեղունք նոցա փշրեսցին :

Լաւ է սակաւիկ ինչ արդարոյ , քան զբա-
զում մեծութիւն մեղաւորաց . և բազու-
կը ամբարշտաց խորտակեսցին :

Հաստատէ տէր զարդարս , և ձանաչէ
զաւուրս ամբծից . ժառանգութիւն նո-
ցա յաւիտեան եղիցի :

Ո՞ւ ամաչեսցեն նոքա ՚ի ժամանակս չարու-

թեան . այլ յաւուրս սովույագեսցին :
Եհա մեղաւորք կորիցեն . այլ թշնամիք
տեւառն ՚ի փառաւորիլ և ՚ի բարձրանալ
իւրեանց պակասեսցին որպէս ծուխ , զի
պակասի :

Փոխ առնու մեղաւորն , և ոչ հատուցա-
նէ . այլ որ արդարն է , ողորմի և տայ :
Ոյք օրհնեն զտէր , ժառանգեսցեն զեր-
կիր . և ոյք անիծանեն , սատակեսցին ՚ե
նմաննէ :

Ի տեառնէ ուղղին գնացք առն . զՃանա-
պարհո նորա նա կամի յոյժ :

Թէպէտ և գայթակղեսցի , նա մի կործա-
նեսցի , զի տէր ձեռնկալու է նորա :

Վանուկ էի ես՝ և ծերացայ . և ոչ տեսի
զարդարն արհամարհեալ , և ոչ զաւակ
նորա՝ թէ մուրանայ հաց :

Օօրհանապաղ ողորմի և տայ փոխ . զա-
ւակ նորա օրհնեալ եղիցի յաւիտեան :

Խոտորեա ՚ի չարէ , և արա զբարի . և բը-
նակեսցիս յաւիտեանս յաւիտենից ՚ի նմա :
Տէր սիրէ զիրաւունս , և ոչ ընդ վայր
հարկանէ զսուրբս իւր . այլ յաւիտեան
պահէ զնոսա :

Վիօրէնք հալածեսցին ՚ի միասին , և զա-
ւակք ամբարշտաց սատակեսցին :

Այլ արդարք ժառանգեսցեն զերկիր և բը-
նակեսցին յաւիտեանս յաւիտենից 'ի նմա-
թերան արդարոյ խորհի զիմաստութիւն,
և լեզու նորա խօսեսցի զիրաւունս :
Օրէնք աստուծոյ իւրոյ են 'ի սրտի իւ-
րում. և մի գայթակղեսցին գնացք նորա :
Հայի մեղաւորն ընդ արդար, և խնդրէ
սպանանել զնա. այլ տէր ոչ թողու զնա
'ի ձեռս նորա, և ոչ գատապարտէ զնա
յորժամ դատէ զնա :

Համբեր տեառն և պահեա զՃանապար-
հըս նորա. և բարձր արասցէ զքեզ 'ի
ժառանգել զերկիր, և զատակումն մե-
ղաւորաց տեսցես :

Տեսի զամբարիշտն վերացեալ և բարձրա-
ցեալ որպէս զմայրսն լիբանանու :
Անցի, և ահա ոչ էր. խնդրէցի, և ոչ գը-
տաւ տեղի նորա :

Պահեա զամբծութի, և տես զուզզութի.
զի գոն մնացուածք առն խաղաղաբարի :
Անօրէնք հալածեսցին 'ի միասին . և զա-
ւակիք ամբարշտաց կորիցեն :

Փրկութի արդարոց 'ի տեառնէ է. վերա-
կացու է նոցա 'ի ժամանակս նեղութեան :
Օգնեսցէ նոցա տէր, և փրկեսցէ զնո-
սա. ասլրեցուոցէ 'ի մեղաւորաց, և կե-

ցուսցէ զնոսա , զի յուսացան ՚ի նա :
Տունք լը :

ՍԱՆՄՈՍ ԼԵ .

Ապղմոս Դատիկ , առ յիշաբակ շաբաթոս :
Տէր մի սրտմտուք քով յանդիմաներ զիս ,
և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :
Ո ՚ի նետք քո հարան յիս և յիս հաստա-
տեցաւ ձեռն քո :

Ոչ գոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ յերե-
սաց բարկութեան քոյ :

Ոչ է խաղաղութիւն ոոկերաց իմոց յերե-
սաց մեղաց իմոց :

Կնօրէնութիւնք իմ բարձրացան քան ըզ
գլուխ իմ . որպէս բեռն ծանր ծանրացան
՚ի վերայ իմ :

Վեխեցան և փոխեցան վերք իմ յերեսաց
անզգամութեան իմոյ :

Տառապեցայ և խոնարհ եղէ յոյժ . զօր-
հանապաղ տրտում գնայի , զի անձն իմ լի
եղեւ չարչարանօք . և ոչ գոյ բժշկութի
մարմնոյ իմոյ :

Չարչարեցայ և խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ .
մոնչէի առ հեծութեան սրտի իմոյ :

Տէր առաջի քո է ամենայն ցանկութի իմ ,

և հեծութիւն իմ՝ ՚ի քէն ոչ ծածկեցաւ։
Այլտ իմ խռովեցաւ յիս, և եթող զիս
զօրութիւն իմ։ լոյս աշաց իմոց, և այս
ոչ եղեւ ընդ իս։

Ռարեկամք իմ և մերձաւորք իմ առաջի
իմ մերձեցան և կացին, և մերձաւորք իմ
հեռի եղեն յինեն։

Ըռնադատեին զիս և խնդրեին զանձն իմ։
ոք խորհեին չար ՚ի վերայ իմ, խօսեցան
զանօրէնութիւն, և զնենդութիւն զօր։
Հանապաղ խորհեցան։

Այլ ես որպէս խուլ՝ զի ոչ լսէ. որպէս
համբ՝ որ ոչ բանայ զբերան իւր։
Եզէ ես որպէս մարդ՝ որ ոչ լսէ, և ոչ
գոն խօսք ՚ի բերան նորա։

Ես ՚ի քեզ տէր յուսացայ, և գու լուիւ-
ցես ինձ աէր ասառուած իմ։
Վացի՝ թէ մի ուրախ եղիցին յիս թշնա-
միք իմ. ՚ի սասանիլ ոտից իմոց՝ ՚ի վերայ
իմ մեծամեծ խօսեցան։

Ես ՚ի տանջանս պատրաստ եմ, և ցաւք
իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ։
Օանօրէնութիւնս իմ պատմեցից, և հո-
գացայց վասն մեզաց իմոց։

Խակ արդ թշնամիք իմ կենդանի են, և զօ-
րացեալք են քան զիս. և բաղումք էին,

ոյք ատէին զիս ՚ի տարապարտուց :
 Ոյք հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ
 բարւոյ . չարախօսէին զինէն , զի ես եր-
 թայի զհետ արդարութեան :
 Ո՞ի թողուր զիս տէր աստուած իմ , և մի
 ՚ի բացեայ առնիր յինէն . հայեաց յօդնել
 ինձ՝ տէր փրկութեան իմոյ :
 Տունք իս :

ՍԱՆՄՈՍ ՀՅ.

Ի կապարած : յիշիլովմայ օրհնութիւն .
 Ասովմոս Դասթի :

Ասացի՝ թէ պահեցից զճանապարհս իմ ,
 զի մի մեղայց լեզուաւ իմով :
 Եղի պահապան բերանոյ իմոյ՝ ՚ի հակա-
 ռակիլ մեղաւսրին առաջի իմ :
 Խուլեղէ և խոնարհեցայ . լոեցի ՚ի բա-
 րութենէ , և ցաւք իմ նորոգեցան յիս :
 Յեռաւ սիրո իմ՝ ՚ի փորի իմում , և ՚ի
 խորհուրդս իմ վառեցաւ հուր :
 Խօսեցայ լեզուաւ իմով և ասացի . ցոյց
 ինձ տէր զկատարած իմ , և զթիւ աւուրց
 իմոց՝ քանիօն է , զի գիտացից թէ որչափ
 ինչ պակասեալ է յինէն :
 Եհա չափով եղեր զաւուրս իմ . և կար
 զօրութեան իմոյ որպէս ոչինչ է առաջի

իմ. սակայն ամենեւին ընդունայն է ա-
մենայն մարդ մսեղի :

Վապելու որպէս 'ի պատկերի շրջի մարդ,
սակայն 'ի զուր խոռովին, գանձէ՛ և ոչ գի-
տէ ում ժողովիլ :

Խոկ արդ ով է համբերութիւն իմ, թէ
ոչ դու տէր. կամ կար զօրութեան իմոյ,
թէ ոչ 'ի քէն :

Յամ անօրէնութենէ իմմէ փրկեցեր զիս.
նախատինա անզգամաց արարեր զիս :

Դուռ եղէ և ոչ բացի զբերան իմ, զի դու
արարեր :

Ե բաց արա յինէն զտանջանս իմ, զի 'ի
զօրութենէ ձեռին քո ես պակասեցայ:

Կտամբութեամբ վասն մեղաց խրատե-
ցեր զմարդ. մաշեցեր որպէս սարդիու-
տայն զանձն նորա. սակայն ընդունայն է
ամենայն մարդ :

Դուր որ ազօթից իմոց, ունին դիր խնդլր-
ուածաց իմոց, արտասուաց իմոց մի՛ լուեր :

Պանդուխտ եմ ես առաջի քո, նժդեհ և
անցաւոր՝ որպէս ամենայն հարք իմ:

Յայլ արա ինձ զի հանդեայց մինչեւ եր-
թեալ իցեմ, և այլ ոչ եւս գտանիցիմ:
Տունք ժե :

ՍԱՀՄՈՍ ԼԹ.

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւիթ :

Համբերելով համբերի տեառն , և նայեցաւ առիս և լուսւ ազօթից իմոց :
Եհան զիս 'ի գըոյ տառապանաց , 'ի կաւոյ և 'ի տղմոյ :

Հաստատեաց 'ի վերայ վիմի զոտս իմ , և ուղղեաց զգնացս իմ :
Եարկ 'ի բերան իմ օրհնութիւն նոր , զօրհնութիւն տեառն աստուծոյ մերոյ :
Տեսցեն բազումք և երկիցեն , և յուսացին 'ի տէր . երանեալ է այր՝ որոյ անուն տեառն յոյս է նորա :

Ոչ հայեցաւ նա 'ի նաներութիւն , և ոչ 'ի մոլութիւն սուտ :

Բաղում արարեր դու տէր աստուած իմ զբանչելիս քո . և խօրհրդոց քոյ՝ ոչ ոք է որ նմանիցի քեղ :

Պատմեցի և խօսեցայ , և բազումք եղեն քան զթիւս . ընդ զոհս և ընդ պատարագոս ոչ հաճեցար . լսելիս հաստատեցեր ինձ . զողակէզս և զվասն մեղացն ոչ խնդրեցեր :

Յայնժամ ասացի՝ թէ ահաւասիկ գամես . 'ի գլուխս գրոց գրեալ է վասն իմ :

Առնել զկամն քո աստուած իմ կամեցայ ,
և զօրէնս քո 'ի մէջ որովայնի իմոյ :
Վւետարաննեցից զարդարութիւնս քո յե-
կեղեցիս մեծս . ահա զշըթունս իմ ոչ
արգելից 'ի քէն :

Տէր դու գիտացեր՝ զի զարդարութիւնս
քո ոչ ծածկեցի 'ի սրտի իմում , զՃշմար-
տութիւնս քո և զփրկութիւնս քո :
Վսացի և ոչ թագուցի զողորմութիւնս
քո , և զՃշմարտութիւնս քո 'ի ժողովըր-
դենէ մեծէ :

Այլ դու տէր մի հեռի առներ զգթու-
թիւնս քո յինէն . զի ողորմութիւն քո և
Ճշմարտութիւն քո յամենայն ժամ ընկալ-
ցի զիս :

Եռլջ եղեն զինեւ չարք՝ որոց ոչ գոյր
թիւ . հասին ինձ անօրէնութիւնք իմ , և
ես ոչ կարացի տեսանել :

Բազում եղեն քան զհեր գլուց իմոյ . և
սիրտ իմ եթող զիս :

Կամեցաց տէր՝ փրկել զիս , և տէր յօդնել
ինձ նայեաց :

Վմաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին
զանձն իմ բառնալ զսա . դարձցին յետու և
ամաչեսցեն՝ ոյք խորհէին ինձ չար :

Վրեսցեն զամօթ առժամայն վաղվաղակի ,

ոյք ասէին ինձ վաշ վաշ :
 Յնծասցեն և ուրախ լիցին ՚ի քեզ ամե-
 նեքեան , ոյք ինդրեն դքեզ տէր :
 Կասցեն յամենայն ժամ՝ մեծ է ած , և
 ոյք սիրեն զիրկութիւնս քո :
 Ես աղքատ և անանկ եմ , աստուած
 խորհեա զիս . օգնական և պաշտպան իմ
 ես . և դու աստուած իմ մի յամենար :
 Տունք իբ : Գոբղայս ծը :

ՍԱՂՄՈՍ Խ .

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւթի :

Երանի որ խորհի զաղքատն և զոնանկն .
 յաւուր չարի փրկէ զնա տէր :
 Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ . երանելի
 առնէ զնա ՚ի վերայ երկրի , և ոչ մատնէ
 զնա ՚ի ձեռս թշնամեաց իւրոց :
 Տէր օգնական է նմա ՚ի մահիճս ցաւոց
 իւրոց . զամենայն անկողինս նորա դար-
 ձուցանէ ՚ի հիւանդութենէ նորա :
 Ես ասացի տէր ողսրմեա ինձ . բժշկեա
 զանձն իմ , ես մեղայ քեզ :
 Թշնամիք իմ ասացին ինձ չկար . Երբ իցէ
 զի մեռցի , և կորիցէ անուն նորա :
 Վասնէր տեսանել զնանրութիւն . խօսէր

՚ի սրտի իւրում, և ժողովեր զանօրէնու-
թիւն յանձն իւր :

Արտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր . զինէն
շնչէին ամենայն թշնամիք իմ :

Խորհեցան չար ՚ի վերայ իմ . բան անօրէ-
նութեան եղին ՚ի վերայ իմ :

Ո՞ի թէ որ ննջիցէ , այլ ոչ եւս յաւելցի
յառնել . բանզի և այրն խաղաղութեան
իմոյ , յոր և եօն յօւսացայ :

Որ ուտէր զհաց իմ , յաճախեաց առնել
ինձ խաբէութիւն :

Այլ դու տէր ողորմեա ինձ և կանգնեա
զիս , և ես հատուցից նոցա :

Յայսմծանեայ՝ թէ հաճեցար ընդ իս . զի
մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ :

Այլ զիս յամբծութեան իմում ընկալար , և
հաստատեցեր զիս առաջի բո յաւիտեան :

(Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի յաւի-
տեանս յաւիտենից . եղիցի եղիցի :

Տառնք ժդ :

ՍԱՆՄՈՍ ԻԱ .

Ի կափարած . իմաստութիւն որդույն կորիայ :
յւ աղմու Դրաւթի :

Որպէս փափառէի եղերու յաղթերս ջուրց ,
այնպէս փափառէի անձն իմ առ քեզ ած :

Օարաւի է անձն իմ առ քեզ աստուած ,
հղօր և կենդանի . Երբ եկից երեւեցայց
երեսացդ աստուծոյ :

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ՚ի
տուէ և ՚ի գիշերի . և այն զի ասէին ցիս
զօրհանապաղ՝ թէ ուր է աստուած քո :

Զայս որպէս յիշէի , տառապէր յիս ան-
ձըն իմ . քաջալերէի , զի մտից ընդ յար-
կաւ սքանչելեաց տանն աստուծոյ :

Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան ,
և ՚ի ձայն բարեկենդանութեան :

Արդ ընդէր տրատում ես անձն իմ , կամ
ընդէր խոռվես զիս . յուսա առ ած , խոս-
տովանեանմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց ած է :
Ենձն իմ յաժ խոռվեցաւ . վասն այսորիի
յիշեցի զքեզ յերկրէն յորդանանու , ՚ի
հերմոնէ լեռնէ փոքրուէ :

Խորք խորոց կարգացին առ քեզ , ՚ի ձայն
ստհանաց քոց :

Ամենայն զքօսանք քո , և ալիք քո անցին
՚ի վերայ իմ :

Ի տուէ պատսւիրեաց տէր զողօրմութի-
իւր , ՚ի գիշերի զօրհնութիւն նոր . և ա-
զօթք իմ առ աստուած վասն կենաց իմոց :

Ասացի աստուծոյ՝ ընդունող իմ ես , ըն-
դէր մերժեցեր զիս . ընդէր տրտում գլ-

Նամ ես ՚ի նեղել թշնամւոյ իմոյ :
Ի փշտիլ ոսկերաց իմոց նախատեցին զիս
թշնամիք իմ . յասել ցիս հզօրհանեապազ,

թէ ուր է աստուած քո :

Երդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ
ընդէ՞ր խոռվես զիս . յուսա առ ան , խոս-
տովանեա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց ան է :

Տունք ժգ :

ՍԱԿՄՈՍ ԽԲ .

Ոսկմոս Դաւիթ :

Դատ արա ինձ աստուած , և իրաւ արա
ինձ ՚ի դատաստանի իմում :

Յաղգէ որ ոչ է սուրբ , ՚ի մարդոյ մեղա-
ւորէ նենգաւորէ փրկեա զիս :

Դու աստուած հզօրիչ իմ ես . ընդէ՞ր մո-
ռացար զիս , ընդէ՞ր տրտում գնամ ես ՚ի
նեղել թշնամւոյ իմոյ :

Եռաքեա տէր զլցո և զՃշմարտութիւն
քո . զի առաջնորդեսցեն ինձ , և հանցեն
զիս ՚ի լեառն սուրբ և ՚ի յարկա քո :

Վարից առաջի սեղանոյ աստուծոյ առ
ան , որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :
Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ ասու-
ուած աստուած իմ :

Երդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ , կամ

ընդէ՞ր խոռվես զիս . յուսաս առ ած ,
խոստովանեւա նմա՝ փրկիչ երեսաց իմոց
աստուած է :

Տունք է : Գոբղոս լւ :

ՍԱՀՄՈՍ ԽԳ .

Ի կապարած . իմասփութիւն որդոցն Կորիսայ :
Սաղմոս Դասթի :

Աստուած՝ ականջօք մերովք լուսք , զոր
հարքն մեր պատմեցին մեզ :

Օգործն զոր գործեցեր յաւուրս նոցա ,
յաւուրսն առաջինս :

Զեռն քո խլեաց զհեթանոս , և զնոսա
տնկեցեր . չարչարեցեր զժողովուրդս քո ,
և հաներ զնոսա :

Օի ոչ թէ սրով իւրեանց ժառանգեցին
զերկիր , և ոչ բազուկ նոցա փրկեաց զնն :
Եյլաջ քո և բազուկ քո և լսս երեսաց
քոց , զի հաճեցար դու ընդ նոսա :

Դու ինքն ես՝ թագաւոր իմ և ած իմ , որ
հրամայեցեր զիրկութիւնն յակոբայ :
Դեւ զթշնամիս մեր հարցուք . և անուամբ
քով արհամարհեսցուք զյարուցեալսն ՚ի
վերայ մեր :

Ոչ թէ յաղեղն իմ յուսացեալ եմ , և ոչ

սուր իմ կեցուցանէ զիս :

Այլ դու փրկեցեր զմեղ՝ ի թշնամեաց մերոց և զատելիս մեր յամօթ արարեր :

Աստուծով պարծեսցուք զօրհանապաղ, և անուան նր խոստովան եղիցուք յաւիտեան :

Բայց արդ մերժեցեր և անարգեցեր ըդմեղ . և ոչ ելեր աստուած ընդ զօրս մեր :

Դարձուցեր զմեղ յետո քան զթշնամիս մեր . և ատելիք մեր յափշտակեցին զմեղ :

Ետուր զմեղ որպէս զոչխար՝ ի զենումն , և ընդ հեթանոսս ցրուեցեր զմեղ :

Վաճառեցեր զժողովսւրդս քո առանց գընոյ . և ոչ գոյ թիւ ազազակի մերոյ :

Արարեր զմեղ նախատինս դրացեաց մերոց . ծաղք և այպն կատականաց այնոցիկ ,

որք շուրջ էին զմեօք :

Արարեր զմեղ յառակս հեթանոսաց՝ իշարժել զգլուխս ժողովրդոց :

Օօր ամենայն նախատինք իմ առաջի իմ են . և ամօթ երեսաց իմոց ծածկեաց զիս :

Ի ձայնէ նախատորդին և շարախօսի , յերեսաց թշնամոյն և հալածչի :

Այս ամենայն եկն՝ ի վերայ մեր , և մեք զքեղ ոչ մոռացաք , և ոչ ստեցաք ուխտի քում , և ոչ դարձաք յետո սրտիւք մերովք :

Դարձուցեր զշաւիղս մեր՝ ի ճանապար-

հաց քոց, խոնարհ արարեր զմեղ՝ ի տեղի
չարչարանաց. և ծածկեցին զմեղ ստուերք
մահու:

Յէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն աստու-
ծոյ մերոյ, կամ ձգեալ իցէ զգեռս մեր
յաստուածս օտարս:

Աակայն աստուած խնդրէ զայս. զի նա
քննէ զգաղոնիս սրտից մերօց:

Վասն քո մեռանիմք զօրհանապազ. հա-
մարեցաք որպէս զոշխար ՚ի զենումն:

Օտրթիր ընդէր ննջես տէր. արի և մի
մերժեր զմեղ իսպառ:

Օմէ դարձուցանես զերեսս քո ՚ի մէնջ.
մոռանաս զաղքատուի և զնեղուիս մեր:

Խոնարհ եղեն մինչեւ ՚ի հող անձինք մեր,
և յերկիր կցեցան մէջք մեր:

Վրի տէր օգնեա մեղ, և փրկեա զմեղ
վասն անուան քո:

Տունք իէ:

ՍԱՀՄՈՍ ԽԴ.

Ի կապարած. զառանցելը ժամանակաց, որո՞շն
կրիսյ իմաստութեան. Սաղմոս օրհեռութեան վասն
ոկրելոյն:

Բաղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամն քո բա-
րի, և ասացից զգործս իմ թագաւորի:

Եղու իմ որպէս գրիչ արագագիր դըպ-
րի , գեղեցիկ տեսլեամբ քան զամենայն
որդւոց մարդկան :

Ավուեցան շնորհք ՚ի շրթանց քոց . վասն
այսորիկ օրհնեաց զքեղ ած յաւիտեան :
Ե՞ծ զառւր ընդ մէջ քո հզօր , վայելու-
թեան և գեղոց քոյ :

Մարեա ուղղեա և թագաւորեա վն ճըշ-
մարտութե հեղութե և արդարութե , և ա-
ռաջնորդեացէ քեղ սքանչելապէտ աջ քո :
Եետք քո սրեալ են հզօր , և ժողովուրդք
՚ի ներքոյ քո անկցին , ՚ի սիրոս թշնամեաց
թագաւորի :

Եթոս քո աստուած յաւիտեանս յաւի-
տենից , գաւազան ուղղութեան՝ գաւա-
զան արքայութեան քո :

Աիրեցեր զարդարութիւն , և ատեցեր
զանօրէնութիւն :

Վասն այսորիկ էօծ զքեղ աստուած աստ-
ուած քո իւղով ուրախութե , առաւել
քան զընկերս քո :

Օմնոս և ստաշին և կասիոյ ՚ի զգեստ-
քումմէ , ՚ի տաճարաց փղոսկրէից , ուստի
ուրախ արարին զքեղ դստերք թագաւո-
րաց ՚ի պատիւ :

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ՝ ՚ի հան-

դերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և պա-
ճուճեալ :

Դուք դուստր և աես , խոնարհեցս զաւն-
կըն քո . մոռա զժողովուրդ քո և զտուն
հօրքո , զի ցանկացաւ թագաւոր գեղացքո :
Աս ինքն է աէր քո՝ երկիր պագցէ սմա .
և դուստր ծուրայ երկիր պագցէ սմա . և
պատարագօք վերեսս սորա պաշտեսցեն
մեծամեծք 'ի ժողովրդոց :

Ամենայն փառք դստեր թագաւորի 'ի ներ-
քոց , 'ի վերջաւորս ոսկեհուռս զարդա-
րեալ և պաճուճեալ :

Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նո-
րա , և զընկերս նորա տարցին նմա :

Եցին ցնծութեամբ և ուրախութեամբ ,
և տարցին 'ի տաճար թագաւորի . և փո-
խանակ հարց քոց եղիցին օրդիք քո :

Կացուցես զնասա իշխանս ընդ ամենայն
երկիր , և յիշեսցի անուն քո ընդ ամե-
նայն ազգս ազգաց :

Վասն այսորիկ ժողովուրդք խոստավան ե-
ղիցին առ քեզ յաւխտեան , և յաւխտեա-
նըս յաւխտենից :

Տունք ժը :

Ի կապարած . որդուոյն կորիսայ 'ի վերայ
գաղփնեաց :

Ե՞ծ մեր ապաւէն և զօրութի . օդնական ՚ի
վերայ նեղութեց , որք գտին զմեզ յոյժ :
Վ ասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք 'ի խռո-
վիլ երկրի , 'ի փոփոխիլ լերանց 'ի սիրտս
ծովու :

Դոչեցին և խռովեցան ջուրը նոցա . խը-
ռովեցան լերինք 'ի զօրութենէ նորա :
Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքաղաքն
աստուծոյ . և սուրբ արար զյարկս իւր
բարձրեալն :

Կատուած 'ի մէջ նոցա , և նոքա մի սասա-
նեսցին . օդնեսցէ նոցա աստուած 'ի վա-
ղորդայնէ մինչեւ 'ի վաղորդոյն :
Խռովեցան հեթանոսք , և խռնարհեցան
թագաւորութիւնք . ետ զձայն իւր բարձ-
րեալն , և խռովեցաւ երկիր :

Տէր զօրութեանց լնդ մեզ . ընդունելի
է մեր ած յակոբայ :

Եկայք և տեսէք զգործս այ , որ արար
զնշանս և զարուեստս 'ի վերայ երկրի :
Եհար զպատերազմ 'ի ծագաց մինչեւ 'ի
ծագս երկրի . զաղեղունս փշրեաց , զզէնս

Խորտակեաց , և զասպարս այրեաց հրով :
 Կանխեցէք և ծաներուք , զի ես եմ աստ-
 ուած . բարձր եղէց 'ի հեթանոսս , եւ
 բարձրացայց 'ի վերայ երկրի :
 Տէր զօրութեանց ընդ մեզ . ընդունելի է
 մեր աստուած յակոբայ :
 Տունք ժա : գոբզայս ծղ :

ՍԱՀՄՈՍ ԽԶ .

Ի կապարած . Հասն որդւոցն Կողիայ . Սաղմոս
 Դաւթի :

Օ ափս հարէք ամենայն հեթանոսք , ա-
 զաղակեցէք առ ած 'ի ձայն ցնծութեան :
 Տէր բարձրեալ և ահարկու , թագաւոր
 մեծ 'ի վերայ ամենայն երկրի :
 Հնազանդ արար զժողովուրդս ընդ մեզ ,
 և զհեթանոսս 'ի ներքոյ ոտից մերոց :
 Ընտրեաց զմեզ իւր 'ի ժառանգութիւն ,
 զգեղեցկութի յակովբայ՝ զոր և սիրեաց :
 Համբարձաւ աստուած օրհնութեամք ,
 և տէր մեր ձայնիւ փողոյ :
 Սաղմոս ասացէք աստուծոյ մերում . սաղ-
 մոս ասացէք թագաւորին մերում , սաղ-
 մոս ասացէք :
 Յագաւոր մեծ 'ի վերայ ամենայն երկրի

ած է , սաղմոս ասացէք նմա իմաստութիւն :
Թագաւորեաց ած ՚ի վերայ հեթանոսաց .
ած նստաւ յաթոռ սրբութեան իւրոյ :
Իշխանէք ժողովրդոց ժողովեցան առ աստուած աբրահամու , զի աստուծոյ զօրութիւնք յերկրէ յոյժ համբարձան :

Տունք թ :

ՍԱՀՄՈՍ ԽԵ .

Ապղմոս օրհնութեան որդուոյն Կորիայ . Երիբոր
շաբաթու :

Անծ է տէր , և օրհնեալ է յոյժ ՚ի քաղաք
աստուծոյ մերոյ , ՚ի լեառն սուրբ նորա :
Հաստարմատ ցնծասցէ ցնծութեամբ ա-
մենայն երկիր . լերինք սիովնի , կողմանէք
հիւսիսոյ՝ քաղաք թագաւորին մեծի :

Վստուած ՚ի տաճարի իւրում յայտնի , ՚ի
ժամանակի որպէս օգնական լինէր նոցա :
Վհաւասիկ թագաւորութիւնք երկրի ժո-
ղովեցան , և անցին ՚ի միասին :

Ինքեանք տեսին այսպէս և զարմացան ,
խռովեցան սասանեցան , և դողումն կա-
լաւ զնոսա :

Անդ երկունք որպէս ՚ի ծննդեան , և հողմն
սաստիկ փշրեսցէ զնաւս ՚ի թարսիս :
Անդ լուաք , սոյնպէս և տեսաք ՚ի քաղաք

տոն զօրութեանց՝ 'ի քաղաք այ մերոյ :
Աստուած հիմունս էարկ նմա յաւիտեան .
ընկալաք աստուած զողորմութիւն քո 'ի
մէջ ժողովրդեան քոյ :

Բատ անուան քում, սոյնպէս և օրհնու-
թիւն քո լնդ ամենայն տիեզերս . և ար-
դարութեամբ լի է աջ քո :

Ուրախ եղիցի լւառն սիովն . և ցնծասցեն
դստերք յուդայ վասն իրաւանց քոյ տէր :
Շրջեցարուք զսիօնիւ , պաշարեցէք զնա
և պատեցէք զաշտարակս նորա :

Դիք զսիրտս ձեր 'ի վերայ զօրութեանց
նորա . բաժանեցէք զամուրս նորա , զի
պատմել կարասջիք յազգ յայլ :

Այսէ ած , ած մեր յաւիտեանս յաւիտենից .
և սա հովուեսցէ զմեզ մինչև յաւիտեան :
Տունք ժու :

ՍԱՀՄՈՍ ԽԸ.

Ի կապարած որդարցն կորիսայ . Սաղմոս օրհնու-
թիւն դաւալի :

Լուարուք զայս ամենայն ազգք . ունկըն-
դիր լերուք ամենեքեան , ոյք բնակեալ
էք յաշխարհի :

Օնունդք երկրի և որդիք մարդկան , 'ի
միասին մեծամեծք և տնանկը :

Բերան իմ խօսեսցի զիմաստութիւն, և
խորհուրդը սրտի իմոյ զշանձար =
Խոնարհեցուցից յառակումն զունկն իմ.
բացից առակաւ զբերան իմ, և խօսեցայց
զառակս՝ ի սկզբանէ :

Ընդէլքը բնաւ երկնչիմ ես յաւուր չարի .
զի անօրէնութիւնք գնացից իմոց շուրջ
եղեն զինեւ :

Յուսացեալք՝ ի զօրութիւն իւրեանց . ի
բազմութիւն մեծութեան իւրեանց պար-
ծեսցին :

Եղբայր ոչ փրկէ՝ և ոչ փրկէ մարդ, և
ոչ տայ աստուծոյ զփրկանս իւր, և ոչ
զգինս փրկանաց անձին իւրոյ :

Վ աստակեա յաւիտեան, և կեցցես մինչ
խսպառ, և ոչ տեսցես զապականութիւն :
Յորժամ տեսցես՝ թէ իմաստունք մեռա-
նին՝ ի միասին անզգամք և անմիտք կո-
րիցեն, և թողցեն օտարաց զմեծութիւն
իւրեանց :

Դերեզմանք նոցա տունք նոցա եղիցին յա-
ւիտեան, և յարկը նոցա ազգէ մինչեւ
յաղդ. և կարդասցին անուանք նոցա ՚ի
հողս իւրեանց :

Վարդ ՚ի պատուի էր և ոչ իմացաւ, հա-
ւասարեցաւ անասնոց անբանից և նըմա-

նեցաւ նոցա :

Այս ձանապարհ է գայթակղութեան նոցա նոցին . յետ այսորիկ բերանօք իւրեանց հաճեսցին :

Որպէս խաչն 'ի դժոխս մատնեսցին , և մահ հովուեսցէ զնոսա . և տիրեսցեն նոցա ուղիղը ընդ առաւօտս :

Օդնութիւնք նոցա մաշեսցին 'ի դժոխս , և 'ի փառաց իւրեանց անկցին :

Բայց տակայն ած փրկեսցէ զանձն իմ 'ի ձեռաց դժոխոց , յորժամ ընդունին զիս :

Ո՞ի երկնչիր յորժամ մեծանայ մարդ , և յորժամ բազում լինին փառք տան նորա : Օ 'ի ոչ թէ 'ի մեռանիլն իւրում տոցէ ընդ իւր զամենայն . և ոչ թէ իջեն փառք տան նորա ընդ նմա :

Այլ անձն նորա 'ի կեանս իւրում օրհնեսցի . և խոստովան եղիցի քեզ՝ յորժամ բարի արասցես դու նմա :

Ուտցէ նա մինչեւ յազդ հարց իւրոց . մինչեւ յաւիտեան զլոյս մի տեսցէ :

Մարդ 'ի պատուի էր և ոչ իմացաւ , հաւասարեցաւ անասնոց անբանից և նըման նեցաւ նոցա :

Տունք ի : Գորդայս իր :

Ապահով Դաւիթ.

Աստուած աստուծոց տէր խօսեցաւ, և
կոչեաց զերկիր յարեւելից մինչեւ 'ի մու-
տըս արեւու:

Ի սիօնէ մեծվայելչութիւն փրկութեան
գեղոց նորա:

Աստուած մեր յայտնապէս եկեսցէ, և
աստուած մեր մի՛ դադարեսցէ:

Հուր առաջի նորա բորբոքեսցի, և շուրջ
զնովաւ մըրիկ յոյժ:

Կոչեսցէ զերկինս 'ի վերուստ՝ և զերկիր
'ի դատել զժողովուրդ իւր, ժողովել առ
ինքն զսուրբս իւր, և ոյք դնեն զպատա-
րադս ուխտից 'ի վերայ սեղանոյ նորա:

Պատմեսցէն երկինք զարդարութի նորա,
զի աստուած դատաւոր է:

Հուր ժողովուրդ իմ և խօսեցայց ընդ
քեզ, և խրայէլ քեզ վկայեցից. զի աստ-
ուած աստուած քո ես եմ:

Ոչ թէ վասն պատարագաց քոց կշտամ-
բեմ զքեզ. զի ողջակէզք քո առաջի իմ
են յամենայն ժամ:

Ոչ ընդունիմ 'ի տանէ քումմէ զուարակս,
և ոչ 'ի հօաից քոց նոխազս:

Իմէ ամենայն գաղան անտառի , երէ լե-
րանց և ամենայն անտառն :

Դիտեմ ես զամենայն թուչունս երկնից .
գեղեցկութիւն վայրի ընդիս է :

Թէ քաղցեայց , քեզինչ ոչ ասացից . զի
իմէ աշխարհ լրիւ իւրով :

Ոչ ուտեմ ես զմիս զուարակաց քոց , և
ոչ զարիւն նոխազաց քոց ըմալեմ :

Ուստո աստուծոյ պատարագ օրհնութե .
կատարեա բարձրելոյն զուխաս քո :
Կարդասցես առ իս յաւուր նեղութեան
քո . ես փրկեցից զքեզ , և դու փառա-
ւոր արասցես զիս :

Այսկայն մեղաւորին ասէ ած . իսկ դու ըն-
դէր բնաւ պատմես զարդարութիւն իմ ,
կամ առնուս զուխաս իմ 'ի բերան քո :
Օի դու ատեցեր զիսրատ իմ . մերժեցեր
և յետս ընկեցեր զամբանս բերանոյ իմոյ :
Թէ տեսանէիր զգողա՝ ընթանայիր ընդ-
նոսա , և ընդ շունս դնէիր զբաժին քո :
Բերան քո յաճախէր զարութիւն , և լե-
զու քո նիւթէր զնենդութիւն :

Աստեալ զեղբօրէ քումիշ չարախօսէիր ,
և 'ի վերայ որդւոյ մօր քո դնէիր զգայ-
թակդութիւն :

Օայս ամենայն արարեր , և լոեցի քեզ .

կարծեցեր անօրէնդ ՚ի մտի քում, թէ և
ես քեզ նմանիցեմ:

Երդ յանդիմանեցից և կացուցից զայս
ամենայն առաջի քո . իմացարուք ամենեւ
քեան՝ որոց մոռացեալ իցէ զաստուած:
Դուցէ երբէք յափշտակիցիք, և ոչ ոք ի-
ցէ՝ որ փրկիցէ:

Պատարագ օրհնութեան փառաւոր տ-
րացէ զիս . և անդ է Ճանապարհ, ուր
ցուցից նմա զիրկութիւն աստուծոյ:
Տունք իգ:

ՍԱՂՄՈՍ Ճ.

Ի խափարած . Սաղմոս Դաստի . ՚ի Ճամանակի՝ չկ
էին առ նա Կալան ճարդարէ, իբրեւ չկ ճպեալ
էր նա առ Բերսաբէե:

Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում. ըստ բազում գլութե
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

Երաւել լուա զիս յանօրէնութիւնէ իմ
մէ, և ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս:

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ.
և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ:
Քեզ միայն մեղայ տէր, և չար առաջի
քո արարի:

Արակէս արդար եղիցիս ՚ի քանս քո, և

յաղթող՝ ի դատել գաս :
Անօրէնութեամբ յղացաւ, և ՚ի մեղս ծը-
նաւ զիս մայր իմ :

Դու տէր զՃմարտութիւն սիրեցեր .
զանյայտս և զծածկեալս իմաստութեամբ
քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեա յիս մշտկաւ, և սուրբ եղէց . լւ-
ւա, և քան զծիւն սպիտակ եղէց :

Լոելի արա ինձ զյնծուի և զուրախուի,
և յնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք :

Դարձո զերեսս քո ՚ի մեղաց իմոց, և զա-
մենայն անօրէնութիւն իմ քաւեա յինէն :

Աիրտ սուրբ հաստատեա յիս աստուած,
և հոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի փորի իմում :

Ո՞ի ընկենուր զիս տէր յերեսաց քոց, և
զհոգի քո սուրբ մի հաներ յինէն :

Տուր ինձ յնծութի փրկուե քոյ, և հոգ-
ւով պետութեան քոյ հաստատեա զիս :

Ուսուցից անօրինաց զՃանապարհո քո . և
ամբարիշոք առ քեզ դարձցին :

Փրկեա զիս յարենէ աստուած՝ աստուած
փրկութեան իմոյ . յնծասցէ լեզու իմ
յարդարութեան քում :

Տէր եթէ զՃրթունս իմ բանաս, բերան
իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :
Թէ կամեցեալ էիր, պատարագո մատու-

ցանեաք . բայց դու ընդ ողջակելոս իսկ
ոչ հաճեցար :

Պատարագ աստուծոյ հոգի խոնարհ . ըզ
սիրա սուրբ և զհոգի խոնարհ աստուած
ոչ արհամարհէ :

Հարի արա տէր կամօք քովիք սիօնի . և
շնեսցին պարիսպքն երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-
գարութեան . յորժամուխտից պատարա-
գըս հանցեն 'ի սեղան քո զուարակս :
Տունք 'ի :

ՍԱՀՄՈՍ Ճ.Ա.

Ի կապարած իմասպութեան , Սաղմոս Դաւիթ . 'ի
ժամանակի վէ Եկե Դուռվէի Երազայ , պապմեաց Սա-
ռազայ , Եկե ահաւասիկ Դաւիթ 'ի պանն Աքիմե-
լէսայ է :

Օ յի պարծի 'ի չարութեան հզօր՝ զանօրէ-
նութիւն . զօրհանապաղ զանիրաւու-
թիւն խորհեցաւ 'ի լեզուի իւրում :

Որ զածելի սուր՝ սրեաց զնենդութիւն ,
սիրեաց զչարութիւն քան զբարութիւն ,
զանօրէնութիւն քան զխօսս արդարութիւն :

Ոիրեաց նա զամենայն խօսս կործանման ,
և զլեզուս նենդաւորս :

Վասն այսորիկ ած կործանեսցէ զնա իս-

պառ . խլեսցէ և հանցէ զնայարկաց իւրոց , և զարմատսնը յերկրէն կենդանեաց : Տեսցեն արդարք և երկիցեն . զնովաւ ծիծաղեսցին և ասասցեն :

Այս այրէ , որ ոչ արար զած իւր օգնական . այլ յուսացաւ սա 'ի բազումմեծութիւր , և զօրացաւ 'ի նանրութեն իւրում : Այլ ես ոնդ ձիթենի պաղալից 'ի տան այ . յուսացայ յողորմութիւն աստուծոյ յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւիտենից : Խոստովան եղէց քեզ տէր յաւիտեան , զի արարեր . և համբերից անուան քում , զի քաղցր ես առաջի սրբոց քոց :

Տունք ը : Գոբղոյս ծր :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԲ .

Ի կապարած . վասն Սաղարելայ . իմասպութիւն
Դաս-թի :

Ասաց անզգամն 'ի սրտի իւրում թէ ոչ գոյ աստուած . ապականեցան և պղծեցան յանօրէնութեան իւրեանց . և ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն :

Աստուած յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան , տեսանել թէ իցէ՞ ոք իւմաստուն՝ որ խնդրիցէ զաստուած :

Վմենեքեան խոտարեցան ՚ի միասին , և
անալիտանացան :

Ոչ ոք է որ առնէ զբարի , և չէ ոք մինւ
չեւ ՚ի մի :

Որպէս ոչ ճանիցեն ամենեքեան , ոյք գոր-
ծեն զանօրէնութիւն :

Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս կե-
րակուր հացի , և առ աստուած ոչ կար-
դացին :

Ենդ երկիցեն զերկիւղ՝ ուր ոչ իցէ եր-
կիւղ . զի աստուած ցրուեսցէ զոսկերս
մարդահաճոյից :

Վմաշեսցեն և յամօթ լիցին , զի աստուած
անարգեաց զնոսա :

Ո՞ տացէ ՚ի սիօնէ զփրկութիւն իսրայէլի .
՚ի դարձուցանել աեառն զգերութիւն
ժողովրդեան իւրոյ , ցնծասցէ յակոր , և
ուրախ եղիցի իսրայէլ :
Տունք թ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԳ .

Ի կտպարած , ընդ օրհնութիւնս իմաստութիւն
Դաս-թի . ՚ի ժամանակի զի Եկին Զիկուցին , և ա-
ւեն յՍա-ս-ն-լ ահա-ասիկ Դաս-թիլ լուգուցեալ
նստի առ մեղ :

Վստուած յանուան քում կեցո զիս , և ՚ի

զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :
 Աստուած լուր աղօթից իմոց . ունկնդիր
 բանից բերանոյ իմոյ :
 Օտարք յարեան ՚ի վերայ իմ, և հզօրք
 խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան
 զքեզ աստուած առաջի իւրեանց :
 Ահա աստուած օգնական իմ, և տէր ըն-
 դունօղ հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զշարն ՚ի թշնամիս իմ,
 Ճմարտութեամբ քով սատակեա զնոսա :
 Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից
 քեզ, և խոստովան եղեց անուան քում
 տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս .
 և ՚ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

Տունք է :

ՍԱՆՄՈՍ ԾԴ.

Ի խորարած . ընտ օրհնութիւնս իմաստութիւնն .
 Սաղմոս Դաս-թի :

Ունկնդիր աստուած աղօթից իմոց, և մի
 անտես առներ զխնդրուածս իմ :
 Նայեա առիս և լուր ինձ . զի տրտմեցայ
 ես ՚ի ձանձրանալ իմում, և խռովեցայ :
 Ի ձայնէ թշնամւոյն և ՚ի նեղել մեղաւո-
 րին խոսարեցան յիս անիրաւութեամբ ,

բարկութեամբ ոխս պահէին ինձ :
Այլտ իմ խռովեցաւ յիս , և երկիւղ մա-
հու անկաւ 'ի վերայ իմ :
Ե՞ւ և դողումն եկն 'ի վերայ իմ , և ծած-
կեաց զիս խաւար :

Ետացի տայր ոք ինձ զթեւս որպէս զա-
լաւնւոյ . զի թռչէի վերանայի , և հեռա-
ցեալ դադարէի յանապատի :
Եկն ունէի աստուծոյ՝ որ փրկէր զիս 'ի
կարճմտութենէ , 'ի զայրանալոյ , և 'ի մը-
ըըրկեալ նեղսրտութենէ :

Ի տուէ և 'ի գիշերի շուրջ եղեն զպա-
րըսպօք նորա անօրէնութիւնք . չարիք և
մեղք են 'ի մէջ նոցա . և ոչ պակասեաց
'ի հրապարակաց նոցա վաշխ և նենգուի :
Օ ի թէ թշնամւոյն նախատեալ էր , համ-
բերէի արդեօք . կամ ատելւոյն մեծա-
բանեալ էր 'ի վերայ իմ , թագչէի արդ-
եօք 'ի նմանէ :

Իսկ դու մարդ հաւասար իմ , առաջնորդ
իմ և ծանօթ իմ :

Եղաքէն 'ի նոյն քաղցրացուցեր ինձ և
քեզ կերակուր . զի գնայաք միաբանու-

թեամբ ՚ի տան աստուծոյ :

Եկեսցէ մահ ՚ի վերայ նոցա , և կենդանւոյն իջեն ՚ի դժոխս . զի չարութիւն է ՚ի բնակութեան նոցա և ՚ի մէջ նոցա : Ես առ անձ կարդացի . և նա լուաւ ինձ յերեկոյս , ՚ի վաղորդայն և ՚ի հասարակ աւուր Պատմեցի և ասացի , և լուիցէ ձայնի ի մում . փրկեսցէ խաղաղութեամբ զանձն իմ ՚ի մերձաւորաց խմոց , զի կարեօք հասին ՚ի վերայ իմ :

Լուիցէ աստուած՝ և խննարհ արասցէ զնոսա . որ յառաջն է քան զյաւիտեանս : Օք ոչ գոյր նոցա փոխանակ . և ոչ երկեան յաստուծոյ :

Զգեաց զձեռն իւր ՚ի հատուցանել նոցա . և նոքա պղծեցին զօրէնս նորա : Բաժանեցան ՚ի սրտմտութենէ երեսաց նորա . և եհաս ՚ի սիրտս նոցա :

Կակուղ էին բանիք նոցա քան զձեթ , և ինիքեանիք որպէս սլաք :

Ընկեա ՚ի տէր զհոգս քո , և նա կերակրէ զքեղ . և ոչ տայ յաւիտեան սասանութիւն արդարոյ :

Դու անձ իջուսցէս զնոսա ՚ի գուր ապականութեան . արք արիւնահեղը և նենդաւորք մի հասարակեսցեն զաւուրս իւր

եանց . այլ ես 'ի քեզ աէր յուսացայ :
Տունք իբ : Գոբղաս լը :

Կանոնս Գոբղաս է : Սաղմաս ժթ :
Տունք յի :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵծԻՆ ՄՈՎՍԵՍԻ
ԱՍՏՈՒԱՅԱԾԵՍ ՄԱՐԳԱՐԵՒ

ւ . ՕՌԻԿԱԿԱ : լը :

Օ կ հուր բորբոքեցաւ 'ի բարկութենէ
իմմէ . այրեսցէ և իջցէ մինչ 'ի դժոխս
ներքինս :

Կերիցէ զերկիր և զամենայն բոյսս երկրի
նոցա . վառեսցին հրով . և բորբոքեսցին
հիմունք լերանց նոցա :

Կրտաեցից զշարիս ամենայն 'ի վերայ նո-
ցա , և նետիւք իմովք սպառեցից զնոսա :
Աշեալք և հիւծեալք 'ի սովոյ , գազանա-
բեկ գէշ անկեալ ամ թռչնոց երկնից :

Լարս առանց բժշկութեն արձակեցից 'ի
վերայ նց՝ զգազանս անապատի , որք այսր
և անդր քարշեսցեն զնոսա ընդ երկիր :
Արտաքուստ մանկակոտորս արասցէ զնո-
սա սուր , և 'ի ներքուստ շտեմարանաց
նոցա անտի արհաւիրք ահից :

Օ երիտասարդս նց կուսանօք հանշ երձ , և

զողայս հաստատելովք ծերովք հանդերձ :
 Ասացի թէ ցրեցից զնոսա . և դադարե-
 ցուցից զիշատակս նոցա յաղբաց :
 Թէ ոչ վասն բարկութեան սրտմտութե
 թշնամւոյն . զի մի երկայնակեացք եղի-
 ցին , և մի բարձրասցին հպարտացեալ
 թշնամիքն , և ասասցեն :
 Թէ ձեռն մեր բարձր է , և բաղուկ մեր
 հզօր . և ոչ տէր ած արար զայս տմենայն :
 Օի աղդ մի խորհրդակորոյսք են նոքա . և
 ոչ գոյ 'ի նոսա խմաստութիւն , և ոչ խոր-
 հեցան 'ի միտ առնուլ զայս ամ , և արդ
 ընկալցին զամօթ յանձինս իւրեանց :
 Օարմանք մի մեծ այս են . զիա՞րդ մին ըզ
 հպարտ հալածեացէ , կամ երկուք զրիւ-
 րլս շարժեսցեն :
 Թէ ոչ տեառն աստուծոյ մատնեալ էր
 զնոսա , և տուեալ իցէ զնոսա 'ի ձեռս
 թշնամեաց նոցա :
 Օի ոչ են դիք նոցա որպէս զաստուած
 մեր . այլ թշնամիք մեր վատախորհուրդք :
 Յայգւոյն սոդոմայ էր որթ նոցա , և տունկ
 նոցա 'ի գոմորայ :
 Խաղող նոցա խաղող դառնութեան , և
 ողիլոյզ նոցա 'ի դառնութեան լեզւ :
 Սրտմտութիւն բարկութեան վիշապաց

գինի նոցա . սրտմտութիւն իժից՝ անհը-
նարին առանց բժշկութեան :

Ո՞չ այս ամենայն ժողովեալ է առ իս , և
կնքեալ պահի ՚ի դանձի իմում :

Յաւուր վրիժուց հատուցման հատու-
ցից նոցա , ՚ի ժամանակի յորում հարցի
զքարի ոսն նոցա :

Ո՞ւրծ է օր կորատեան նոցա . հասեալ է
պատրաստութեամբ տէր ՚ի վերայ նոցա :
Դատէ տէր զժողովուրդ իւր , և ՚ի ծա-
ռայս իւր միսիթարի :

Օք ետես զնոսա լքեալս , լուծեալս և
մասնեալս ՚ի գերաւթիւն :

Եւ ասիցէ տէր , ուր են գիրն ձեր՝ յորս
յուսացեալ էիք դուք ՚ի նասա . զրաց ըդ
ճարալս սպանդիցն ուաէիք , և լմալէիք
դժինի զահիցն :

Արդ յարիցեն օգնեսցեն , և եղիցին ձեզ
թիկունիք :

ՆՈՐԻՆ ՄՈՎՍԵՍԻ

Օ աներուք և տեսէք՝ զի ես եմ , և ոչ
զայլ աստուած բաց յինէն :

Ես սպանանեմ , և ես կեցուցանեմ . հար-
կանեմ , և ես բժշկեմ . և ոչ ոք իցէ՝ ոք

Հանիցէ զձեզ՝ ի ձեռաց իմոց :
 Նամբարձի յերկինս զձեռս իմ . Երդուայ
 աջով իմով և ասացի՝ թէ կենդանի եմ ես
 յաւիտեան :

Որեցից որպէս փայլակն զսուսեր իմ , և
 'ի խնդիր վրիժուց արձակեցից զաջ իմ :
 Հատուցից զհատուցումն թշնամեաց իւ-
 մոց . և ատելեաց իմոց հատուցից զհա-
 տուցումն նոցա նոցին :

Երբեցուցից զնեաս իմ յարենէ նոցա . և
 սուր իմ կերիցէ միս , յարենէ վիրաւորելոց
 գերելոց գլխոց իշխանաց՝ թշնամեաց նց :
 Աւրախ եղիցին երկինք նովաւ . և երկիր-
 պագցեն նմա ամենայն որդիք աստուծոյ :
 Աւրախ եղերուք հեթանոսք ընդ ժողո-
 վոդեան նորա . և զօրացուսցեն զնա ա-
 մենայն հրեշտակք աստուծոյ :

Խնդրելով խնդրեցաւ վրէժ արեան որդ-
 ոց նոցա . և հատուցումն թշնամեաց

նոցա հատուցաւ նոցա :

Հսոսուցումն ատելեաց նոցա հասուցաւ
 նոցա . և սրբեսցէ տէր զերկիր ժողովը-
 դեան իւրոյ :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆՈՒԹՅԱՆ Ք

Դու ես տէր մեր, դու ես քրիստոս
վրիիչ մեր, զբեղ օրհնեն անձինք մեր :
Վարդասէր տէր, վն սրբուհւոյ անպատակ
մօր քոյ և կուսի, և վն խաչի քոյ պատուա-
կանի, ընկալ զաղաշանս մեր, և կեցո զմեղ :

• Քարոզ և աղօթն՝ Մի՛ նախանձիր և խոս-
առվան կանոնացն :

Վասն ուզելոյ զգնացս մեր 'ի ճանա-
պարհս խաղաղութեան, զաէր աղաչես-
ցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուր-
դըս չարին, զաէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առաղջ խորհուր-
դըս և առարինի զարս, զաէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեղ ընդ հովանեաւ ա-
մենազօր աջոյն իւրոյ, զաէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
փաղակի ընդ ոտիւք մերովք, զաէր աղա :

Վասն հոգւոցն հան : Եւ եւս միաբան :
Օանձինս : Ողորմեաց :

Եղօթէ :

Տէր երկնի և երկրի՝ արարիչ ամ արարածոց երեւելեաց և աներեւութից : Առքեղ կարդամք յամ ժամ . զի ընդ ամ տեղիս է տէրութիւքո , և արքայութիւն քո ամենեցուն տիրէ : Ընորհեա մեղ երկիւղիւ 'ի պաշտօն քո կանխել հանասղաղ . սիրել զքեղ 'ի բոլոր սրտէ և 'ի բովանդակ մոաց , և յամ զօրութիւն մէրմէ պահելը պատուիրանս քո : Համբառնալ առ քեղ զձեռո մեր 'ի սրբութիւն առանց բարկուե և երկմտութե . և գտանել 'ի քէն զշնորհը և զողորմութիւն , և զառարինասէր գործոցն յաջողութիւն : Ու ասն զի դու ես տէր կենաց և ած ողորմութեանց . և քեղ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
ամէն :

Խաղաղ-նի-ն ամենեցուն :

Ապո-ծոյ երիբագիւցուն :

Քում ամենազօր և յաղթող տէրութեղ կրկնի ամ ծունը յերկրպագութիւն , և փառաւորի յամենեցունց թագաւորութիւն քո : Եայեա յերկրպագութիւն մեր , և ու

սո մեղ առնել զարդարութի ճշմարտուն :
 Վասն զի դու ես ած խաղաղութեան , որ
 բարձեր զթշնամութի ՚ի միջոյ , և արա-
 րեր զխաղաղութի յերկինս և յերկրի . հե-
 ռաւորաց և մերձաւորաց աւետարանե-
 ցեր զնոր պարգեւս քոյին բարեացդ : Ու-
 րում և զմեղ մեծի շնորհացդ արժանա-
 ւորս արասցես՝ դասելով ընդ ճշմարիտ
 երկրպագուս քո , ած մեր և տէր մեր
 և փրկիչ յիսուս քրիստոս : Որ ես օրհ-
 նեալընդ հօր և ընդ սուրբ հոգւոյդ այ-
 ժըմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
 ամէն :

Աղլեան :

Յերգս օրհնութեան և ՚ի ձայն սազմա-
 սաց անդագար վառաւորեմք դհայր և
 զորդի և զսուրբ հոգիդ այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :
Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս .
 ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Some people of the first world, the Indians, who
had no written language, had a legend about

Զայն Տետոն ՚ի վերայ չուրց , եւ Առաւած փառց որուաց , եւ Տեր ինքն ՚ի վերայ չուրց բազմաց :

ՍԱՀՄՈՍ ՏԵ.

Ի կապարած . վասն ժողովրդեանն , որ ՚ի սրբոյն հե-
ռացեալ էին . ՚ի ժամանակի զե կալան զնա այլաւ-
գինն ՚ի գել : Յարձանագիր . Սաղմոս Դաւթի :

Աղորմեա ինձ աստուած , զի կոխեաց զիս
մարդ . զօրհանապաղ պատերազմունք նե-
նեղեցին զիս :

Կոխեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապաղ .
բաղումք էին՝ ոյք մարտնչէին ընդիս ՚ի
բարձանց :

Ի տուե ես ոչ երկեայց , զի ՚ի տէր յու-
սացայ . աստուծով գովեցից զքանս իմ .
յաստուած յուսացայ՝ և ոչ երկեայց . զի
արասցէ ինձ մարդ .

Զօրհանապաղ զքանս իմ անարդեցին . զի
նէն էին խորհուրդք նոցա ՚ի չարութեան ,
Պանդուխտք եղիցին , և թաքթաքուրք
շրջեսցին . նոքա գարշապարի իմում սպա-
սեսցեն , որպէս և սպասէին անձին իմոյ :
Ո՞գ առ ոչնչէ մերժեսցես զնոսա բարկու-

թեամբ զժողովուրդս հնագանդեցուսցես :
Վասուած զիեանս իմ պատմեցից քեզ . եւ
դից զարտասուս իմ առաջի քո , որպէս
խստացար դու ինձ :

Դարձցին թշնամիք իմ յետս իւրեանց ,
յաւուր յորում կարդացից առ քեզ :
Ահա ծանեայ զի աստուած իմ ես դու .
զաստուած օրհնեցից 'ի բանս իմ , և զաէր
գովեցից 'ի խօսս իմ . յած յուսացայ և ոչ
երկեայց , զի արասցէ ինձ մարդ :

Յինէն են ուխտք իմ , զոր տաց քեզ օրհ-
նութեամբ աստուած աստուած իմ :
Փրկեցեր զանձն իմ 'ի մահուանէ . զոչս
իմ յարտասուաց , և զոտս իմ 'ի գայ
թակլութենէ . հաճոյ եղէց առաջի տեա-
ռըն յերկրին կենդանեաց :

Տունք ժա :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԶ.

Ի կապարած մի ապականեր . Սաղմոս Դաւիթի յար-
յանագիր . 'ի ժամանակի վէ փախուցեալ և լագու-
թեալ եր ևս յերեսաց Սառուայ յայրի անդ :

Ազորմեա ինձ աստուած՝ ողորմեա ինձ , զի
'ի քեզ յուսացաւ անձն իմ :

Ի հովանի թեւոց քոց յուսացայց , մինչեւ
անցցէ անօրէնութիւն :

Եղաղակեցի առ աստուած քարձրեալ,
առ աստուած քարերար իմ:

Եռաքեաց յերկնից, և կեցոյց զիս. եղ
'ի նախատինս, որը կոխեին զիս:

Եռաքեաց ած զողորմութիւն և զՃշմար-
տութիւն իւր. և փրկեաց զանձն իմ 'ի
միջոց գաղանաց, զի ննջէի ես խոռվեալ:
Արդւոց մարդկան աստամունք իւրեանց
զէն և նեաք են, և լեզուք նոցա որպէս
զսուր սուսերի:

Քարձրեալ ես դու յերկինս աստուած, և
յամենայն երկրի են փառք քո:

Որոգայթ պատրաստեցին ոտից իմոց. խո-
նարհ արարին զանձն իմ. փորեցին առաջի
իմ խորխորատ, և անկան ինքեանք 'ի նոյն:
Պատրաստ է սիրտ իմ աստուած, պատ-
րաստ է սիրտ իմ օրհնել և սողմոս ա-
սել.քեզ փառօք խմովք:

Օքարթիք փառք իմ, զարթիք սաղմոսիւք
և օրհնութեամք. և ես զարթեաց ա-
ռաւօտուց:

Խոստովան եղեց քեզ 'ի ժողովուրդս տէր,
և սաղմոս ասացից քեզ յազինս:

Ոեծ եղեւ մինչեւ յերկինս սղորմութիւն
քո, մինչեւ յամսլս ճշմարտութիւն քո:
Քարձրեալ ես դու յերկինս աստուած, և

յամենայն երկրի են փառք քո :
Տանք ժգ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԵ :

Ի կտպարած . մ' աղականեր . յարձանագիր .
Սաղմոս Դաս-Ակ :

Յաւ արդարեւ զարդարութիւն խօսէիք ,
և ուղիղս գատէիք որդիք մարդկան :
Քանիզի և արդ իսկ 'ի սրտի ձերում գտ
նօրէնութիւն գործէք յերկրի . զանիրա-
ւութիւն ձեռք ձեր նիւթեն :

Օտար եղեն մեղաւորք 'ի մօրէ . խաբե-
ցան յարգանդէ , և խօսեցան զսուտ :
Արտամութիւն նոյս ըստ նմանութեան
օձի . որպէս իմի և քարբի , զի խցեալէ
զանկանջս իւր :

Օի մի լուիցէ նա զձայն թովչի ճարտարի ,
և մի առցէ զգեղ 'ի գեղատուէ իմասնոյ :
Վտուած փշրեացէ զատամունս նոյս 'ի
բերանս իւրեանց . և զժանիս առիւ-
ծուց խորտակեաց տէր :

Ենարդ եղիցին նոքա որպէս ջուր՝ զի հե-
ղանի . 'ի լարել աղեղան նորա տկարաս-
ցին որպէս մոմ զի հալի , և սպառեացին :
Ենկատ հուր՝ և ոչ տեսին զարեւ . մինչեւ
'ի միտ առեալէր զփուշս իւրեանց . որով

Դժնիկ բարկութք կենդանւոյն կիզցէ զնն։
Աւրախ եղիցի արդարն՝ յորժամ տեսցէ
շնատուցումն . և զձեռս իւր լուասցէ
յարեան մեղաւորի։
Եւ ասասցէ մարդ . թէ արդարեւ գուցէ
պտուղ արդարոյ , և է աստուած որ դա
տի զնոսա յերկրի։
Տունք ժ Գորդոս լր։

ՍԱՀՄՈՍ Ճ. Ը.

Ի կապարած . մ' ապահովներ . յարձանագիր . Սաշ-
ճու Դաս-թի . ՚ի ժամանակի ով առաջեց Սաս-Ն,
և պաշտեաց զբուն նորա , ով ապահով ուն :

Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց ած , յայն-
ցանէ ոք յարուցեալ են ՚ի վերայ իմ,
ապրեցո զիս :

Փրկեա զիս յայնցանէ , ոք գործեն զանօ-
րէնութիւն . յարանց արիւնահեղաց ապ-
րեցո զիս :

Արսալ զանձն իմ կամեցան , և հասին ՚ի
վերայ իմ հզօրք :

Ոչ մեղք իմ և ոչ յանցանք . առանց մե-
ջաց ընթացայ և ուղիղ եղէ :
Զարթիր ընդ առաջ իմ , և տես դու
տէր զօրութեանց աստուած իսրայէլի :

Եայեաց և այց արա ամենայն հեթանոսաց . մի՛ ողորմիլու ամենեցուն , ոյք գործեն զանօրէնսւթիւն :

Դարձցին ընդ երեկոյս . սովեսցին որպէս շունիք , և շրջեսցին զբաղաբաւ :

Եոքա զօղանջեսցեն բերանօք խւրեանց , և սուր է ՚ի շրժունս նոցա :

Իսկ արդ ով լուաւ զայս . զի դու տէր ծիծաղեսցիս զնոքօք , և արհամարհեսցես զամենայն հեթանոսս :

Օ զօրութիւն իմ՝ առ քեզ սպահեցից , զի աստուած օդնական իմ է :

Վ՞ծ իմ , ողորմաւթինորա կանխեսցէ առիս . և աստուած իմցուցցէ ինձ ՚ի թշնամիս իմ :

Վի՛ սպանաներ զնոսա , զի մի՛ մառասցին զժողովուրդս քո :

Յըրուեա զնս զօրութեամբ քով , և ընկճեա զնոսա , զի դու ես պաշտպան իմ տէր :

Վեզք բերանոյ նոցա և բանիք շրժանց նց , ընկցին նք յամբարտաւանուն իւրեանց :

Յանէծս և ՚ի ստութիւնս մատնեսցին , ՚ի կատարածի բարկութեան սպառեսցին ,

և մի՛ դացին :

Դիտասցեն՝ զի աստուած տիրէ յակոբաց և ամենայն ծագաց երկրի :

Դարձցին ընդ երեկոյս . սովեսցին որպէս

շունք, և շրջեսցին դբաղպառ :

Կոքա սիրեսցին յուտել. ապա թէ ոչ
յագեսցին, արտնիշեսցեն :

Ես օքհնեցից զօքհնութիս տեառն, և ցըն-
ծացայց առաւօտուց յողորմութե՛ քում :
Ոի եղեր իմ պաշտպան և տուն ապաւի-
նի, յաւուր նեղութե՛ իմոյ օդնական իմ :
Քեզ սաղմոս ասացից՝ աստուած ապաւէն
իմ. աստուած ողորմութեան իմոյ :

Տունք իս :

ՍԱՀՄՈՍ Ծ.Թ.

Ասողմոս Դաս-Ղի . արձանագիլը . ՚ի կապարած, զա-
ռանցելց ժամանակոց առ ուսմունք . ՚ի ժամանակի
վ հրախ արար նա զՄիջագեպս և զԱսորեսպանն Սո-
տուց, և ՚ի Դարյին հարկաներ Յովլբ շնորհ առ
այց յերկոպասան հաղարս :

Եստուած մերժեցեր և աւերեցեր զմեղ .

Բարկացար, և գթասցիս ՚ի մեղ :

Ըստժեցեր զերկիք, և խուտթեցուցեր զսա .
Բժշկեա զհարուածս սորա, զի սասանեցաւ :
Յուցեր ժողովրդեան քում խստութիւն .
և ետուր ըմակել մեղ գինի յիմարսւթեան :
Ետուր երկիւղածոց քոյ նշան, զի ասր-

բեսցին յերեսաց աղեղան :

Առափէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո աջով

քով, և լուր մեղ:

Աստուած խօսեցաւ 'ի սրբութե՛ իւրմէ,
ցնծացայց բարձր եղէց, բաժանեցից ըլ
սիւքէմ, և զհովիտսն յարկաց չափեցից:
Իմէ գաղացադ, և իմէ մանասէ, եփրեմ
հզօրիչ գլխոյ իմոյ:

Յուգայ թագաւոր իմ. մովաք աւաղան
յուսոյ իմոյ:

Յեղովմէ ուղղեցից զգնացս իմ. և ինձ
այլազգիք հնազանդ եղեն:

Ո՞տարցէ զիս 'ի քաղաք ամուր, կամ ովա-
ռաջնորդեսցէ ինձ մինչեւ ցեղոմ:

Եթէ ոչ դու աստուած, որ մերժեցեր
զմեղ, և ոչ ելեք աստուած ընդ զօրս մեր:
Տուր մեղ օգնութիւն 'ի նեղութեան, զի
ընդունայն է փրկութիւն մարդոյ:

Աստուծով արասցուք զօրսւթի՛, և նա սր-
համարհեսցէ զայնոսիկ՝ ոյք նեղեն զմեղ:
Տունք ժգ:

ՍԱՆՄՈՍ Կ.

Ի կապարած. ընդ օրհնութիւն.

Սալմոն Դաս-թի:

Լուր աստուած աղօթից իմոց, և նայեա
տէր յաղօթս իմ:

Ի ծագաց երկրի կարդացի առքեղ, մինչ

՚ի վաստակիլ սրոի իմոյ :
 Ե վիմե բարձր արարեք զիս , առ աջնորդե-
 ցեր ինձ , և իմ եղեր յոյս , և աշտարակ
 հզօր եղեր ինձ յերեսաց թշնամնոյն :
 Հնակեցայց ես ՚ի յարկս քո յաւիտեան , և
 ծածկեցայց ընդ հավանեաւ թեւոց քոյ :
 Դու ոճ լուար ազօթից իմոց . ետուր ժա-
 ռամբութիւն , ոյք երկնչին յանուանէ,
 քումմէ :

Ե ուրս յաւուրս յաւելեր թագաւորի աւ-
 մաց նորա , աւուրս ազգաց մինչե յազդս :
 Կայ և մնայ յաւիտեան առաջի տատուծոյ
 ոզորմութիւն և ճշմարտութիւն , ոյք
 ինդրեն ՚ի նմանէ :

Ե յապէս սազմոս ասացից անուան քում
 յաւիտեանս յաւիտենից , և տաց քեզ
 զազօթս իմ օր ըստ օրէ :
 Տունք ը : Գորգաց իր :

ՍԱՆՄՈՍ ԿԱ .

Ե կատարած . ՚ի վերայ իրիլովայ .
 Սաղմոս Դաւիլ :

Ե այց միայն ասոսուծոյ հնազանդ լեր սնն-
 ձըն իմ , զի ՚ի նմանէ է ինձ փրկութիւն :
 Կա է աստուած իմ և փրկիչ իմ . ազգա-

Են իմ, զի մի սասանեցաց տռաւել։
Անչեւ յերբ յառնէք ՚ի վերայ մարդոց՝
սպանանել առենեքեան, որովէս յօրմաց

թիւրելոյ և ՚ի ցանկոյ մերժելոյ։

Քայց միացն զպատիւ իմ խորհեցան մեր-
ժել յինէն, և լնթացան ՚ի ծագաւս իւ-
րեանց։

Քերանօք իւրեանց օրհենէին, և սրախը
անիծանէին։

Քայց սակայն աստուծոյ հնագանդ լեր-
անձն իմ, զի ՚ի նմանէ ինձ համբերութիւ-
նա է աստուած իմ և փրկիչ իմ, ապա-
լէն իմ զի մի սասանեցաց։

Յաստուծոյ է զօրութիւն իմ և փառք
իմ. ած օգնուեն իմոց, յոյս իմ ու ած է։
Յուսացարուք ՚ի նա ամ յողովք ժողու-
վորդոց. սփուեցէք առաջի նորա զսիրա-
ձեր, զի ած օգնական է մեր յաւխուանս
ժամանակաց։

Աւկացն ընդունոյն են որդիք մարդկան.
սուտ են որդիք մարդկան. ՚ի կշիռս իւ-
րեանց մշղանչեն, և ինքեանք յունայնու-
թեան են ՚ի միասին։

Ո՞ք յուսացք յանիրաւութիւ, յափշտակու-
թէ մի ցանկայք. և մշծուի թէ առուխ-
ջացք, մի յօժարեացին սիրոք ձեր։

Ախանդամ խօսեցաւ տատուած, և երա
կուս զայս լուտք ։
Յաստուծոյ է զօրութիւն, և քո տէր ո-
զօրմութիւն . և դու հատուցանես իւ-
րաքանչիւր ըստ գործոց նոցա :
Տունք ժգ :

ՍԱՀՄՈՑ ԿԲ .

Ապղմոս Դաստի . մինչդեռ նստէր նա յա-
նապատի անդ Հրեասպանի :

Վատուած տատուած իմ, ես առ քեզ ա-
ռաւօա առնեմ. ծարաւեաց առ քեզ հո-
գի իմ. քանիպատիկ եւս և մարմին իմ:
Որպէս երկիր անապատ և անջուր. ուր
ոչ գոյ ՚ի նմա ճանապարհ :

Ե. յապէս ՚ի սուրբս երեւեցայց քեզ, աեւ-
սանելինձ զղօրութիւն քս և զփառս քո :
Վասն զի լաւ է ինձ ողօրմութիւն քո
քան զիեանս իմ. և շրմունք իմ գովես-
ցեն զքեզ :

Ե. յապէս օրհնեցից զքեզ ՚ի կեանս իմ, և
յանուն քո համբարձից զձեռս իմ:

Որպէս ՚ի ճարպոյ պարագառաթենէ լցցէ
անձն իմ, շրմամբք ցնծութեան օրհնես-
ցէ զքեզ քերան իմ:
Զէ թէ յիշէի զքեզ յանկողնի իմում,

ընդ առաւօտոս կանխեալ խօսէի ընդ քեզ :
Օի եղեր իմ օգնական , ՚ի հովանի թե :

ւ օց քոց ցնծայացյոց :
Եկին զենիքո անձն իմ , և զիս ընկալաւ աջ
քո , և նպաստ ՚ի նանիք խնդրեցին զանձն իմ :
Վացեն ՚ի ներբռյ անոյնդոց երկրի . մաս
նեսցին ՚ի ձեռս սրոյ , և բաժինք ազուի
սուց եղիցին :

Թատգաւոր յուսացաւ ՚ի տեր . գովեացին
ամքեան՝ ոյք երդնուն նովաւ . խցցին բե-
րանիք այնացիկ՝ ոյք խօսէին զանիքաւուի :

Տունք ժա :

ՍԱՆՐԱԾ ԿԳ .

Ի կապարած . Սալշոս Դաւիթ :

Լուր աստուած ազօթից խնց յաղաշել
ինձ առ քեզ . յերկիւղէ թշնամւոյն փրր-
կեա զանձն իմ :

Օածկեաց զիս ՚ի ժողովոց չարաց , ՚ի
բաղմութէ՝ ոյք կործեն զանօրէնութի :
Ոյք սրեցին օրավէս սուսեր զեղուս իւ-
րեանց , լորեցին զաղեղունս իւրեանց յի-

լուր դառնութեան :
Զեւէ ՚ի գաղոնիւր այնացիկ՝ ոյք ուղիղ են
սրտիւք . յանկարծակի ձգեսցեն ՚ի նոսա ,
և մի երկիցեն :

Ոյք զօրացուցին յանձինս իւրեանց զքան
նըս չարութեան . խորհեցան թագուցան
նել ինձ որոգայթ , և ասացին ոչ տեսա
նել դայս տէր :

Քննեցին զանօրէնութիւն , պատրաստե-
ցան ՚ի քննել զքննութիւն :

Վատիցէ այր ՚ի խորութիւն սրտի իւրոյ ,
և բարձր եղիցի աստուած :

Մեռք աղայոց եղին վելք նոցա , տկարա-
ցան ՚ի նոսա լեզուք նոցա , և խոռվեցան
ամենեքեան՝ ոյք հայէին ընդ նոսա :

Երկեաւ ամ մարդ , ՚ի պատմել զգործա աս-
տուծոյ . և զարարածս նորա ՚ի միտ առին :

Աւրախ եղիցի արդար ՚ի տէր , և յուսան-
ցի ՚ի նա . նովաւ կովեսցին ամենեքեան ,
ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Տունք ժ : Գորգոցս լւ :

ՍԱՐՄՈՍ ԿԻ :

Ի հարարած . Սալմոն Դաւ-ի : Օլհնութիւն ե-
րէ դայէ Եւշիւթէ և ժոշքութեան , յուժամ ՚ի
պանդիսութենին կամին ելանել :

Քեզ վայելէ օրհնութիւն աստուած ՚ի
սիօն . և քեզ ասացին աղօմք յերուսաղէմ :
Կուր աղօմից իմոց , դի առքեզ ամենայն

մարմին եկեսցէ :

Եանք անօրինաց զօրացան ՚ի վերայ մեր , և
զամբարշառւթիւնս մեր դու քաւեցցէս :
Երանի զոր ընարեցցէր և ընկալար , և բը-
նակեսցին ՚ի դաւիթս .քո :

Եցուք մեք ՚ի բարութէ տան քո . նբ է
տաճար քո սրանչելի արդարութեամբ :
Եուք մեզ աստուած փրկիչ մեր , յոյս ամե-
նայն ծագաց երկրի , և որ ՚ի ծով հեռի :
Ո պատրաստէ զերինս զօրութեամբ իւ-
րով . և զգեցցեալ է զօրութիւն :

Ո խռավեցուցանէ զմեծութիւն ծովու ,
և զձայն ալեաց նորա ցածուցանէ :
Խռավեցցին հեթանոսք , և երկիցցէն ընա-
կիչք երկրի ՚ի նշանաց քոց :

Յեւս առաւօտու՝ ընդ երեկոյս զուարձառ-
ցին . հայեցար յերկիր՝ արբեցուցեր զնա ,
և բազում արարեր զմեծութիւն նորա :
Դեսն աստուծոյ լի եղեւ ջուրբ . պատ-
րաստ արարեր զկերակուր նորա , զի այս-
պէս է պատրտստութիւն :

Օ ակօս նորա արբեցուցեր , և բազում ա-
րարեր զարմուխ նորա :

Ե ցովել նորա զուարթ եղիցի բոյս նորա .
օրհնեսցի պատկ տարւոյ քաղցրութէ .քո :
Դաշտք քո լցոցին պարարտութէ . պարա-

տասցին գեղեցկութիւնք անապատի :
Բլուրք զցնծութիւն դգեցցին , և դգեց
ցին խոյք մաքեաց :

Համբարք բազում արտացեն ցցորեան , ա
շաղակեացեն և օրհնեացեն :

Տունք քղ :

ՍԱՀՄԱՍ ԿԵ .

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւթիլի . յարութեան :

Ազագակեցէք առ աստուած ամենայն երա
կիր . սաղմոս ասացէք անուան նորա , և
տուք զփառս օրհնութեան նորա :

Ասացէք աստուծոյ , որպէս զի ահեղ են
գարձքքո . ՚ի բազում զօրութեան քում

ստեցին քեզ թշնամիք քո :

Ամենայն երկիր երկիրպապցեն քեզ , սաղ-
մոս ասացեն քեզ , և սաղմոս ասացեն
անուան քում :

Եկայք և տեսէք զգործս աստուծոյ . որ-
պէս զի ահեղ են խորհրդով քան զամենայն
որդւոց մարդկան :

Ո գարձոյց զծովն ՚ի ցամաք , և ընդ գե-
արս անցին ոսանաւարք :

Ենդ ուրախ եղիցուք մեք ՚ի նա , որ տի-
րէն զօրութեամք իւրով յաւիտենից :

Եւք նորա ՚ի հեթանոսս հային , ոք դառ-

նացուցին զետք , մի բարձրասցին յանձնես
իւրեանց :

Օրհնեցէք հեթանոսք զատառած մեր .
լսելի արարէք զձայն օրհնութեան նորա :
Այն որ ետ զանձն իմ 'ի կեանս , և ոչ ետ
դողութիւն ոտից խնոց :

Փորձեցէք զմեղ աստուած և քննեցէք ,
որպէս և քննի արծաթ :

Խջուցէք զմեղ յորոգայթ , եղէք զնեղու-
թիւն 'ի թիկունս մեր . և անցուցէք բղ
մարդիկ 'ի վերայ գլխոց մերոց :

Ենցաք մեք ընդ հուր և ընդ ջուր , և
հանեք զմեղ 'ի հանգիստ :

Մտից 'ի տուն քո պատարագօք . տաց քեղ
զաւխտ իմ , զոր խօսացան քեղ շրժունք
իմ , զոր բերան իմ խօսեցաւ 'ի նեղութե :
Օզղակէզս ուղղավիցս մատուցից քեղ
խցովք և խնկովք , և քեղ մատուցից
զուարակս և նոխազս :

Եկոյք լուարուք ինձ և պատմեցից ձեղ
ամենեքեան՝ ոյք երկնչիք յաստուծոյ , զոր
ինչ արար անձին իմոյ :

Եռ նա բերանեով իմով կարդացի . և բար-
ձրը արարի զետք լեզուաւ իմով :
Օմեղս թէ տեսանէի 'ի օրտի իմում , մի
թէ լսէր ինձ աէր :

Վասն այսորիկ լուաւ ինձ ասոուած , և
նայեցաւ 'ի ձայն խնդրուածաց իմոց :
Օրհնեալ է ած՝ որ ոչ 'ի բացեայ արար
վաղօթս իմ , և ոչ զողորմաւի իւր յինէն :
Տունք ժթ :

ՍԱՀՄՈՍ ԿԶ .

Ի հատարած . ընդ օրհնութիւնս : Սաղմոս երգոյ :
Ե՞ծ ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ . երեւե-
ցա զերեսս քո 'ի մեզ , և ողորմեա մեզ :
Ճանաչել յերկիր զճանապարհս քո , յազի-
նըս ամենայն զիրկութիւնս քո :
Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
ած , խոստովան եղիցին առ քեզ ժողո-
վուրդք ամենայն :
Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն աղինք , զի-
գու դատես զժողովուրդս ուղղութք . և
աղգաց երկիր դու առաջնորդես :
Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
ած , գոհասցին դրէն ժողովուրդք ամ :
Երկիր ետ զպոտւղիւր , և օրհնեաց բդ
մեզ աստուած աստուած մեր :
Ըստուած մեր օրհնեացէ զմեզ . և 'ի նմա-
նէ երկիցեն ամենայն ծագք երկիր :

Տունք է : Գորդայս իր :

ՍԱՎԱՐՈՎ ԿԵ :

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւիթ :

Յարիցէ աստուած՝ և զրուեսցին ամենայն թշնամիք նորա , փախիցեն ատելիք
նորա յերեսաց նորա :

Որպէս պակասի ծուխ՝ պակասեսցին . որպէս հալի մոմ առաջի հրոյ , այնպէս կորիցեն մեղաւորք յերեսաց աստուծոյ :

Երդաբք ուրախ եղիցին՝ և չնծասցեն առաջի նորա , և զուարձասցին յուրախութեան իւրեանց :

Օքհնեցէք զաստուած մեր և սաղմոս ասացէք անոււան նորա , ճանապարհ արարէք այնմիկ որ նստի ընդ արեւմուտու ,
և տէր է անուն նորա :

Չնծասցեն առաջի նորա , և խռովիւսցին յերեսաց նորա :

Այ հայրն է որբոց և դատաւոր այրեաց ,
աստուած ՚ի աեղւոջ որբութեան իւրոյ :
Եստուած բնակեցուցանէ զմիակրօնու ՚ի
տան , և հանել զկապեալս քաջութեամբ
իւրով . սոյնպէս և զդառնացողս՝ որք
բնակեալ են ՚ի գերեզմանս :

Վստուած ընդ ելանելն քո առաջի ժողովրդեան քո , ընդ անցանելն քո ընդ անա-

պատ՝ երկիր շարժեցաւ :
 Քանզի և երկինք ցողեսցին յերեսաց առ
 տուծոյ ՚ի սինայէ առաջի ոյ խրայէլի :
 Անձրեւ կամաց պատրաստեցեր առտուած
 ֆառանդսւթեան քում . թէպէտ և հի-
 ւանդացաւ , սակայն դու հաստակեցեր
 զնա , և գաղանք քո բնակեսցին ՚ի նմա :
 Պատրաստ սրարեր քաղցրութեամբ քով
 աղքատի աստուած . տէր տայէ զքան ,
 ոյք աւետարանեն զօրութիւ բազմաւ :
 Թագաւոր զօրութեանց սիրելոց , գե-
 ղեցկութիւն տան քո բաժանեալ յաւա-
 րի . թէպէտ և ննջեսջիք ՚ի մշջ վիճակաց :
 Թեւք աղաւնւոյ արծաթապատ , և թիկ-
 նամշջ նորա ՚ի գոյն ոսկւոյ :
 | Գումարել երկնաւորին զմագաւորս ՚ի
 վերայ նորա , ձիւնասցին ՚ի սաղմնն :
 | Եառն պստուծոյ լեառն պարարտ , լեառն
 մածեալ , լեառն պարարտ . և զի՞նչ կար-
 ծէք լերինք հալարացեալք :
 | Եառն , ընդ որ հաճեցաւ աստուած բր-
 նակիլ ՚ի նմա , քանզի և տէր իսկ բնա-
 կեսցի ՚ի նմա իսպատ :
 | Կառք աստուծոյ բիւրապատիկք , հազարք
 ուզլիչք , և տէր ՚ի նոսա ՚ի սինէ սրբու-
 թեան իւրոյ :

ԱՌ ՚ի բարձունս և գերեաց զգերութի .
Ետո աւար՝ բաշխեաց պարգեւս և ետ
որդւոց մարդկան . քանզի թերահաւա-
տից ևս բնակեալ եղիցին ՚ի նմա :
Տեր աստուած օրհնեալ՝ օրհնեալ տէր
զօրհանապազ, առաջնորդեսէ մեզ աստ-
ուած փրկիչ մեր :

Սատուած մեր աստուած կենարար, և ՚ի
տեառնէ են ելք մահու :
Բայց սակայն աստուած փշուսցէ զգլու-
խը թշնամեաց մերոց . և զհերն կարձ-
նալին, պք գնան յանօրէնուել խրեանց :
Սաց տէր՝ ՚ի խորոց անդնդոց դարձու-
ցից, և ՚ի միջոց ժանեաց զայն ՚ի դուրս
կարգեցից :

Արակէս թացցի ոտն քո յարեւան, և լեզուք
շնոց քոց յարենէ թշնամեաց քոց :
Երեւեցան գնացք քո աստուած . գնացք
առասուծոյ թագուորին մերոյ սրբոյ :
Կանխեցին իշխանիք հանել զօրհնութիւն
՚ի մեջ կուսանաց և դովչաց :

Յեկեղեցիս օրհնեցէք ղաստուած, և լզ
տէր յաղըերայն իսրայէլի :
Ենդ բենիամին ՚ի տղայուել զարմանալի,
իշխանիք յուդաց առաջնորդքնորա՝ իշխանիք
զարուղոնի, և իշխանիք նեփթաղիմաց :

Հրամացեա աստուած զօրութեամբ քով .
զօրացո զայս , զսր հաստատեցելը ՚ի մեզ
՚ տաճարէ քումին յերուսաղեմէ քեզ
մատուցեն թագաւորիք զպատարագու :
Սառնեա ՚ի գաղան եղեգան , ՚ի ժողովը

զու արակոց և ՚ի գասս երնջոց :

Խոտեսցին այնպիկ ոյք ընորեալ են ար-
ծաթով . ցրուեա զհեթանոսս , ոյք կամին
ընդ պատերազմ :

Եկեսցեն հրեշտակը յեգիստոսէ . հնդի-
կուք յառաջադոյն ձեռնոտու լիցին տու ած :
Թագաւորութիւնք երկրի օրհնեցէք զած
և սաղմոս ասացէք աեառն :

Դանակարհ արարէք այնմիկ , որ նստի
յերկինս երկնից ընդ արեւելու :

Եհա տայէ զձայն իւր ՚ի ծոյն զօրութեն
և տուք զփառու աստուծոյ :

Ե մերայ իսրայէլի մեծացելութիւն նոր .
և զօրութի նորա մինչեւ յամազո երկնից :

Աքանչելի է սատուած ՚ի մերայ սրբոց իւ-
րոց , սատուած իսրայէլի :

Աս տայէ զօրութիւն հաստատութեան
ժողովրդեան իւրոց . օրհնեալ է ած :

Տաճար լու առաջ առ հայ

ՍԱՀՄՈՍ ԿԸ.

Ե կապարած . Սաղմոս Դատիլի . վասն զառանցելըցն :

Վեցու զիս աստուած , զի հասին ջուբր
յանձն իմ . ընկլաց ես 'ի խորս անդնդոց ,
ուր ոչ գոյ ինձ հանդիսաւ :

Եվի ես 'ի խորս ծովու , և շրջանք ընկրղ-
մեցին զիս :

Վ աստակեցոյ ես առ ազաղակել , և կեր-
կերեցաւ կոկորդ իմ :

Վուազեցան աչք իմ առ յուսալ ինձ առ
տէր աստուած իմ :

Բազումք եղեն քան զհեր կլիսոյ իմոյ , ոյք
ատէին զիս 'ի տարապարտուց :

Օ օրոցան յիս թշնամիք իմ և տուելիք իմ
'ի նանիր . ինչ զոր ոչ յափշտակեալ էի ,
տուժեի նոցա :

Վ սուած զու ծանեար զանզբամութիւն
իմ , և յանցանք իմ 'ի քէն ոչ ծածկեցան :

Ո ՞ ամաչեսցեն վասն իմ , ոյք համբերեն
քեզ տէր տէր զօրութեանց . մի պատկա-
ռեցին վասն իմ , ոյք ինդրեն զքեզ
աստուած խորայելի :

Վ ասն քո համբերի նախատանաց , և ծած-
կեաց ամօթ զերեստ իմ :

Օտար եղէ ես յեղարց իմոց , և հիւր

որդւոց մօր իմոյ :

Աախանձ տան քո եկեր զիս . և նախա-
ռինք նոխառուցոց քոց աներան ՚ի վերոց իմ :
Խոնարհեցուցի պահօք զանձն իմ , և ե-
զեն ինձ այս նախառինք . արարի զհան-
գերձս իմ քուրձ , և եղէ առակ նոցա :
Օ ինէն խորհեին , ոյք նառէին առ դրու-
նըս . զիս ացան առնէին , ոյք ըմսէին ըլ-
դինի :

Ես յաղօթս կոյի առ քել տէր ՚ի ժամա-
նակ ընդունելի :

Վոտուած ՚ի բաղում ողորմութեան քում
չուր ինձ , ՚ի ճշմարտութիւն փրկուել քո :
Վորեցո զիս ՚ի կաւոյ , զի մի ընկլայց .
ապրեցաց ես յառելեաց իմոյ , և ՚ի խո-
րոց ջուրց քաղմաց :

Ո՞ի ընկլցէն զիս պասցոք ջուրց , և մի ըն-
կլցմեցեն զիս անդունդք խորոց . և ջր-
հոր մի կափուացէ զբերան իւր ՚ի վը իմ :
Լուր ինձ տէր , զի քազցը է ողորմութի-
քո . քառ բաղում գլութեան քում հայ-
եա յիս , և մի դարձուցաներ զերեսս քո
՚ի ծառացէ քումմէ . զի նեղեալ եմ ես ,
վաղվաղակի լուր ինձ :

Հայեա յանձն իմ և փրկեա զիս և վասն
թշնամեց իմոց ապրեցո զիս :

Օք դու գիտես զնախատինս իմ, զամօթ
իմ և զպառկառանս իմ։
Եւաջի քո Են ամենայն նեղիչը անհծնն ի-
մայ. նախառանաց համբեր սիրու իմ և
թշուառութեան։

Ակն ունեի՛ թէ ոք արտմեսցի ընդիս, և
ոչ ոք էր. և միսիթարիւն ինձ ոք ոչ գտաւ-
վառուն ՚ի կերակուր ինձ լեզի, և ՚ի ծա-
րաւ իմ արբուցին ինձ քացախ։

Եղիցին սեղանիք նոցա առաջի նոցա յորու-
գայթ, ՚ի հատուցումն և ՚ի գայթակղուի։
Խաւարեսցին աչք նոցա, զի մի սեսցեն.
և զթիկունս նոցա հանապաղ կորացու։
Երկացես ՚ի վերայ նոցա զբարկութիւն քո,
և սրտմտութիւն բարկութեան քո հաս-
ցէ ՚ի վերայ նոցա։

Եղիցին բնակութիւնիք նոցա աւերակ. և
՚ի յարկս նոցա մի ոք իցէ՝ որ բնակիցէ։
Օք զոր դու հարեր՝ հալածեցին, և ՚ի
վերս ցաւոց իմոց յաւելին։

Դիբ զմեզս ՚ի վերայ մեղաց նոցա, զի մի
մոցեն յարդարութիւն քո։

Ենցեսցին նոքա ՚ի դոլութենէ քումի-
կենաց, և ընդ արդարս քո մի գրեսցին։
Եղբատ և ցաւած եմես, փրկութիւն քո
աստուած ընկալցի զիս։

Օրհնեցից զանուն այ իմոյ օրհնութք , և
բարձր արարից զնա կովութք :
Նաճոյ Եղիցի աստուծոյ քան զորթ մա-
տաղ , որ բերէ զեղջիւրս և զկճղակս :
Տեսցեն աղքատք և ուրախ Եղիցին . խընդ-
րեցէք զան , և կեցցեն անձինք ձեր :
Օ ի լուաւ տէր տնանկաց , և զկապեալս
իւր ոչ արհամարհեաց :

Օրհնեցեն զնա երկինք և երկիր , ծով և
ամենայն որ զեռայ ՚ի նոսա :

Աստուած փրկէ զսիօն . և շինեցին քա-
ղաքք հրէաստանի . շինեցեն բնակեցեն՝
և ժառանգեցեն ՚ի նմա :

Զաւակ ծառայից քոց հաստատեցի անդ .
և ոք սիրեն զանուն քո , բնակեցեն ՚ի նմա:
Տանք լը :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԹ .

Ի կտարբած . Սաղմոս Դաս-Եկ՝ առ ՚ի յիշապակ իւր-
իւր զնա պետքն :

Աստուած յօդնել ինձ նայեաց , և տէր
յընկերել ինձ փութա :

Ամաչեցեն և յամօթ լիցին , ոք խնդրէ-
ին զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչե-
ցեն , ոք խորհեին ինձ չար :

Դարձցին առժամայն ամաչեցեալք , ոք

ասէին ինձ վաշ վաշ :
 Յնծասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ ամենեւ
 քեան , ոյք խնդրեն զքեզ տէր :
 Կասցեն յամենայն ժամ՝ մեծ է ած , և
 ոյք սիրեն զփրկութիւնս քո :
 Ես աղքատ և տնտնկ եմ , աստուած օգու
 նեա ինձ . օգնական և փրկիչ իմ ես և
 գու տէր իմ՝ մի յամենաք :
 Տունք զ : Գոբղոս իգ :

ՍԱՆՄՈՍ Հ .

Ի կապարած . որդւոյն Յոհանաբայ . յետ առաջ-
 նոյ գերութեանն . Սաղմոս Դաս-թի :
 Ի քեզ տէր յուսացայ , մի ամաչեցից յա-
 ւիտեան . յարդարութեան քում փրկեա
 և ապրեցո զիս :
 Խոնարհեցո առ իս զունին քո , և կեցո զիս :
 Եր իմ աստուած ապաւէն , և տեղի ա-
 մուր կեցուցանել զիս . զի հաստատութի
 իմ և ապաւէն իմ դու ես :
 Սատուած իմ , փրկեա զիս 'ի ձեռաց մե-
 ղաւորի , 'ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի :
 Դու ես համբերութիւն իմ տէր , տէր
 յոյս իմ 'ի մանկութենէ իմիմ :
 Ի քեզ հաստատեցայ ևս յարդանդէ . յո-

բովայնէ մօր իմս դու ես ապաւէն իմ,
և առ ՚ի քէն է օգնութիմ յամենայն ժամ։
Արակէս զի նշաւակ եղէ ես քազմաց . և
դու օգնական իմ և հզօրիչ իմ։
Եցի բերան իմ դովութեամք . որպէս
օրհնեցից զփառս քո , զօրհանապաղ զմեծ-
վայելչութիւնս քո :

Այս ընկենուր զիս տէր ՚ի ժամանակս ծե-
րութեան . ՚ի պակասիլ զօրութեան իմս
մի ժողուր զիս :

Կացին թշնամիք իմ ինձ . և ոքք պաշա-
բեցին զանձն իմ , խորհեցան ՚ի միասին և
տացին :

Կատուած եթող զնա , հալածեսցուք և
հասցուք նմա , զի ոչ ոք է որ փրկէ զնա .
Կատուած իմ , մի հեռի առնիր յինէն .

և աստուած յօդնել ինձ նայեաց :

Կմաշեսցեն և պակասեսցին՝ ոյք չարախօս
կոսյին զանձնէ իմմէ . զդեցցին զամօթ և
զպատկառանս՝ ոյք ինդրէին ինձ չար .
Ես յամենայն ժամ յուսացայց , և յաւե-

լից յօրհնութիւնս քո :

Բերան իմ պատմեսցէ զարդարութիւնս
քո , զօրհանապաղ զգովութիւնս քո .
Արակէս ոչ թէ խարդախութիւն ինչ գի-
տէի դպրութեան . այլ մոից ՚ի զգութիւն

տեառն . և տէր յիշեցի զտրդարութիւնը քո միայն :

Աստուած իմ , ուսուցեր զիս 'ի մանկութենէ իմմէ . և ցարդ ես պատմեցից զարդարութիւնս քո :

Ոինչեւ յալեւորիլ և 'ի ծերանալ , աստուած իմ մի թողուր զիս :

Ոինչեւ պատմեսցի բազուկ քո աղդի ամենայնի որ դալոցն է :

Օզօրութիւնս քո և զարդարութիւնս քո մինչեւ 'ի բարձունս զոր արարեր մեծամեծս , աստուած ո՞նման է քեզ :

Արչափ ցուցեր ինձ նեղութիւն բազում և չարչարանս , դարձեալ միիթարեցեր զիս , և 'ի խորոց անդնդոց երկրի հաներ զիս :

Յաճախեցեր զզօրութիւնս քո . դարձար և միիթարեցեր զիս , և 'ի խորոց երկրի միւսանգամ հաներ զիս :

Երդ և ես խոստովան եղեց քեզ 'ի պատրաստութիւն սաղմոսաց ճշմարիտդ ած . սաղմոս ասացից քեզ օրհնութեամբ սուրբ բըդ խրայէլի :

Ճնծասցեն շրմունք իմ յորժամ սաղմոս ասիցեմ քեզ . և անձն իմ զոր փրկեցեր : Եւս և լեզու իմ զօրհանապաղ խօսես :

ցի զարդարութիւնս քո :
 Ե ժամանակի որպէս յամօթ լիցին և ա-
 մաշեցեն , այբ խնդրէին ինձ չար :
 Տունք իւ .

ՍԱՀՄՈՍ ՀԱ .

Ի Սռընն Սաղմոս :

Կոտուած զիրաւունս քո արքայի տուր , և
 զարդարութիւնս քո որդւոյ թագաւորի :
 Դատել զողովուրդս քո արդարութիւն ,
 և զաղքատս քո իրաւամբք :

Առցեն լերինք զիսաղաղութիւն ժողովը-
 դեան , և բլուրք զարդարութիւն :
 Իրաւ արասցէ աղքատաց ժողովըդեան և
 կեցուսցէ զորդիս տնանկաց , և խոնար-
 հեցուսցէ զամբարտաւանս :

Կացցէ և մնասցէ ընդ արեւու յառաջ
 քան զլուսին ազգէ մինչեւ յազդ :

Էջցէ որպէս զանձրեւ ՚ի վերայ գեղման ,
 որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր :

Օագեսցի յաւուրս նորա արդարութիւն ,
 բազում խաղաղութիւն՝ մինչեւ կատա-
 րեսցի լուսին :

Տերեսցէ նա ՚ի ծովէ մինչեւ ՚ի ծով , ՚ի
 գետոց մինչեւ ՚ի ծագս աշխարհի :

Առաջի նորա նախ հնդիկք անկցին , և

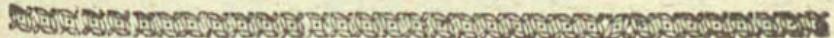
Թշնամիք նորա հող կերիցեն :
 Յագաւորք թարսսի և կղղեաց պատարա-
 գըս մատուսցեն նմա . թագաւորք արաբայ
 և սաբայ պատարագս բերցեն նմա :
 Երկիրպագցեն նմա ամ թագաւորք երկ-
 րի , և ամենայն ազգք ծառայեսցեն նմա :
 Օք փրկեաց զաղքատն ՚ի ձեռաց հզօրի .
 զաղքատն և զտնանկն , որոց ոչ է իւր օգ-
 նական :

Անխայեսցէ նա յաղքատն և ՚ի տնանկն և
 զանձինս տնանկաց կեցուսցէ . ՚ի վաշխից
 չարաց փրկեսցէ զանձինս նոցա :
 Պատուական է անուն նր առաջի նոյ . կեց-
 ցէ , և տացի նմա յոսկւոյն արաբացւոց :
 Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն ժամ,
 և զօրհանապաղ օրհնեսցեն զնա :

Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն եր-
 կիր . և ՚ի վերայ գլխոց լերանց :
 Բարձրասցի քան զիթանան պտուղ նր՝ և
 ծաղկեսցի ՚ի քաղաքի տն ող խոտ երկրի :
 Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յաւիտեան,
 զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա :
 Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի ,
 և ամենայն ազինք երանիցեն նմա :
 Օրհնեալ տէր աստուած խրայէլի որ առ-
 նէ պքանչելիս միայն . և օրհնեալ է անուն

սուրբ փառաց նորայաւիտեան . լցջի փառօք նորա ամենայն երկիր . եղիցի եղիցի :
Տունք ի , Գորդայս խզ :

Կանանս գորդայս է : Սաղմոս ժէ :
Տունք մՃ :

ԱՆՕԹՔ ԱՆՆԱՅԻ ՄՈՒ ՍԱՄՈՒԵԼԻ

Թ . Թաթէ : թ :

♦ աստատեցաւ սիրտ իմ'ի տէր , և բարձրացաւ եղիւր իմ յաստուած փրկիչ իմ : Ընդարձակեցաւ բերան իմ'ի վը թշնամեաց իմոց . ուրախ եղէց ՚ի փրկուեն քում : Ոի ոչ գոյ սուրբ որպէս զտէր , և ոչ արդար որպէս զաստուած մեր , և չիք սուրբ
բաց յաստուծոյ մերմէ :

Ո՞ի պարծիք և մի խօսիք զամբարտաւանը , և մի ելցէ ընդ բերանս ձեր բան
հպարտ մեծաբանութեան :

Վստուած գիտութեանց՝ տէր աստուած
պատրաստէ իւրով իմաստութեամբ զգի-
տութիւն յարարածը իւր :

♦ զօրաց հաստ աղեղունք թուլացան , և
տկարք վառեցան զօրութեամբ :
Յատք և լիք հացիւ նուաղեցան , և
քաղցեալք լցին զերկիր :

Ամուլն ծնաւ եօթն , և բազմածինն նը
ւաղեցաւ ՚ի ծննդոց :

Տէր մեռուցանէ և տէր կեցուցանէ , ի-
շուցանէ ՚ի դժոխս և հանէ :

Տէր աղքատացուցանէ և տէր մեծացու-
ցանէ . խոնարհ առնէ զամբարտաւանս
մինչեւ յերկիր , և բարձր առնէ զտառա-
պեալս յաղթեւաց :

Կոտուցանէ զնոսա իշխանս ընդ իշխանս
ժողովրդեան , և զաթոռ փառաց ժառան-
գեցուցանէ նոցա :

Կատարէ զուխտս ուխտաւորաց , և օրհո-
նեաց զամս արդարոց :

Օք ոչ թէ իւրով զօրութեամբ զօրանայ
հզօր . այլ տէր տկար առնէ զհակառա-
կորդս իւր . տէր սուրբ է :

Ո՞ի պարծեսցի խորհրդականն ՚ի խորհուր-
դը իւր . և մի պարծեսցի հզօրն ՚ի զօ-
րութիւն իւր . և մի պարծեսցի մեծն ՚ի
մեծութեան իւրում :

Այլ որ պարծին , ՚ի տէր պարծեսցի . ՚ի
խորհուրդս գիտութեան զտէր ճանաչել :
Ըսնել զիրաւունս և գործել զարդարու-
թիւն ՚ի վերայ երեսաց երկրի :

Տէր ել յերկինս և որոտաց , և ինքն դա-
տէ առանց բարբառելոյ :

Տայ զօրութիւն թագաւորաց մերոց . և
բարձր առնել զեղջիւր օծելոյ իւրս :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆԹԱՆՔ

Բարձրացաւ եղջիւր իմ յաստուած վրբ
կիչ իմ . հաստատեցաւ սիրտ իմ 'ի աէր
տերամբ և հաւատով :

Վարդասէր տէր , վաս սրբուհւոյ անարատի
մօր քոյ և կուսի , և վասչի քո պատուա-
կանի , ընկալ զաղաշանս մեր , և կեցո զմեզ :

Քաղող և աղօն՝ Ողորմեա և Ի նեղու-
թեան կանոնացն :

Վասն գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողոր-
մութիւն 'ի բարերար տեառնէ մէրմէ ,
զտէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտութենէ
մարդկան և յորուգայթից սատանայի , զոր :

Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և
տանց հաւատացելոց , զտէր աղա :

Վասն որբ 'ի լերինս յայրս և 'ի փակարս
ընակեալ են սիր հարքն մեր , զտէր աղա :

Վասն որբ սաղմոսիւք և օրհնութէ կատա-

բեն զամ ժամանակս կենաց իւրեանց , ըգ .
Ա ասն հոգւոցն հան : Եւ եւս միաբան :
Օ անձինս : Ողորմեաց :

Աղօթ :

Պ ոհանամբ զքէն տէր աստուած մեր , որ
զարթուցեր զմեղ ՚ի հանգստենէ քնոյ շը-
նորհիւ ողորմութեան քո : Օ արթո զմիտս
մեր արդարութեամբ առ քեղ տէր աստ-
ուած մեր , զի տեսցեն աչք մեր զփրկու-
թիւն քո : Եկեսցէ և բնակեսցէ առ մեղ
աստուածութիւն քո , և ողորմութիւն քո
հովանի և պահապան լիցի ՚ի վերայ պաշ-
տօնէից քոց : Եւ զմեղ զծառայքս քո ար-
ժանի արա ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի և յամե-
նայն ժամու միշտ խորհիլ ՚ի սէր պատուի-
րանաց քոց : Եւ գոհանալով փառաւորել
զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամեն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :
Եսպուծոյ Ելիլագիւցուն :

Կենդանարար զօրութիւն և աղքիւր ան-
մահութեան , դու ես քրիստոս աստուած

փրկիչ մեր : Որ շնորհեցեր մեզ՝ ի մէջ գիշերի յառնել և խոստովան լինիլ առ քեզ վասն իրաւանց և արդարութեան քո : Եւ այժմ աղաչեմք զբեղ տէր աստուած մեր , արա զմեզ արթունս և պատրաստս՝ ի ժամ առաւօտու ընդ սուրբս քո : Եւ ընդ նոսին գոհաննալով փառաւորել զբեղ ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սրբոյ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Մաղթանք :

Կոհութեամք և Ճմարիտ խոստովանութեամք անդադար փառաւորեմք զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Օրհնեալ տէր մեր յիսուս քրիստոս .
ամէն :

Հայր մեր որ յերիմնս :

Ճակեցին ջձեռս իմ եւ ջուռ իմ , եւ թուեցին ջա-
մենայն ոսկերս իմ . նորա հայեցտն եւ տեսին ջիս :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԲ .

Ապահով յԱստի . օրհեռութեան :

Իբրեւ զի բարի է խարայէլի առտուած ,
և ոյք ուղիղ են սրախւք :

Քայց զի իմ փոքր մի ևս սասանեալ էին
ուոք . սակաւիկ մի և գայթակղեալ էին
գնացք իմ :

Կախանձեցայ ես ընդ անօրէնս . զլսաղա-
լութիւն մեղաւորաց որպէս տէսանեի ,
զի ոչ գոյր վորէպ մահու նոցա :

Հաստատուն են տանջանկ նոցա . ՚ի վաս-
տակս մարդկան չեն նոքա , և ըստ մարդ-
կան ոչ տանջեսցին :

Վասն այսորիկ կալաւ զնոսա ամբարտա-
ւանութիւն . արկին զլւրեամբք զամբա-
րըշտութիւն և զանիրաւութի իւրեանց :
Ելցէ որպէս ՚ի ճարպոյ անիրաւութիւն
նոցա . զի գնացին նոքա ըստ խորհրդոց
որտից իւրեանց :

Խորհրդեցան և խօսեցան չարութեամբ , և

Պատպիրատութիւն ՚ի բարձունս խորհեցան։
Եղին յերկինս զբերանս իւրեանց, և ըդ
լեզուս իւրեանց ածէին զերկրաւ։
Վայսորիկ ժողովուրդ իմ գարձցի այս-
քէն. և աւուրբք իմ լի կատարեալ գացին
՚ի նոսա։

Կացին զիամրդ գիտաց ած. կամ գուցէ
արդեօք գիտութիւն առ ՚ի բարձրելոյն։
Ահա մեղաւորք են և յաջողեալէ նոցա։
կան և ունին զմեծութիւն աշխարհի։
Կացին ՚ի զուր ուրեմն արդարացուցի ըդ
սիրտ իմ, լուայից սրբութեամբ զձեռու
իմ. և եղէ ես խոշտանկեալ զօրհանա-
պաղ. և կշտամբանք իմ ընդ առաւօտա-
թմէպէտ և տուիկ թէ այսպէս պատմեցից։
ահաւասիկ յազդ որդւոց քոց՝ որոց և
ուխտեցից։

Ի մտի եղի, թէ սակայն և այս ջան է ա-
ռաջի իմ, մինչեւ մոտից ՚ի սրբութիւնն
աստուծոյ և ՚ի միտ առից զկատարած նոյ։
Սակայն վասն նենգութեան նոցա տարա-
գիր արասցես զնոսա, և կործանեսցես ըդ
նոսա յամբարտաւանութեան իւրեանց։
Խսկ զիամրդ եղեն յաւեր յանկարծակի. սա-
տակեցան պակասեցան կորեան վասն ա-
նօրէնութեան իւրեանց, և եղեն որպէս

Երազք զարթուցելոց :

Տէր 'ի քաղաքի բում զպատկերս նոցա ա-
նարգեսցես . զի հուր բորբոքեցաւ 'ի սըր-
տի իմում, և երիկամունք իմ այլագու-
նեցան :

Ես արհամարհեալ եղէ, և ոչ գիտացի .
որպէս զանասուն համարեցայ առաջի քո,
և ես յամենայն ժամ ընդ քեզ եմ :
Կալար զաջոյ ձեռանէ իմմէ, 'ի խորհուր-
դը քո առաջնորդեցեր ինձ, և փառօք
ընկալար զիս :

Օ Բ'նչ կայ իմ բնաւ յերկինս, կամ 'ի քէն
զինչ եւս խնդրեցից յերկրի :
Վուաղեցաւ սիրտ իմ և մարմին իմ. ած
սրտի իմոյ, բաժին իմ ած յաւ իտեան :
Վհաւասիկ ոյք հեռի արարին զանձինս
եւրեանց 'ի քէն, կորիցեն . սատակեսցես
զամենեսեան՝ ոյք ապստամբ եղեն 'ի քէն :
Ինձ մերձենալ առ աստուած բարի է, և
դնել առ տէր զյոյս իմ :

Պատմել զամենայն օրհնութիւնս քո, 'ի
դրունս դատեր սիօնի :

Տունք իդ :

Ի մասկութիւն յԱստի :

Ը նդէր մերժեցեր ած իսպառ . բարկացաւ
սրտմտութի . քո 'ի վերայ խաշին արօտի քո :
Յիշեա զժողովուրդ քո , զոր ստացար 'ի
սկզբանէ . փրկեցեր զվիճակ ժառանգու-
թեան քո :

Լ եառն սիօն այս՝ ուր բնակեցար դու 'ի
սմա . համբարձ զձեռն քո 'ի վերայ ամ-
բարտաւանութեան նոցա իսպառ :

Որ ինչ անիրաւեցաւ թշնամին 'ի սրբու-
թեան քում . պարծեցան ատելիք քո 'ի մէջ
բարեկենդանութեան իւրեանց :

Եդին զնշանս իւրեանց 'ի նշանս , և ինք-
եանք ոչ ծանեան զելս 'ի վերուստ :
Որպէս յանտառի փայտատօք կոտորեցին
զդրունս նորա , 'ի միասին փայտատօք և
մրճօք կործանեցին զնա :

Եյրեցին 'ի հուր զարբութիւն քո յերկ-
րի . պղծեցին զխորան անուան քո :
Եսացին 'ի սիրտս իւրեանց աղդք նոցա 'ի
միասին , եկայք լուեցուսցուք զամենայն
տօնս աստուծոյ յերկրէ :

Եշանս մեք ինչ ոչ տեսաք , և ոչ ևս գու-
ցէ մարդարէ . և զմեզ ինչ ոք ոչ ձանաչիցէ :

Այնչեւ յերբ ած՝ նախատէ թշնամին, բարկացուցանէ հակառակորդն զանուն սուրբ քո :

Ինդէր դարձուցանես զձեռն քո, և զաջ քո ՚ի միջոց ծոյց քումմէ խսպառ, Աստուած թագաւոր մեր յառաջ քան ըլ յաւիտեանս, որ արարեր զփրկութիւն ՚ի մէջ երկրի :

Դու հաստատեցեր զօրութեամբ քով ըլ ծով, դու խորտակեցեր զգլուխ վիշապին ՚ի վերայ ջուրց :

Դու փշրեցեր զգլուխ վիշապին, և ետուր զնա կերակուր զօրացն հնդկաց :

Դու բղխեցուցեր զաղբիւրս և զվտակս. Դու ցամաքեցուցեր զգետս սաստիկս : Քո է տիւ և քո է գիշեր . զայս և զարեւ դու արարեր . և դու հաստատեցեր զա մենայն սահմանս երկրի . զգարուն և զա մառն դու ստեղծեր :

Եյս յուշ լիցի քեզ՝ զի թշնամին նախա տեաց զտէրդ . ժողովուրդ անդգամ բար կացոց զանուն սուրբ քո :

Ո՞ի մատներ գազանաց զանձն՝ որ խոսառ վան առնի առ քեզ, և զանձինս անհան կաց քոց մի մառանար խսպառ :

Հայեաց յուխտ քո, զի լցան տունք ափ :

շելցյերկրի անիրաւութեամբ :
 Ո՞ն դարձցի տնանեն, ամաչեցեալ . այլաղ-
 քատք և տնանելք օրհնեսցեն զանուն նբ քո :
 Երի աստուած և դատեա զգատաստանս
 քո . յիշեա զնախատինս՝ որ յանդամեն
 զօրհանապաղ :

Ո՞ն մոռանար զձայն պաշտօնէից քոց . ամ-
 բարտաւանութիւնի ատելեաց քոց վերասցի
 հանապաղ :

Տունք իբ : Գոբղոյն խղ :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԴ .

Ի կապարած . մի ապահներ . ընտ օրհնութիւնս :
 Սաղմոս յԱստի . երդ առ ասորեսպանեայս :

Խոստովան եղիցուք առ քեզ աստուած ,
 խոստովան եղիցուք և կարդասցուք զա-
 նուն սուրբ քո :

Պատմեցից զամենայն սքանչելիս քո . յոր-
 ժամ ժամ առից , ես ուղիղ դատեցից :

Վաշեցաւ երկիր և ամենայն բնակիչք նո-
 րա , ես հաստատեցի զիւնս նորա :
 Եսացի անօրինաց , թէ մի անօրինիք . և
 մեղաւորաց , թէ մի բարձրացուցանէք
 զեղջիւրս ձեր :

Ո՞ն համբառնացք ՚ի բարձունս զեղջիւրս

ձեր, և մի խօսիք զնյ անիրաւութիւն։
Չի ոչ յարեւելից և ոչ յարեւմտից և
ոչ յանապատէ լերանց . այլ աստուած
դաստաւոր է :

Չայս խոնարհ առնէ , և զսոյն բարձրա-
ցուցանէ . բաժակ ՚ի ձեռին տեառն գիւ-
նի լի անապակ արկեալ . և խոնարհեցու-
ցանէ յայսմանէ յայս :

Ասկայն մըուր նորա ոչ սպառեսցի . և
արբցեն զնա ամենայն մեղաւորք երկրի :
Ես ցնծացայց յաւիտեան . սաղմոս ասա-
ցից աստուծոյ յակոբայ :

Չամենայն եղջիւրս մեղաւորաց փշրեա-
ցես . և բարձր եղիցի եղջիւր արդարոյ :
Տունք ժ :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԵ .

Ի իտարած . ընդ օրհնութիւնն . մի ապականելը :
Սաղմոս յԱստի . երժ առ ասորեապանեայս :

Յայտնի է ՚ի հրեաստանի աստուած . և
յիսրայէլ մեծ է անուն նորա :

Եղեւ ՚ի խաղաղութեան տեղի նորա . և
բնակութիւն նորա ՚ի սիօն :

Ենդ խորտակեաց տէր զզօրութիւն աղե-
ղան , զզէն զսուր և զճակատամարտ :

Դուսատու ես դու սքանչելապէս լերան-

ցըն յաւիտենից . խոռվեսցին ամենեքեան
որք անմիտք են սրտիւք . ննջեցին զքունս
իւրեանց , և ինչ ոչ գտին .

Վմենայն արք 'ի մեծութեան ձեռաց իւ-
րեանց . 'ի սաստէ քումմէ աստուած յա-
կոբայ ննջեցին , և ոք հեծեալ էին 'ի ձիս :
Դու ահաւոր ես , և ով կարէ կալ առա-
ջի քո . որպէս երեւեցար դու յերկնից ,
յայտնի եղեւ բարկութիւն քո :

Երկիր երկեաւ և սարսեցաւ ընդ յառնելն
աստուածոյ 'ի դատաստան , ընդ ապրեցու-
ցանել զամենայն հեզս երկրի :

Խորհուրդ մարդկան խոստովան առնին
առ քեզ . և ծածկեալք իմաստութեամբ
օրհնեսցեն զքեղ :

Ուխտս դիք , և կատարեցէք տեառն այ
մերոյ ամենեքեան որք շուրջ էք զնովաւ :
Վատուցէք պատարագս ահաւորին . ոքա-
զէ զհոգիս իշխանաց , ահաւոր է նա քան
զամենայն թագաւորս երկրի :

Տունք ժ :

ՍԱՂՄՈՍ Հ. Զ.

Ի կարտարած . վասն ԻՇԵԼՈՎՆՅ . Սաղմոս յԱստի :

Չայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի . ձայ-
նիւ իմով առ ած , և նայեցաւ առիս :

Յաւուր նեղութեան իմոյ զաստուած
խնդրեցի ձեռօք իմովք . և 'ի գիշերի ա-
ռաջի նորա ոչ խաբեցայ :

Ոչ կամէր միսիթարել անձն իմ . յիշեցի
զաստուած՝ և ուրախ եղէ . հոգայի , և
նուաղիւր յիս հոգի իմ :

Ճամանեցին պահուց աչք իմ . խոռվեցայ
և ոչ խօսեցայ . խորհեցայ զաւուրսն զա-
ռաջինս , և զամսն յաւիտենից յիշեցի :
Խօսեցայ 'ի գիշերի ընդ սրտի իմում . հո-
գայի՝ և տառապէր յիս հոգի իմ :

Այ թէ յաւիտենից մերժեսցէ զիս տէր ,
և ոչ եւս յաւելցի 'ի հաճիլ և եւս :
Կամ իսպառ արդելցէ զողորմութիւն իւր
յինէն . կամ կատարեաց զբան իւր ազգէ-
մինչեւ յազգ :

Կամ մոռասցի՞ գթալ ած իմ և ես . կամ
արդելցէ զգթունի իւր բարկութք իւրով :
Ասացի՞ թէ այժմ սկսայ . այս է նորոգու-
մըն աջոյն բարձրելոյ :

Յիշեցի զգործս տեառն 'ի սկզբանե . յի-
շեցի զօրանիշելիս նորա :

Խորհեցայ յամենայն գործս քո , և 'ի ձե-
ռագործս քո խորհեցայ :

Ե՞՞ , 'ի սրբութեան են ճանապարհք քո .
ովէ ած մեծ՝ որպէս զաստուած մեր . դու-

ես աստուած , որ առնես զպանչելիս :
 Ճուցեր ժողովրդեան քում զզօրութիւն
 քո . փրկեցեր բաղկաւ քով զժօղովուրդս
 քո , զորդիսն յակոբայ և յովսէփու :
 Տեսին դքեզ ջուրը աստուած , տեսին ըդ
 քեզ ջուրը՝ և երկեան . և խորը խռովեւ-
 ցան 'ի ձայնէ ջուրց բաղմաց :
 Չայն ետուն տմագք . քանզի և նետք քո
 գնան 'ի ձայնէ որոտալոյ քո անուի :
 Երեւեցան փայլատակունք քո տիեզեւ-
 րաց . խռովեցաւ և դողաց երկիր :
 Ի ծովու են ձանապարհք քո , և շաւիղք
 քո 'ի ջուրս բաղումն . և հետք քո ոչ
 երեւին :

Առաջնորդեցեր որպէս խաշին ժողովք-
 դեան քո 'ի ձեռն մովսէսի և ահարոնի :
 Տունք ժը . Գոբղաց լը :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԵ .

Իմաստութիւն յԱստի :

Կայեցարուք ժողովուրդք յօրէնս իմ .
 խոնարհեցուցեք զունկն ձեր 'ի բանս բե-
 րանոյ իմոյ :

Բայցից առակաւ զբերան իմ , և խօսե-
 ցայց զառակս 'ի սկզբանէ :

Արակես լուաք և ծանեաք զայս , և հարքըն մեր պատմեցին մեզ :

Աչինչ ծածկեցաւ յորդւոց նոցա յաղդ յայլ , պատմել զօրհնութիւնս տեառն , զզօրութիւն և զբանչելիս իւր զօր արար : Հաստատեաց զվկայութիւն իւր առ յակոբ , և օրէնս եղ ՚ի վերայ իսրայէլի :

Ար ինչ միանդամ պատուիրեաց հարցն մերոց , յուցանել զայս որդւոց իւրեանց , զի ծանիցեն յաղդ յայլ :

Արդիք որք ծնանին , յարիցեն և պատմես ցեն զայս որդւոց իւրեանց . զի դիցեն առ աստուած զյոյս իւրեանց , և մի մոռասցին զգործս աստուծոյ :

Օպատուիրանս նր ինդրելով ինդրեսցեն . և մի եղիցին որպէս և հարքն իւրեանց : Եղդ չար և դառնացող . ազգ որ ոչ ուղղեաց զսիրտս իւր , և ոչ հաստատեաց առ աստուած զհոգի իւր :

Արդիք եփրեմի լիաձիգք և պնդաձիգք . յաւուր պատերազմի կապարձս դարձուցին : Աչ կացին նորայուխտի տեառն . և ըստ իւրաւանց նորա ոչ կամեցան դնալ :

Եռացան զերախտիս նորա և զբանչելիս՝ զոր եցոյց նոցա :

Եռաջի հարց նոցա զոր արար զբանչելիս

իւր յերկրին եղիպտացւոց և ՚ի դաշտին
տայանու :

Եհերձ զծովն՝ և անցոյց զնոսա . և կա-
ցոյց զջուրսն որպէս ՚ի տիկս :

Առաջնորդեաց նոցա ամսղով ՚ի տուել , և
զամենայն գիշեր ՚ի լոյս հրոյ :

Եհերձ զվէմն յանապատին , և ետ ըմսել
նոցա որպէս ՚ի խորոյ մեծէ :

Եհան զջուրսն ՚ի վիմէն , և հոսեաց որ-
պէս զգետս զջուրսն :

Սակայն յաւելին ՚ի մեղանչել . և ևս բար-
կացուցին զբարձրեալն յանջրդի :

Փորձեցին զաստուած ՚ի սիրտս իւրեանց ,
՚ի խնդրել զկերակուր անձանց իւրեանց :

Տրանջեցին զոյ և ասացին . մի թէ կարող
իցէ ած պատրաստել սեղան յանապատի :

Քանզի հարկանէր զվէմն՝ և հոսէին ջուրք ,
և վոակէք խաղային ՚ի նմանէ :

Եղէ հանց ևս կարասցէ տալ նա մեղ . կամ
պատրաստեսցէ սեղան ժողովրդեան իւրոյ :

Վասն այսորիկ լուաւ զայս տէր , և յապա-
ղեաց , հուր բորբոքեցաւ ՚ի յակովք , և

բարկութիւն եւ ՚ի վերայ խորայէլի :

Օի ոչ հաւատացին յաստուած , և ոչ
յուսացան ՚ի փրկութիւն նորա :

Հրաման ետ ամսղոց ՚ի վերուստ , և ըդ

Դրունս երկնից եքաց , և տեղեաց 'ի նու
սա զմանանայ 'ի կերակուր :

Օհաց երկնից ետ նոցա , դհաց հրեշտա-
կաց կերան մարդիկ . և իջոց 'ի նոսա զկե-
րակուր 'ի լիութիւն :

Եհան զհողմն հարաւոյ , և էած զօրու-
թեամբ իւրով զհիւսիսիւ :

Տեղեաց 'ի նոսա միս որպէս զհող , որպէս
զաւազ ծովու զմուչունս թեւաւորս :

Եարկ 'ի մէջ բանակի նոցա , և շուրջ ըզ
վրանօք նոցա :

Կերան և յագեցան յոյժ . և զցանկութիւն
նոցա ետ նոցա . և ոչինչ կարօտ եղեն 'ի
ցանկութենէ իւրեանց :

Մինչդեռ կերակուրք 'ի բերանս իւրեանց
էին , բարկութիւն յոյ ել 'ի վերայ նոցա :
Սպան զբաղումս 'ի նոցանէ , և զընտիր
ընտիրս իսրայէլի աստակեաց :

Յայսմ ամենայնի մեղան և ևս . և ոչ հա-
ւատացին սբանչելեաց նորա :

Պակասեցան յունայնութեան աւուրք նո-
ցա , և ամք նոցա փութապէս անցին :

Յորժամ սպանանէր զնոսա , խնդրէին ըզ
նա . դառնային և աւաւօտ առնէին առ-
աստուած :

Յիշեցին՝ զի աստուած օգնական էր նոյ .

աստուած բարձրեալ փրկիչ էր նոցա :
Այրեցին զնա բերանօք իւրեանց , և լեզ-
ուօք իւրեանց ստեցին նմա . և սիրտք նո-
ցա ոչ էին ուղիղը ընդ նմա , և ոչ հա-
ւառացին ուխտի նորա :

Այլ նա ինքն գթած էր . քաւէր զմեղս
նոցա , և ոչ ապականէր :

Յաճախէր դարձուցանել զբարկուի իւր .
և ոչ բորբոքէր զամենայն սրտմուի իւր :
Յիշեաց՝ թէ մարմին են նոքա . հոգի որ
ելանէ , այլ ոչ եւս դառնայ :

Քանիցս անդամ դառնացուցին զնա յա-
նապատի . և բարկացուցին զբարձրեալն
յանջրդի :

Դարձան և փարձեցին զաստուած , և ըդ
սուրբն խրայէլի զայրացուցին :

Աչ յիշեցին զձեռն նորա , յաւուր յորում
փրկեաց զնոսա 'ի ձեռաց նեղչաց նոցա :

Աղ արար զնշանս և զարուեստո իւր յերկ-
րին եդիպացւոց և 'ի դաշտին տայանու :

Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա . և զանձ-
րեւս նոցա , զի մի արբցեն :

Եռաբեաց 'ի նոսա շանաճանձ և եկեր ըդ
նոսա . և գորտիւ ապականեաց զնոսա :

Ետ ժանելոյ զպտուղս նոցա , և զվաստա-
կըս նոցա մարախոյ :

Եհար կարկտիւ զայգիս նոցա , և զթղե-
նիս նոցա եղեմամբ :

Վատնեաց ՚ի կարկուտ զանասունս նոցա .
և զստացուածս նոցա հրովդատեաց :
Վռաքեաց ՚ի նոսա զսրումտութի բարկու-
թեան իւրոյ , զսրումտութիւն զըարկու-
թիւն և զնեղութիւն :

Վռաքեաց ՚ի նոսա տանջանս ՚ի ձեռն հր-
բեշտակի չարի . և դիմեցոյ ՚ի նոսա ըզ
սրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ :

Ոչ անխոյեաց ՚ի մահուանէ զանձինս նո-
ցա . և զանասունս նց՝ ՚ի մահ մատնեաց :
Եհար զամ անդրանիկս եգիպտացւոց ,
զոկիզըն ամ վաստակոց նց՝ ՚ի յարկս քամայ .
Հորդան ետ ող խաշին ժողովրդեան իւ-
րոյ . և եհան զնոսա ող զհօտ յանապատ :

Վռաջնորդեաց նոցա յուսով , և ոչ եր-
կեան . և զթշնամիս նոցա ծով ծածկեաց :
Եհան զնոսա ՚ի լեառն սրբութեան իւրոյ ,
՚ի լեառն այն՝ զոր ստացաւ աջ նորա :

Վերժեաց յերեսաց նց զհեթանոս . և վի-
ճակեցոյ ՚ի նո զվիճակ ժառանգուե իւ-
րոյ , և բնակեցոյ ՚ի յարկս նց զազգն իէլի :
Փորձեցին դառնացուցին զած բարձրեա-
լըն , և զվիայութիւն նորա ոչ պահեցին :
Դարձան խոտորեցան որպէս և հարքն իւ-

բեանց . դարձան և եզեն որպէս զաղեղն
թիւր :

Դարձեալ բարկացուցին զնա ՚ի բագինս
խւրեանց , և դրօշելովք խւրեանց նա-
խանձ արկին նմա :

Եռաւ աստուած , և արհամարհեաց ըդ
նոսա , և անարգեաց յոյժ զիսրայէլ :

Անրժեաց յիւրմէ զիսրանն ՚ի սելով , ըդ
խորանն՝ զոր բնակեցոց ՚ի մէջ մարդկան :

Աստնեաց ՚ի գերուի զզօրութիւնս նոցա ,
և զգեղս նոցա ՚ի ձեռս թշնամեաց նոցա :

Արգել ՚ի սուր զժողովուրդ իւր . և ըդ
ժառանդութիւն իւր անտես արար :

Օերիտասարդս նոցա եկեր հուր . և վասն
կուսանաց նոցա ոչ ոք սդացաւ :

Քահանացը նոցա անկան ՚ի սուր . և զայ-
րիս նոցա ոչ ոք էր՝ որ լսոր :

Օարթեաւ որպէս ՚ի քնոյ տէր , որպէս
հզօր զի թափէ զգինի :

Եհար յետա զթշնամիս իւր , և նախատի-
նըս յաւիտենից արար զնոսա :

Անրժեաց նա զիսրանն յովսէփու , և
զազգն եփրեմի նա ոչ ընտրեաց :

Այլ ընտրեաց նա զազգն յուդայ , զիւա-
ռըն սիօն , զոր և սիրեաց :

Ընեաց ոնդ միեղջելուի զարբութիւննի ,

յերկրի հաստատեաց զնա յաւիտեան :
Ինտրեաց զբաւիթ ծառայ իւր , և ընկա-
լաւ զնա 'ի հօտէ խաշանց . 'ի վերջին ծը-
նելոցն ընկալաւ զնա :

Հավուել զյակոք ծառայ իւր , և զիսրա-
յէլ ժառանգութիւն իւր :

Արածէր զնն իմաստութ սրտի իւրոյ . յան-
մեղութի ձեռաց իւրոց առաջնորդէր նց :

Տունք հգ .

ՍԱՆՄՈՍ Հ. Ը.

Ասացու յԱստի :

Ած մտին հեթանոսք 'ի ժառանգութիւն
քո . պղծեցին զտաճար սուրբ քո :
Արարին զերուսաղէմ որպէս զհիւզա մըր-
գաղահաց . արկին զբիակունս ծառայից
քոց գէշ թուչոց երկնից , և զմարմինս
սրբոց քոց գաղանաց երկրի :

Հեղին զարիւն նոցա ողղ ջուր շուրջ զե-
րուսաղէմաւ . և ոչ ոք էր որ թաղէր զնն :
Եղաք մեք նախատինք դրացեաց մերոց .
ծաղք և այսկ կատականաց այնոցիկ , որք
շուրջ էին զմեօք :

Վինչեւ յերբ տէր՝ բարկանաս դու իս-
պառ . բորբոքեսցի ողղ հուր նախանձ քո :

Հեղ զբարկութիւն քո ՚ի վերայ ազգաց՝
որք զբեղ ոչ ճանաչեցին . ՚ի վերայ թագաւ
ռորաց՝ որք զանուն քո ոչ կարդացին . զի
կերին զյակոք և զտեղի նորա աւերեցին :
Ո՞ն յիշեր զմեզս մեր զառաջինս . վաղվաղ
եկեսցէ առ մեզ ողորմութիւնն քո տէր ,

զի աղքատացաք յոյժ :

Օդնեա մեզ աստուած փրկիչ մեր վասն
փառաց անուան քոյ :

Տէր փրկեա զմեզ և քաւեա զմեզս մեր
վասն անուան քոյ :

Ո՞ն երբէք ասասցեն ՚ի հեթանոսս , թէ
ուր է աստուած նոցա :

Այլ յայտնի ինչ լիցի ՚ի վր հեթանոսաց աւ
ռաջի աչաց մերոց , առ ՚ի ինդրել զվրէժ
արեան ծառայից քոց որ և հեղաւ :

Ո՞նցէ առաջի քո հեծութիւն կապելոց .
ըստ մեծութեան բազկի քս շահեա դու
զորդիս սպանելոց :

Հասո դրացեաց մերոց եօթնապատիկ ՚ի
ծոց նոցա , զնախատինս իւրեանց զոր նաւ
խատեցին զբեղ տէր :

Ո՞նք ժողովուրդք և խան արօտի քոյ , խօս
տովան եղիցուք առ քեղ յաւիաեան . աղդէ
յաղդ պատմեսցուք զօրհնութիւնն քո :

Տունք ժդ :

Ի կապարոծ . ՚ի վերայ շառանցէլըն վկայութիւնս .

Ստղմու Աստիայ . ՚ի վերայ Ելովկացոցն :

Որ հովուեսդ խօրայէլի՝ նայեաց , որ առ
ուաճնորդես որպէս խաշին յովսէփու :

Որ նստիս ՚ի քրովբէս՝ յայտնեաց առաջի
եփրեմի , բենիամինի և մանասէի :

Զարթո զջօրութիւնս քո , և եկ ՚ի կե-
ցուցանել զմեզ :

Կատուած զօրութեանց , դարձո զմեզ . ե-
րեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ , և կեցցուք :

Տէր աստուած զօրութեանց , մինչև յե՞րբ
բարկանաս յաղօթս ծառայից քոց :

Դամբեցեր մեզ հայ արտասուաց , և ար-
բուցեր մեզ արտասուս չափով :

Երարեր զմեզ նախատինս դրացեաց մե-
րոց , այսին կատականաց թշնամեաց մերոց :

Կատուած զօրութեանց , դարձո զմեզ . ե-
րեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ , և կեցցուք :

Այդի յեդիստոսէ փոխեցեր . հաներ ըդ
հեթանոսս՝ և զնոսա տնկեցեր , և առաջ
նորդեցեր նմա :

Հաստատեցեր զարմասս նորա՝ և ելից
զերկիր . ճածկեաց զերինս հովանի նորա ,
և բարունակ նորա՝ զմայրս աստուծոյ :

Չդեաց զորթ իւր մինչեւ 'ի ծով . մինչեւ
'ի գեաս են շաւիղք նորա :

Ընդէր քակեցեր զցանկ նորա , և կթեն
զնա անցաւորք ճանապարհի :

Ետականեաց զնա խող անտառի , և երե
վայրի արածեցաւ 'ի նմա :

Ե՞զ զօրութեց , դարձ հայեաց յերկնից և
տես , այց արա այգւոյս այսմիկ , և դար-
ման տար սմա , զոր տնկեաց աջ քո :

Ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր
զնա 'ի քեզ . սյրեցեալ 'ի հուր և աւե-
րեալ , 'ի սասաէ քումմէ կորիցէ :

Եղիցի ձեռն քո 'ի վերայ առն , աջ քո 'ի
վերայ որդւոյ մարդոյ , զոր զօրացուցեր
զնա 'ի քեզ :

Ոչ եւս 'ի բացեայ եղիցուք մեք 'ի քէն .
կեցուսցես դու զմեզ , և զանուն քո տէր
կարդասցուք :

Եստուած զօրութեանց , դարձո զմեզ . ե-
րեւեցո զերեսս քո 'ի մեզ , և կեցցուք :
Տունք ժը :

ՍԱՀՄՈՍ 2.

Ի կափարած . վասն հնիշանաց . Սաղմոս յԱստի .
հինգերրր շբալուց :

Յնծացէք առ աստուած , օկնական է մեր .

աղաղակեցէք առ աստուած յակոբայ։
Առէք սաղմոս, և տուք օրհնութիւն։ սաղ-
մոս ասացէք նմա 'ի ձայն քաղցրութեան։
Փող հարէք 'ի գլուխս ամսոց, յաւուրնը-
շանաւորի տարեկանաց մերոց։

Հրաման է այս իսրայէլի, և իրաւունք
են աստուծոյ յակոբայ։

Վ կայութիւնն յովսէփու՝ զոր եղ ընդ նը-
մա. որպէս ելանէր նա յերկրէն եղիպտա-
ցւոց, լեզու զոր ոչ գիտէր՝ լուաւ։
Ի բաց արար 'ի բեռանց զթիկունս նորա,
և զձեռս նորա յորթ և 'ի թի ծառայելոց։
Ի նեղութեան կարդացեր առիս՝ և փրկե-
ցի զքեզ. լուայ քեզ 'ի գաղտնութենէ
մրբկին, և փորձեցի զքեզ 'ի վերայ ջուր-
ցըն հակառակութեան։

Լ ուր ժողովուրդ իմ՝ և վկայեմ քեզ. և
իսրայէլ թէ լուիցես ինձ։

Այն եւս եղիցին քեզ աճք առժամայնք.
և մի երկիրակադանիցես դու այ օտարի։
Ես եմ տէր աստուած քո՝ որ հանի լզ
քեզ յերկրէն եղիպտացւոց. բաց զքե-
րան քո՝ և լոից զդա։

Ժողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի իմում,
և իսրայէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ։
Բարձի թողի զնոսա երթաւ զհետ կամոց

սրտից իւրեանց . զի գնացին նոքա ըստ
կամս սնձանց իւրեանց :

Օ ի թէ ժողովրդեան իմոյ լուեալ էր
ինձ , կամ իսրայէլի զՃանապարհս իմ գլ
նացեալ էր :

Արակէս զօշինչ խոնարհ արարեալ էր իմ
զթշնամիս նորա , և 'ի վերայ նեղչաց նո
րա արկեալ էր զձեռն իմ :

Թշնամիք տեառն ստեցին նմա , և եղիցին
ժամանակը նոցա յաշխարհի :

Կերակրեաց զնոսա 'ի պարարտութէ ցո
րենոյ , և 'ի վիմէ մեղը յագեցոյց նոցա :

Տունք ժղ :

ՍԱՀՄՈՍ ՁԱ .

Ապղճոս յԱստի :

Եստուած եկաց 'ի ժողովս աստուծոյ , և
'ի միջի նոցա դատէր զնոսա :

Վինչեւ յե՞րբ դատէր անիրաւութեամբ .
և ակն առնուը մեղաւորաց :

Դատ արարէր որբոյն և այրւոյ . իրաւու
նըս արարէր անանկին և խոնարհի :

Վաղեցուցէր զաղքատն և զտնանկն , 'ի
ձեռաց մեղաւորի փրկեցէր զնոսա :

Աչ իմացան և ոչ 'ի միտ առին , 'ի խաւարի
գնացին , և շարժեցան ամ հիմունք երկրի :

Ես ասացի՝ թէ աստուածք իցէք, կամ
որդիք բարձրելոյն ամենեքեան .

Դուք ահաւասիկ որպէս զմարդիկ մեռա-
նիք, և որպէս զմի յիշխանաց անկանիք :
Արի աստուած, և դատեազերկիր . զի դու-
ժառանգեսցես զամենայն հեթանոս :

Տունք ը: Գոբղայս ծբ :

ՍԱՀՄՈՍ 2Բ.

Օրհնութիւն . Սաղմոս յԱստի :

Աստուած ո՞քեզ նմանիցի . մի լոեր և
մի դադարիր աստուած :

Օ, ի ահա թշնամիք քո դոչեցին, և ատե-
լիք քո համբարձին զգլուխս իւրեանց :

Ի վերայ ժողովրդեան քո խորամանկեցին
զգիտութիւն . խորհեցան ՚ի վերայ սրբ-
բոց քոց և ասացին :

Եկայք սատուկեսցուք զնոսա յազգաց, և
մի յիշեսցի անուն իսրայէլի և եւս :

Խորհեցան միաբանութեամբ ՚ի միասին,
և վասն քո ուխտ արարին :

Հանակը եդովմայեցւոց և խմայելացիք,
մովաբ և հադարացիք :

Դեբաղ՝ ամօն՝ ամաղէկ, և այլազգիքն ա-
մենայն բնակչօքն հանդերձ ծուրայ :

Նաև ասուր եկեալ էր ընդ նոսա . ամբոն
սոքա զօրավիգն էին որդւոյն ղովաայ :
Արա զնն որպէս զմադիամ , որպէս զսխաա-
րայ , և որպէս զաքին ՚ի ծործորան կիսօնի :
Սատակեցան նոքա յականս դուլրայ , և ե-
ղեն որպէս զաղը երկրի :

Արա զիշխանս նց որպէս զօրէքն , զէքն ,
զզէքէէ , և զսաղմանա , և զամ իշխանս նց :
Ոյք ասացին՝ ժառանգեսցուք ՚ի մեղըզ
սրբութիւն աստուծոյ :

Սստուած իմ՝ արա զնոսա որպէս զանիւ ,
և որպէս զեզէգն առաջի հողմոյ :
Որպէս հուր՝ զի այրէ զանտառս , որպէս
բոց՝ զի կիզու զերինս :

Էյսպէս հալածեսցես զնոսա մըրկաւ քով ,
և բարկութիւ քով խռովիցուսցես զնոսա :
Լից զերեսս նոցա անարդանօք , և խընդ-
րեսցեն զանուն քո տէք :

Եմաչեսցեն և խռովիցուսցին յաւիտեանս
յաւիտենից , և ամօթալից կորիցեն :
Օանիցեն զի անուն քո տէք է , և դու մի-
այն բարձրեալ ես ՚ի վերայ տամ երկրի :

Տունք ժը :

ՍԱՀՄՈՍ 24.

Ի իտարած . վասն հնյանացն . որդուոյն կորիայ =
Սաղմոս Դաւթի :

Որպէս սիրելիք են յարկք քո տէր զօրու-
թեանց . ցանկայ և փափաքի անձն իմ 'ի
գաւիթս քո :

Ոիրտ իմ և մարմին իմ ցնծասցեն առ
աստուած կենդանի :

Քանզի Ճնճղուկ եղիս իւր տուն . և
տատրակ զբոյն՝ ուր դիցէ զջագս իւր :

Աեղան քո տէր զօրութեանց , թագաւոր
իմ և աստուած իմ :

Երանի ամցն՝ որ բնակեալ են 'ի տան տն,
յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեսցեն զքեղ :
Երանեալ է այր՝ որոյ օգնութի իւր 'ի քէն
է . ելս եղ 'ի մաի իւրում 'ի հովտէս տըրտ-
մութեան 'ի տեղւո՞յ յորում ուխտեաց :

Օ օրհնութիւն ստասցի՝ որ զօրէնս դնէ .
գնասցէ նա 'ի զօրութենէ 'ի զօրութիւն .

և երեւեսցի ած հրեշտակաց 'ի սիօն =
Տէր աստուած զօրութեանց՝ լուր աղօ-

թից իմոց . ունինդիր աստուած յակոբայ =
Շնդունող ես դու մեր . տես աստուած

և նայեաց յերեսս օճելոյ քոյ :

Վասն զի լաւ է ինձ մի օր 'ի գաւիթս

քո, քան զհազարս :
 Ի՞նտրեցի ես ընդ աղբ գալ՝ ի տան աստուծոյ առաւել, քան բնականալ՝ ի յարկս
 մեղաւորաց :

Օզողորմութիւն և զշշմարտութիւն սիրէ տէր ած մեր . զշնորհս և զփառս տացէ :
 Տէր ոչ պակաս առնէ զոզորմութիւն իւր յայնցանէ, որ գնան յանբժութեան :
 Տէր աստուած զօրութեանց, երանեալ է այր՝ որ յուսայ ՚ի քեզ :
 Տունք ժդ :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԴ .

Ի կապարած . որդւոյն կորիսայ . Սաղմոս Դաս-Ղի :
 Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ :
 Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ .
 և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :
 Խռեցուցեր զամ սրամառութիւնս քո . և
 դարձար ՚ի բարկութենէ սրտմառութե քո :
 Դարձ առ մեզ աստուած փրկիչ մեր, և
 դարձո զարտմառութիւնս քո ՚ի մէնջ :
 Ո՞ի յաւիտեան բարկանար մեզ տէր, և մի ձգեր զբարկութի քո ազգէ մինչեւ յազգ :
 Կատուած դու դարձեալ կեցուսցես զմեզ .
 և ժողովրդ քո ուրախ եղիցի ՚ի քեզ :

Յսց մեղ տէր զողորմութիւնս քո , և ըդ
փրկութիւնս քո տուր մեզ :

Լուաք զինչ խօսի տէր աստուած մեր .
խօսեսցի զիսաղաղութիւն ժողովրդեան
իւրոյ առ սուրբս իւր , և առ այնոսիկ՝ ոյք
դարձեալ են առ նա սրտիւք :

Ասկայն մերձ է առ երկիւղածս իւր փրս-
կութիւն նորա . բնակիլ փառաց նորա
յերկրի մերում :

Աղորմութիւն և ճշմարտութիւն պատա-
հեսցին . արդարութիւն և խաղաղութի-
համբուրեսցին :

Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ . արդա-
րութիւն յերկնից երեւեցաւ :

Տէր տացէ զքաղցրուի , և երկիր մեր տա-
ցէ զպտուղ իւր . արդարութի առաջի նր
գնասցէ . դիցէ ՚ի ճանապարհի զդնացս իւր :

Տունք ժբ : Գորզայս խտ :

ՍԱՀՄՈՍ ԶԵ .

Ասովս Դաս-Ակ . Ալովէ Երեխյի :

Կոնսարհեցո տէր զունկն քո և ըսւր ինձ
զի աղքատ և տնանկ եմ ես :

Պահեա զանձն իմ նը տէր . և փրկեա ըդ
ծառայս քո ած իմ , որ ՚ի քեզ յուսացայ :

Ողորմեա ինձ տէր , զի առ քեզ աղաղա-
կեցի զօրհանապաղ . ուրախ արա զանձն
ծառայի քո , զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ :

Օ ի դու տէր քաղցր և ուղիղ ես . բա-
զումողորմ առ ամենեսեան , որք կարդան
առ քեզ :

Ունկնդիր տէր աղօթից իմոց , և նայեա
'ի ձայն խնդրուածաց իմոց :

Յաւուր նեղութեան իմոց կարդացի առ
քեզ , և լուար ինձ :

Ոչ ոք է նման քեզ յաստուածս տէր , և
ոչ ոք է որպէս զգործս քո :

Օ ամենայն աղգս զոր արարեր՝ եկեսցեն
և երկիրապաղցեն առաջի քո , և փառա-
ւոր արասցեն զանուն քո յաւիտեան :
Անձ ես դու տէր , և առնես սքանչելիս .
և դու միայն ես աստուած :

Առաջնորդեա ինձ 'ի ճանապարհի քում,
և գնացից 'ի ճշմարտութեան քում , և
ուրախ եղիցի սիրտ իմ յերկնչել յանուա-
նէ քումմէ :

Խոստովան եղէց առ քեզ տէր աստուած
իմ բոլորով սրտիւ իմով . փառաւոր արա-
րից զանուն քո յաւիտեան :

Անձ եղեւ 'ի վը իմ ողորմութի քո տէր . և

Փրկեցեր զանձն իմ 'ի դժոխոց ներքնոց :
 Այս, անօրէնք յարեան 'ի վերայ իմ, և ժու-
 ղովք հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ
 համարեցան զքեղ ած առաջի իւրեանց :
 Այլ դու տէր ած իմ, դթած ես և ողոր-
 մած, երկայնամիտ բաղումողորմ և ճշմա-
 րիտ . նայեա առիս և ողորմեա ինձ :
 Տուր զօրութի ծառայի քո . կեցո զորդի
 աղախնոց քո, և արա առիս նշան բարուե :
 Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն . զի դու
 տէր օդնեցեր ինձ, և միիթարեցեր զիս :
 Տունք ժզ :

ՍԱՀՄՈՍ 22.

Ապահով օրհնութեան . որդուցն կորխայ =

Հիմունք նորա 'ի լեառն սուրբ նորա . սի-
 րէ տէր զդրունս սիօնի առաւել քան զա-
 մենայն յարկան յակոբայ :
 Փառաւորեալն խօսեցաւ վասն քո, ահա-
 ւադիկ քաղաքդ աստուծոյ :

Յիշեցի զռահաբ և զքաբիլոն՝ ոյք ճա-
 նաչեն զիս . ահա այլազգիք և ծուր և
 ժողովուրդք հնդկաց, սոքա եղեն անդ :
 Ախօնի ասի մայր, և մարդ ծնաւ 'ի նմա .
 և ինքն հիմունս էարկ 'ի նմա բարձրեալն :
 Տէր պատմեացէ գրովք ժողովրդեան, իշ-

խանացս այսոցիկ՝ ոյք եղեն անդ։
Որպէս զի ուրախ լիցին ՚ի քեղ ամենեւ-
քեան, որոց բնակութիւն ՚ի քէն է։
Տունք ւ։

ՍԱՆՄՈՍ ԶԵ։

Ի խափարած։ Վասն Մաղլշելայ իմաստութիւն։ ով
Եր պարտասխանի Եման իմաստութեամբ իսրայէլ։

Տէր աստուած փրկութեան իմոյ, ՚ի տուե-
կարդացի և գիշերի առաջի քո։
Վացեն աղօթք իմ առաջի քո տէր, խո-
նարհեսցի ունկն քո ՚ի խնդրուածս իմ։
Օ ի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, և կեանք
իմ ՚ի դժոխս մերձեցան։ և համարեցայ
ես ընդ այնոսիկ, որք իջանեն ՚ի գուը։
Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի,
և ՚ի մեռեալս ազատ։

Ո՞ղ զլիրաւորս, որք ննջեն ՚ի գերեզմանս։
Օ օրս դու ոչ յիշեցեր, նոքա ՚ի ձեռանե-
քումմէ մերժեցան։

Եղին զիս ՚ի գըի ներքնումն՝ ՚ի խաւարի
և ՚ի ստուերս մահու։

Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո։
զամենայն զքօսանս քո ածեր ՚ի վերայ իմ։
Եռի արարեր յինէն զծանօթս իմ։ և ե-
դին զիս նշաւակ իւրեանց։

Ուատնեցայ և ոչ ելանէի . աչք իմ տկա-
րացան յաղբատութենէ :

Վղաղակեցի առ տէր զօրհանապաղ , և
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Ոիթէ մեռելոց առնիցեն զսքանչելիս քո .
կամ բժիշկը յարուցեալ՝ խոստովան առ-
նիցին առ քեզ :

Ոիթէ պատմեսցէ ոք երբէք 'ի գերեզմա-
նի զողորմութիւնս քո , կամ զՃշմարտու-
թիւնս քո 'ի կորստեան :

Ոիթէ ճանաչիցին 'ի խաւարի սքանչելիք
քո , կամ արդարութի քո յերկիր մառացեալ :
Ես առ քեզ տէր աղաղակեցի . առաւօ-
տու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ :
Ընդէր տէր մերժես զանձն իմ , կամ դար-

ձուցանես զերեսս քո յինէն :

Տնանեկ և վաստակաւոր եմ ես 'ի մանկու-
թենէ իմմէ . 'ի բարձրութենէ խոնարհե-
ցայ և ափշեցայ :

Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո .
արհաւիրք քո խոռովեցուցին զիս :

Երջեցան զինեւ որպէս ջուր , զօր ամե-
նայն պաշարեցին զիս 'ի միասին :

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ և
զՃանօթս իմ վասն թշուառութեան խոյ :

Տունք ի : Գորզայս իր :

ՍԱՆՄՈՍ ՁԲ.

Իմասպութիւն Եմանայ յեղայէլացոց :

Օ ողորմութիւնս քո տէր յաւիտեան օրհնեցից . աղդէ յաղդ պատմեցից զՃշմարտութիւնս քո բերանով իմով :

Ասացեր՝ թէ աշխարհս ողորմութեամբ շնեսցի . յերկինս պատրաստ եղիցի ճըշմարտութիւն քո :

Եղի ուխտ ընտրելոց իմոց . երդուայդաւթի ծառայի իմոյ :

Յաւիտեան հաստատեցից զաւակ քո , և շնեցից աղդէ յաղդ զաթու քո :

Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց տէր , և ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց :

Ովէ յամակս որ հաւասարի քեզ . կամ ով նմանիցի տեառն յորդիս աստուծոյ :

Աստուած մառաւորեալէ ՚ի խորհուրդս սրբոց իւրոց . մեծ և ահաւոր ՚ի վերայ այնոցիկ որք շուրջ են զնովաւ :

Տէր աստուած զօրութեանց , ո՞ նմանի քեզ . հզօր ես դու տէր , և ճշմարտութիւն քո շուրջ է զքեւ :

Դու տիրես զօրութեանց ծովու , և զխու վութիւն ալեաց նորա դու ցածուցանես :

Դու խոնարհեցուցանես որպէս վիրաւորս
զամբարտաւանս . ՚ի զօրութիւն բազկի
քո ցրուեցեր զթշնամիս քո :

Քո են երկինք և քո է երկիր . զաշխարհս
լոիւ իւրով դու հաստատեցեր . զհիւսիս
և զհարաւ դու արարեր . թաքօր և հեր-
մօն յանուն քո ցնծասցեն :

Քո է բազուկ և քո է զօրութիւն . զօ-
րասցի աջ քո , և բարձր եղիցի ձեռն քո :
Յարդարութիւն և յիրաւունս հաստա-
տեալէ աթոռ քո . ողորմութիւն և ճշմար-
տութիւն գնասցեն առաջի երեսաց քոց :
Երանի ժողովրդեան , որ գիտեն զօրհնուիս
քո տէր . ՚ի լոյս երեսաց քոց գնասցեն , և
յանուն քո ցնծասցեն զօրհանապազ , և

յարդարութեան քում բարձր եղիցին :
Պարծանք զօրութեց մերոց դու ես տէր .
և ՚ի կամս քո բարձր եղիցի եղջիւր մեր :
Ի տեառնէ է օգնութիւն սրբոյն իսրայէ-
լի թագաւորին մերոյ :

Յայնժամ խօսեցար տեսլեամբ ընդ որդիս
քո և ասացեր . եղից զօգնութիւն իմ ՚ի
վերայ հզօրին , և բարձր արարից զընտ-
րեալն ՚ի ժողովրդենէ իմմէ :

Դտի զդաւիթ ծառայ իմ , և իւղով որո-
բով իմով օծի զնա :

Ձեռն իմ ընկալցի զնա , և բազուկ իմ զօրացուցէ զնա :

Ո՞ի մեղիցէ նմա թշնամի , և որդի անօրէնութեան մի չարշարեսցէ զնա :

Հարից առաջի նորա զմթշնամիս նորա , և զատելիս նորա 'ի պարտութիւն մատնեցից : Շամարտութիւն իմ և ողորմութիւն իմ ընդ նմա , և յանուն իմ բարձր եղիցի եղջիւր նորա : Եղից 'ի ծովու զձեռն նորա , և 'ի վերայ գետոց ղաջ նորա .

Նա կարդասցէ առիս՝ հայր իմ ես դու , աստուած ընդունող փրկութեան իմոյ : Ես անդրանիկ արարից զնա , և բարձր քան զամենայն թագաւորս երկրի :

Յաւիտեան պահեցից նմա զողորմութիւն իմ , և ուխտ իմ հաւատարիմ ընդ նմա : Հաստատեցից յաւիտեանս յաւիտենից զզաւակ նորա , և զաթոռ նորա որպէս զաւուրս երկնից :

Ո՞է թողցեն որդիք նորա զօրէնս իմ , և յիրաւունս իմ ոչ կամեսցին գնալ :

Ո՞է զարդարութիւնս իմ անարդեսցեն , և զպատուիրանս իմ ոչ պահեսցեն :

Հարից դաւազանաւ զանօրէնութիւնս նոցա , և տանջանօք զանիրաւութիւնս նոցա : Հայց զողորմութիւն իմ ոչ արդելից 'ի

նոցանէ , և ոչ նենգեցից ճշմարտութեան
խմում , և ոչ անարդեցից զուխտ իմ . և
ինչ որ ելանէ ընդ շրթունո իմ , զայն ոչ
արհամարհեցից :

Միանգամ երդուայ 'ի սրբութիւն իմ ,
թէ դաւթի ես ոչ ստեցից :

Օաւակ նորա յաւիտեան կացցէ . և ա-
թոռ նորա որպէս զարեգակն առաջի իմ ,
և որպէս զաւոխն զի հաստատեալ է յա-
ւիտեան վկայ հաւատարիմ յերկինս :

Իսկ արդ դու մերժեցեր և անարդեցեր ,
և ընդ վայր հարեր զօծեալ քո :

Դարձուցեր զուխտ 'ի ծառայէ քումմէ .
պղծեցեր յերկրի զսրբութիւն նորա :

Քակեցեր զամենայն պարիսպս նորա , և
եղեր զամուրս նորա 'ի դողումն :

Յափշտակեցին զնա անցաւորք ճանապար-
հի . և եղեւ նա նախատ դրացեաց իւրոց :

Դարձր արարեր զաջնեղաց նորա . և ու-
րախ արարեր զամենայն թշնամիս նորա :

Դարձուցեր զօդնութիւն 'ի սրոյ նորա , և
ոչ ընկալար զնա 'ի պատերազմի :

Ենարդեցեր զսրբութիւն նորա , և զա-
թոռ նորա յերկիր կործանեցեր :

Եռապ արարեր զաւուրս ժամանակաց
նորա , և հեղեր զնովաւ զամօթ :

Ոինչեւ յերբ դարձուցանես զերեսս քո
իսպառ . բորբոքեսցի որպէս հուր բար-
կութիւն քո :

Իսկ արդյիշեա և տես՝ թէ ովէ իմ հան-
գիստ . միթէ ՚ի զուր ինչ ստեղծեր զա-
մենայն որդիս մարդկան :

Ովէ մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ սեսցէ ըդ-
մահ , կամ փրկեսցէ զանձն իւր ՚ի ձեռաց
դժոխոց :

Ուր են ողորմութիք քո տէր առաջինք ,
զոր երդուար դաւթի ճշմարտութիք քով :
Յիշեա զնախատինս ծառայի քո , զոր լին-
կալայ ՚ի ծոց իմ յազգաց բազմաց :

Օսր նախատեցին թշնամիք քո տէր . նա-
խատեցին փոխանակ օծելոյ քոյ :

Օրհնեալ տէր աստուած յաւիտեանս յա-
ւիտենից . եղիցի եղիցի :
Տունք իւր :

Կանոնս գորդայս է : Սաղմոս ժղ :

Տունք իւր :

ՕՐԴՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՍԱՑԵԱՅ ՈՐԴԻՈՅՆ

ԱՄՈՎՍԱՅ

Եսայէայ իզ.

Ի գիշերաց կանխէ հոգի իմ առաւօտ
առնել առ քեզ աստուած :

Վ ազ զի լսյս են հրամանք քո ՚ի վերայ երկը
րի . ուսարուք զարդարութիւնակիչք երկրի :
Կարկեսցի ամբարիշտն , և այլ ոչ ես ուս-
ցի առնել յերկրի զարդարութիւն ճըշ-
մարտութեան :

Յարձցի ամբարիշտն յերկրէ , և մի տես-
ցէ զփառս աստուծոյ :

Տեր բարձր ես և բազուկ քո հզօր , և
նոքա ոչ գիտացին :

Օ անիցեն՝ ամաչեսցեն , և նախանձ անկ-
ցի անխրատ ժողովրդեան . և արդ հուր
զլմշնամիա քո կերիցէ :

Տեր աստուած մեր՝ տուր մեզ զլսաղա-
զութիւն քո . զի լսու ամենայն գործոց
մերոց հատուցաւ մեզ :

Տեր աստուած մեր՝ ստացիր զմեզ . զի բաց
՚ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք , և զանուն քո
անուանեմք զօրհանապազ :

Խակ արդ մեռեալք զկենդանութի այլ ոչ
տեսանիցեն . և ոչքժիշկք յարուցանիցեն :
Վասն այսորիկ ածեր հարեր սատակեցեր
և ջնջեցեր զամենայն արու մանուկ նոցա :
Յաւել տէր զչար . ՚ի վերայ չարի նոցա . և
ած զչար ՚ի վերայ անօրինաց երկրի :

Տէր ՚ի նեղութի յիշեցաք զքեզ . զի փոքր
մի նեղութիւն է խրատ քո . ՚ի վերայ մեր :
Ողլ երկունկք յղւոյ՝ զի հասեալ իցէ ժամա-
նակ ծննդեան , և առ ցաւս իւր ճշիցէ :
Ենապէս եղաք սիրելոյ քում տէր , յահ
և յերկիւզ քո յղացեալ երկնեցաք , և
ծնաք զհոգի փրկութեան քո :

Ոչ ևս կործանեսցուք մեք , այլ կործա-
նեսցին անօրէնք երկրի :

Յարիցեն մեռեալք և կենդանասցին ա-
մենեքեան , որք եղեալ են ՚ի գերեզմանս :
Օարթիցեն ցնծասցեն , և ուրախ եղիցին
դադարեալք յերկրի :

Վասն զի ցօղդ որ ցօղէ ՚ի քէն , այդ բը-
ժըշկութիւն է նոցա . բայց երկիրն ամ-
բարշտեալ սատակեսցի :

Խոյս տուր ժողովուրդ իմ . գնա մուտ ՚ի
շահմարանս քո . և փակեա զդրունս քո
առաջի երեսաց քոց :

Փախիր և թագիր առ ժամանակ մի , մին-

չեւ անցցէ բարկութիւն տեառն :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՂԹԱՆ Ք

Խաղաղութեանց տուող քրիստոս , զիսաւ-
ղաղութիւն և զերկնային ողորմութիւն
քո պարգեւեա յարարածս քո :
Ուրդասէր տէր , վն սրբուհւոյ անարատի
մօր քոյ և կուսի , և վն խաչի քո պատուա-
կանի , ընկալզաղաչանս մեր , և կեցո զմեզ :

Օ ժարողն և լալօն ՚ի վեշն Երանեալ իւ-
նոնին Գոյշես ՚ի 34 Երեսն :

Յարեաւ. Աստուած եւ ցրուեցան ամենայն
թշնամիք նորա :

ՍԱՀՄՈՍ ԶԹ .

Եղիշ Մահեկի առն Ասպոծոյ :

Տէր ապաւէն եղեր մեր ազգէ մինչեւ
յազգ . մինչեւ լերինք հաստատեալ էին ,
և մինչեւ ստեղծեալ էիր զերկիր և զա-
մենայն տիեզերս :

Յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս դու ես .
մի դարձուցաներ զմարդ ՚ի տառապանս ,
և ասացեր , դարձարուք առ իս որդիք
մարդկան :

Դաղաք ամյաչս տեառն որպէս օր երեկի՝
զի էանց . որպէս պահ մի դիշերոյ . և ամբ
նոցա անարդութեամբ եղիցին :

Ծնդ առաւօտս որպէս դալարի բուսցին .
Ծնդ առաւօտս որպէս դալարի զուարձաս-
ցին և ծաղկեսցին . լնդ երեկայս թարշա-
մեսցին՝ չորասցին և անկցին :

Վրապեցաք մեք ՚ի բարկութենէ քումմէ ,
և ՚ի սրտմտութենէ քումմէ խռովեցաք :
Եդեր զմեղս մեր առաջի քո , և զկեանս

մեր 'ի լոյս երեսաց քոց :
 Ամենայն աւուրգը մեր նուազեցան . և 'ի
 բարկութենէ քումմէ խռովեցաք :
 Ճամանակ ամաց մերոց անդադար որպէս
 սարդի . և թիւ աւուրց ամաց մերոց 'ի
 նոսա եօթանասուն ամ :

Եպա թէ առաւելեւս՝ ութսուն ամ . և
 որ ինչ աւելի է քան զայն , ցաւօք և հե-
 ծութեամբ :

Եկն 'ի վերայ մեր հեծութիւն , և խրա-
 տեցաք . իսկ արդ ո՞գիտասցէ զզօրութիւն
 բարկութեան քո , և կամ յահէ քումմէ
 զսրտմտութիւն քո համարեսցի :

Այսպէս ցոյց ինձ զաջ քո . և որ խոնարհ
 են սրտիւք , զիմաստութիւնս քո :

Դարձ տէր՝ մինչեւ յերբ . միսիթարեաց
 'ի ծառայս քո :

Եցաք առաւօտու ողորմութեամբ քով .
 ցնծացաք և ուրախ եղաք զամենայն ա-
 ւուրս կենաց մերոց :

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն , յորս
 խոնարհ արարեր զմեզ , և ամացն՝ յորս տե-
 սաք զչարչարանս :

Հայեա տէր 'ի ծառայս քո և 'ի գործս
 ձեռաց քոց , և առաջնորդեա որդւոց նո-
 ցա . եղիցի լոյս տեառն այ 'ի վերայ մեր :

Օգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա ՚ի
մեղ տէր . և զգործս ձեռաց մերոց յա-
ջողեա մեղ :
Տունք ժզ :

ՍԱՀՄՈՍ Դ .

Օրհնութիւն գովութեան դաւթի :

Որ բնակեալն է յօդնութի բարձրելցն , ընդ
հովանեաւ աստուծոյ յերկինս հանգիցէ :
Եսասցէ տեառն՝ ընդունող իմ ես , ապա-
էն իմ աստուած , և ես յուսամ ՚ի նա :
Կա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսողին , և
՚ի բանիցն ՚ի խոռվութենէ :

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեղ . ՚ի հո-
վանի թեւոց նորա յուսասցիս :
Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճշմարտու-
թիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի , և ոչ
՚ի նետէ՝ որ թոչի ՚ի տուէ :

Յերէ որ շրջի ՚ի խաւարի , ՚ի գայթակղու-
թենէ դիւին ՚ի հասարակ աւուր :
Ենկցին ՚ի կողմանէ քումմէ հազարք , և
բիւրք ընդ աջմէ քումմէ , և առ քեզ
ինչ ոչ մերձեսցին :

Ի այց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու , և
զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես , զի

դու տէր յոյս իմես :
 Օքարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն , զի
 ոչ հասցեն առ քեզ չարք , և տանջանք
 մի մերձեսցին 'ի յարկս քո :
 Նրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն
 քո 'ի պահել զքեզ յամ ճանապարհս քո :
 Եքաղուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ , զի
 մի երբէք հարցես զքարի ղոտն քո :
 Ի վերայ իմից և քարբից գնասցես դու , և
 առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և զվիշապն :
 Քանզի յիս յուսացաւ , և փրկեցից զնա .
 Հովանի եղէց նմա , զի ծանեաւ զանունիմ :
 Կարդասցէ առիս , և ես լուայց նմա . և
 առ նմա եղէց 'ի նեղութեան :
 Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա . եր
 կայն աւուրբք լուցից , և ցուցից նմա
 զփրկութիւն իմ :

Տունք ժղ :

ՍԱՀՄՈՍ ԴԱ .

Ապանու օրհնութեան աւուր շաբաթուց 'ի Դատիլ :
 Բարի է խոստովան լինիլ տեառն , և սաղ
 մոս ասել անուան քում բարձրեալ :
 Պատմել առաւօտու զողորմութիւնս քո ,
 և զՃշմարտութիւնս քո 'ի դիշերի :
 Տաննապեաւ սաղմասարանաւ , 'ի ճայն

օրհնութեան գովիճ:

Աւրախ արարեր զիս տէր յարարածը քո ,
և 'ի գործո ձեռաց քոց ցնծացայց :

Որպէս զի մեծ են գործք քո տէր , և
յոյժ խոր են խորհուրդք քո :

Ելք անզգամ զայս ոչ ծանիցէ , և անմիւ
տըն զայս ոչ առնու ՚ի միտ :

Էռուսանիլ մեղաւորաց ողջ խոտ , 'ի ծաղկ
կիլ այնոցիկ՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն :
Սատակեսցին յաւիտեանս յաւիտենից . և
դու բարձրեալ ես յաւիտեանս տէր :

Օ ի ահա թշնամիք քո տէր , զի ահա թըշնամիք
քո կորիցեն . ցրուեսցին ամենեշքեան՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

Բարձր եղիցի ողջ միեղիցերուի եղիցիւր իմ ,
և ծերուի իմ 'ի ձեթ պարարտութեան :
Ետէս ակն իմ 'ի թշնամիս իմ , ոյք յարուցեալ
են 'ի վերայ իմ չարութեամբ ,
'ի նոսա լուիցէ ունկն իմ :

Երդարքն ողջ զարմաւենիս ծաղկեսցին .
ողջ զմայրսն լիբանանու բազումք եղիցին :

Տնկեալք եղիցին 'ի տան տեառն , և 'ի
գաւիթս աստուծոյ մերոյ ծաղկեսցին :

Եւս և բազումք եղիցին 'ի ծերութիւն
պարարտութեան . գիրգք և փափուկք ե-
ղիցին 'ի պատմել ուզիղէ տէր ած մեր ,

և ոչ գոյ ՚ի նմա անիրաւութիւն :
Տունք ժդ . Գորդայս խզ :

ՍԱՆՄՈՍ ԴԲ .

Յաւուրն առաջին շաբաթու , յոր հաստափեցաւ
երիկ . օրհնութիւն գովը-թեան Դաս-թի :

Sէր թագաւորեաց վայելչութիւն ըզ-
գեցաւ . զգեցաւ տէր զօրութիւն ընդ-
մէջ իւր էած :

Հաստատեաց զաշխարհ՝ զի մի սասանեօ-
ցի . պատրաստ է աթոռ քո , ՚ի սկզբանէ
յաւիտեանս դու ես :

Ամբարձան գետք տր , և ամբարձին գետք
զձայնս իւրեանց . և յարիցեն գետք ՚ի
գնացս իւրեանց :

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց , սքանչելի եղեն
զքօսանք ծովու :

Աքանչելի ես դու տէր ՚ի բարձունս . վը-
կայութեանց քոց մեք յոյժ հաւատացաք :
Տան քում վայելէ սրբութիւն տէր ընդ-
երկայն աւուրս :

Տունք զ :

Ապովու Դաւթի . ըրեալաբալու :

Եստուած վրէմինդիր , տէր աստուած
վրէմինդիր յայտնեցար :

Իարձր լեր որ դատես զերկիր . հասոս ըզ
հատուցումն ամբարտաւանից :

Աինչեւ յե՞րբ մեղաւորք տէր , մինչեւ
յե՞րբ մեղաւորք պարծեսցին :

Իարբառեալ խօսէին զանիրաւութիւն .
Խօսեսցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն զանօ-
րէնութիւն :

Օժողովուրդս քո տէր խղնարհ արարին ,
և զժառանգութիւն քո չարչարեցին :

Օայրին և զպանդուխտն սպանին , զորբան
կոտորեցին և ասացին . ոչ տեսանէ զայս
տէր , և ոչ ՚ի միտ առնու ած յակոբայ :

Իմացարուք անզգամք ժողովրդոց , և ան-
միտք՝ մինչեւ յե՞րբ ոչ առնուք ՚ի միտ :

Արպէս զի թէ որ տնկեաց զունկն՝ ինքն
ոչ լուիցէ , կամ որ ստեղծ զակն՝ ինքն ոչ
տեսանիցէ :

Որ խրատէ զաղինս , որպէս թէ ոչ յան-
դիմանեսցէ . որ ուսուցանէ մարդոյ ըզ
գիտութիւն . տէր ճանաչէ զխորհուրդս
մարդկան , զի են ընդունայնք :

Երանի մարդոյ՝ զոր խրատես դու տէր,
և յօրինաց քոց ուսուցանես դու նմա:
Ցածուցանես դու նմա զաւուրս չարուեն,
մինչեւ փորեսցի խորխորատ մեղաւորի:
Աչ մերժէ տէր զժողովուրդ իւր, և զժաւ
ռանգութիւն իւր ոչ առնէ անտես:

Վինչեւ դարձցին իրաւունիք յարդարութիւն, ընկալցին զնա ամենեքեան ոյք ու
զիղեն սրտիւք:

Ո՞ւ յարիցէ ընդ իս ՚ի վերայ չարաց, կամ
ո՞ւ հաւասարեսցի ինձ ՚ի վերայ այնոցիկ,
ոյք գործեն զանօրէնութիւն:

Եթէ ոչ տեառն օգնեալ էր ինձ, փոքր
մի ևս բնակեալ էր անձն իմ ՚ի դժոխա:
Թիէ ասէի՛ թէ ահա սասանեցան ոտք իմ:
ողորմութիւն քո տէր օգնէր ինձ:

Ծստ բազում ցաւոց սրտի իմոյ՝ միսիթաւ
րութիւն քո ուրախ առնէր զանձն իմ:
Ո՞ւ հաւասարեսցիքեղ աթոռ անօրէնուեն,
ո պատճառէ զվաստակս ընդդէմ հրամանի:
Արսացին զանձն արդարոյ, և զարիւն ան-
բիծ պարտաւոր առնէին:

Եզեւ տէր ապաւէն իմ, աստուած օգնա-
կան յուաց իմոյ:

Հատուսցէ նոցա տէր ըստ անօրէնութեն
նոցա, և ըստ չարութեան նոցա կործա-

Նեսցէ զնոսա տէր աստուած մեր ,
Տռնկը իս :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԴ .

(Օրհնութեան Գով-Աւան Դաս-Թէ :

Եկայք ցնծասցուք ՚ի տէր . աղաղակես-
ցուք առ աստուած փրկիչ մեր :
Կանխեսցուք առաջի նորա խոստովանուք .
և սաղմասիւք աղաղակեսցուք առ նա :
Վստուած մէծ է , տէր թագաւոր մէծ ՚ի
վերայ ամենայն երկրի :

Ի ձեռս նորա են ամենայն տիեզերք երկ-
րի , և բարձրութիւնք լերանց նորա են :
Նորա է ծով՝ և նա արար զնա , և զցո-
մաք ձեռք նորա ստեղծին :

Եկայք երկիրպագցուք նմա . անկցուք և
լացցուք առաջի տեառն արարչին մերայ :
Կաինքն է տէր ած մեր . մէք ժողավուրդք
ձեռին նորա , և խաչն արօտի նորա :

Վյսօր եթէ ձայնի նր լիցէք , մի՛ խստա-
ցուցանէք զսիրտս ձեր ող ՚ի դառնուե :
Յաւուրն փորձութեան յանապատինուք
փորձեցին զիս հարքն ձեր , քննեցին զիս ,
և տեսին զդործս իմ զքառասուն ամ :
Զանացի ընդ աղդին ընդ այնմիկ և տառ-
ցի՝ միշտ մօլորեալ են սրտիւք . և նորա

ոչ ծանեան զՃանապարհս իմ։
Որպէս երդուայ ՚ի բարկութեան իմում,
թէ մոցեն ՚ի հանգիստ իմ։
Տունք ժա։ Գոբղոյս լը։

ՍԱՀՄՈՍ ԴԵ.

Ուղմոս Դաս-Ակ . ՚ի ժամանակի վէ պաճառն
վնեյառ։

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր .
օրհնեցէք զտէր ամենայն երկիր։
Օրհնեցէք զտէր և օրհնեցէք զանուն նորա .
աւետարանեցէք օրըստօրէ զփրկութիւն նորա։

Պատմեցէք ՚ի հեթանոսս զփառս նորա ,
յամենայն ժողովուրդս զպանչելիս նորա։
Վեծ է տէր և օրհնեալ է յոյժ . ահարկու է նա ՚ի վերայ ամենայն կոռոց։

Վմենայն կուռք հեթանոսաց դեւք են .
այլ տէր զերկինս արար .

Խոստովանութիւն և վայելչութիւն է առաջի նորա . սրբութիւն և մեծվայելչութիւն ՚ի սրբութեան նորա .

Վատուցէք տեառն տոհմք աղանց . մատուցէք տեառն զփառս և զպատիւ . մատուցէք տեառն զփառս անուան նորա .

Առէք սլատարագս և մտէք 'ի սրահս նորա . երկիրպագէք տեառն 'ի գաւիթս սրբութեան նորա , և խոռվեսցի յերեսաց նորա ամենայն երկիր :

Ասացէք 'ի հեթանոսա՝ թէ տէք թագաւորեաց , հաստատեաց զաշխարհ զի մի սասանեսցի . և դատէ զմողովուրդս իւր ուղղութեամբ :

Ուրախ եղեցին երկինք , և ցնծասցէ երկիր . զուարձասցի ծով լրիւ իւրով . ցընծասցեն դաշտք , և ամենայն որ է 'ի նոսա : Յայնժամ ցնծասցեն ամենայն ծառք անտառի յերեսաց տեառն զի դայ , և դայ նա 'ի դատել զերկիր :

Դատէ զաիեզէքս իրաւամբք . և զմողովուրդս ամենայն Ճշմարտութեամբ իւրով :
Տունք ժբ :

ՍԱՂՄՈՍ ԴԶ .

Առջմո Դատելի . Դ Ճամանակի չէ երկիրն
հասպատեցաւ :

Տէք թագաւորեաց՝ ցնծասցէ երկիր . ուրախ եղեցին կղզիք բազումք :

Եմալ և մէգ շուրջ են զնովաւ . յիրաւունքս և յարդարուի ուղղեալէ աթոռ նորա : Հուր առաջի նորա դնասցէ , և այրեսցէ

շուրջ պլծնամիս նորա :
 Երեւեցան փայլատակունք նորա տիեզե-
 րաց . ետես՝ և սասանեցաւ երկիր :
 | Երինք որպէս մամ հտլեսցին յերեսաց
 տեառն , յերեսաց տեառն ամ երկիր :
 Պատմեսցեն երկինք զարդարութիւն նը .
 և տեսցեն ամ ժողովուրդը զփառս նորա :
 Ամաչեսցեն ամքն ոյք երկիրպագանեն կը-
 ոց , և ոյք պարծին 'ի գրօշեալս իւրեանց :
 Երկիրպագցեն նմա ամենայն հրեշտակը
 նորա , զի լուաւ և ուրախ եղեւ սիօն . և
 ցնծասցեն դստեզք յուղայ վասն իրա-
 ւանց քոց տէր :

Օ ի դու բարձրեալ ես 'ի վերայ ամ երկ-
 իր . յոյժ բարձրացար 'ի վերայ ամ կուոց :
 Ո յք սիրեք զտէր , ատեցէք զչարութիւն .
 պահէ տէր զանձինս սրբոց իւրաց , 'ի ձե-
 ռաց մեղաւորի փրկեսցէ զնոսա :

| ոյս ծագեաց արդարոց . ուղղոց սրբից
 եղեւ ուրախութիւն :

Ուրախ եղերուք արդարք 'ի տէր . և խո-
 տովան եղերուք յիշտատակի սրբուն նորա :

Ապղմոս Դաւթի օրհնութեան :

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր , զի
սբանչելիս արար :

Փրկեաց զնա աջ իւր , և բազուկ նը իւր :
Եցոյց տէր զփրկութիւն իւր , առաջի աղւ
դաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր :
Յիշեաց ողորմութեամբ իւրով զյակոր .
Ճշմարտութեամբ իւրով զտունն իսրայէ-
լի . և տեսին ամենայն ծագք երկրի ըդ
փրկութիւն աստուծոյ մերոյ :

Վղաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր .
օրհնեցէք ցնծացէք և սաղմոս ասացէք :
Ասղմոս ասացէք այ մերոյ օրհնութեամբ ,
օրհնութեամբ և 'ի ձայն սաղմոսաց :
Ի ձայն օրհնութեան կուածոյ փողոյ , օրհ-
նութեամբ ցնծութեամբ և 'ի ձայն եղ-
ջեր փողոյ , աղաղակեցէք առաջի թագա-
ւորին տեառն :

Խուսվեսցի ծով լրիւ իւրով . տիեզերք և
ամենայն բնակիչք նորա . և գետք ծափս
հարցեն ՚ի միասին ձեռամբ :

Երինք ցնծասցեն առաջի տեառն , զի
դայ զի հասեալ է տէր ՚ի դատել զերկիր :
Դատէ զաշխարհս արդարութեամբ և ըդ

Ժողովուրդս իւր ուղղութեամբ :
Տունք ժ : Գործացաւ :

ՍԱՀՄՈՍ ԴՅ.

Ապղմոս Դաւթի :

Տէր թագաւորեաց, բարկացան ժողովուրդք. որ նստիս 'ի քրովքէս, սասանեցաւ երկիր :

Տէր 'ի սիօն մեծ է, և բարձր է 'ի վերայ ամենայն ժողովրդոց :

Խոստովան եղիցուք անուան քում մեծի, զի ահաւոր և սուրբ է. և պատիւ թագաւորի զիրաւունս սիրէ :

Դու պատրաստեցեր զուղղուի, զիրաւունը և զարդարուի յակոբայ դու արարեր :

Բարձր արարէք զտէր ած մեր. Երկիրապագէք պատուանդանի ոտից նորա զի նր է :

Վովուէս և ահարօն երիցունք նր, սամուել ընդ այնոսիկ, ոյք կարդան զանուննր:

Կարդային առ տէր և նա լսէր նոցա, և 'ի սիւն ամսլոյ խօսէր ընդ նոսա :

Պահէին զվիսոյութիւնս նորա և զիրամանը զոր ետ նոցա :

Տէր ած մեր՝ դու լսէիր նոցա, աստուած՝ դու քաւիչ լինէիր նոցա, և վրէմխնդիր

՚ի վերայ ամենայն գործոց նոցա :
 Բարձր արարէք զտէր ած մեր . երկիրսկա
 գէք ՚ի լեառն սուրբ նորա , զի սուրբ է
 տէր աստուած մեր :
 Տունք ժ :

ՍԱԿՄՈՍ ՂԹ .

Ապղմոս խոստովանութան Դաւթի :

Եղաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր .
 ծառայեցէք տեառն ուրախութեամք :
 Ոտէք առաջի նորա ցնծութեամք . ծանեւ
 ըուշք զի նա է տէր աստուած մեր :
 Եա արար զմեզ , և ոչ մեք էաք . մեք ժու
 զովուրդք և խաչն արօտի նորա :
 Ոտէք ընդ դրունս նորա խոստովանութք ,
 և օրհնութեամք ՚ի յարկս նորա :
 Խոստովան եղերուք տեառն , և օրհնեցէք
 զանուն նորա :
 Քաղցր է տէր , յաւխտեան է ողորմու-
 թիւն նորա . աղդէ մինչեւ յաղդ է ճըշ-
 մարտութիւն նորա :

Տունք ղ :

ՍԱԿՄՈՍ Ճ .

Ապղմոս Դաւթի :

Յողորմութիւն և յիրաւունս օրհնեցից

զքեղ տր, սաղմոս ասացից, և ՚ի միտ առից ։
Ճանապարհ ամբիծ մինչեւ եկեսցէ առ
իս . զի գնայի ես յանբժութեան սրտի ի-
մոյ ՚ի մէջ տան իմոյ :

Ոչ եղի առաջի աչաց իմոյ զերս անիրա-
ւուե՞ . ոյք առնեխն զանօրէնուի, ատեցի :
Ոչ մերձեցաւ առ իս որ թիւրն էր սըր-
տիւ . խոտորեալ յինէն անդգամին, և ես
ինչ ոչ փոյթ առնեի :

Որ խօսէր գալոտ զընկերէ իւրմէ , զնա
բացէ ՚ի բաց հալածէի :

Որ ամբարտաւան էր աչօք և ագահ սըր-
տիւ , ընդ նմա և հաց ոչ ուտէի :

Աչք իմ ՚ի հաւատացեալս երկրի , զի
նսոցին նոքտ ընդիս :

Որ գնայր ՚ի ճանապարհ ամբիծ , նա պաշ-
տէր զիս :

Ոչ բնակէր ՚ի մէջ տան իմոյ՝ որ առներ
զամբարտաւանութիւն . որ խօսէր զանի-
րաւութիւն , չէր յաջողեալ նմա առաջի
աչաց իմոյ :

Ծնդ առաւօտս սպանանէի զամբ մեղաւորս
երկրի . զի սատակեցից ՚ի քաղաքի տեառն
զամսեան՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն :
Տունք ժ : Գոբղայս իզ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԱ.

Եղօնք ուրիշ . իբրեւ յանձրասցի՝ առաջի պետոն
սկզբացի զանդրուածու իւր :

Sէր՝ լուր աղօթից իմոց , աղաղակ իմ՝
առ քեզ եկեսցէ , և մի դարձուցաներ զե-
րեսս քո յինէն :

Յաւուր նեղութե իմոյ խոնարհեցու առ
իս զունկն քո . յորում աւուր կարդամ
առ քեզ , վաղվաղակի լուր ինձ :

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ , և
ոսկերք իմ որպէս խուխ չորացան :

Հարայ ես որպէս խոտ՝ և ցամաքեցաւ
սիրտ իմ . մոռացայ ուտել զհաց իմ 'ի
ձայնէ հեծութեան իմոյ :

Կցեցաւ ոսկը իմ 'ի մարմին իմ . նմանե-
ցայ ես հաւալասան անապատի :

Եղէ ես որպէս բույաւերակի . տքնեցայ
և եղէ ես ողջ ձնձզուկ միայն 'ի տանիս :

Վախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանա-
պազ , և գովիչք իմ ինեւ երդնուին :

Օմոխիր որպէս զհաց կերի , և զըմպելին
իմ արտասուօք խառնեցի :

Յերեսաց բարկութեան սրտմտութեան
քո . զի դու բարձրացուցեր , և խոնար-
հեցուցեր զիս :

Աւուրբ իմ որպէս հովանի անցին . և ես
որպէս խոս ցամաքեցայ :

Դու տէր յաւիտեան կաս , և յիշատակ
քոյ ազգէ մինչեւ յազգ :

Դու յարուցեալ գթասցիս ՚ի վերաց սիօ-
նի . ժամանակ գթալոյ նր հասեալ է ժամ:
Հաճեցան ծառայք քո ընդ քարինս նո-
րա , և ՚ի հողս նորա գթասցին :

Երկիցեն հեթանոսք յանուանէ քումմէ ,
և ամ թագաւորք երկրի ՚ի փառաց քոց :
Ընեւ տէր զսիօն , և երեւեսցի փառօք
իւրովք ՚ի նմա :

Հայեցաւ նա յաղօթս խոնարհաց , և ոչ
արհամարհեաց զլսնդրուածս նոցա :

Գրեսցի այս յազգ յայլ . ժողովուրդ զոր
ստացեալ է , օրհնեսցէ զտէր :

Հայեցաւ նա ՚ի քարձանց ՚ի սրբութենէ
իւրմէ . տէր յերկնից յերկիր հայեցաւ :
Լսել զհեծութիւն կտպելոց , և արձա-
կել զորդիս մահապարտաց :

Պատմել ՚ի սիօն զանուն տեառն , և զօրհ-
նութիւնս նորա յերուսաղմէմ :

Ժողովիլ ժողովսդոց ՚ի միասին , և թագա-
ւորաց ծառայել տեառն :

Պատասխանի ետ նմա ՚ի ճանապարհի զօ-
րութեան իւրոյ . զնուազութիւն աւուրց

իմոց ասա ինձ , և մի հաներ զիս 'ի կէս ա-
ւուրց իմոց . զի ազգէ յազգ են ամք քո :
Իսկզբանէ տէր զիմունսերկրի հաստատե-
ցեր . և դործք ձեռաց քոց երկինք են :
Եղա անցանեն , և դու կաս և մնաս
յաւիտեան :

Ամենեքեան ոնդ զձործս մաշեսցին , և ոնդ
զվերարկուս փոխեսցես զնո՞ , և փոխեսցին :
Բայց դու նոյն ինքն ես , և ամք քո ոչ ան-
ցանեն . որդիք ծառայից քոց բնակեսցին 'ի
նմա , և զաւակի նցյաւիտեան յաջողեսցի :
Տունք եղ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԲ .

Սաղմոս Դաւթի :

Օրհնեա անձն իմ զտէր , և ամենայն ոս-
կերք իմ զանուն սուրբ նորա :

Օրհնեա անձն իմ զտէր , և մի մոռանար
զամենայն տուրս նորա :

Ո քաւէ զմեղս քո , բժշկէ զամենայն հի-
ւանդութիւնս քո :

Ո փրկէ յապականութենէ զկեանս քո , պլ-
սակէ զքեզ ողորմութեամք և դժութք :

Ո նու 'ի բարութենէ զցանկուի քո . նո-
րոգեսցի որպէս արծուոյ մանկութիւնքո :

Առնէ ողորմութիւնս տէր , և իրաւունս

ամենայն զրկելոց :

Եցուց տէր զՃանապարհս իւր մովսէսի ,
և որդւոցն իսրայէլի զկամս իւր :
Դժած ողորմած է տէր , երկայնամիտ և
բազումողորմ :

Ոչ իսպառ բարկանայ մեղ տէր , և ոչ յա-
ւիտեան պահէ ոխս :

Ոչ ըստ մեղաց մերոց արար մեղ տէր , և
ոչ ըստ անօրէնուն մերում հատոց մեղ :
Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ ,
այնպէս զօրացոց տէր զողորմութիւն իւր
'ի վերայ երկիւղածաց իւրոց :

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից ,
այնչափ հեռի արար 'ի մէնջ զանօրէնու-
թիւնս մեր :

Ո՞ղ գթայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց ,
այնպէս գթասցի տէր յերկիւղածս իւր :
Օ ի նա գիտաց զստեղծուածս մեր , և յի-
շեաց թէ հող եմք :

Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրբ իւր .
որպէս ծաղիկ վայրի այնպէս ծաղիի :
Ընչէ 'ի նմա հողմ , և ոչ է՝ և ոչ եւս ե-
րեւի տեղի նորա :

Բայց ողորմութիւն տն մնայ յաւիտեանս
յաւիտենից 'ի վը երկիւղածաց իւրոց , և
արդարութի նր յորդւոց մինչեւ յորդիս :

Ոյք պահեն զուխտս նորա , յիշեն զպատ
ուիրանս նորա և առնեն զնա :

Տէրյերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր .
արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ :
Օրհնեցէք զտէր ամ հրեշտակը նորա՝
հզօրք զօրութիւն , ոյք առնէք զբան նորա
՚ի լսել ձայնի պատգամաց նորա :

Օրհնեցէք զտէր ամ զօրութիւնք նորա ,
պաշտօնեայք և արարօղք կամաց նորա :
Օրհնեցէք զտէր ամենայն գործք նորա .
զի ընդ ամենայն տեղիս է տէրութիւն նո-
րա . օրհնեա անձն իմ զտէր :

Տունք իր : Գորդաց իւր :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԳ .

Ասղմոս Դաստիլի . ՚ի վերայ աշխարհագործ արարածոյ :

Օրհնեա անձն իմ զտէր . տէր աստուած
իմ մեծ եղեր յոյժ :

Խոստովանութիւն և մեծվայելութիւն
զգեցար , արկեալ զլոյս որպէս զօթոց . ձը-
գեցեր զերկինս որպէս զխորան , և արկեր
՚ի վերայ ջուրց զվերնայարկս նորա :

Ո դնէ յամազս զգնացս իւր , և շրջի նա ՚ի
վերայ թեւոց հողմոց :

Ո արար զհրեշտակս իւր հոգիս , և ըզ

պաշտօնեայս իւր ՚ի հուր կիզելոյ :
 Հաստատեաց զերկիր ՚ի վը հաստատուե
 իւրոյ , զի մի սասանեացի յաւիտեան :
 Խորք որպէս զգետս վերարկու է նորա ,
 ՚ի վերայ լերանց կացցեն ջուրք :
 Ի սաստէ քումմէ փախիցեն , և ՚ի ձայնէ
 որբոտալոյ քումմէ սարսիցեն :
 Ելանեն լեռնանան՝ և իջանեն դաշտանան ,
 ՚ի տեղի յոր հաստատեցեր զնոսա :
 Աահման եղեր՝ և ոչ անցանեն , և ոչ ևս
 դառնան ՚ի ծածկել զերկիր :
 Երաքեցեր զաղբիւրս ընդ ծործորս , ՚ի
 միջոյ լերանց գնասացեն ջուրք :
 Երբուցանել զամենայն դազանս վայրի .
 յագեսցին ցիւք ՚ի ծարաւս իւրեանց :
 Ենդ թուշունք երկնից բոյնս դիցեն . և ՚ի
 միջոյ վիմաց տացեն զձոյնս իւրեանց :
 Երբուցանէ զլերինս ՚ի շտեմարանաց իւրոց . ՚ի պտղոյ գործոց իւրոց լոցի երկիր :
 Ըուսուցեր զլսոտ ՚ի լերինս , զդալարի ՚ի
 ծառայութիւն մարդկան :
 Հաներ զհացյերկրէ . գինի ուրախ առնէ , իւղ զուարթ , և հաց հաստատէ լզ
 սիրտ մարդոյ :
 Յագեսցին ծառքն անտառի , և մայրքն
 լիբանանու՝ զորս գու սնկեցեր :

Անդ թուչունք երկնից ձագս հանցեն . և
բոյն արագլի ապաւէն է նոցա :

Երինք բարձունք են եղթերուաց , և վէմք
ապաւէնք նապաստակաց :

Արարեր զլուսին վասն ժամանակի . արե-
գակն ծանեաւ զժամ մտանելոյ իւրոյ :

Արարեր զլսաւար՝ և եղեւ գիշեր . ՚ի նը-
մա գնան ամենայն գաղանք անստառ ի :

Կորիւնք առիւծուց մոնչեն և յափշտա-
կեն , և խնդրենյայ զկերակուրո իւրեանց :
Ի ծագել արեւու ժողովին , և ՚ի մորիս
իւրեանց դադարին :

Ելանէ մարդ ՚ի գործս իւր , և ՚ի վաստա-
կլս ձեռաց իւրոց մինչեւ յերեկոյ :

Որպէս զի մեծ են գործք քո տէր . զամե-
նայն ինչ իմաստութեամք արարեր . և լը-
ցաւ երկիր ստեղծուածովք քովք :

Այս ծով մեծ և անդորր . ՚ի սմա են սո-
զունք , որոց ոչ գոյ թիւ . գաղանք մեծա-
մեծք և մանունք . ՚ի սմա և նաւք գնան ,
վիշապն զոր ստեղծեր խաղալ նովաւ :

Վմենեքեան քեզ սպասեն . և դու տաս
զկերակուր նոցա ՚ի ժամնւ :

Տաս դու նց՝ և կերակրին . բանաս զձեռն
քո , և կերակրես զամսեան կամօք քովք :

Դարձուցանես զերեսս քո ՚ի նոցանէ՝ և

խռովին , հանես զոդի ՚ի նոցանէ , պակա-
կասին և ՚ի հող գառնան :

Եռաքես զոդի քո և ստանաս զնոսա , և
նորոգես զերեսս երկրի :

Եղիցին փառք տեառն յաւիտեան , և տէր
ուրախ եղիցի յարարածս իւր :

Ո հայի յերկիր , և տայ դողալ սմա . մեր-
ձեսցի ՚ի լերինս , և ծխեսցին :

Օրհնեցից զտէր ՚ի կեանս իմ . սաղմոս ա-
սացից աստուծոյ իմոյ մինչեւ եմ ես :

Քաղցր եղիցի նմա օրհնութիւն իմ . և ես
ուրախ եղէց ՚ի տէր :

Պակասեսցին մեղաւորք յերկրէ , և ամբա-
րիշտք մի եւս գտացին ՚ի նմա . օրհնեա ան-
ձըն իմ զտէր :

Տունք լւ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԴ .

Ելելութ :

Խոստովան եղերուք տեառն և կարդացէք
զանուն նորա , և պատմեցէք ՚ի հեթանո-
սըս զգործս նորա :

Օրհնեցէք և սաղմոս ասացէք նմա . պատ-
մեցէք զամենայն սքանչելիս նորա . և գո-
վեցարուք յանուն սուրբ նորա :

Ուրախ եղիցին սիրտք այնոցիկ՝ ոյք ինդ-

բեն զտէր . խնդրեցէք զտէր՝ և հզօրք ե-
 ղերուք . և խնդրեցէք ղերեսս նըյամժամ .
 Յիշեցէք զբանչելիս նորա զորս արար ,
 զարուեստս և զիրաւունս բերանոյ նորա .
 Օչաւակը աբրահամեան ծառայք նորա ,
 որդիք յակոբայ ընտրեալք նորա :
 Աս ինքն է տէր աստուած մեր . յամե-
 նայն երկրի են իրաւունք նորա :
 Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր , և զբա-
 նըն՝ զոր պատուիրեաց մինչ ՚ի հազար ամ :
 Օուխտն զոր եղ ընդ աբրահամու . և
 զերդումն իւր ընդ սահակայ :
 Հաստատեաց առ յակոբ զիրաման իւր .
 և առ իսրայէլ զուխտ իւր յաւիտենից :
 Ասէ . ձեզ տաց զերկիրն քանանու , զիե-
 ճակ ժառանգութեան ձերոյ :
 Օի էին նոքա թուով սակաւք նուաղք
 և պանդուխտք ՚ի նմա :
 Ենկցին նոքա ազգէ յազգ , ՚ի թագաւո-
 րութենէ ՚ի ժողովուրդ յայլ :
 Ոչ եթող մարդկան մեղանչէլ նոցա . և
 կշտամբեաց զթագաւորս վասն նոցա :
 Ո՞ն մերձենայք ասէ՝ յօծեալս իմ . և ՚ի
 մարդարէս իմ մի մեղանչէք :
 Կոչեաց սովութիւն յերկիր նոցա . և զամենայն
 զօրութիւն հացի երեկ :

Առաքեաց առաջի նոցա այր . ՚ի ծառայ
 ութիւն վաճառեցաւ յովսէփ :
 Խոնարհ արարին ՚ի կապանս զոտս նորա .
 և էանց ընդ երկաթ անձն նորա :
 Ոինչեւ եկեսցէ բան նորա . և բան
 տեառն փօրձեաց զնա :
 Առաքեաց թագաւորն և ելոյծ զնա . իշ
 խան ժողովրդեան եթող զնա :
 Կացոյց զնա տէր տան իւրոյ . իշխան ՚ի
 վերսց ամենայն ստացուածոց իւրոց :
 Խրատել զիշխանս նոցա որպէս զինքն . և
 զծերս նոցա իմաստունս արասցէ :
 Եմուտ իսրայէլ յեղիպտոս . և յակոբ
 պանդխտեցաւ յերկիր քամայ :
 Աչեցոյց զողովուրդ իւր յոյժ , և զօրա
 ցոյց զնոսա քան զթշնամիս իւր :
 Դարձոյց զսիրտս նոցա ատել զժողովուրդ
 իւր , և ՚ի նենդել զծառայս իւր :
 Առաքեաց զմովսէս ծառայ իւր , և զա
 հարօն ընտրեալ իւր :
 Ետ նոցա զբան նշանաց իւրոց , և զա
 րուեստս իւր յերկիր քամայ :
 Առաքեաց զխաւար և խաւարեցոյց զնո-
 սա , զի դառնացուցին զբան նորա :
 Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա , և սպան
 զամենայն ձկունս նոցա :

Եռաց յերկիր նոցա գորտ , և ՚ի շտեմաւ
րանս թագաւորաց նոցա :

Եսաց՝ և եկն շանաձանձ և մմեխ ընդ ա-
մենայն սահմանս նոցա :

Դարձոյց զանձրեւս նոցա ՚ի կարկուտ . և
հուրյերկիր նոցա բորբոքեցաւ :

Եհար զայգիս և զթղենիս նոցա , և փրշ-
րեաց զամենայն ծառս սահմանաց նոցա :

Եսաց՝ և եկն մարախ , և խառնիճ՝ զի ոչ
դոյր նոցա թիւ :

Եկեր զամենայն խոտ երկրի նոցա . և ըս-
պառեաց զամենայն պտուղ անդոյ նոցա :

Եհար զամենայն անդրանիկս եդիպտաց-
ւոց , զսկիղըն ամենայն վաստակոց նոցա :

Եհան զնոսա ոսկւով և արծաթով . և ոչ
դոյր յազգի նոցա հիւանդ :

Ուրախ եղեւ եդիպտոս ընդ ելանել նո-
ցա . զի անկաւ ահ տետոն ՚ի վերայ նց :

Սփռեաց ամալ՝ հօվանի առնել նոցա ՚ի
տուէ , և հրով լոյս տայր նոցա ՚ի գիշերի :

Խնդրեցին՝ և եկն լորամարգի . և հացիւ
երկնից լոյց զնոսա :

Եհար զվեմն՝ և բղիւեցին ջուրք , և գնա-
ցին գետք ընդ անջրդիս :

Յեշեաց զբան իւր սուրբ , որ ընդ աբ-
րահամու ծառայի իւրոյ :

Եհան զժողովուրդ իւր յնծութեամբ , և
զընտրեալս իւր ուրախութեամբ :

Ետ նոցա զգաւառս հեթանոսաց . ՚ի վաս-
տակս ժողովրդոց ժառանգեցոց զնոսա :
Օք պահեսցեն զվկայութիւնս նորա , և
զօրէնս նորա խնդրեսցեն :

Տունք խոր . Գորդայս հը :

ՍԱԿՄՈՍ ՃԵ .

ԸՆՔ-ԻԱ :

Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի քաղցր
է . զի յաւիտեանէ ողորմութիւննորա :
Ո՞ խօսեսցի զլօրութիւնս տեառն . լսելի
արացէ զամենայն օրհնութիւնս նորա :
Երանի ոյք պահեն զիրաւունս , և առ-
նեն զարդարութիւն յամենայն ժամ :
Յիշեա զմեղ որ ընդ հաճոյս ժողովրդեան
քոյ , և այց արա մեղ ՚ի փրկութե քում :
Տեսցուք մեք զքաղցրութիւն ընտրելոց
քոց , ուրախ եղիցուք մեք յուրախու-
թիւն աղդի քոյ . և գովեսցուք մեք ՚ի ժա-
ռանգութեան քում :

Ոեղաք մեք ընդ հարսն մեր , անօրինե-
ցաք և յանցեաք :

Հաքն մեր յեգիպառս ոչ իմացան զըս-

քանչելիս քո , և ոչ յիշեցին զըազում ու
ղորմութիւնս քո :

Յարկացուցին զքեզ յանցանելն իւրեանց
ընդ ծովկարմիր . փրկեաց զնոսա վասն ան-
ուան իւրոյ , զի ծանիցեն զզօրութիս նր :
Աստեաց 'ի ծովկարմիր՝ և ցամաքեցաւ .
առաջնորդեաց նոցա ընդ անդունդս որ-
պէս ընդ անապատս :

Կեցոյց զնոսա 'ի ձեռաց առելեաց նոցա ,
և փրկեաց զնոսա 'ի ձեռաց թշնամեաց նց :
Օածկեաց ծով զնեղիչս նոցա : և մի 'ի
նոցանէ ոչ ապրեցաւ :

Հաւատացին բանի նորա , և օրհնեցին
զօրհնութիւնս նորա :

Վաղվաղեցին և մոռացան զգործս նորա ,
և ոչ անսացին խօրհրդոյց նորա :

Յանկացան զցանկութիւն յանապատի ,
և փորձեցին զաստուած յանջրդի :

Ետ նոցա զինդրուածս նոցա . առաքեաց
զինութիւն յանձինս նոցա :

Յարկացուցին զմովսէս 'ի բանակի , և զա-
հարօն սուրբ տեառն :

Յացաւ երկիր և եկուլ զգագան , և ծած-
կեաց զբանակն զաբիրօնի :

Հուր վառեցաւ 'ի ժողովս նոցա , և բոց
մաշեաց զմեղաւորս :

Արարին զորթն ՚իքորեք , և երկիրպագին
պատկերի , և փոխեցին զփառս իւրեանց
՚ի նմանութիւն որթու խոտակերի :

Առաջան զած կենարարն իւրեանց , որ
արար զմեծամեծս իւր յեգիպտոս , և զըս-
քանչելիս իւր յերկիր քամայ . և զահ իւր
՚ի վերայ կարմիր ծովուն :

Ասաց սատակել զնոսա , եթէ ոչ մովսէս
ընտրեալն կայր առաջի նոցա :

Դարձաւ առ տէր և անցոյց զբարկութի
նորա ; զի մի սատակեսցին նոքա :

Ենարդեցին զերկիրն ցանկալի , և ոչ հա-
ւատացին բանի նորա :

Տրանջեցին ՚ի բանակս իւրեանց , և ոչ
լուան ձայնի տեառն :

Համբարձ զձեռն իւր ՚ի վերայ նոցա ,
հարկանել զնոսայանապատի :

Յրուեսցի զաւակ նոցա ընդ հեթանոսս ,
ցրուեսցի զաւակ նոցա ընդ գաւառս :

Պլծեցան նոքա ՚ի բէլփեգովը , զի կերին
զզոհեալ և զմեռելոտի :

Դարկացուցին զնա ՚ի գործս իւրեանց , և
յաճախեաց ՚ի վերայ նոցա բեկումն :

Եպա եկաց ՚ի մէջ փենեհէս , քաւեաց և
արդելաւ մահ . համարեցաւ նմա յարդա-
րութիւն աղդէ յաղդ մինչեւ յաւիտեան :

Բարկացուցին զնա 'ի վերայ ջուրցն հակա-
 ռակութեան . չարչարեցաւ մովսէս վասն
 նոցա . զի դառնացուցին դհոգի նորա :
 Հրամայեաց շրմամբք իւրովք , և ոչ սա-
 տակեցին զազգն՝ զոր ասաց նոցա տէր :
 Խառնակեցան ընդ հեթանոսս , և ուսան
 զգործս նոցա . ծառայեցին կուոց նոցա , և
 եղեւ նոցա 'ի գայթակղութիւն :

Օռհեցին զուստերու և զդստերու իւրեանց
 դիւաց , և հեղին զարիւն ամբիծ :

Արիւն ուստերաց և դստերաց իւրեանց
 զոր զոհեցին կուոցն քանանու :

Շաղախեցաւ երկիր յարենէ նոցա , և
 պղծեցաւ 'ի գործոց նոցա , զի պոռնկե-
 ցան 'ի գնացս իւրեանց :

Բարկացաւ սրտմտութեամբ տէր 'ի վե-
 րայ ժողովրդեան իւրոյ , և գարշեցսցը ըդ
 ժառանգութիւն իւրյոյժ :

Մատնեաց զնոսա 'ի ձեռս հեթանոսաց .
 տիրեցին նոցա ատելիք իւրեանց , և թը-
 նամիք իւրեանց նեղեցին զնոսա . և խո-
 նարհ եղեն 'ի ներքոյ ձեռաց նոցա :

Բաղում անդամ փրկեաց զնոսա , և նոքա
 դառնացուցին զնա 'ի խորհուրդս իւր-
 եանց , և կորացան յանօրէնութեան իւր-
 եանց :

Հայեցաւ տէր 'ի նեղութիւնս նոցա , 'ի
 լեւ ձայնի աղօթից նոց ա :
 Յիշեաց զուխտ իւր , և զզացաւ ըստ
 բազում ողորմուե իւրում . և ետ զնոսա
 'ի գթութիւնս առաջի ամ գերչաց նոցա :
 Փրկեա զմեղ տէր աստուած մեր . և ժու-
 ղովեա զմեղ 'ի հեթանոսաց :
 Խոստովան եղիցուք անուան քում սրբոյ ,
 և պարծեսցուք յօրհնութիւնս քո :
 (Օրհնեալ տէր աստուած խրայէլի յաւի-
 տեանս յաւիտենից :
 Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն , եղիցի
 եղիցի :

Տունք իոդ :

Կանոնս Գորգայոս է : Սաղմառ մէ :

Տունք յժդ :

Ա.ՕԹ.Ք ԵԶԵԿԻՍՅԻ ԱՐՔԱՅԻ ՀԻՄԱՍՏԱՆ ,
 Ի ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՑՈՐՈՒՄ ՀԻՄԱՆԴԱՑԱ , ԵՒ-
 ՅԱՐԵԱ Ի ՀԻՄԱՆԴԱՑԵՆԵ ԻՒՐՄԵ
 ԵԱՊԵԿԱ Ա :

Ես ասացի 'ի վերանալ յինէն աւուրց ի-
 մաց , թէ գնացի ես 'ի դրունս դժոխոց :
 Թողի զամենայն յետին իմ , և ասացի՝ թէ
 այլ ոչ ես տեսից զփրկութիւն տեառն

յերկրին կենդանեաց , և ոչ ևս տեսից
զմարդ բնակչօք իւրովք հանդերձ :
Պակասեցայ ես յաղգատոհմէ իմմէ . այ-
սուհետեւ թողի լքի զամ զիեանս իմ :
Եւ գնաց մեկնեցաւ յինէն հոգի իմ , ոող
զայն՝ որ քակի զոաղաւար . և եղէ ես
ոող զոստայն սատարաց մերձ 'ի հատանիլ :
Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւօ-
տէ որպէս 'ի ձեռս առիւծու . այնպէս
խորտակեաց մանրեաց զոսկերս իմ , զի
յառաւօտէ մինչ 'ի գիշեր մատնեցայ :
Որպէս ծիծառն՝ այնպէս ճշեցի , որպէս
զաղաւնի՝ այնպէս մնչեցի , զի նուաղեցան
աչք իմ 'ի տեսանելոյ :

Հայեցայ 'ի բարձունս առ տէր աստուած
իմ՝ որ փրկեաց զիս , և փարատեցոյց յի-
նէն զցաւս անձին իմոյ :

Տէր , վասն այսորիկ պատմեցաւ քեզ .
Ղարթուցեր զանձն իմ , դարձուցեր զհո-
գի իմ . միսիթարեցայ և կեցի :

Եհա 'ի խաղաղութիւն դարձաւ դառնու-
թիւն իմ . փրկեցեր զանձն իմ , զի մի կո-
րեայց . և ընկեցեր յետոյ զամենայն ըզ
մեղս իմ :

Օ ի ոչ թէ ոքք 'ի դժոխս են , խոստովան
առնին առ քեզ . և ոչ մեռեալք օրհնես

ցենդքեղ. և ոչ յուսասցին՝ ի ճշմարտութիւնս քո ամքն, ոյք իջանեն՝ ի դժոխս։ Այլ կենդանիքս օրհնես սցուք զքեղ տէր։ որպէս և ես այսուհետեւ մանկունս ծընայց, որք պատմեսցեն զարդարութիւնս քո՝ տէր փրկութեան իմոյ։

Ես ոչ ես դադարեցից օրհնել զքեղ յօրհնութիւննոր զամենայն աւուրս կենաց իմոց յանդիման տաճարիդ աստուծոյ։

Փառք հօր և որդւոյ և։

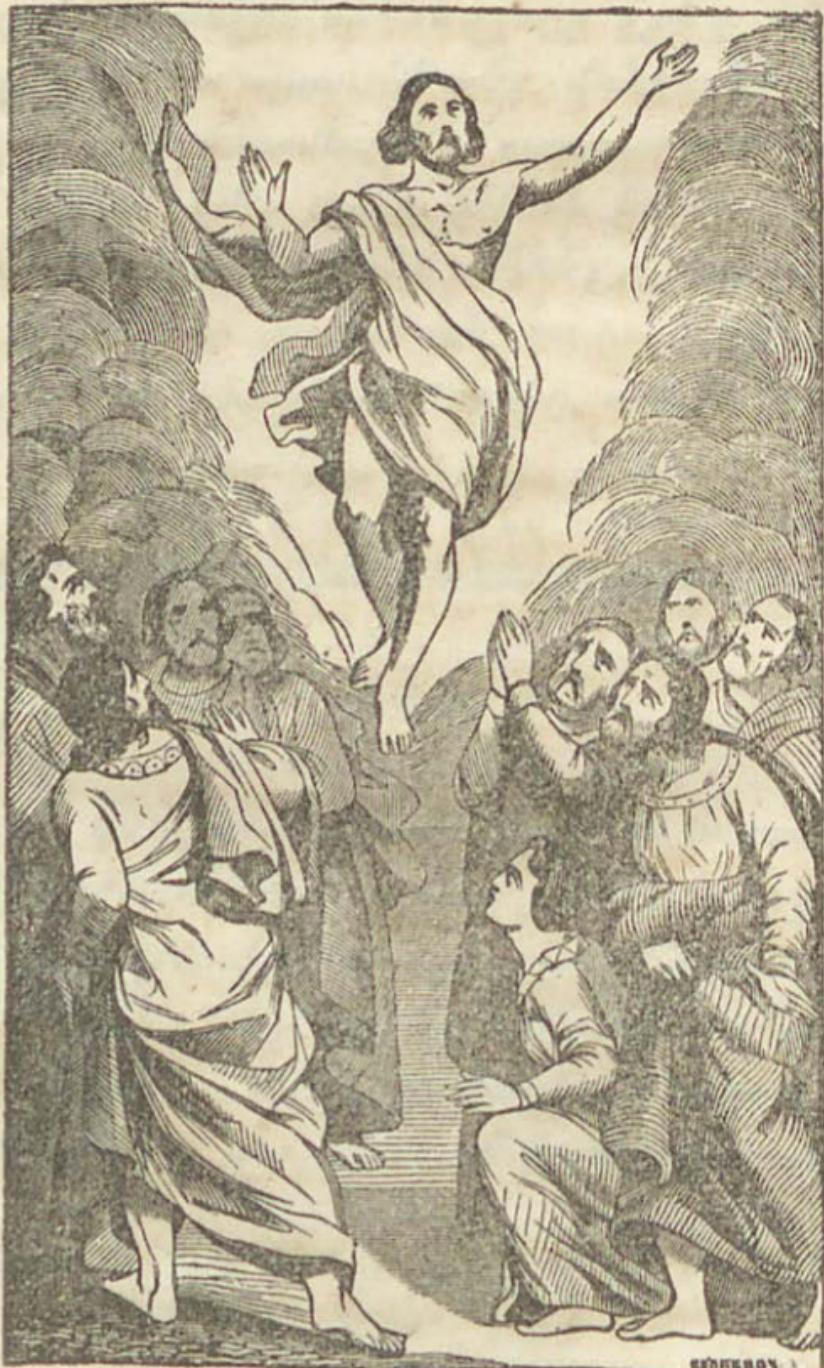
ՄԱՆԹԱՆՔ

Յոյս կենդանութեան, յոյս և ապաւէն փրկութեան տէր յիսուս փրկիչ։ փրկեա և փարատեցո զցաւս անձին իմոյ։

Վարդասէր տէր, վ՛ս սրբուհւոյ անարատի մօր քոյ և կուսի, և վ՛ս խաչի քո պատուականի, ընկալ զաղաշանս մեր, և կեցո զմեղ։

Օ չարողն և զաղօլս՝ ի վերջն Երկինք պատմեն խանոնին գոյցես՝ ի 73 Երես։

Եւ ՚ի քրոջքս եւ թռկու սշացաւ. նա
՚ի թէւս հոցմոց :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԶ.

ԸՆՔ-Ի :

Խոստովան եղերուք տեառն զիքաղցր է ,
զիյաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Կասցեն փրկեալք տեառն , զորս փըր-
կեաց ՚ի ձեռաց թշնամւոյն :

Յամ դաւառաց ժողովեաց զնն , յարեւելից
և յարեւմտից , ՚ի հիւսիսոյ և ՚ի ծովէ :
Վոլորեցան նքյանապատի յանջրդի ճանա-
պարհի , և քաղաք բնակութեն ոչ գտին :
Քաղցեան և ծարաւեցան , և անձինք նո-
ցա ՚ի նոսին նուաղեցան :

Եղաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութեն իւր-
եանց . և ՚ի վշտաց նոցա փրկեաց զնոսա :
Վռաջնորդեաց նոցա ՚ի ճանապարհ ու զիզ ,
զի երթիցեն ՚ի քաղաք բնակութեն իւրեանց :
Խոստովան եղիցին տեառն ողորմութեց նք ,
և սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան :
Օ ՚ի յագեցոյց զանձինս քաղցեալս , և զան-
ձինս կարօտեալս լի արար բարութեամբ :

Ոյք նստէին ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս
մահու , կապեալ էին յաղբատութեան
որպէս յերկաթս :

Օ, ի դառնացուցին զքանն աստուծոյ , և
զխորհուրդս բարձրելոյն բարկացուցին :
Խոնարհ եղեն ՚ի ցաւոց սիրտք նոցա . տը-
կարացան , և ոչ ոք էր՝ որ օգնէր նոցա :
Եղաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութեան իւ-
րեանց . ՚ի վշտաց նոցա եհան զնոսա :
Փրկեաց զնոսա ՚ի խաւարէ և ՚ի ստուե-
րաց մահու , և խղեաց զկապանս նոցա :
Խոստովան եղիցին տեառն ողորմուեց նր ,
և սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան :
Օ, ի փշրեաց զդրունս պղնձիս , և զնիգս
երկաթիս խորտակեաց :

Օգնեաց նոցա ՚ի ճանապարհի անօրինու-
թեան իւրեանց . զի վասն մեղաց իւրեանց
խոնարհ եղեն յոյժ :

Յամենայն կերակրոց գարշէին սիրտք նց .
մերձեցան մինչեւ ՚ի դրունս մահու .
Եղաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութեան իւ-
րեանց , ՚ի վշտաց նոցա ապրեցոց զնոսա :
Եռաքեաց զքան իւր և բժշկեաց զնոսա ,
և փրկեաց զնոսա յապականուեց իւրեանց :
Խոստովան եղիցին տեառն ողորմուեց նր ,
և սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան :

Պատուսցեն նմա պատարագ օրհնութե՞ ,
և պատմեսցեն զգործս նորա ցնծութիւ :
Ոյք իջանէին 'ի ծով նաւուք , և առնէին
զգործս 'ի ջուրս բազումս :

Նորա տեսին զգործս տեառն և զգանչե-
լիս նորա 'ի խորս անդնդոց :

Եսաց՝ եւ յարեաւ հողմ եւ մըրիկ , եւ
բարձրացան ալիք նորա :

Ելանէին յերկինս և իջանէին յանդունդս .
և անձինք նց յանձինս իւրեանց մաշեցան :

Խռովեցան սասանեցան որսէս արբեալք ,
և ամենայն իմաստութիւն նոցա ընկլաւ :

Եղաղակեցին առ տէր 'ի նեղութեան իւ-
րեանց . և 'ի վշտաց նոցա կեցոց զնոսա :

Դարձոյց զմըրիկն յօդս՝ և դադարեցան
ալիք նորա . ուրախ եղեն զի դադարեցան .

և առաջնորդեաց նոցա 'ի նաւահանդիստ
կամաց իւրեաց :

Խռոստվան եղիցին տեառն ողորմութեց նր ,
և պանչելեաց նորա որդիք մարդկան :

Բարձր արասցեն զնա 'ի ժողովս ժողովը-
դոց , և յաթոռս ծերոց օրհնեսցեն զնա :

Օ, ի դարձոյց զգետն 'ի ցամաք , և զգնա-
ցըս ջուրց յերկիր ծարաւուտ :

Երար զերկիրն պտղաբեր՝ յաղտաղուկս ,
վասն չարութեան բնակչաց նոցա :

Երար զանապատն՝ ի ճահիճս ջուրց , և
զերկիրն ծարաւուտ՝ ի գնացս ջուրց :
Ենակեցոյց՝ ի նմա քաղցեալս . և շինեցին
քաղտք բնակութեան իւրեանց :

Վարեցին արտս և տնկեցին այդիս , և ա-
րարին պտուղ արմաեաց իւրեանց :

Օրհնեաց զնոսա՝ և բաղմացան յոյժ . և
անասունք նոցա ոչ նուապեցան :

Եռաղեցան նոքա և չարչարեցան՝ ի նե-
ղութենէ չարեաց և ՚լ վշտաց :
Եկն անարդութիւն՝ ի վերայ իշխանաց նո-
ցա . մոլորեցոյց զնոսա յանապատի և ոչ
՚ի ճանապարհի :

Օգնեաց տնանկին յաղքատութեան . և
առաջնորդեաց որպէս խաշին ազգինոցա :
Տեսցեն ուղիղք և ուրախ եղիցին . և ա-
մենայն անօրէն խցցէ զքերան իւր :
Ո՞լ է իմաստուն՝ որ պահեսցէ զայս . և ՚ի
միտ առցէ զողորմութիւնս տեառն :
Տունք իսր :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԷ .

Օլհնութիւն Սաղմոսաց Դաս-թի :

Պատրաստ է սիրտ իմաստուած , պատ-
րաստ է սիրտ իմօրհնել և սաղմոս ասել

քեզ փառօք իմովք :

Օ արթիք փառք իմ, զարթիք սաղմնսիւք
և օրհնուք, և ես զարթայց առաւտօտուց =
խոստովան եղէց քեզ ՚ի ժողովուրդս տէր,

և սաղմնս ասացից քեզ յաղինս :

Մեծ եղէւ մինչեւ յերկինս ողորմնութիւն
քո, մինչեւ յամսպ ճշմարտութիւն քո :

Ըարձրեալ ես դու յերկինս ասոուած, և
յամենայն երկրի են փառք քո :

Արպէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո աջով
քով և լուր մեզ :

Եստուած խօսեցաւ ՚ի սրբութենէ իւր-
մէ, բարձր եղէց՝ բաժանեցից զսիւքէմ,
և զհովիսան յարկաց չափեցից :

Իմ է գաղայադ և իմ է մանասէ, եփրեմ
հզօրիչ գլխոյ իմոյ :

Յուդայ թագաւոր իմ, մովաք աւազան
յուսոյ իմոյ :

Յեղովմէ ուղղեցից զգնացս իմ, և ինձ
այլաղգիք հնաղանդ եղեն :

Ո տարցէ զիս ՚ի բաղաք ամուր, կամ ո՞
առաջնորդեացէ ինձ մինչեւ յեղովմէ :
Եթէ ոչ դու աստուած, որ մերժեցեր ըդ
մեզ, և ոչ ելեր աստուած ընդ զօրս մեր :
Տուր մեզ օդնութիւն ՚ի նեղութեան, զի
սուտ է փրկութիւն մարդոյ :

Աստուծով արասցուք զօրութիւն . և նա
յամօթ արասցէ զթշնամիս մեր :
Տաւնք ժդ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԸ .

Ի կադարձ . Սաղմոս Դաստիլ :

Աստուած օրհնութեան իմոյ մի լռեր , զի
բերան մեղաւորի՝ բերան նենդաւորի բա-
ցաւ ՚ի վերայ իմ :

Խօսեցան զինէն լեզուաւ նենդաւորաւ ,
և բանիւ ատելութեան պաշարեցին զիս :
Վարտեան ընդիս ՚ի տարապարտուց . փո-
խանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս , այլ ես
յաղօթս կայի :

Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բար-
ւոյ , ատելութիւն փոխանակ սիրոյ իմոյ :
Կացո ՚ի վերայ նորա մեղաւոր . սատանայ
կացցէ ընդ աջմէ նորա :

Ի դատաստանէ իւրմէ ելցէ դատապար-
տեալ , և աղօթք նորա ՚ի մեղս դարձցին :
Եղիցին աւուրք նորա նուազ , և զայցե-
լութիւն նորա զայն այլ տարցէ :

Եղիցին որդիք նորա որք , և կին նորա այ-
րի . սահեսցին փոփոխեսցին . որդիք նորա
մուրողք եղիցին , և ելցեն ՚ի բնակութե-
նէ իւրեանց :

Քննեսցէ փոխառու զամ ինչ նորա . և
յափշտակեսցեն օտարք զվաստակս նորա :
Ո՞ն դտցի օգնական նմա . և մի՛ ոք ողոր-
մեսցի ՚ի վերայ որբոց նորա :
Եղիցին որդիք նորա ՚ի ստակումն , և
յազգէ ջնջեսցի անուն նորա :
Յիշեսցին մեղք հօր նր առաջի տեառն .
և մեղք մօր նորա մի ջնջեսցին , և եղիցին
առաջի տեառն յամենայն ժամ :

Սատակեսցի յերկրէ յիշատակ նր , փոխա-
նակ զի ոչ յիշեաց առնել զողորմութի :
Հալածեաց զայր աղքատ և զտնանկ . ըս-
պանանել զայն , որ խոնարհ է սրտիւ :
Միրեաց զանէծս՝ և ելցէ նմա . ոչ կամե-
ցաւ զօրհնութի , հեռի եղիցի ՚ինմանէ :
Օգեցաւ զանէծս որպէս հանդերձ . մոցէ
որպէս ջռւր ՚ի փոր նորա . և որպէս ձէթ
ընդ ոսկերս նորա :

Եղիցի նմա որպէս հանդերձ՝ զի ագանի ,
որպէս գօաի՝ որ ածի հանապազ ընդ մէջ .
Այս գործ է այնոցիկ , ոյք չարախսու կա-
յին զինէն առ տէր , և ոյք խօսէին չար-
զանձնէ իմմէ :

Ա. Տ. Դռւ տէք տէք՝ արա ընդ իս ըստ ան-
ուան քաւմ , զի քաղցր է ողորմութի քո . և
փրկեա զիս , զի աղքատ և տնանկ եմ ես :

Ակրտ իմ խոռովիցաւ 'ի փորի իմում. և եօ
 սպ սոտւեր 'ի խուսափիլ իմում' պակասե-
 ցայ, և թօթափիցայ որպէս մարախ :
 'Օռունկք իմ տկարացան 'ի պահոց, և մար-
 մին իմ այլագունեցաւ յիւզոյ :
 Եղէ ես նախատ նոցա, տեսին զիս՝ և շար-
 ժեցին զգլուխս իւրեանց :
 Օդնեա ինձ տէր աստուած իմ, և փըր-
 կեա զիս ըստ ողորմութեան քում :
 'Օանիցեն զի ձեռն քո այս է, և դու-
 տէր արարեր զայս :
 'Եղա անիծանեն, և դու օրհնեացես. ոյք
 յարուցեալ են 'ի վրիմ, զամօթ կրեացեն .
 այլ ծառայ քո ուրախ եղեցի 'ի քեզ :
 Օդեցցին զամօթ՝ ոյք չարախսոս կային
 զանձնէ իմմէ. և արկցեն որպէս կրկնոց
 զամօթ իւրեանց զիւրեամբք :
 Եղէ ես խոստովան եղեց առ տէր յոյժ
 բերանով իմով . և 'ի մէջ բազմաց օրհնե-
 ցից զքեզ :
 Օ ի եկաց նա ընդ աջմէ տնանկին, 'ի փըր-
 կել զիս յայնցանէ՝ ոյք հալածեն զանձն իմ:
 Տունք եր :

Ի կապարած . Սաղմոս Դաւիթ :

Եսաց տէր ցտէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմ
մէ, մինչեւ եղից զթշնամիս քո պատուան-
դան ոտից քոց :

Դաւազան զօրութեան առաքեսցէ քեղ
տէր 'ի սիօնէ , և տիրեսցես դու 'ի մէջ
թշնամեաց քոց :

Ընդ քեղ է սկիզբն աւուր զօրութեան .
'ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ
յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեղ :

Երդուաւ տէր և ոչ եւս զղջասցի , թէ
դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին
մելքիսեղեկի , և տէր ընդ աջմէ քումմէ :
Խորտակեսցէ յաւուր բարկութեան զթա-
դաւորս . դատէ զհեթանոսս , և բազում
առնէ զհարուածս , և խորտակեսցէ ըզ
գլուխս բազմաց յերկրի :

Օռուղիսս 'ի ճանապարհի արբուսցէ . վա-
սըն այսորիկ և բարձր արասցէ զգլուխս :
Տունք զ : Գոբզայս խը :

ԱԼԵՎ-ԻՄ :

Խոստովան եղեց քեզ տէր բոլորով սըս-
տիւ իմով, 'ի խորհուրդս ուղղոց 'ի ժո-
ղովուրդս մեծ են գործք տեառն, և քըն-
նեալ են յամենայնի կամք նորա :

Խոստովանութիւն և վայելչութիւն են
գործք նորա . արդարութիւն նորա մնայ-
յաւ իտեանս յաւիտենից :

Յիշատակ արար սքանչելեաց իւրոց ուղ-
ղոց . ողորմած գթած է տէր, կերտկուր
տայ երկիւղածաց իւրոց :

Յիշեաց յաւիտենից զուխտ իւր . զջօրու-
թիւն գործոց իւրոց պատուիրեաց ժողո-
վըրդեան իւրում :

Տալնոցա զժառանգութիւն հեթանոսաց .
և գործք ձեռաց նորա արդարութիւն և
իրաւունք են :

Հաւատարիմ են յամենայնի պատուիրանք
նորա . հաստատեալ են յաւիտեանս յա-
ւիտենից . արարեալ են ճշմարտութեամբ
և ուղղութեամբ :

Փրկութիւն առաքեաց տէր ժողովըրդեան
իւրում . պատուիրեաց յաւիտենից զուխտ
իւր . սուրբ և ահեղ է անուն նորա :

Ակիզըն զգօնութեն երկիւղ տեառն . իմաս-
տութիւն բարի ամցն՝ ոյք առնեն զնա . և օրհ-
նութիւնը մնայ յաւիտեանս յաւիտենից :
Տունք ը :

ՍԱՆՄՈՍ ՃՖԱ .

Ելէլ-իս . ՚ի վերայ ապաշխարութեան Անգեայ
և Զաքարիայ :

Երանեալ է այր՝ որ երկնչի ՚ի տեառնէ ,
զպատութրանս նորա նա կամի յոյժ :
Հզօր եղիցի յերկրի զաւակ նորա , և ազգ
ուղղոց օրհնեացի :

Փառք և մեծութիւն են ՚ի տան նորա .
արդարութիւն նորա մնայ յաւիտեանս
յաւիտենից :

Օագեաց ՚ի խաւարի լսու ուղղոց . ողոր-
մած գթած և արդար է տեր :

Քաղցր այր ողորմի և տայ փոխ . յօրինէ
զրան իւր ՚ի դատաստանի , զի յաւիտեան
նա մի սասանեացի :

Յիշատակ յաւիտենից եղիցի արդարն . ՚ի
համբաւէ չարէ նա մի երկիցէ :

Պատրաստ է սիրտ նորա յուսալ առ ած :
Հաստատեալ է սիրտ նորա . և նա մի եր-
կիցէ մինչեւ տեսցէ ՚ի թշնամիս իւր :
Ափոեաց՝ և ետ ալքատաց . արդարութիւնը

միայ յաւիտեանս յաւիտենից , և եղջիւր
նորա բարձր եղիցի փառօք :

Մեղաւորն տեսցէ և բարկասցի . զատա-
մունս իւր կրծտեսցէ և հալեսցի . և ցան-
կութիւն մեղաւորաց կորիցէ :

Տունք Ժ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃՖԲ .

ԱՀԵՄ-Ի :

Օրհնեցէք մանկունք զտէր . և օրհնեցէք
դանուն տեառն :

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յայսմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան :

Յարեւելից մինչեւ 'ի մուտս արեւու օրհ-
նեալ է անուն տեառն :

Բարձր է 'ի վերայ ամենայն ազգաց տէր ,
և յերկինս են փառք նորա :

Ո՞վ է որպէս տէր աստուած մեր 'ի բար-
ձունս ընակեալ , և զխոնարհս տեսանէ
յերկինս և յերկրի :

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ , և բարձր
առնէ զտառապեալս յաղքեւաց :

Կատուցանէ զնոսսա իշխանս ընդ իշխանս
ժողովրդեան իւրոյ :

Հեակեցուցանէ զամուն 'ի տան ուրախա-
միտ որպէս մայր որդւովք բերկրեալ :

Տունք Ը :

ԸՆԿՐՈՒԹԻՒՄ :

Յելանելն իսրայէլի յեղիպառուէ , տանն
յակոբայ 'ի ժողովրդենէ այլազգեաց :
Եղեւ հրէաստան սրբութիւն նորա , և
իսրայէլ իշխանութիւն նորա :

Օով ետես և փախեաւ , և յորդանան
անդրէն դարձաւ :

Երինք ցնծասցեն որպէս խոյք , և բլուրք
որպէս գառինք մաքեաց :

Օք է քեզ ծով , զ՞ո տեսեր և փախեար .
կամ դու յորդանան՝ զի դարձար անդրէն :
Երինք՝ ցնծացէք որպէս խոյք , և բլուրք
որպէս գառինք մաքեաց :

Յերեսաց տեառն սասանեցաւ երկիր ,
յերեսաց աստուծոյ յակոբայ :

Ո դարձոց զվէմն 'ի վտակս ջուրց , և զա-
պառամն յաղը երակունս :

Ո՞ւ մեղ տէր՝ մի մեղ , այլ անօւան քում
տուր զփառս վասն ողորմութեան և ճըշ
մարտութեան քոյ :

Ո՞ւ երբէք ասասցեն 'ի հեթանոսս , թէ
ուր է աստուած նոցա :

Վստուած մեր յերկինս և յերկրի , զամե-
նայն զոր ինչ կամեցաւ՝ և արար :

Կուռք հեթանոսաց ոսկի և արծաթ են ,
ձեռագործ են որդւոց մարդկան .
Շերան ունին , և ոչ խօսին . աչս ունին ,
և ոչ տեսանեն :

Եկանջո ունին , և ոչ լսեն . ունչս ունին ,
և ոչ հոտուաեն :

Չեռս ունին , և ոչ շօշափեն . ոտս ու-
նին , և ոչ գնան . և ոչ գոյ բարբառ ՚ի
կոկորդս նոցա :

Կման նոցա եղիցին՝ ոյք արարին զնոսա ,
ամենեքեան ոյք յուսացեալ են ՚ի նոսա :

Տունն իսրայէլի յուսացաւ ՚ի տէր . օդ-
նական և ընդունող է նոցա :

Տունն ահարօնի յուսացաւ ՚ի տէր . օդ-
նական և ընկերող է նոցա :

Երկիւղածք տեառն յուսացան ՚ի տէր ,
օգնական և փրկիչ է նոցա :

Յիշեաց զմեղ տէր և օրհնեաց զմեղ . օրհ-
նեաց տէր զտունն իսրայէլի . օրհնեաց
տէր զտունն ահարօնի :

Օրհնեաց տէր զերկիւղածս իւր , զփոքը-
կունս և զմեծամեծս :

Յաւելց ՚ի ձեղար , ՚ի ձեղ և յորդիս ձեր :

Օրհնեալ էք դուք ՚ի տեառնէ , որ արար
զերկինս և զերկիր :

Երկինք երկնից տեառն են . և զերկիրս

Ետ որդւոց մարդկան :

Ոչ թէ մեռեալք օրհնեսցեն զքեղ տէր ,
և ոչ ամենեքեան՝ ոյք իջանեն ՚ի դժոխս :
Այլ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեղ տէր
յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան :

Տունք իդ . Գոբղայս ծբ :

ՍԱԿՄՈՍ ՃՖԴ .

ԵԼԵՅԻ :

Այրեցի զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից ի-
մոց , զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս ,
և եռյաւուրս իմհարդացի առ նա :
Ըրջեցան զիննե երկունք մահու , և վիշտք
դժոխոց գտին զիս :

Օնեղութիւն և զանձկութիւն գտի , և
զանուն տեառն կարդացի :

Ո տէր՝ փրկեա զանձն իմ . ողորմած աստ-
ուած մեր ողորմի և պահէ զտղայս տէր :
Ես խոնարհ եղէ՝ և տէր կեցոյց զիս .
Դարձ անձն իմ ՚ի հանդիստ քո , զի տէր
օդնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ , զաչս
իմյարտասուաց . և զոտս իմ ՚ի գայթակ-
ղութենէ , հաճոյ եղէց առաջի տեառն
յերկըն կենդանեաց :

Տունք զ :

ԸՆԿՐԱՆՑ :

Հաւատացի զոր և խօսեցայ , և ես խո-
նարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի ՚ի զարմանալ իմում , թէ ամե-
նայն մարդ սուտ է :

Օ ԲՇՆԸ տաց արիտուր տեառն ընդ ամե-
նայնի՝ զոր և ետ ինձ :

Օ բաժակ փրկութեան ընկալաց , և զա-
նուն տեառն կարդացից :

Օ աղօթս իմ տեառն տաց առաջի ամե-
նայն ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի տեառն մահ սրբ-
բոց իւրոց . ո՞ տէր ես ծառայ քո եմ ,
ծառայ և որդի աղախնոյ քոյ :

Հատեր զկապանս իմ . քեղմատուցից պա-
տարագ օրհնութեան , և զանուն տեառն
կարդացից :

Օ աղօթս իմ տեառն տաց առաջի ամե-
նայն ժողովրդեան նորա , ՚ի գաւիթս տան
տեառն , և ՚ի մէջ քո երուսաղէմ :

Տունք ը :

ՍԱՀՄՈՍ ՃՖԶ.

ԵՒՅ-ԻԹ :

Օրհնեցէք զտէր ամենայն ազինք . գովեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք :

Օօրասցի ողորմութիւն նորա ՚ի վերայ մեր . և ճշմարտութիւն տեառն մնասցէ յաւիտեան :

Տունք բ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃՖԷ .

ԵՒՅ-ԻԹ :

Խոստովան եղերուք տեառն , զի բարի է , զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ըսացէ տունն իսրայէլի՝ զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ըսացէ տունն ահարօնի՝ զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Ըսացեն երկիւղածք տեառն՝ զի յաւի տեան է ողորմութիւն նորա :

Ի նեղութեան իմում ես առ տէր կարդացի , և լուաւ ինձ յանդորր :

Տէր է իմ օդնական , և ես ոչ երկեայց , զի արասցէ ինձ մարդ :

Տէր է իմ օդնական , և ես տեսից ՚ի թըշ նամիս իմ :

Բարի է յուսալ՝ ի տէր՝ քան յուսալ՝ ի
մարդիկ . բարի է յուսալ՝ ի տէր՝ քան
յուսալ յիշանս :

Ամենայն աղինք շրջեցան զինեւ , և ան-
ուամբ տեառն յաղթեցի նոցա :

Երջելով շրջեցան զինեւ , և պաշարեցին
զիս՝ ի միասին . և անուամբ տեառն զա-
նեցի զնոսա :

Շուրջ եղեն զինեւ որպէս մեղուք , վա-
ռեցան բորբոքեցան ոնդ փուշք՝ ի հուր .
և անուամբ տեառն մերժեցի զնոսա :
Ի մերժելն դրդուեցայ , և եղէ մերձ՝ ի
գլորիլ . և տէր ընկալաւ զիս :

Օօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ տէր ,
և եղեւ ինձ՝ ի փրկութիւն :

Չայն ցնծութեան փրկութեան՝ ի յարկս
արդարոց :

Այ տեառն արար զօրութիւն , այ տեա-
ռըն բարձըր արար զիս , և այ տեառն ա-
րար զօրութիւն :

Ոչ մեռայց , այլ կեցից և պատմեցից ըդ
գործս տեառն :

Խրատելով խրատեաց զիս տէր , և՝ ի մահ
ոչ մատնեաց :

Ծացէք ինձ զդրունս արդարուե՛ , զի մտից
ընդ այն , և խոստովան եղէց տեառն :

Այս դուռն տեառն է , և արդարք մտա-
նեն ընդ սա :

Խոստովան եղէց քեզ տէր , զի լուար ինձ ,
և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն :

Ո էմ զոր անարդեցին շինողքն , նա եղեւ
գլուխ անկեան :

Ի տեառնէ եղեւ այս , և է սքանչելի ա-
ռաջի աչաց մերոց :

Այսօր է զոր արար տէր . եկայք ցնծաս-
ցուք և ուրախ եղիցուք ՚ի սմա :

Ո տէր փրկեա , ո տէր առաջնորդեա .
օրհնեալ որ գալոց ես յանուն տեառն , և
օրհնեցաք զքեզ ՚ի տանի տեառն :

Տէր աստուած մեր երեւեցաւ մեղ . ա-
րարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ ,
մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ :

Աստուած իմ ես դու՝ և խոստովան եղէց
քեզ . աստուած իմ ես դու՝ և բարձր ա-
րարից զքեզ :

Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ զի լուար ինձ ,
և եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն :

Խոստովան եղերուք տեառն զի բարի է ,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Տունք ել : Գորդաստ խդ :

ԵԼԵՅ-ԻՄ :

Երանեալ են ամբիծք ՚ի ճանապարհի , և
ոք գնան յօրէնս տեառն :

Երանի ոք քննեն զվիայութիւնորա , բու-
լորով սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն զնա :
Ոչ թէ ոք գործեն զանօրէնութիւն , ՚ի
ճանապարհս նորա գնասցեն :

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո ՚ի
պահել ինձ յոյժ :

Երանի թէ յաջողեալէին ինձ ճանապարհք
իմ ՚ի պահել ինձ զարդարութիւնս քո :
Յայնժամ ես ոչ ամաչէի ՚ի զգուշանալ
ինձ ՚ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղէց քեզ տէր յուղղութիւն
սրտի իմոյ , որպէս ուսայց զիրաւունս
արդարութեան քո :

Օ իրաւունս քո պահեցի , մի թողուր զիս
մինչ իսպառ :

Իւ ուղղեսցէ երիտասարդ զՃանապարհս
իւր , այլ ՚ի պահել զբանս քո :

Ըոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ , մի
մերժեր զիս ՚ի պատուիրանաց քոց :

Ի սրտի իմում թագուցի զբանս քո , որ-
պէս զի մի մեղայց քեզ :

Օրհնեալ ես դու տէր , ուսո ինձ զար-
դարութիւնս քո :

Երթամբք իմովք պատմեցից զամենայն
իրաւունս բերանոյ քո :

Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց զուար-
ճացայ , որպէս յամենայն ՚ի մեծութեան :

Ի պատուիրանս քո հոգացայ , և զգու-
շացայ ՚ի ճանապարհս քո :

Օ իրաւունս քո խօսեցայ , և ոչ մոռացայ
զբանս քո :

Հատո ծառայի քում , զի կեցից և պահե-
ցից զբանս քո :

Օ արթո զաջս իմ , և նայեցայց ՚ի սքանչե-
լիս օրինաց քոց :

Պանդուխտ եմ ես յերկրի , մի թագուցա-
ներ յինէն զպատուիրանս քո :

Փափաքեաց անձն իմ ՚ի ցանկալ ինձ յի-
րաւունս քո յամենայն ժամ :

Սաստեցեր ամբարտաւանից . անիծեալ
ոք խոտորեցան ՚ի պատուիրանաց քոց :

Ի բաց արա յինէն զնախատինս և զարհա-
մարհանս , զի զվկայութիս քո խնդրեցի :

Քանզի նստան իշխանք և չարախօսէին զի-
նէն . այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո :

Օ ի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին , և
խորհուրդք իմ արդարութիւն քո :

Վերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող, տէր կեցո
զիս բատ բանի քում։

Օ Ճանապարհս իմ պատմեցի քեզ՝ և լուար
ինձ, ուստ ինձ զարդարութիւնս քո։

Ի Ճանապարհս արդարուեց քոց իմաստուն
արա զիս, և քննեցից զբանչելիս քո։

Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ճանձրանալ.
Հաստատեա զիս ՚ի բանս քո։

Օ Ճանապարհս մեղաց ՚ի բաց արայինեն,
և յօրէնս քո ողորմեա ինձ։

Օ Ճանապարհս Ճշմարտութեան քո ընտ
րեցի, և զիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ։

Վերձեցայ ես ՚ի վկայութիւնս քո, տէր
մի յամօթ առներ զիս։

Ի Ճանապարհս պատուիրանաց քոց ընթա-
ցայ, զի անդորր արարեր սրտի իմոյ։

Օ յօրէնսդէտ արա զիս ո՞ր ՚ի Ճանապարհս ի-
րաւանց քոց, և խնդրեցից զնայամ ժամ։

Իմաստուն արա զիս. և քննեցից զօրէնս
քո, և պահեցից զնա բոլորովորտիւ իմով։

Առաջնորդեա ինձ ՚ի շաւիղս պատուիրա-
նաց քոց, զի ընդ նոսա հաճեցայ։

Խոնարհեցո զսիրտ իմ ՚ի վկայութիւնս
քո, և մի յագահութիւն։

Դարձո զաշս իմ, զի մի տեսից զնանրու-
թիւն. ՚ի Ճանապարհս քո կեցո զիս։

Հաստատեա ծառայի քում զբան քոյեր
կիւղ քո :

Հանյինէն զնախատինս . զոր և կարծեցի .
զի դատաստանք քո քաղցր են :

Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց . յար-
դարութեան քում կեցո զիս :

Եկեսցէ ՚ի վերայ իմ ողորմութիւն քո
տէր , և փրկութիւն քո ըստ բանի քում :
Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բա-
նիւք . զի ես ՚ի բանս քոյուսացայ :

Ո՞յ ՚ի բացեայ առներ ՚ի բերանոյ իմին
զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ , զի
յիրաւունս քոյուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քոյուսայն ժամ , յաւի-
տեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

Գնայի ես յանդորրու , զի զպատուիրանս
քո խնդրեցի :

Խօսէի զվիլայութիւնս քո առաջի թագա-
ւորաց և ոչ ամաչէի :

Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո , զոր սիրեցի :

Համբարձի ղձեռս իմ՝ ՚ի պատուիրանս քո
զոր սիրեցի , և խորհէի յարդարուն քում :
Յիշեա զբան ծառայի քո , յոր և յուսա-
ցուցեր զիս :

Սա միսիթարեսցէ զիս ՚ի խնաբհութեան
իմում . զի բան քո կեցոց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ .
 այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ :
 Յեշեցի զիրաւունս քոյաւիտենից տէր ,
 և մխիթարեցայ :
 Տրտմութիւն կալաւ զիս ՚ի մեղաւորաց ,
 և ոյք թողին զօրէնս քո :
 Գովելի են ինձ իրաւունք քո ՚ի տեղւոջ
 պանդխտութեան իմոյ :
 Յեշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո տէր , և
 պահեցի զօրէնս քո :
 Ու եղեւ ինձ Ճանապարհ ՚ի կեանս , զի
 զարդարութիւնս քո ինդրեցի :
 Տունք ծզ :

Ելեւիս :

Բաժին իմ ես դու տէր , ասացի պահել
 ինձ զօրէնս քո :
 Եղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ իմով .
 ողոքմեա ինձ ըստ բանի քում :
 Խորհեցայ ՚ի Ճանապարհս իմ , և դարձու-
 ցի զոտս իմ՝ ՚ի վկայութիւնս քո :
 Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ , զի պա-
 հեցի զպատուիրանս քո :
 Տուունք մեղաց պատեցան զինեւ . այլ
 զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինիւ
առ քեզ վն իրաւանց և արդարութե քո :
Հաղորդ էի ես ամերկիւղածաց քոց , ու
ըսց պահեալ էին զպատուիրանս քո :
Ողորմութեամբ տեառն լի եղեւ երկիր .
զարդարութիւնս քո ուսո ինձ :
Քաղցրութի արարեր ընդ ծառայի քում
տէր ըստ բանի քում :

Օ քաղցրութիւն , զխրատ և զգիտութի
ուսո ինձ , զի ՚ի պատուիրանս քո ես հա-
ւատացի :

Ակնչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ . վա-
սըն այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ :
Քաղցր ես դու տէր , և քաղցրութեամբ
քով ուսո ինձ զարդարութիւնս քո :
Բազմացան յիս անիրաւութիւնք ամբար-
տաւանից . այլ ես բոլորով սրտիւ իմով
քննեցի զպատուիրանս քո :

Ածան որպէս կաթն սիրոք նոցա . այլ
ես զօրէնս քո խօսեցայ :

Բարի է ինձ զի խոնարհ արարեր զիս , որ-
պէս ուսայց զարդարութիւնս քո :
Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո , քան ըդ
հազարս ոսկւոյ և արծաթոյ :

Չեռք քո արարին և ստեղծին զիս . իմաս-
տուն արա զիս , և ուսայց զպատուիրանս

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ եւ
 զիցին, զի ես 'ի բանս քո յուսացայ:
 'Օանեայ տէր զի արդարութ են գատաս-
 տանք քո . յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս:
 Եղեցի ողորմութիւնքո՛ 'ի մխիթարել զիս,
 ըստ բանի քում զծառայս քո:
 Եկեսցեն յիս գթութիւնք քո՝ և կեցից,
 զի օրէնք քո խօսք իմ էին:
 Ամաչեսցեն ամբարտաւանք՝ որք 'ի տա-
 րապարտուց անիրաւեցան յիս . այլ ես
 հոգացայ 'ի պատուիրանս քո:
 Կրատեսցեն զիս Երկիւղածք քո, և ոյք
 ճանաչեն զիկայութիւնս քո:
 Եղեցի սիրո իմ անբիծ յարդարութեան
 քում, զի մի ամաչեցից:
 Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկութիւնս քո,
 զի ես 'ի բանս քո յուսացայ:
 Սպասեցին աչք իմ բանի քում. ասացի՝
 Երբ մխիթարեսցէ զիս:
 Եղէ ես որպէս տիկ 'ի պարզի, զի զար-
 դարութիւնս քո ես ոչ մօռացայ:
 Քանի՞ ինչ են աւուրբ ծառայի քո . Երբ ա-
 րասցես ինձ իրաւունս 'ի հալածաց իմոց:
 Պատմեցին ինձ անօրէնք զիսորհուրդս,
 այլ ոչ որպէս զօրէնս քո:
 Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են.

՚ի նանիր հալածեցին զիս , օգնեա ինձ :
 Փոքր մի ևս և կորուսանէին զիս յերկրի .
 այլ ես ոչ թողի զպատուիրանս քո :
 Ըստ ողորմութեան քում կեցո զիս , և
 պահեցից զվկայութիւնս բերանոյ քո :
 Յաւիտեան տէր բան քո կայ յերկինս ,
 ազգէ մինչեւ յազգէ ճշմարտութիւն քո :
 Հաստացեր զերկիր՝ և կայ :
 Արամանի քում մնայ տիւ , զի ամենեւ
 քեան ծառայք քո են :
 Եմէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին , կանխաւ
 ևս արդեօք կորուսեալ էի ՚ի խոնարհու-
 թեան իմում :
 Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդարութիւ-
 նըս քո , զի նոքօք կեցուցեր զիս :
 Քո եմ ես և կեցո զիս , զի զարդարու-
 թիւնս քո խնդրեցի :
 Ինձ սպասեցին մեղաւորք ՚ի կորուսանել ,
 զի զվկայութիւնս քո ես ՚ի միտ առի :
 Յամ կատարածի տեսի զվախճան . յոյժ
 անդորր էին ինձ պատուիրանք քո :
 Որպէս սիրեցի զօրէնս քո , զօրհանապադ
 խօսք իմ էին :
 Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր
 զիս ՚ի պատուիրանս քո , զի յաւիտեան իմ
 էին :

Քան զնմ ուսուցիչը իմ իմաստուն եղէ ,
զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին :
Քան զծերսն իմաստուն եղէ , զի զպատ-
ուիրանս քո քննեցի :

Յամ ճանապարհաց չարաց արդելի զոտո
իմ , որպէս զի պահեցից զբանս քո :
Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ , զի
դու օրէնսգէտ արարեր զիս :

Արպէս զի քաղցր են 'ի քիմս իմ բանք քո՝
քան զմեղը բերանոյ իմոյ :
Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ ատեցի
զամենայն ճանապարհս չարաց , զի դու օ-
րէնսգէտ արարեր զիս :

Դրադ են բանք քո ստից իմոյ , և լսո
տան շաւղաց իմոյ :

Երդուայ և հաստատեցի , զի պահեցից
զամենայն իրաւունս արդարութեան քո :
Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ . աէր կեցո զիս
լսու բանի քում :

Բնդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեա տէր , և
զիրաւունս քո ուսու ինձ :

Ենձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ ,
և զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Եղին ինձ մեղաւորք որոգայթ . 'ի պատ-
ուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ :
Հառանդեցի զվկայութիւնս քո յաւի-

տեան, զի ցնծութիւն է սրտի իմայ :
 Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զարդա-
 րութիւն քո յաւիտեան վասն հատուցման :
 Օանօրէնս ատեցի, և դօրէնս քո սիրեցի :
 Օգնական և փրկիչ իմ ես դու, և ես 'ի
 բանս քո յուսացայ :
 Ե բաց եղերուք յինէն չարք, և քննեցից
 զպատուիրանս աստուծոյ իմայ :
 Օգնեա ինձ ըստ բանի քում և կեցո զիս,
 և մի յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ :
 Օգնեա ինձ և ասպեցո զիս, և խորհե-
 ցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ :
 Վնարդեցեր զամենեսեան՝ որք ապստամբք
 եղեն յարդարութեանց քոց . զի անիրա-
 ւութեամբ էին խորհուրդք նոցա :
 Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղա-
 ւորս երկրի, վասն այսորիկ սիրեցի ըշ
 պատուիրանս քո :
 Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ,
 զի 'ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ :
 Տունք կդ :

Ելեմի :

Արարի իրաւունս և արդարութիւն . մի
 մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Ընկալ զծառայս քո՞ի բարի , զի մի ամ
 բարտաւանք զղուեսցեն զիս :
 Ապասեցին աչք իմ փրկութեան քում
 տէր , և բանից արդարութեան քո :
 Երա ընդ ծառայի քում տէր ըստ ողոր-
 մուե քում . զարդարութիս քո ուսո ինձ :
 Օառայ քո եմ ես , իմաստուն արտ զիս ,
 և ծանեայց զվկայութիւնս քո :
 Ժամէ պաշտել զտէր . խափանեցին զօ-
 րէնըս քո :
 Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո
 քան զամենայն ոսկի և զտպաղիօն :
 Վմենայն պատուիրանք քոյաջողեցան ինձ ,
 զի ատեցի ես զճանապարհս չարաց :
 Վքանչելի են վկայութիւնք քո , վասն այ-
 սորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ :
 Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր և ի-
 մաստուն առնէ զտղայս :
 Օքերան իմ բացի , և առի զհոգի . ՚ի
 պատուիրանս քո վափաքեաց անձն իմ :
 ՚այեա առ իս և ողորմեա ինձ ըստ իրա-
 ւունս սիրողաց անուան քո :
 Օճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ
 բանիքում , և մի տիրեսցեն ինձ ամմեղք :
 Փրկեա զիս ՚ի զրպարտութենէ մարդկան ,
 և պահեցից զպատուիրանս քո :

Երեւեցո զերեսս քո ՚ի ծառայս քո, և ու-
սո ինձ զարդարութիւնս քո :

Վտակք ջուրց իջին յաշաց իմոց, զի ոչ
պահեցին զօրէնս քո :

Երդար ես դու տէր, և ուղիղ են դա-
տաստանք քո :

Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկայու-
թեանց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ :

Ուշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռացան
զբանս քո թշնամիք իմ :

Շնորեալ է բան քո յոյժ, և ծառայ քո
սիրեաց զսա :

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ, և զար-
դարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :

Երդարութիւն քո արդարութիւնյաւի-
տենից, և օրէնք քո ճշմարիտ են :

Եղութիւնք և վիշտք գտին զիս, և պատ-
ուիրանք քո խօսք իմ էին :

Երդարութեամբ են վկայութիւնք քոյա-
ւիտեան. իմաստուն արա և կեցո զիս :

Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ իմով.
Ըւր ինձ տէր, զի զարդարութիւնս քո
ինդրեցի :

Եղաղակեցի առ քեզ՝ և փրկեա զիս, և
պահեցից զվկայութիւնս քո :

Կանխեցի տարածամու, աղաղակեցի, և

Ես 'ի բանս քո յուղացայ :
 Կանխեցին աչք իմ առաւօտու ՚ի խօսիլ
 ինձ զբանս քո :
 Չայնի իմում լուր տէր ըստ ողորմութե
 քում . և յիրաւունս քո կեցո զիս :
 Անրձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօրէ-
 նութի , զի յօրինաց քոց հեռի եղեն :
 Անրձ ես դու տէր , և ամենայն պատ-
 ուիրանք քո ճշմարիտ են :
 Դ սկզբանէ ծանեայ ՚ի վկայութեանց քոց ,
 զի յաւիսեան հաստատեցեր զնոսա :
 Տես զիսոնարհութիւն իմ և փրկեա զիս ,
 զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :
 Դատեա զդատաստանս իմ և փրկեա զիս ,
 և ըստ բանի քում կեցո զիս :
 Հեռի է ՚ի մեղաւորաց փրկութիւն , զի
 զիրաւունս քո ոչ պահեցին :
 Դթութիւնք քո բազում են տէր , և ըստ
 իրաւանց քոց կեցո զիս :
 Բազում են , որք հալածեն և նեղեն զիս .
 ՚ի վկայութեանց քոց ես ոչ խօտորեցայ :
 Հայէի յանագորոյնս և մաշէի , զի զպատ-
 ուիրանս քո ոչ պահեցին :
 Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի . տէր՝
 ողորմութեամք քո կեցո զիս :
 Ակիզեն բանից քոց ճշմարտութիւն է .

յաւիտեան են ամենայն իրաւունք արդա-
րութեան քո :

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր , և 'ի
բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ :

Ջնծացայ ես 'ի բանս քո որպէս այն՝ որ
գտանէ աւար բաղրում :

Օմեզս ատեցի և անարդեցի , և զօրէնս
քո սիրեցի :

Եօթն անդամ յաւուր օրհնեցից զքեզ
վասն իրաւանց և արդարութեան քո :

Խաղաղութի բաղրում է այնոցիկ ոչք սիրեն
զօրէնս քո , և ոչ գոյ 'ի նա գայթակղութի :

Ապասեցի փրկութեան քում տէր , և ըզ
պատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո , և
սիրեաց զնոսա յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիս քո ,
զի ամ ճանապարհք իմ առաջի քո են :

Վերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո տր ,
ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :

Վտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր , և բա-
նիւ քով փրկեա զիս :

Իշխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիս քո ,
յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո , զի ամենայն
պատուիրանք քո արդարութեամք են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս , զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քում տէր , և
օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ զքեզ . և ի-
րաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Վոլորեցայ ես որպէս զոշխար կորուսեալ .
խնդրեա զծառայս քո , զի զպատուիրանս
քո ես ոչ մոռացայ :

Տունք ծդ :

Կանսնս գորզայս է : Սաղմաս ժդ :

Տունք յկբ :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ

ԿԱՅՃԱԿԱՄԱՔՈՒՐ ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԳԱՐԵՒԽ

Եսայէս ի՞ք :

Օրհնեցէք զած յօրհնութի նոր , զի իշ-
խանութի նորա 'ի բարձունս փառաւորի :
Եւ անուն նորա փառաւորեալ է 'ի ծա-
դաց մինչեւ 'ի ծագս երկրի :

Ոյք իջանէին 'ի ծով նաւուք , կղզիք և
ամենայն բնակիչք նոցա ընդ նոսա :

Ուրախ եղիցի անապատն և ամ բնակիչք
իւր . ուրախ եղիցին բանակք և բակք կե-
դարու , և ուրախ եղիցին բնակիչք վիմին :

Ի գլուխ լերանց գոչեսցեն, տացեն զփառս
այ. և զքաջութիւնը կղղիք պատմեսցեն :
Տէր ած զօրութեց դիմեալ գայ զարթու-
ցանել զպատերազմ, յարուցանել զնա-
խանձ, փող հարկանել և գոչել 'ի վերայ
թշնամեաց իւրոց զօրութեամբ բազմաւ :
Ուրախ եղիցին երկինք 'ի վերուստ, և
ամպք ցողեսցեն զարդարութիւն :
Հղիսեսցէ երկիր զողորմութիւն և զարդա-
րութիւն՝ առ հասարակ բղիսեսցէ :

ԱՆՕԹՔ ՅՈՎՆԱՆՈՒ ՄԱՐԳԱՐԵՒՆ

Ի նեղութեան իմում ես առ տէր կար-
դացի. և լուաւ աստուած յանդնդոց
դժոխոց աղաղակի իմում :

Լուր տէր ձայնի իմում, զի ընկեցեր զիս
'ի խորս ծովու, և շրջանք գետոց պաշա-
րեցին զիս :

Եմենայն զրօսանք քո և ալիք քո անցին 'ի
վերայ իմ. և ասացի, թէ մերժեցայ ու-
րեմն յերեսաց աչաց քոց :

Երդ իցէ թէ յաւելից հայիլ 'ի տաճար նք
քո. զի հեղան զինեւ ջուրք մինչև յանձն
իմ, և անդունդք անհնարինք պաշարե-
ցին զիս :

Եմուտ գլուխ իմ ընդ փապարս լերանց .
 իջի ես 'ի խորս երկրի , և տեսի զնիգս նո-
 րա , զի էին որպէս աղլսք յաւիտենից . և
 ելցեն յապականութենէ կեանք իմ :
 Առ քեզ տէր ած իմ 'ի նուաղիլ անձին ի-
 մոյ կարդացի , և զքեզ տէր յիշեցի . և
 մոցեն աղօթք իմ 'ի տաճար սուրբ քո :
 Օ, ի ոյք պահէին զունայնութի և զստու-
 թիւն , յողորմութէ իւրեանց մերժեցան :
 Այլ ես 'ի ձայն օրհնուել խոստովան եղէց
 քեզ , մատուցից պատարագս տեառն , և
 կատարեցից զուխտ իմ 'ի փրկութեան :
 Փառք հօր և որդւոյ և :

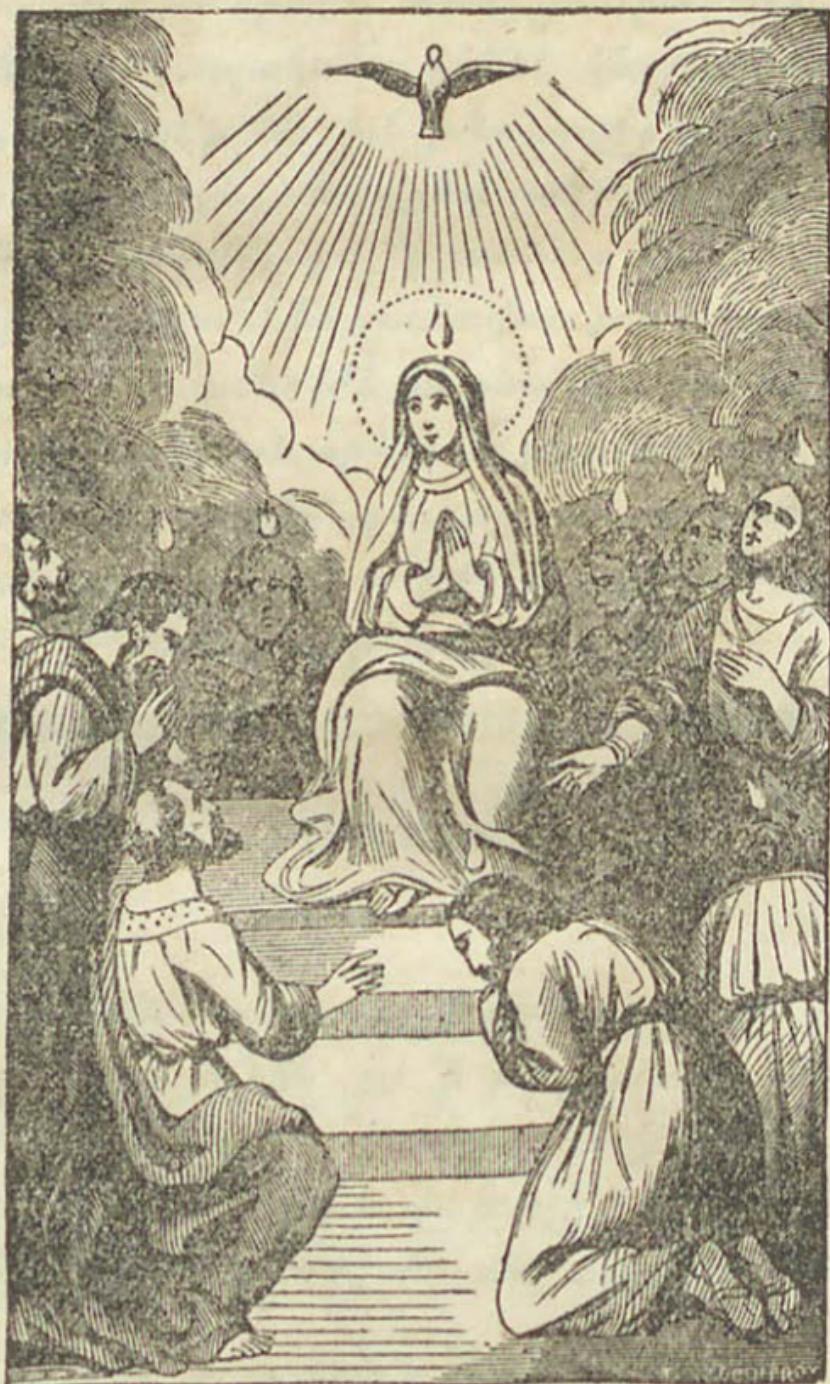
ՄԱՆԹԱՆՔ

Եկեսցեն աղօթք մեր 'ի տաճար նք.քո . խո-
 նարհեսցի ունին քո 'ի խնդրուածս մեր :
 Վարդասէր տէր , վն սրբուհւոյ անարատի
 մօր քոյ և կուսի , և վն խաչի քո պատուա-
 կանի , ընկալ զաղաչանս մեր , և կեցո զմեզ :

Օ չարողն և զաղըն 'ի վերջն Մի նախան-
 ձիր կանոնին Գոյես 'ի 116 երես :

circumstances and no other author
but myself can supply.

Ասաքեա ջոգի քո եւ սթանտս ջնուս
եւ նորոգես զերեսս երկրի :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԺԹ .

ՕՐՀԱՆՈՒԼԻՇՆԿ ասպիճանաց :

Ի նեղուեն իմում ես առ որ կարդացի , և
լուաւ ինձ տէր . փրկեաց զանձն իմ՝ ի շըր-
թանց նենդաւորաց և ՚ի լեզուէ չարէ .
Օք տացի քեզ՝ կամ զի՞նչ յաւելցի , լե-
զու նենդաւոր :

Որպէս նետք հզօրի , զի միսեալ են կայ-
ծակամբք կաղնւոյ :

Վ այ ինձ զի ընդ երկար եղեւ պանդիսուեն-
իմ . և բնակեցայ ես ՚ի վրանս կեդարու .
Բազում անդամ բնակեցաւ անձն իմ ընդ
այնոսիկ , ոյք ատէին զողջոյն :

Ես էի խաղաղաբար . յորժամ խօսէի ,
մարտնչէին ընդ իս :
Տունք զ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃՒ .

ՕՐՀԱՆՈՒԼԻՇՆԿ ասպիճանաց :

Համբարձի զաչս իմ՝ ի լերինս , ուստի ե-
կեսցէ ինձ օդնութիւն :

Օդնութիւն ինձ 'ի տեառնէ եկեսցէ , որ
արար զերկինս և զերկիր :

Ո՞ի տար 'ի սասանութիւն զոտն քո , և մի
ննջեսցէ պահապան քո :

Արպէս ոչ ննջէ և ոչ 'ի քուն երթայ պա-
հապանն իսրայէլի :

Տէր պահեսցէ զքեղ , և տէր ընկալցի ա-
ջոյ ձեռամբն իւրով :

Վրեգակն 'ի առւէ քեղ մի մեղիցէ , և
մի լուսին 'ի գիշերի :

Տէր պահեսցէ զքեղ յամենայն չարէ ,
պահեսցէ տէր զանձն քո :

Տէր պահեսցէ զմուտ և զել քո յայսմ-
հետէ մինչեւ յաւիտեան :

Տունք ը :

ՍԱՆՄՈՍ ՃՒԱ.

Օլինութիւն ասպիճանաց :

Ուրախ եղէ ես՝ ոյք ասեին ցիս , 'ի տուն
տեառն երթիցուք մեք :

Հասեալ կային ոսք մեր առ դրունս քո՝
երուսաղէմ :

Օերուսաղէմ շինեալ որպէս քաղաք , և
ընակութիւն իւր շուրջ զնովաւ :

Վնդ ելանէին ազգք ազգք տն , 'ի վկայութի
իսրայէլի խոստովան լինիլ անուան տն :

Ենդ արկեալ են աթոռք գատաստանի ,
աթոռս արկեալ են ՚ի տան դաւթի :
Նարցէք զողջունէ երուսաղէմի , և զշի-
նութենէ՝ յ.ք սիրէք զտէր :
Եղիցի խաղաղութիւն ՚ի զօրութեքում ,
և շինութիւն յաշտարակս յամուրս քո :
Վասն եղբարց և ընկերաց իմոց խօսեցայ
զիսաղաղութի . վաքոյ և վատան տեառն
ոյ մերոյ խնդրեցաք զբարութիւն ՚իքէն :

Տունք ը :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԻԲ :

(ՕՇՀԱԿԱԲԻՒՆԿ ասպիճանաց :

Եւ քեզ տէր համբարձի զազս իմ , որ բը-
նակեալդ ես ՚ի յերկինս :

Որպ աչք ծառայի ՚ի ձեռն ան իւրոյ , և որպ
աչք աղախնոյ ՚ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ :

Եյնպէս են աչք մեր առ քեզ տէր ան-
մեր , մինչեւ ողորմեսցիս ՚ի վերայ մեր :

Ողորմեա մեզ տէր ողորմեա մեզ , զի բա-
զում լցոք արհամարհանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախա-
տանօք , որք նախատէին զմեզ , և արհամար-
հանօք ամբարտաւանից :

Տունք ե :

ՕՐՀՆԻՌ-ԲԻ-ՆԻ ասավիճանաց :

Եթէ ոչ տէր էր առ մեզ, ասասցէ իս-
րայէլ, եթէ ոչ տէր էր առ մեզ:

Ընդ յառնել մարդկան ՚ի վերայ մեր, կեն-
դանւոյն կամեցան կլանել զմեզ:

Ի բարկանալ սրտմտութք նց ՚ի վերայ մեր,
ապա և ջուրք ուրեմն ընկղմեցին զմեզ:

Ընդ ուղիսս անցին անձինք մեր, անցին
անձինք մեր ընդ ուղիսս անդադարս :

ՕՐՀՆԻԿԱԼ է տէր, որ ոչ ետ զմեզ յորս
ատամանց նոցա :

Անձինք մեր ապրեցան որպէս Ճնձղուկք՝
յորոգայթէ որսողաց :

Արոգայթք նց փշուցան, և մէք ապրեցաք :

Օդնութիւն է մեզ յանուանէ տեառն,
որ արար ղերկինս և ղերկիք :

Տօւնիք ը :

ՕՐՀՆԻՌ-ԲԻ-ՆԻ ասավիճանաց :

Ոյուսայ ՚ի տէր, որպէս լեառն օիօն ։
մի սասանեսցի յաւիտեան՝ որ բնակեալն
է յերուսաղէմ :

Երինք շուրջ էն զնովաւ . տէր շուրջ է

զժողովրդեամբ իւրով յայսմ հետէ մին
ընւ յաւիտեան :

Ոչ թողու տէր զգաւազան մեղաւորաց
՚ի վիճակս արդարոց , և արդարք մի ձը-
գեսցեն զձեռս իւրեանց յանօրէնութիւ :
Բարի առնէ տէր բարեաց , և այնոցիկ՝
ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Իսկ զթիւրեալսն ՚ի յափշտակութիւ , տանի
զնն տէր ընդ այնոսիկ ոյք գործեն զանօ-
րէնութիւն . խաղաղութիւ ՚ի վերայ ինչլի :

Տունք է : Գորդաց իւ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԻԵ .

ՕՇՀԱԿՆ-ԱԽԵՆԻ ասպիճանաց :

Ի դարձուցանել տեառն զդերութիւն
սիօնի , և եղաք մէք միսիթարեալք :

Յոյնժամ լցան բերանք մէր ինդութիւ
և լեզուք մէր ցնծութեամբ :

Յոյնժամ ասասցեն ՚ի հեթանոս , մեծ
արար տէր զառնելն իւր ընդ նոսա . մեծ
արար տէր զառնելն իւր ընդ մեզ . և մեք
եղաք բերկրեալք :

Դարձու տէր զդերութիւնս մէր որպէս
զուղլսս ՚ի հարաւոյ . ոյք վարէին արտաս-
ուօք , ցնծութեամբ հնձեսցեն :

Երթալով երթային և լային , սյք բարձեալ տանէին զսերմանիս իւրեանց :
Դալով եկեսցեն և ցնծասցեն , սյք առեալ բերիցեն զորայս իւրեանց :
Տունք զ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃՒԶ .

Օքհնո-լիւնք տադիճանաց :

Եթէ ոչ տէր շինէ զտունն , ՚ի նանիր վաստակին շինողը նորա :
Եթէ ոչ տէր պահէ զքաղաքն , ընդունայն աքնին պահապանիք նորա :
Ի նանիր է ձեղ յառնելն կանխաւ . արդարիք մինչեւ էք ննջեցեալք , սյք ուտէք զհաց ցաւոց :

Ի ժամանակի ոնկ տացիքուն սիրելեաց իւրոց . ժառանգութիւն առն որդիք են , որոյ վարձք իւր են , այն է պտուղորովայնի իւրոյ :
Որպէս նետք ՚ի ձեռս հզօրի , այնպէս են և որդիքն թօթափելոց :

Երանի որ ելից զցանկութիւն իւր ՚ի նոցանէ . մի ամաչեսցեն յորժամ խօսեսցին թշնամիք նոցա ընդ նոսա առ դրանն :

Տունք զ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԻԿ .

ՕՐՀԱՆՈ-ԼԻ-ՆԻ ասպիճանաց :

Երանի ամենեցուն՝ ոյք երկնչին՝ ի տեառ-
նէ , և գնան՝ ի ճանապարհս նորա :

**ՕՎԱՍՏՈՎԱԿՍ ՃԵՌԱՑ քոց կերիցես . Երանի
է քեզ , և բարի եղիցի :**

**ՎԻՆ քո որպէս այդի վայելուչ յանկիւնս
տան քո . որդիք քո որպէս նորատունկ
Ճիթենւոյ շուրջ զաեղանով քո :**

**ԵՅՍՊԷՍ օրհնեսցի ամ մարդ , որ երկնչի
՚ի տնէ . օրհնեսցէ զքեզ տէր ՚ի սիօնէ :**

**Եւ տեսցես դու զբարութիւն երուսա-
ղէմի զամենայն աւուրս կենաց քոց :**

**ՏԵՍԳԵՍ դու զբրդիս որդւոց քոց , խաղա-
ղութիւն ՚ի վերայ իսրայէլի :**

Տ Ա Հ Մ Ո Ս Ճ Ի Ը :

ՕՐՀԱՆՈ-ԼԻ-ՆԻ ասպիճանաց :

**Բազում անգամ մարտեան ընդ իս ՚ի ման-
կութենէ իմմէ , ասասցէ իսրայէլ :**

**Բազում անգամ մարտեան ընդ իս ՚ի ման-
կութենէ իմմէ , և ինձ ոչ յաղթեցին :**

**Օ ԹԻԿՈՒՆՍ իմ հարին մեղաւորք . ընդ
երկար արարին զանօրէնութիւն իւրեանց :**

Տեր արդար է, և խորտակի զաւըն մեղա-
ւորաց :

Ամաչեսցեն և յետո դարձցին ամենեքեան՝
ոյք ատեն զսիօն :

Եղիցին նոքա որպէս խոտ տանեաց, որ
մինչչեւ ՚ի բուռն եկեալ չորացաւ :

Ուստի ոչ ելից զբուռն իւր հնձողն, և
ոչ զգիրկս իւր՝ որ զորայն ժողովէր :

Ոչ ասացին ամենեքեան՝ ոյք անցանեին առ
նոքօք, թէ օրհնութիւն տեառն ընդ ձեղ,
և օրհնեցաք զձեղ յանուանէ տեառն :
Տունք ը :

ՍԱՆՄԱՍ Ճ Ւ Թ .

Օրհնութիւնն ասպիճանաց :

Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր, տէր՝
լուր ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն աղօ-
թից իմոց :

Թէ զանօրէնութիւնս իմքննես տէր տէր,
իսկ ՞ կարէ կալ առաջի քո · զի ՚ի քէն է
քաւութիւն :

Վ ասն անուան քո համբերի տէր, համ-
բեր անձն իմքանի քում · յուսացաւ ան-
ձըն իմ ՚ի տէր :

Ի պահէ առաւոտու մինչեւ յերեկոյ, ՚ի

ոլահե առաւօտու յուսացաւ ինչ ՚ի տէր :
 ՚ տեառնէ է ողորմութիւն բազում, ՚ի
 նմանէ է փրկութիւն . և նա փրկեաց
 զիսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա :
 Տունք դ,

ՍԱՆՄՈՍ ՃԼ.

ՕՐԻՆԻ-ԵՒ-Ն ասպիճանաց :

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրո իմ, և ոչ ըգ
 բօսան տչք իմ :

Ոչ գնացի ես ընդ մեծամեծս, և ոչ ընդ
 այնոսիկ ոյք սբանչելի եղեն քան զիս :

Բայց թէ խոնարհեցայ ես որպէս մանուկ
 սարտուցեալ ՚ի ստենէ մօր իւրոյ, և
 դարձ նորա անդրէն ՚ի նոյն :

Ե. ՅԼ թէ հպարտացուցի արդեօք զանձն
 իմ, այսպէս եղիցի հատուցումն անձին
 իմց . յուսացաւ խորայէլ ՚ի տէր յայսմ
 հետէ մինչեւ յաւխեան .

Տունք դ Դորդայս խդ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԼ.Ա.

ԵՐԳ ՀԱ-Կ :

Յիշեա տէր զդաւիթ, և զամենայն հե-
 զութիւն նորա :

Արակէս Երդուաւ տեառն , և ուխտա եղ
աստուծոյ յակոբայ :

Թէ ոչ մտից ՚ի յարկս տան իմոց , թէ Ե-
լից յանկողինս մահճաց իմոց :

Թէ տաց քուն աչտց իմոց , կամ նինջ ար-
տեւանաց իմոց , կամ հանգիստ իրանաց
իմոց . մինչեւ գախց զոեղի յարկի տեառն
աստուծոյ յակոբայ :

Եհա լուսք զնմանէ յեփրաթայ , և գտաք
զնա ՚ի գաշտս մայրեաց :

Մտցուք ՚ի յարկս նորա , երկիրապագցուք
՚ի տեղւոջ ուր կացեալ են սոք նորա :

Երի տէր ՚ի հանգիստ քո , դու և տա-
պանակ կտակի սրբութեան քո :

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն ,
և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն :

Վասն դաւթի սիրելոյ քո , մի դարձու-
ցաներ զերեսս քո յօծելոյ քումմէ :
Երդուաւ տէր դաւթի ճշմարտութիւն և
ոչ ստեաց նմա . ՚ի պտղոյ որովայնի նորա
նստուցանել յաթու նորա :

Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնա իմ , և
զվկայութիւնս իմ զոր ուսուցից նոցա :

Արդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւի-
տենից յաթու քո :

Հաճեցաւ տէր ընդ սիօն , և ընտրեաց

բնակիլ 'ի նմա . ասէ՝ այս է հանգիստ իմ
 յաւիտեանս յաւիտենից , 'ի սմա բնակե-
 ցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա :
Օսյրիս սորա օրհնելով օրհնեցից , և զաղ-
 քատս սորա լցուցից հացիւ :
Երիցանց սորա զգեցուցից զփրկութիւն ,
 և սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցեն :
Ենդ ծագեցից զեղջիւր 'ի դաւիթ . պատ-
 րաստ արարից զՃրագ օծելոյ իմոյ :
ՅՇՆԱՄԵՐԱԳ նր՝ զգեցուցից զամօթ . այլ 'ի
 վերոյ նորա ծաղկեսցի սրբութիւն իմ :
 Տունք ժէ :

ՍԱԴՄՈՍ ՃՆԲ .

ԵՐԻ Հ-Ի :

Օխ բարի կամ զի վայելուչ , զի բնակին
 եղբարք 'ի միասին :
Որպէս իւղ զի իջանէ 'ի գլուխ և 'ի մօ-
 րուսն ահարօնի , և 'ի մօրուացն իջանէ
 'ի գրապանս զգեստու նորա :
Որպէս ցող զի ցողէ 'ի հերմօնէ 'ի վերաց
 լերին սիօնի :
Տէր անդ պատրաստեաց զօրհնութիւն
 և զկեանս յաւիտենից :

Տունք դ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԿԴ.

ԵՐԳ ՀՈՒՅ :

Եսո օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեառն
զտէր, ո կայք 'ի տուն տեառն և 'ի գա-
լիթս աստուծոյ մերոյ :

Ե գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր 'ի սրբ-
բութիւն, և օրհնեցէք զտէր :

Օրհնեցէ զմեղ տէր 'ի սիօնէ, որ արար
զերկինս և զերկիր :

Տառնք դ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԿԴ.

ԵՐԵՒԵՒ :

Օրհնեցէք զանուն տեառն . օրհնեցէք
ծառայք տեառն զտէր, ո կայք 'ի տուն
տեառն և 'ի գաւիթս աստուծոյ մերոյ :

Օրհնեցէք զտէր, զի բարի է . սազմաս
ասացէք անուան նորա, զի քաղցր է :

Օյակոր ընտրեաց իւր տէր, և զիորա-
յէլ ժառանգութիւն իւր :

Ես ծանեայ՝ զի մեծ է տէր, և տէր մեծ
է քան զամենայն կուռս :

Օյամ զոր ինչ կամեցաւ և արար տէր,
յերկինս և յերկիրի, 'ի ծով և յամ խորս :
Հանէ զամապս 'ի ծագաց երկրի . զփայլա-

տակունս իւր յանձրեւս արար . և հանէ
զհողմ 'ի շոեմարանաց իւրոց :

Եհար զամենայն անդրանիկս եգիպտաց-
ւոց , 'ի մարդոյ մինչեւ յանասուն :

Առաքեաց զնշանս և զարուեսոս իւր 'ի
մէջ քո եգիպտոս , 'ի փարաւօն և յամե-
նայն զօրս իւր :

Եհար զազդս բազումս , և սպան զժա-
գաւորս հզօրս :

Օսեհօն թագաւոր ամուրհացւոց , դովդ
թագաւոր բասանու , և զամենայն թա-
գաւորութիւնս քանանացւոց :

Ետ զերկիր նոցա 'ի ժառանգութի , ժա-
ռանգութի խորայէլի ժողովրդեան իւրոյ :

Տէր անուն քոյաւիտեան , տէր յիշատակ
քո ազգէ մինչեւ յազդ :

Դատէ տէր զժողովուրդս իւր . և 'ի ծա-
ռայս իւր միսիթարի :

Կուռք հեթանոսաց սսկի և արծաթ են ,
ձեռագործք են որդւոց մարդկան :

Ծերան գոյ՝ և ոչ խօսին , աչք են՝ և ոչ
տեսանեն :

Վեանքը են՝ և ոչ լսեն , և ոչ գոյ շունչ
'ի բերանս նոցա :

Վաման նոցա եղիցին ոյք արարին զնոսա .
ամենէքեան ոյք յուսացեալ են 'ի նոսա :

Տուն իսրայէլի օրհնեցէք զտէր . տուն ա-
հարօնի օրհնեցէք զտէր :

Տուն զեւեայ օրհնեցէք զտէր . երկիւ-
ղածք տեառն օրհնեցէք զտէր :

Օրհնեալ տէր ՚ի սիօնէ , որ բնակեալն է
յերուսաղէմ :

Տունք ի : Գոբղոյս խդ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԼԵ .

ԵՒՔԵԼ-ԻԱ :

Խոստովան եղերուք տեառն , զի բարի է
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Խոստովան եղերուք աստուծոյն աստու-
ծոց . զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Խոստովան եղերուք տեառն տերանց , զի
յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Երար սքանչելիս մեծամեծս միայն . զի յա-
ւիտեան է ողոր :

ՕԵՐԿԻՆԱ արար իմաստութ իւրով . զի յա-
ւիտեան է ողոր :

Հաստատեաց զերկիր ՚ի վէ ջուրց . զի յա-
ւիտեան է ողոր :

Երար զուսաւորս մեծամեծս միայն . զի
յաւիտեան է ողոր :

Օարեգակն արար իշխանական տունջեան .

զի յաւիտեան է ողոր :

Օլուսին և զաստեղս իշխանական գիշե-
րոյ . զի յաւիտեան է ողոր :

Եհար զերկիրն եգիպտացւոց անդրանկօք
իւրովք հանդերձ . զի յաւիտեան է ո :

Եւ եհան զիսրայէլ 'ի միջոյ նր , զի յաւի-
տեան է ողոր :

Ի ձեռն բարձր և 'ի բազուկ հզօր , զի յա-
ւիտեան է ողոր :

Եհերձ զծովն մեծ , և բաժանեաց յերկուս
մասունս . զի յաւիտ :

Եւ անցոյց զիսրայէլ ընդ մէջ նորու . զի
յաւիտեան է ողոր :

Ինկղմեաց զփարաւոն և զզօրս իւր 'ի ծով
կարմիր . զի յաւիտեան է :

Եւ եհան զժողովուրդ իւր յոնապատ . զի
յաւիտեան է ողոր :

Եհար զազդս մեծամեծս միայն , զի յաւի-
տեան է ողոր :

Եւ սպան թագաւորս հզօրս . զի յաւի-
տեան է ողոր :

Օսեհօն զթագաւոր ամուրհացւոց . զի
յաւիտեան է ողոր :

Օովիդ թագաւոր բասանու . զի յաւիտեան
է ողոր :

Ետ զերկիր նոցա 'ի ժառանգութիւն . զի

յաւիտեան է ողոր :

Ժառանգութիւն խրայէլի ծառայի խւրս .

զի յաւիտեան է ողոր :

Յիշեաց զմեզ տէր ՚ի խոնարհութեան մե-

րում . զի յաւիտեան է ողոր :

Եւ փրկեաց զմեզ ՚ի ձեռաց թշնամեաց

մերոց . զի յաւիտեան է ողոր :

Ո տայ կերակուր ամ կենդանեաց . զի յաւ-

իտեան է ողոր :

Խոստովլան եղերուք աստուծոյն երկնաւո-

րի . զի յաւիտեան է ողոր :

Տունք իւ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԼԶ .

Ապշըս Դաս-Ել . ՚ի յեռն Երեմբայի . աննշան

յեբայեց-ոցն :

Եռ գետս բաբելացւոց , անդ նստէաք և

լայաք . որպէս յիշեցաք մեք անդ զսիօն :

Ի մէջ ուռեաց նոցա կախեցաք զկտակա-

րանս մեր :

Ենդ հարցանէին գերիշք մեր զըանս օրհ-

նութեան . գերեվարք մեր ստիպէին ըզ

մեղ և սսէին :

Օրհնեցէք մեղ յօրհնութենէն սիօնի .

Իսկ զբարու օրհնեսցուք զօրհնութիւնս

տեառն յերկիր օտար :

թէ մօռացաց զքեղ երուսաղէմ, մօռառ
ցի զիս աջ իմ:

Կցեսցի լեզու իմ 'ի քիմս իմ, թէ ոչ յի-
շեցից զքեղ, թէ ոչ նախ նուագեցից ըդ
քեղ երուսաղէմ, սկիզբն ուրախուն իմոյ:
Յիշեա տէր զորդիսն եղովմայ յաւուրսն
երուսաղէմի:

Այք ասէին, քակեցէք քակեցէք, մինչեւ
'ի հիմն հասուցէք:

Դուստր բարելացւոց թշուառական, ե-
րանի որ հատոց զհատուցումն քո, զոր
դու մեղ հատուցեք:

Երանի որ կալաւ զմանկունս քո, և եհար
զքարի:

Տունք ժ:

ՍԱՆՄՈՍ ՃԷԿ:

Ապլոն Դաս-Բի:

Խոստովան եղէց քեղ տէր բոլորով սրտիւ
իմով, առաջի հրեշտակաց սաղմոս ասա-
ցից քեղ:

Օի լուտր զբանս բերանոյ իմոյ. երկիր-
պագից 'ի տաճար սուրբ քո, և խոստո-
վան եղէց անուան քում վասն ողորմու-
թեան և ճշմարտութեան քոյ:

Ո՞ծ տրարեր յամենայնի զանուն սուրբ

քո, յորում աւուր կարդամառ քեղ, վաղ վաղակի լուր ինձ, և բազում արասցես զօրութիւնս յանձն իմ:

Խոստովան եղիցին առ քեղ ամ թագաւորը երկրի. զի լուան զբանս բերանոց քո, և օրհնեսցեն զՃանապարհս քո:

Ո՞ւծ են փառք տեառն. բարձր է տէր, զլոնարհս տեսանէ, և զբարձունս ՚ի հեռաստանէ ճանաչէ:

Ո՞ւէ գնացից ես ՚ի մէջ նեղութեանց, կեցուոցես զիս ՚ի բարկութենէ թշնամւոյն: Զգեցեր զձեռն քո, և փրկեաց զիս աջ քո. և տէր հատուացէ ընդ իմ:

Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան. զգործս ձեռաց քոց մի անտես առներ:

Տունք ը. Գորդայս իգ:

ՍԱՀՄՈՍ ՃԼԸ.

Ի կապարած. Ապամու Դաւ-Ակ:

Տէր փորձեցեր զիս և ճանեար զիս. դուծանեար զնստել իմ և զյառնել իմ:

Ի միտ առեր զլսորհուրդս իմ ՚ի հեռաստանէ. զշաւիզս իմ և զվիճակս իմ դուքննեցեր, և զամենայն ճանապարհս իմ յառաջագոյն տեսեր, զի ոչ գոյնենդու

Թիւն 'ի լեզուի իմում։
 Եհադու տէր՝ ծանեար զյետին իմ և զա-
 ռաջին իմ։ դու ստեղծեր զիս, և եղեր
 զձեռն քո 'ի վերայ իմ։
 Աքանիչելի եղեւ գիտութիւն քո յինէն,
 զօրացաւ, և ոչ հանդարտեմ ամա։
 Յո՞ երթայց ես յոգւոյ քումմէ, կամ յեւ-
 րեսաց քոյց ես յո՞ փախեայց։
 Ո՞է ելոնեմ յերկինս, դու անդ ես. և
 թէ իջանեմ 'ի դժոխս, և անդ մօտ ես։
 Ո՞է առից զժեւս իմ ընդ առաւօտս, և
 ընակեցայց յեզերս ծովու։
 Աակայն և անդ ձեռն քո առաջնորդեսցէ-
 ինձ, և աջ քո ընկալի զիս։
 Վսացի՝ խաւար ուրեմն արդեօք ծած-
 կեաց զիս, կամ գիշեր փոխանակ լուսոյ
 փափկութեան իմոյ։
 Խաւարն 'ի քեզ ոչ խաւարեսցի, և գի-
 շերն որպէս տիւ լուսաւոր եղիցի. և խա-
 ւար նորա որպէս զլոյս նորա։
 Դու ստացար զերիկամունս իմ, և ընկա-
 լար զիս յորսվայնէ մօր իմոյ։
 Խոստովսն եղեց քեզ աէր, զի ահեղ և
 սքանչելի ես՝ սքանչելի են գործք քո, և
 անձն իմ սիրեաց յոյժ։
 Աչ թագեաւ սոկը իմ 'ի քէն՝ զոր արարեր

՚ի ծածուկ . և կար զօրութեան իմայ ընդ
ստորինս երկրի :

Օ անգործս իմ տեսին աչք քո , և ՚ի գիրս
քո ամենեքեան դրեցան :

Ի տուէ մոլորեցան , և ոչ ոք էր որ ա-
ռաջնորդէր նոցա :

Ինձ յոյժ մեծարու եղեն բարեկամք քո
աստուած , և յոյժ զօրացան իշխանք նց :

Թուեցի զնոսա , և քան զաւազ բազմա-
ցան . զարթեայ , և արդ ընդ քեզ եմ :
Թէ սպանանես զմեզաւորս աստուած ,
արք արեան ՚ի բաց եղերուք յինէն :

Ի հակառակութիւն և ՚ի նախանձ , առ-
ցեն ՚ի նանիր զքաղաքս քո :

Օ ատելիս քո տէր ատեցի , և ՚ի վերայ
թշնամեաց քոց մաշեցայ :

Յատելութիւն կատարեալ ատեցի զնո-
սա , և եղեն ինձ թշնամիք :

Փորձեա զիս աստուած և ծանիր զսիրտ
իմ , քննեա զիս և ծանիր զշաւիզս իմ . և
տես թէ իցե՞ն անօրէնութիւնք ՚ի ճանա-
պարհս իմ , և առաջնորդեա ինձ ՚ի ճա-
նապարհս քո յաւիտենից :

Տունք իբ :

Ի կապարած։ Սաղմոս Դասելի։

Եպրեցո զիս տէր ՚ի մարդոյ չարէ, յառնէ
անիրաւէ փրկեա զիս։

Խորհեցան զանօրէնուի ՚ի սիրտս իւրեանց։
Պօր ամ պատրաստեցան ՚ի պատերազմ։

Արեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զօձի, և
Ըստնք իժից ՚ի ներքոյ շրթանց նոցա։

Պահեա զիս տէր ՚ի ձեռաց մեղաւորի,
և ՚ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս։

Խորհեցան խափանել զգնացս իմ։ Ըստ
գուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ։

Կարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց, շուրջ
զշաւղօք իմովք եղին ինձ զգայթակղուի։

Վսացի՝ տէր աստուած իմ ես դու, ուն-
կընդիր տէր ձայնի աղօթից իմոց։

Տէր տէր զօրութիւն փրկութեն իմոյ, հո-
վանի գլխոյ իմոյ յաւուր պատերազմի։

Ան մատներ զիս տէր ՚ի ցանկութիւն մե-
ղաւորաց, ոյք խորհեցան վասն իմ։ մի

ընդ վայր հարկաներ զիս։

Օ ի մի երբէք բարձրասցին, և խորհուրդք
նոցա մի կատարեսցին։ վախճան կատա-
րածի նոցա վաստակ շրթանց իւրեանց
ծածկեսցէ զնոսա։

Արկցես ՚ի վերայ նոցա զկայծակունս հրոյ ,
և կործանեսցես զնոսա . ՚ի տառապանաց
մի կարասցեն կեալ :

Մարդոյ լեզուանւոյ մի յաջողեսցի ՚ի վե-
րայ երկրի . զայր մեղաւոր չարիք իւր որ-
սասցեն ՚ի կորուստ :

Օանեայ զի առնես տէր դատաստան աղ-
քատի և իրաւունս սնանկի :

Արդարք գոհասցին զանուանէ քումմէ , և
բնակեսցին ուղիղք առաջի երեսաց քոց :
Տունք ժու :

ՍԱԴՄԱՍ ՃԽ .

Ասումու Գասելի :

Տէր կարդացի առ քեզ և լուր ինձ , նայ-
եա ՚ի ձայն ազօթից իմոց ՚ի կարդալ ի-
մում առ քեզ :

Աւզիզ եղիցին ազօթք իմ որպէս խունկ
տռաջի քո տէր . համբարձու մն ձեռաց ի-
մոց պատարագ երեկոյի :

Դիր տէր պահապան բերանայ իմոյ . և
դուռն ամուր շրթանց իմոց , զի մի խոսո-
րեսցի սիրտ իմ բանիւ չարութեան :

Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ-
մարդո , ոյք գործեն զանօրէնութիւն . և
ոչ եղեց կցորդ ընտրելոց նոցա :

Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմութ և յանշիման արասցէ . իւղ մեղաւորի մի՛ օճցէ դժուխ իմ , այլ ազօթք իմ ՚ի կամս նորա : Երգելան մերձ առ վիմին դատաւորք նշ :

Ըսւիցեն բանից իմոց , և քաղցրասցին : Արպէս թանձրութիւն հողոյ զի սփուեալէ ՚ի վերայ երկրի . ցրուեսցին ոսկերք նոցա մերձ ՚ի դժոխս :

Եւ քեղ տէր տէր են աչք իմ . ՚ի քեղ յուսացայ , մի՛ հաներ զհոգի յինէն : Պահեա զիս յորոգայթէ որ թագուցաւ ինձ , ՚ի դայթակղութենէ գործողին զանօրէնութիւն :

Ենկցին ՚ի ցանցս նորա մեղաւորք , միայն եմ ես մինչեւ անցից :

Տունք ժ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԽԱ .

Իմասպութիւն Դաս-թիւ . Աղօլս , ՚ի ժամանակի զի էր նա յայրի անդ :

Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի , ձայնիւ իմով զտէր ազաքեցի :

Սփուեցից առաջի տէառն զազօթս իմ , և զնեղութիւնս իմ առաջի նը պատմեցից :

Ի նուազիւ յինէն հոգւայ իմոյ , դու տէր ծանեար զշաւիզս իմ . ՚ի ճանապարհ յոր

և գնայի, Թագուցաւ ինձ որոգայթ :
 Հայէի յաջմէ՝ տեսանէի, և ոչ ոք ճա-
 նաշէր զիս, կորեաւ յինէն փախուստ իմ,
 և ոչ գտաւ խնդրող անձին իմոց :
 Եղաղակեցի առ քեզ տէր և ասացի, դու-
 ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց :
 'Եայեա տէր յաղօթս իմ, զի ես խոնարհ
 եղէ յոյժ, ապրեցո զիս 'ի հալածաց ի-
 մոց, զի հզօրք եղեն քան զիս :
 Տէր հան 'ի բանտէ զանձն իմ, դոհանամ
 զանուանէ քումմէ :
 Եւ քեզ սպասեն արդարք մինչեւ հա-
 տուսցես :

—○○○—

ՍԱՀՄՈՍ ՃԽԲ .

Ապահով Դաւթի. 'ի ժամանակի զի հալածէր շնա-
 Աբիսոնը որդի նորա :

Sէր լուր աղօթից իմոց, ունկն դիր
 խնդրուածաց իմոց ճշմարտութիւ քով :
 | ուր ինձ արդարութիւ քով, և մի մտա-
 ներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում : զի
 ոչ արդարանայ առաջի քո ամ կենդանի :
 Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ
 արար յերկիր զկեանս իմ, և նստոյց զիս

՚ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից :
Չանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ
խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խորհեցայ
յամենայն գործս քո . յարարածս ձեռաց
քոց խորհեցայ, և համբարձի առ քեզ
զձեռս իմ :

Ենձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ .
Վաղվաղակի լուր ինձ տէր, զի՞նուաղեցաւ
յինէն հոգի իմ :

Ո՞ի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն . նը-
մանիցիմ այնոցիկ, ոյք իջանեմ 'ի գուբ :
Լսելի արա ինձ առաւօտու զողորմութիւ-
քո, զի ես 'ի քեզ տէր յուսացայ :

Յոց ինձ ճանապարհ յոր և գնացից, զի
առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ :

Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց տէր, զի
զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես
աստուած իմ :

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ 'ի
յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո տէր կեցուսցես զիս,
արդարութեամբ քով հանցես 'ի նեղու-
թենէ զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեա զթշնամիս

իմ. և կորո զամենայն նեղիչս անձին իմոյ,
զի ես ծառայ քո եմ:
Տունք ժդ:

ՍԱՐՄՈՍ ՃԽԳ.

Ապղմոս Դատելի առ Գողվալ:

Օրհնեալ տէր աստուած իմ, որ ուսոյց
զձեռս իմ 'ի պատերազմ, և զմատունս
իմ 'ի Ճակատամարտ:

Ողորմութիւն իմ և ապաւէն իմ, օգնաւ
կան իմ և փրկիչ իմ, ապաւէն իմ, և ես
յուսամ 'ի նա . ո՛ հնաղանդ առնէ զժու
զովուրդս ընդ ինեւ:

Տէր՝ ով է մարդ զի յայսնեցար դու նմա,
կամ որդի մարդոց թէ համարիս ինչ զնա:
Վարդ նանրոց նմանեցաւ, և աւուրբնու
րա որպէս հովանի անցին:

Տէր խոնարհեցո զերկինս և էջ, մերձեա
'ի լերինս և ծխեսցին:

Փայլեա զփայլատակունս քո, և խոռվեա
զնն . առաքեա զնեւոս քո, և ցրուեա զնն:
Առաքեա զձեռն քո 'ի բարձանց, և փրր
կեա զիս 'ի ջուրց բազմաց, և 'ի ձեռաց
որդւոց օտարաց:

Արոց բերանք իւրեանց խօսեցան զնան-
ըութիւն, և աջ նոցա աջ է մեղաց:

Ասառւած յօրհնութիւն նոր օրհնեցից ըդ
քեղ, տասնաղեաւ սաղմոսարանաւ սաղ
մոս ասացից քեղ :

Ո տացէ զփրկութիւն թագաւորաց մե-
րոց, որ փրկելոց իցէ զդաւիթ ծառայ
իւր 'ի որոյ չարէ :

Փրկեա զիս և ասլրեցո զիս 'ի ձեռաց որդ-
ւոց օտարաց :

Որոց բերանք իւրեանց խօսեցան զնան-
րութիւն . և աջ նոցա աջ է մեղաց :

Որոց ուստերք իւրեանց որպէ նորատունկ
հաստատուն են 'ի մանկութենէ իւրեանց,
դստերք նոցա զարդարեալ և պաճուճեալ
'ի նմանութիւն տաճարի :

Շ տեմարանք նոցա լի են և բղխեն 'ի մի-
մեանց . խաշինք նոցա բաղմածինք են, և
բաղմանան 'ի գնացս իւրեանց . և ան-
դեսյք նոցա պարարտք են :

Ոչ դոյ խրամատութիւն ցանկոյ նոցա, և
ոչ ազաղակ 'ի հրապարակս նոցա :

Երդ երանեցից ժողովրդեան, որոյ այս
պատկէս է, նա երանի ժողովրդեան, որոյ
աէր աստուած է նոցա :

Տունք ժլ:

ՕՐՀԱՆԵՄ ԱՎԱՐԴՈՒՄ ԴԱՎԻԴ :

Բարձր առնեմ զքեզ աստուած իմ և թագաւոր իմ, և օրհնեմ զանուն քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

Օ օրհանապազ օրհնեցից զքեզ, և գովեցից զանուն քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

Անձ է տէր և օրհնեալ է յոյժ, և մեծութեան նորա ոչ դոյ չափ :

Աղքը և աղքը գովեսցեն զգործս քո, և զզօրութիւնս քո պատմեսցեն :

Օ մեծվայելցութիւն վառաց սրբութ քո խօսեսցին, և զսքանչելիս քո պատմեսցեն :

Օ զօրութիւն ահի քո ասասցեն, և զմեծութիւնս քո պատմեսցեն :

Օ յիշատակ բազում քաղցրութեան քո բղիսեսցեն, և արդարութ քո ցնծասցեն :

Դթած ողորմած է տէր, երկայնամիտ և բազումողորմ :

Քաղցր է տէր առ ամենեսեան, և գթութիւն նր՝ ի վերայ ամ արարածոց իւրոց :

Խոստովան եղիցին առ քեզ տէր ամենայն գործք քո, և նբք քո օրհնեսցեն զքեզ :

Օ վառս արքայութեան քո ասասցեն, և

զզօրութիւնս քո պատմեսցեն :
Ճանաչել որդւոց մարդկան զզօրութիւնս
քո , և զիառս մեծվայելութեան արքա-

յութեան քո :

Արքայութի քո արքայութի ամ յաւիտե-
նից , և տէրութի քո ազգէ մինչեւ յաղդ :
Հաւատարիմ է տէր յամենայն բանս իւր ,
և արդար է յամենայն գործս իւր :

Հաստատէ տէր զամենայն գայթակղեա-
լըս , և կանգնէ զամենայն գլորեալս :
Ըսք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան , և դու-
տաս կերակուր նոցա 'ի ժամու :

Տաս դու նոցա և կերակրին . բանաս ըզ
ձեռն քո , և լցուցանես զամենեսեան
քաղցրութեամբ կամօք քովք :

Արդար է տէր յամենայն ճանապարհս
իւր , և սուրբ է յամենայն գործս իւր :
Ուերձ է տէր առ ամենեսեան ոյք կար-
դան առ նա , առ ամենեսեան ոյք կար-
դան առ նա ճշմարտութեամբ :

Օ կամս երկիւղածաց իւրոց առնէ տէր .
աղօթից նոցա լսէ , և կեցուցանէ զնոսս :
Պահէ տէր զամենեսեան ոյք սիրեն զնա ,
և զամենայն մեղաւորս սատակէ տէր :
Օ օրհնութիւնս տեառն խօսեսցի բերան
իմ . օրհնեսցէ ամենայն կենդանի զանուն

սուրբ նորա յաւիտեան և յաւիտեանս
յաւիտենից :
Տունք իբ : Գորդայս ծբ :

ՍԱՀ.ՄՈՍ ՃԽԵ .

Ա.Է.Լ-ԻԱ . Անգեայ և Զաքարիայ :

Օրհնեա անձն իմ զտէր . օրհնեցից ըլ
տէր ՚ի կեանս իմ, սաղմոս ասացից աս-
տուծոյ իմյ մինչեւ եմ ես :

ԱՌ յուսայք յիշխանս յորդիս մարդկան,
զի ոչ գոյ փրկութիւն ՚ի նոսա :

Ելցէ հոգի ՚ի նոցանէ՝ և զարձցին անդ-
րէն ՚ի հող, և յայնմ աւուր կորիցեն ա-
մենայն խորհուրդք նոցա :

Երանի ազգի՝ որոյ տէր աստուած յակո-
բայ օգնական է նմա, և յոյս նորա ՚ի տէր
աստուած է :

Ար արար զերկինս և զերկիր, զծով և զա-
մենայն որ ՚ի նոսա :

Ո պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան, և
առնէ իրաւունս զրկելոց :

Տայ հաց քաղցելոց, և արձակէ զկապ-
եալս տէր :

Տէր բանայ զաքս կուրաց, և կանգնէ ըլ
գլորեալս տէր :

Տէր սիրէ զարդարս , տէր պահէ զպան-
դուխաս . զորբու և զայրիս ընդունի տէր ,
և զՃանապարհս ամբարշտաց կորուսանէ :
Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան , ասո-
ուածք քո սիօն ազգէ մինչեւ յազգ :

Տունք ժ :

ՍԱԴՄՈՍ ՃԽԶ .

Ելեւ-իս . Անգեայ և Զատարիայ :

Օրհնեցէք զտէր՝ զի բարի է սաղմոս . աս-
տուծոյ մերումքաղցը եղիցի օրհնութի :
Ընել զերուսաղէմ տէր , և զցրուեալն
խրայէլի ժողովէ :

Բժշկէ զբեկեալ սիրոս , և պատէ զամե-
նայն վերս նոցա :

Ո թուէ զբաղմութիւն աստեղաց , և զա-
մենեսեան զնոսա յանուանէ կոչէ :

Ուծ է տէր և մեծ է զօրութիւն նորա ,
իմաստութեան նորա ոչ դա բաւ :
Ծնդունի զհեզս տէր , և խոնարհ առնէ
զամբարտաւանս մինչեւ յերկիր :

Օրհնեցէք զաստուած խոստովանութը ,
սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ :

Ո զգեցցց զերկինս ամսպովք , և պատ-
րաստ արար զանձրեւ իւր յերկիր :
Ծուացց զիստ ՚ի լերինս , և զգալարի ՚ի

ծառայութիւն մարդկան :
 Ո տայ անասնոց կերակուր , ձագուց աղ-
 ուաւուց՝ ոք կարդան առ նա :
 Ոչ թէ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամեցաւ
 տէր , և ոչ ընդ իրանս առն հսկայի հա-
 ճեցաւ :

Այլ հաճեցաւ տէր ընդ երկիւղածս իւր ,
 և ընդ այնոսիկ՝ ոք յուսան յողորմու-
 թիւն նորա :
 Տունք ժբ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԽԵ .

Ելեւ-իս . Անդեպ և ջառարիայ :

Գովեա երուսաղէմ զտէր :
 Եւ օրհնեա զսատուած քո սիօն :
 Օ,ի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց , և օրհ-
 նեաց զորդիս քո ՚ի քեզ :
 Ո եղ զսահմանս քո ՚ի խաղաղութիւն .
 պարարտութեամբ ցորենոյ լոյց զքեզ :
 Առաքէ զքան իւր յերկիր . վաղվաղ ընթա-
 նան պատգամք նորա :

Դնէ զձիւն որպէս զասր , և զմէդ որպէս
 փոշի ցանեաց :

Երկանէ զսառն որպէս պանտառս . առաջի
 ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կեալ :
 Առաքէ զքան իւր և հալէ զնոսա . շընչես

ցեն հողմք , և գնասցեն ջուրք :
 Պատմէ զբան իւր յակութայ , զարդարաւ-
 թիւն և զիրաւունս խրայէլի :
 Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց տէր ,
 և զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա :
 Տունք ժ : Գոբղոյս լք :

ԱՆՕԹՔ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ ՄԱՐԴ ԱՐԵՒ

Աճբակ :

Տէր , զլուր քո լուսյ և երկեայ . տէր՝
 նայեցայ 'ի գործս քո և զարհուրեցայ :
 Ի մէջ երկուց կենդանեացն ծանիցիս դու ,
 'ի մերձենալ ամացն յայտնեացիս , և 'ի
 հասանիլ ժամանակին երեւեսցիս :
 Ի խռովիլ անձին իմոյ 'ի ժամանակի բար-
 կութեան զողորմութիւն յիշեսցես :
 Ըստուած 'ի հարաւոյ եկեսցէ , և սուրբն
 'ի փառան լեռնէ :

Յայտնեացեն երկինք զվայելչութիւն փա-
 ռաց նորա . և օրհնութեամք նորա լցան
 տիեզերք :

Ճառագայթք որպէս 'ի լուսոյ հատան 'ի
 նմանէ , և եղջիւրք 'ի ձեռին նորա դը-
 տան . և անդ հաստատեցաւ զօրութիւն
 փառաց նորա :

Յերեսաց նորա ելցեն հարուածք . և ըդ
հետ շաւղաց նորա երթիցեն մեծամեծք
՚ի թռչնոց :

Եկաց և չափեաց զերկիր . հայեցաւ և դիւ
տեաց զհեթանոսս :

Երինք հալեսցին և անտառք վատնես
ցին . Ճանապարհք՝ որը ՚ի սկզբանէն էին ,
կուբասցին . և ՚ի նմանէ դողասցի ամեւ
նայն երկիր :

Տեսի զբանակս քուշացւոց . խռովեցան
բնակիչք վրանացն մադիամու :

Միթէ ՚ի վերայ գետոց բարկասցիս դու
տէր . կամ սրտմութիւնքո ՚ի վերայ գե-
տոց , կամ բարկութիքո ՚ի վերայ ծովու :
Եւեր դու ՚ի կառս քո . հեծելութիւնդ
քո փրկութիւն եղեւ յելանելն քո :

Օսրթեաւ աղեղն քո . զնետս կապարձից
քոց արբուցեր , զգետս ցրուեցեր , զեր-
կիր դողացուցեր ՚ի սաստկութենէ անձ-
րեւի , որը անցանեն ընդ սա :

Ենդունդք աղաղակեցին մեծապէս . լոյս
փայլման արեգականն արգելաւ , և ծու-
գումն լուսնին դադարեցաւ :

Արպէս ՚ի նշոյլս ոլաքաց քոց գնասոցէս , և
որպէս ՚ի լոյս փայլատակման սրոց քո :

Հարկութք զարթիցէս ՚ի վերայ երկրի ,

և գողութեամբ կասցես զհեթանոսս :
Երեւեցար 'ի փրկութիւն ժողովրդեան
քո 'ի փրկել զընտրեալս .քո :
Նետածիդ եղեր 'ի գլուխս մարդկան առ
բարտաւանից . մինչեւ յանդունգս ծովու
ընկրղմեցան :

Խնդրեցեր զվրէժ զօրութեամբ .քով 'ի զօ-
րագլխացն մեղաւորաց , որք յուսացեալ
էին յանդգնութիւնս իւրեանց . զի կերին
շաղքատն 'ի դաղտնիս :

Առաքեցեր 'ի վերայ ծովու զերիվարս .քո .
և խոռվեցան յաղթ ջուրք անդնդոց :
Կացի ես՝ և գելան աղիք իմ 'ի ձայնէ բե-
րանց իմոյ . եմուտ դողումն յոսկերս իմ ,
և ես յանձն իմ խոռվեցայ :

Օքայս պահեսցես յաւուր նեղութեան ,
ածել 'ի վերայ աղգի ամենայնի որք մար-
տինին ընդ ժողովրդեան քում :

Թզենի ոչ տացէ զալտուղ իւր , և յայդ-
ոջ բեր մի գտցի . ձիթենիք սնասցին , և
երիիր մի բուսուսցէ զդալարի :

Պակասեսցին հօորք 'ի ձարակաց , և եզինք
մի գտցին առ մնուրս :

Ես 'ի տէր յուսացայ , ցնծացայց և ու-
րախ եղեց յաստուած փրկիչ իմ :
Տէր տէր ետ ինձ զօրութիւն , և կացոյց

զոտո իմ ՚ի հաստատութեան . ՚ի վերայ
պարանոցի թշնամւոյն կացոց զիս և հան-
գոց զիս երագ երագ :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՆԹԱՆՔ

|| ուր մեղտէր լուր մեղ , աստուածային
ողորմութեամբ և գթութեամբ քո խը-
նացեայարարածո քո :

Վարդասէր տէր , վն սրբուհւոյ անարատի
մօր քոյ և կուսի , և մն խոշի քո պատուա-
կանի , ընկալ զաղաչանս մեր , և կեցո զմեղ :

Օ չարողն և զարդն ՚ի վերջն ողորմեա
կանոնին գրոյն ՚ի 153 երեսն :

ՄԱՆԹՈՍ ՃԽԸ .

Ա Ե Լ - ի ա . Ա ն գ ե ա յ և Զ ա ք ա ր ի ա յ :

Օ րհնեցէք զտէր յերկնից , օրհնեցէք
զնա ՚ի բարձանց :

Օ րհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակէք նորա .
օրհնեցէք զնա ամենայն զօրութիք նորա :
Օ րհնեցէք զնա արեգակն և լուսին . օրհ-

նեցէք զնա ամենայն աստեղք և լոյսք :
Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից . և չուրք
որ ՚ի վերս քան զերկինս , օրհնեցէք զա-
նուն տեառն :

Օք նա ասաց՝ և եղեն , հրամայեաց՝ և
հաստատեցան :

Կացսց զնոսա յաւիտեանս յաւիտենից .
սահման եդ , և ոչ անցանեն :

Օրհնեցէք զոէր յերկրէ վիշապք և ամե-
նայն խորք :

Հուր և կարկուտ , ձիւն և սառն , հողմ
և մրրիկ , որք առնէք զըան նորա :

Երինք և ամենայն բարձունք , ծառք
պտղաբերք և ամենայն մայրք :

Դաղանք և ամենայն անասունք , սողունք
և ամենայն թռչունք թեւաւորք :

Թագաւորք երկրի և զօրք իւրեանց , իշ-
խանք և ամենայն դատաւորք երկրի :

Երիտասարդք և կուսանք , ծերք և տղայք
օրհնեցէք զանուն տեառն :

Բարձրացաւ անուն նորա միայն . խոստո-
վանութիւն նմա յերկինս և յերկրի :

Բարձր առնէ տէր զեղջիւր ժողովրդեան
իւրոյ . օրհնութիւն նմա յամենայն սրբ-
քոց նորայորդւոցն իսրայէլի ժողովոյն՝ որ
մերձ է առ տէր :

Տռանք ժդ :

Ելեւիս . Անգեայ և Զատկարիայ :

Օրհնեցէք զոէր յօրհնութիւն ՚ի նոր ,
օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց :
Աւրախասցի իսրայէլ յարարիչ իւր . որ-
դիք սիօնի ցնծասցեն ՚ի թագաւորն իւ-
րեանց :

Օրհնեացեն զանուն նորա օրհնութեամբ ,
սաղմոսիւք և օրհնութեամբ սաղմոս եր-
գեսցեն նմա :

Հաճի տէր ընդ ժողովուրդ իւր սուրբ ,
և բարձր առնէ զհեղս ՚ի փրկութեան :
Պարծեսցին սուրբքն փառօք , և ցնծաս-
ցեն ՚ի հանգիստ իւրեանց , և բարձր ա-
րասցեն զաստուած բերանօք իւրեանց :
Ասւր երկսայրի ետ ՚ի ձեռս նոցա , առ-
նուլ զհատուցումն ՚ի հեթանոսաց , ՚ի
յանդիմանութիւն ամենայն ժողովրդոց :
Ի կազել զթագաւորս նոցա կապանօք ,
զզօրավարս նց ձեռնակապօք երկաթեօք :
Վրնել նոցա դատաստանս ըստ դրոց . և
փառք այս են ամենայն սրբոց նորա :

Տառնք ը :

Ե. Հ. Ե. Լ. - ի ա . Ա ն գ ե ա յ և Զ ա տ ա ր ի ա յ :

Օրհնեցէք զաստուած՝ ի սրբութեան նորա , օրհնեցէք զնա՝ ի հաստատութեան՝ ի զօրութեան նորա :

Օրհնեցէք զնա՝ ի զօրութեան նորա , օրհնեցէք զնա՝ ի բաղում մեծութեան նորա :

Օրհնեցէք զնա՝ ի ձայն օրհնութեան , օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնութիւ :

Օրհնեցէք զնա յնծութեամբ , գովեցէք զնա ուրախութեամբ :

Օրհնեցէք զնա՝ ի բանս քաղցր , գովեցէք զնա՝ ի բարբառ լսելի :

Օրհնեցէք զնա՝ ի ձայն գոհութեան . ամենայն հոդիք օրհնեցէք զոհը :

Տաւնք լ : Գոբղյու իք :

Կանսնոյիք : Չորք կանսնո Տունք ոյիք :

Միահամուռ սաղմոս՝ Գոբղյու ծզ : Ապղմոս ճծ :

Տունք՝ ի սմա սնիք :

Այս Սաղմոս ինչնագիր Դաւթիւն արքացոյ լուսոյ :
Ի ժամանակի զի Եւնանակապահ ընտելէմ Գռղվալուու ,
առաջի Սաւուշայ և ամենայն զօրացն իսրայէլէ :

Փոքր էի ես յեղքարս իմ , և կրտսեր ՚ի
տան հօր իմոյ , արածէի զխաշխնս հօր իմոյ :
Ձեռք իմ արարին զաղմոսարան , և մա-
տունք իմ կազմեցին զգործի օրհնութե :
Իս արդ ո՞պատմեսցէ զայս տն իմում .
ինքնին տէր ամենայնի լուիցէ զամենայն :
Եւ առաքեաց տէր զհրեշտակ իւր , և
համբարձ զիս ՚ի հօտէ խաշանց հօր իմոյ ,
և էօծ զիս յօծումն իւղոյ իւրոյ :

Եղքարք իմ մեծամեծք և գեղեցիկք , և
ոչ հաճեցաւ ընդ նոսա տէր :
Ելի ես ընդդէմ այլազգւոյն , և նզովեցի
զկուռս նորա :

Հանի զսուսերն ՚ի նմանէ , և հատի ըզ
գլուխ նորին , և բարձի զնախատինս յորդ .
ւոցն իսրայէլի :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Օ Բ Հ Ն Ա Խ Թ Ի Ւ Ե

Ե Ր Ի Ց Մ Ա Ն Կ Ա Ն Ց

Դ ա ն ի թ է լ ւ գ :

Օրհնեալ ես տէր աստուած հարցն մե-
րոց, օրհնեալ վառաւորեալ անուն քո
յաւիտեան :

Յիրաւունս անցուցեր զայս ամենայն ընդ
մեղ. արդար ես դու տէր, և ամենայն
գործք քո ճշմարիտ են :

Ճանապարհք քո ուղիղ են, և ամենայն
դատաստանք քո արդար են :

Դատաստան արդարութեան ածեր ՚ի վե-
րայ մեր ըստ ամենայնի զօր ինչ ածեր ՚ի
վերայ մեր, և քաղաքի սրբոյ հարցն մե-
րոց երուսաղէմի :

Երդարութեամբ և յիրաւի ածեր զայս
ամենայն ՚ի վերայ մեր վասն մեղաց մերոց :

Ենօրինեցաք և յանցեաք ապաստամբ լինել
՚ի քէն, մեղաք յամենայնի, և պատուի-
րանաց քոյ մեք ոչ անսացոք :

Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որպէս պատ-

ու իրեցեր դու մեղ, զի զբարիս գոցուք
մեք 'ի քէն :

Երդ զամենայն զօր արարեր և զօր ինչա-
ծեր 'ի վերայ մեր, արդար դատաստանաւ-
արարեր :

Վասնեցեր զմեղ 'ի ձեռս թշնամեաց մե-
րոց, անօրինաց, խստաց և ապստամբո-
ղաց :

Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարիքան
զամենայն երկիր, մատնեցեր զմեղ :

Եւ արդ ոչ դոյ մեղ ժամբանալ զբերա-
նըս մեր, զի ամօթ և նախատինք եղաք
ծառայից քոց պաշտօնէից :

Այլ մի մատներ զմեղ խսպառ վն անուան
քո, մի ցրեր զուխտո քո, և մի 'ի բաց-
եայ առներ զողորմութիւնս քո 'ի մէնջ :

Վ ասն աբրահամու սիրելոյ քո, խսահա-
կայ ծառայի քո, և խրայէլի սրբոյ քո :

Խոստացար նոցա և ասացեր, բազմացու-
ցից զզաւակ ձեր որպէս զաստեղս երկ-
նից բաղմուք, և ող զաւազառ եզր ծովու :

Եւ արդ տէր նուազեցաք մեք քան զա-
մենայն աղդս, և եմք տառապեալ յամե-
նայն երկրի այսօր վասն մեղայ մերոց :

Ոչ դոյ 'ի ժամանակի յայսմիկ իշխան՝ մար-
դարէ և առաջնորդ, ոչ ողջակէզք պա-

տարագաց, ոչ խունկը օրինաց, և ոչ տեղի մատարագս մատուցանելոյ առաջի քո, և զողորմութիւն գտանել 'ի քէն :

Եյլ անձամբը խոնարհեալ և հոգւով տառապանաց ընդունելի լիցուք մեք որպէս զողջակէզս խոյոց և զուարակաց . և որպէս բիւրաւորս գառանց պարարտաց : Եյնպէս ընդունելի լիցին պատարագք մեք այսօր առաջի քո, զի կատարեալ գտցուք զկնի քո . և չիք ամօթ յուսացելոցս 'ի քեզ : Եւ արդ գամք զհետքո ամենայն սրտիւք մերովք, երկնչիմք 'ի քէն, և խնդրեմք զերեսս քո . տէր մի յամօթ առներ զմեզ : Եյլ արա առ մեզ ըստ հեղութեան քում և ըստ բազում ողորմութեան քում . փրկեա զմեզ վասն սբանչելեաց քոց տէր . և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան : Յամօթ լիցին ամենեքեան, որ չարչարեն զծառայս քո . ամաչեցեալ լիցին բռնութիւնք նոցա, և ամենայն զօրութիւնք նոցա խորտակեսցին :

Եւ ծանիցեն զի դու ես տէր աստուած միայն, որ փառաւորեալդ ես 'ի վերայ ամենայն տիեզերաց :

Օրհնեալ ես դու տէր աստուած հարցըն մերոց, գովեալ և առաւել բարձրացեալ

յաւիտեան :

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց.քոց .
գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան :

Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց սրբութեան քո . գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ աթոռոց արքայութեան քո . գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես որ նստիս 'ի քրովեհս և հայիս յանդունդս . գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաստատութեան երկնից . գովեալ և առա :

Օրհնեցէք ամգործք տեառն զնոր . օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

Օրհնեցէք երկնիք զտէք . օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

Օրհնեցէք հրեշտակք տեառն . և ջուրք որ 'ի վերոյ երկնից զտէք . օրհ :

Օրհնեցէք զօրութիւնք տեառն . արեգակն և լուսին զտէք . օրհ :

Օրհնեցէք աստեղք երկնից , անձրեւք և ցօղք զտէք . օրհնե :

Օրհնեցէք ամենայն հողմք հուր և ջեր զտէք . օրհնե :

Օրհնեցէք ցուրտ և տօթ , ցօղ և ձիւնաբեր զտէք . օրհ :

Օրհնեցէք սառն և պարզ, եղեամն և
 ձիւն զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք տիւք և գիշերը, լսու և խա-
 ւար զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք ամպք և փոյլատակունք և եր-
 կիր զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք լերինք և բլուրք, և ամենայն
 բոյսք երկրի զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք աղբիւրք ծովք և գետք
 զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք կէտք և ամ կայտառք՝ որ ՚ի
 ջուրս, և թռչունք երկնից զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք գաղանք և անասունք, և որ-
 դիք մարդկան զտէր . օրհ :

Օրհնեցէ խորայէլ զտէր . օրհնեցէ և
 բարձր արասցէ զնայտւիտեան :

Օրհնեցէք քահանայք զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք ծառայք տեառն զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք անձինք, և շունչք, արդարոց
 զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհք սրտիւք
 զտէր . օրհ :

Օրհնեցէք անանիա աղարիա և միսայէլ
 զտէր . օրհ :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՏԱՄՈՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՃԱՆԻՆ

ԴՐԵԿ : ա :

Վեծացուացէ անձն իմ զտէր, և յնծառ
ցէ հոդի իմ աստուծով փրկչաւ իմով։
Եց արար ՚ի վերայ խոնարհութեան ա
զախնոյ իւրոյ. այսուհետեւ երանիցեն
ինձ ամենայն աղգք։

Երար ընդիս մեծամեծս հզօրն. և սուրբ
է անուն նորա։

Ողորմութիւն արար աղգաց յաղգս եր-
կիւղածաց իւրոց. արար զօրութիւն բազ-
կաւ իւրով։

Յրուեաց զամբարտաւանս ՚ի մտաց սրտից,
և քակեաց զհզօրս յաթուոց։

Օ խոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս ելից
բարութեամք, և զմեծատունս արձա-
կեաց ունայնս։

Պաշտպանեաց խրայէլի ծառայի իւրոյ
յիշելով զողորմութիւն իւր։

Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր, ընդ
աբրահամու և զաւակի նորայաւիտեան։

ՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅԻ ՀՕՐԻ

ՅՈՎՃԱՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻ :

Դրեկ . ա :

Օրհնեալ տէր աստուած խրայէլի , որ
յայց եւ , և արար փրկութիւն ժողովը-
դեան իւրոյ :

Յարոյց մեղ եղջիւր փրկութեան ՚ի տա-
նէ դաւթի ծառացի իւրոյ . որպէս խօսե-
ցաւ բերանովք որբոյն՝ որ յաւիտենից
մարդարէքն էին :

Փրկութիւն ՚ի թշնամեաց մերոց , և ՚ի
ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց :

Առնել ողորմութիւն տռ հարսն մեր , և
յիշել զկտակարանս սրբութեան իւրոյ :
Երգումն զոր երգուաւ աբրահամու հօր
մերոյ՝ տալ մեղ առանց երկիւղի զփրկու-
թիւն ՚ի թշնամեաց մերոց :

Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդարու-
թեամբ առաջի նորա զտմենայն աւուրս
կենաց մերոց :

Եւ դու մանուկ՝ մարդարէ բարձրէլոյն
կոչեսջիր . գնասցես տռաջի տեառն՝ պատ-
րաստել զՃանապարհս նորա :

Տալ զդիտութիւն փրկութեան ժողովը-
դեան իւրոյ , ՚ի թողութիւն ամենայն

մեղաց մերոց :

Վասն գլխոյ ողորմութեան տեսառն աս-
տուծոյ մերոյ, որով երեւեցաւ մեզ արե-
դակն 'ի բարձանց՝ լուսաւոր առնել ըդ
խաւար մեր :

Օսպել լոյս 'ի վերայ այնոցիկ՝ որ նստե-
աք 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու,
ուղղել զոտս մեր 'ի ճանապարհս խաղա-
ղութեան :

ԱՆՕԹՔ ՍԻՄԵՈՎՆԻ ՃԵՐՈՒՆԻՈՑՆ :

Պահ . բ :

Առդ արձտիեա զծառայս քո տէր ըստ
բանի քում 'ի խաղաղութիւն . զի տեսին
աչք իմ զփրկութիւն քո, զոր պատրաս-
տեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց :

Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, և փառք
ժողովրդեան քում խրայէլի :

Ա.ՕԹ.Ք ԱՊԱՀԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԱՍԵՒ
ԹԸՖԴԱՈՐԻՆ :

Տէր ամենակալ աստուած աբրահամու ,
իսահակաց , յակոբաց և զաւակի նոցա տր-
դարոց . ամենակալ տէր՝ թող զմեզս իմ :
Որ արարեր զերկինս և զերկիր և զամե-
նայն զարդ նոցա . ամենակալ տէր :
Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանի քո .
փակեցեր զխորս , կնքեցեր ահաւոր և
փառաւորեալ անուամբ քով սրբով . ամե :
Որ ամենայն ինչ սարսի և դողաց յերեսաց
ահի զօրութեան քո . ամենատկալ :

Ենքաւ է մեծվացելցութիւն փառաց սըլ-
քութեան քո . սասատիկ է բարկութիւն
սպառնալցաց քոց ՚ի վերաց մեղաւորաց .
անչափ և անքննին են ողորմութիւնք ա-
ւետեաց քոց . ամենա :

Դու տէր բարձրեալ , գթած , երկայնա-
միս , բազումուզարմ . և զղջանաս ՚ի վերաց
չարեաց մարդկան . ամենա :

Դու աստուած՝ ոչ եղեր ապաշխարութի-
վան արդարոցն՝ աբրահամու , իսահակաց
և յակոբաց , որք ոչ մեղան քեզ . ամենա :

Այլ եղեր ապաշխարութիւն վասն իմ
մեղաւորիս . զի մեղայ աւելի քան զաւաղ
ծովու , և բաղմացան անօրէնութիւնիք
իմ . ամենակալ տէր :

Չեմ արժանի հայիլ և տեսանել զբարձ
րութիւնս երկնից 'ի բազմութենէ անօ
րէնութեան իմոյ . ամենա :

Կորացեալ եմ ես 'ի բռնութենէ կապա
նաց երկաթից , և ոչ գոյ ինձ հանգիստ .
ամենակալ տէր :

Բարկացուցի զսրտմտութիւն , և չար ա
ռաջի քո արարի . կանդնեցի պատկեր' և
բազմացուցի զցասումն . ամե :

Եւ տրդ տէր՝ խոնարհեցուցանեմ զծունը
սրտի իմոյ . և հայցեմ 'ի քաղցրութենէ
քումմէ . ամենակալ :

Ո՞ղաց տէր մեղայ , և զանօրէնութիւնս
իմ ես ինձէն գիտեմ . ամենա :

Վզաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն՝ թող ինձ տէր ,
թող ինձ , և մի կորուսաներ զիս ըստ ա
նօրէնութեան իմոյ . ամե :

Ո՞յսաւիտեան բարկանար ինձ տէր , և
մի յիշեր զչարիսն իմ , և մի պարտաւորեր
զիս ընդ իջեալան 'ի ներքոյ երկրի չարեօք .
ամենակալ տէր :

Օ,ի դու ասոււած՝ ասոււած ապաշխատ

բողաց ես, և յիս ցոյց զբարերարութիղ
քո, որ անարժան եմ. ամենա :

Կեցուսցես զիս ըստ բազում՝ ողորմութեն
քում. և ես օրհնեցից զքեզ զամենայն
աւուրս կենաց իմոց. ամենա :

Օքեզ տէր օրհնեն ամենայն զուարթունք
երկնից. և քո են փառք յաւիտեանս .
ամեն :

Փառք հօր և որդւոյ և : Այժմ և միշտ և .
Ազաէմ և խնդրեմ 'իքէն տէր, թող
ինձ զմեղս իմ :

Բազումնղորմ տէր, ողորմեա ինձ :

Եստուած, քաւեա զիս զմեղաւորս 'ի մե-
զաց և կեցո :

Արարիչ իմ և յոյս աստուած, գթա յիս
'ի մեղուցեալ ծառայս, և ողորմեա ինձ
բազմամեղիս :

Ամենօրհնեալ սրբուհի և միշտ կոյս աստ-
ուածածին մարիամ, բարեխօսեա տու-
տէր վասն իմ մեղաւորիս :

Ամենայն սուրբք աստուծոյ, բարեխօսե-
ցէք առ հայր 'ի յերկինս վասն մեր մե-
զաւորացս :

Քրիստոս որդի աստուծոյ անոխակալ, ըն-
կալ զազաշանս մեր, զի 'ի քեզ են ապա-

ւինեալանձինք մեր :

Յաղթող զօրութեամբ՝ սուրբ և կենդա-
նաբար և պատուական խաչիւ քո տէր
պահպանեա զմեզ :

Վռաքեա տէր զհրեշտակ խաղաղութեան
քո, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռովս
՚ի տուէ և ՚ի գիշերի :

Աւ մարդասիրութեամբ քո յիշեա զմեզ
տէր, միշեա զմեզ յորժամ գաս արքա-
ութեամբ քով, և ողորմեա մեզ :

Աւիտրու-լիւնչ խրապականչ յաղագս աղօթիցն ,
որ արարեալ է Տեսուն Ներսէսի Եղբօրն Գրիգո-
րիսի հայոց կալուղիոսի :

Աղօթք հասարակաց քրիստոնեից մեծաց
և փոքունց , զոր պարտին ուսանիլ ամե-
նեքեան՝ և ուսուցանել զմիմեանս . քա-
հանայք՝ զժողովուրդս , հարք՝ զորդիս ,
մարք՝ զդստերս , և ընկեր՝ զընկերն իւր :
Եւ աղօթեսցեն սովաւ յաւուրն հինգ
անգամ՝ երկոտասան ծնրադրութեամբ ՚ի-
ժաման . այսինքն՝ յառաւօտուն , ՚ի ճա-
շուն , ՚ի հասարակ աւուրն , յերեկոյին ,
և ՚ի հանգստեան . Կպա թէ պղերդ ոք
լինիցի և ծուլանայ զհինդ ժամ՝ աղօթս
կատարել , աղօթեսցէ չորս անգամ , կամ
երեք անգամ , կամ երկու անգամ , կամ մի
անգամ յաւուրն . որ միայն Ճանաչի թէ
քրիստոնեայ է , և զինքն ծանիցէ թէ ա-
րարած եմ աստուծոյ և երկրապագու նո-
րու : Եւ թէ զամենայն բանս աղօթիցն
հեղդայ ուսանիլ , (որք և զսատանայական
երդս բաղումս փութով ուսանին) , ուս-
ցի զիես սորտ , կամ այլ նուազ , զի թէ

տունս երիս ուսանիցին 'ի սմանէ , և ա-
 զօթեսցեն երիս ծնրադրութեամբ 'ի ժա-
 մուն , ընդունելի է առաջի ասաուծոյ :
 Ապա թէ ոք 'ի քրիստոնէիցն անփոյթ առ-
 նէ զսայուսանելոյ և յաղօթելոյ , յանդի-
 մանեսցի և 'ի մոլար ժողովոյն այլազգեաց .
 որք զաղօթսն զոր ուսոյց նոցա , 'ի պատե-
 րազմունս անդամ ոչ խափանեն՝ թող թէ
 'ի խաղաղութեան : Խակ մեր ժողովուրդք
 արտաքոյ աղօթից տեղւոյ բնաւ ոչ յիշեն
 զանունն այ . զի ոչ ունին փոյթ 'ի կարգս
 աղօթից որպէս զաստուածապաշտս , այլ
 սիրեն զդատարկաբանութիւն քան զաղօ-
 թըս : Եւ թէ երբեմն գան ոմանք յաղօ-
 թել առ քահանայն , կամ փակեալ բերա-
 նով կանդնին , կամ զրուցաարութիւնս
 առնեն ընդ միմեանս . զի ոչ ինքեանք գի-
 տեն քանս աղօթից , և ոչ քահանայից միտ
 դնեն սաղմոսաց և պաշտամանց : Վասն
 այսր պատճառի արարաք զաղօթս զայս
 պարզ և յստակ բառիւ վասն ախմարաց
 դիւրահաս լինելոյ . որ է սակաւ ըստ բա-
 նից՝ տունս քսան և չորս , ըստ ժամուց
 տունջեան և գիշերոյ , և ըստ տառից սըր-
 բոց մարգարէիցն , և զօրաւոր ըստ մտաց .
 զի զյոլովագոյն պէտս խնդրուածոց մերոց

որ յաստուծոյ՝ ունի յինքեան . և տուաք
 ժողովրդեան մերումյուսումն . զի ամե-
 նայն անձն քրիստոնէի ուսցի զսա , և ուր
 հանդիպեսցին 'ի ժամ՝ աղօթիցն՝ խօսես-
 ցին սովաւ ընդ աստուծոյ , թէ յեկեղե-
 ցի՝ թէ 'ի տան՝ թէ յանդի՝ թէ 'ի գործ-
 ինչ՝ թէ 'ի ճանապարհի : Եւ որք ուսա-
 նին զսա և աղօթեսցեն մտադրութեամբ՝
 ջերմեռանդ սրտիւ և արտասուօք , ամե-
 նայն խնդրուածք որ գրեալ են 'ի սմա՝
 կատարեսցին 'ի կենդանութեան և յետ
 մահու : Իսկ որք արհամարհեն և ոչ ու-
 սանին և ոչ աղօթեսցեն , ինքեանք տես-
 ցեն զմիսաս անձանց իւրեանց . մեք հա-
 տաք 'ի մէնջ զպատճառն՝ առնելով զաղօ-
 թըս զայս . զի մի այլ ևս պատճառեսցեն
 թէ ոչ գիտեմք բանս աղօթից , վասն այ-
 նորիկ ոչ կամք յաղօթս : Բայց ծանիցեն
 այնպիսիքն , թէ սատանայ ոչ այնչափ ջա-
 նայ զայլ բարեգործութիւնս մեր խափա-
 նել որշափ զաղօթս . զի գիտէ որ յաղօ-
 թիցն միայն ինքն հալածի 'ի մէնջ , և սստ-
 ուած բնակէ 'ի մեզ : Երդ՝ մեք աղաչես-
 ցուք զբարերարն աստուած բանալ զաշս
 մնաց ձերոց , յօժարութեամբ ուսանիլ
 զսա և աղօթել , և այ սիրելի լինել :

Եւ յաղօթելն՝ զԴրիգորիս կաթուղիկոս
 հայոց, և ղեղայրն նորին զՆերսէն զա-
 ղօթիցս յօրինօղն յիշեցէք 'ի քրիստոս։ Եւ
 որք ընդօրինակէք 'ի գիրս զաղօթս, գը-
 րեցէք և զիրատական բանս զայսոսիկ. և
 որք գրեն զսա՝ գրեսցին 'ի դպրութիւն
 կենացն յաւիտենից։ Եւ որք ուսունին և
 աղօթեսցեն, ողորմութիւն ընկացին 'ի
 քրիստոսէ. և որք ուսուցանիցեն զընկե-
 րըս, վարձս առցեն յաստուծոյ։ Եւ որք
 գրենն, մի առաւելքան զօրինակս՝ բան
 կամ գիր խառնեսցեն, և մի նուազ գը-
 րեսցեն, զի մի այլ և այլ լինիցին բանքն,
 այլ հաւասար լիցին ամենեքեան ուր և
 գրեսցին։ Եւ ախմարքն 'ի գիրս՝ ուղիղ
 գրողացն տացեն գրել. և քրիստոսի փառք
 յաւիտեանս. ամէն։

ԱՆՕԹՔ ՏԵՐԱՔԱՆ ՉԻՒՐ ԱՆՁԻՆ
ՀԱՒՏԱՑԵԼՈՅ Ի ԳՐԻՍՏՈՍ

Օ՞՞ր աբարեալ է սրբոյ պետոն ՎԵՐԱԿԱՒ հայոց
իշխուղիկոսի :

♦ աւատով խոստովանիմ և երկիրապագա-
նեմ քեզ, հայր և որդի և սուրբ հոգի,
անեղ և անմահ բնութի, արարիչ հրեշ-
տակաց և մարդկան և ամեղելոց . ողոր-
մեա քո արարածոց, և ինձ բազմամեղիս :
♦ աւատով խոստովանիմ, և երկիրապագա-
նեմ քեզ՝ անբաժանելի լսո, միասնական
սուրբ երրորդութիւն և մի աստուածու-
թիւն, արարիչ լուսոյ և հալածիչ խաւա-
րի . հալածեա ՚ի հոգւոյ իմմէ զխաւար
մեղաց և անդիտութեան . և լուսաւոր-
եա զմիտս իմ՚ի ժամուս յայսմիկ աղօթել
քեզ ՚ի հաճոյս, և ընդունել ՚ի քէն ըդ
խնդրուածս իմ. և ողորմեա քո արարա-
ծոց և ինձ բազմամեղիս :

♦ այր երկնաւոր աստուած Ճշմարիտ, որ
առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի ՚ի խնդիր մո-
լորեալ ոչխարին, մեղաց յերկինս և առաջի

քո . լնկալ զիս որպէս զանառակ որդին ,
և զգեցո ինձ զպատմուծանն զառաջին՝
զոր մերկացայ մեզօք . և ողորմեա քո ա :
Որդի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ , որ
խոնարհեցար 'ի հայրական ծոցոյ՝ և առեր
մարմին 'ի սրբոյ կուսէն մարիամայ վասն
մերոյ փրկութեան . խաչեցար թաղեցար
և յարեար 'ի մեռելոց և համբարձար փա-
ռօք առ հայր . մեղայ յերկինս և առաջի
քո . յիշեա զիս որպէս զաւազակն՝ յորժամ-
գաս արքայութեամբ . քով . և ողորմեա :
Հոգի աստուծոյ աստուած ճշմարիտ , որ
իջեր 'ի յորդանան և 'ի վերնատունն , և
լրւսաւորեցեր զիս մլրտութեամբ սուրբ
աւազանին , մեղայ յերկինս և առաջի քո .
մաքրեա զիս վերստին աստուածային հը-
րով . քով՝ որպէս հրեղէն լեզուօք սուրբ
զաւաքեալն . և ողորմեա :

Ենեղ բնութիւն , մեղայ քեղ մոտօք ի-
մովք , հոգւով և մարմնով իմով . մի յիշեր
զմեղս իմ զառաջինս՝ վասն անուանդ քում
սրբոյ . և ողորմեա :

Տեսող ամենայնի , մեղայ քեղ խորհրդով
բանիւ և գործով . ջնջեա զձեռագիր յան-
ցանաց իմոց , և գրեա զանուն իմ 'ի դրա-
րութեան կենաց . և ողորմեա :

Քննող գաղանեաց , մեղայ քեզ կամու և
 ակամայ , դիտութեամբ և անդիտութը .
 Թողութիւն շնորհեա մեղաւորիս . զի 'ի
 ծննդենէ սուրբ աւաղանին մինչեւ ցայ
 սօր մեղուցեալ եմ առաջի աստուածու
 թեանդ քո զգայարանօք իմովք , և ամե-
 նայն անդամօք մարմնոյս . և ողորմեա :
 Ամենախնամ' աէր , դիր պահասպան աշաց
 իմոց զերկիւղ քո սուրբ՝ ոչ ևս հայիլ յա-
 րատ , և ականջաց իմոց՝ ոչ ախորժելլսել
 զբանս չարութեան , և բերանոյ իմոյ՝ ոչ
 խօսիլ զստութիւն , և սրտի իմոյ՝ ոչ խոր-
 հիլ զշարութիւն , և ձեռաց իմոց՝ ոչ
 գործել զանիրաւութիւն , և ոտից իմոց՝
 ոչ գնալ 'ի ճանապարհս անօրէնութեան .
 այլ սւղղեա զշարժումն սոցա լինել միշտ
 ըստ պատուիրանաց քոց յամի . և ոլոր :
 Հուր կենդանի քրիստոս , զհուր սիրոյ քո՝
 զոր արկեր յերկիր , բորբոքեա յանձն իմ ,
 զի այրեսցէ զախտ հոգւոյ իմոյ , և որք
 բեսցէ զիսիղճ մտաց իմոց , և մաքրեսցէ
 զմեղս մարմնոյ իմոյ , և վառեսցէ զւյո
 գիտութեան քո 'ի սրտի իմում . և ողոր :
 Իմաստութիւն հօր յիսուս , առւր ինձ ի-
 մաստութիւն զբարիս խորհիլ և խօսիլ և
 գործել առաջի քո յամենայն ժամ . 'ի չար

Խարհրդոց ՚ի բանից և ՚ի գործոց փրկեա
զիս . և ողորմեա :

Կամեցող բարեաց տէր կամարար , մի թու
զուր զիս ՚ի կամս անձին իմոյ գնալ . այլ
առաջնորդեա ինձ լինել միշտ ըստ կամաց
քոց բարեսիրաց . և ողորմեա :

Երբայ երկնաւոր , տուր ինձ զարքայու-
թիւն քո՝ զօր խոստացար սիրելեաց քոց ,
և զօրացո զօիրտ իմ՝ ատել զմեղս . և սի-
րել դքեզ միայն , և առնել զկամս քո .
և ողորմեա :

Ինամող արարածոց , պահեանշանաւ իսա-
չի քո զհոգի և զմարմին իմ՝ ի ողատրա-
նաց մեղաց , ՚ի փորձութեանց դիւաց , և
՚ի մարդոց անիրաւաց , և յամենայն վր-
տանգից հոգւոյ և մարմնոյ . և ողորմեա :
Պահապան ամենայնի քրիստոս , աջ քո
հովանի լիցի ՚ի վերայ իմ՝ ի տուել և ՚ի գի-
շերի , ՚ի նստիլ ՚ի տան , ՚ի գնալ ՚ի ճանա-
պարհ , ՚ի ննջել և ՚ի յառնել , զի մի եր-
բէք սասանեցայց . և ողորմեա :

Ետուած իմ , որ բանաս զձեռն քո , և
լիուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ
քով , քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ . դու
հոգա և պատրաստեա զպէտս հոգւոյ և
մարմնոյ իմոյ յայսմհետէ մինչեւ յաւիւ

տեան . և ողորմեա :

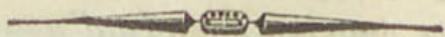
Դարձուցիչ մոլորելոց . դարձո զիս 'ի չար
սովորութեց իմոց 'ի բարի սովորութ , և բե-
ւեռեա 'ի հոգի իմ զառսկալի օր մահուն ,
և զերկիւղ գեհենին , և զսէր արքայութեն .
զի զղջացաց 'ի մեղաց՝ և գործեցից զար-
դարութիւն . և ողոր :

Ալբիւր անմահութե , աղբերացո 'ի սրտէ
իմմէ զարտասուս ապաշխարութե որպէս
պոռնկին . զի լուացից զմեզս անձին իմոց
յառաջքան զելանելն իմ յաշխարհէս . և ո :
Պարգեւիչ ողորմութե , պարգեւեա ինձ
ուղղափառ հաւատով և բարի գործով , և
սուրբ մարմնոյ և արեան քո հաղորդութը
գալ առ քեզ . և ողոր :

Հարերար տէր , հրեշտակի բարւոյ յանձն
արացես զիս քաղցրութը աւանդելզհու
գի իմ , և անխոռով անցուցանել ընդ չա-
րութ այսոցն՝ սր են 'ի ներքոյ երկինից . և ո :
Լոյս ճշմարիտ քս , արժանաւորեա զհոգի
իմ ուրախութը տեսանել զլոյս փառաց
քոց 'ի կոչման աւուրն , և հանդշիլ յու-
սով բարեաց յօթեվանս արդարոց մինչեւ
յօր մեծի գալստեան քո . և ողորմեա :

Դաստաւոր արդար , յորժամ գտս փառօք
հօր գատել զկենդանիս և զմեռեալս , մի

մտաներ՝ ի դատաստան ընդ ծառայիքում.
 այլ փրկեա զիս՝ ի յաւիտենական հրոյն, և
 լսելի արա ինձ զերանաւէտ կոչումն արդա-
 րոց յերկնից արքայութիւն. և ողորմեա :
 Անսովորմաէր, ողորմեա ամենայն հաւա-
 տացելոց՝ ի.ք. գ, իմոց և օտարաց, ծանօ-
 թից և անծանօթից, կենդանեաց և մե-
 ռելոց. շնորհեա և թշնամեաց իմոց և ա-
 տելեաց զմազութիւն որ առխայացանաց, և
 դարձո զնա՝ ի չորեացն զբր ունին վս իմ,
 զի ողորմութիւն արժանի եզիցին . և ո:
 Փառաւորեալ որ, ընկալ զաղացանս ծա-
 ռայիս քո, և կատարեա՝ ի բարի զննդրո-
 ուածս իմ բարեխօսութիւն սրբուհւոյ ած-
 ածնին և յովհաննու մկրտչին և սրբոյն ըս-
 տեփաննոսի նախավլային . և սրբոյն գրի-
 գորի մերոյ լուսաւորչին, և սրբոց առա-
 քելոց՝ մարդարէից՝ վարդապետաց՝ մար-
 տիրոսաց՝ հայրապետաց՝ ճգնաւորաց՝ կու-
 սանաց՝ և ամենայն սրբոց քոց երկնաւո-
 րաց և երկրաւորաց : Եւ քեզ փառք և
 երկրապատութիւն անբաժանելի նր երրորդու-
 թեանըդ յաւիտեանս յաւիտենից . ամեն :

ՄԱՂԹԱՆՔ ԶՈՐԱԿԱՐՔ ԱՐՀԱԿԱՑ

ԳԻՇԵՐԱՑՆՈՑ

ԱՐԲՈՅՆ ԳՐԻԴՐՈՒՄ ՆԱՐԵՒԼԱԿԱՆ ԱՍԱԽԵՎԱԼ
Բան Ժբ :

Ի նկալ քաղցրութեամբ , տէր ած հը^{զօր} , զդառնացողիս զաղաչանս , մատիր
գթութեամբ առ պատկառեալս դիմօք .
փարատեա , ամէնապարգեւ , զամօթական
տիրութիւնս . բարձ յինէն , ողորմած ,
զանքերելի ծանրութիւնս . ան ջրակետեա ,
հնարաւոր , զմահացու կրթութիւնս . ա-
ւարեա , միշտ յաղթող , զխաբողին հա-
ճութիւնս . բացադրեա , վելնային , զմո-
լելոյն մառախուղ . կնքեա , կեցուցիչ , ըզ
կորուսչին ընթացմունս . ցրուեա , ծած-
կատես , զըմբռնողին չար դտմունս . խոր-
տակեա , անքննին , զմարտողին դիմեց-
մունս : Տեառնագրեա քո անուամբդ ըզ
լուսանցոյց երդ յարկիս . պարփակեա քո
ձեռամբդ զառաստաղ տաճարիս . գծա-
գրեա քո արեամբդ զմուտ սեմոց սենե-
կիս . կերպացողքո նշանդ ՚ի հետս ելից
մաղթողիս . ամրացո քո աջովդ զհանգը

տեանս խշտի . մաքրեսցես 'ի հաղբից ըդ
 ծածկարան անկողնոյս . պահեսցես քո կա-
 մօքդ զտառապեալ անձն ոգւոյս . անխար-
 դախ արասցես զքո շնորհեալ շունչ մարմ-
 նոյս . կացուսցես շրջափակ զպար զօրուդ
 երկնայնոյ . կարգեսցես 'ի դիմի ընդդէմ
 դիւացն դասու : Տուր հանգիստ բերկ-
 րութեան մահահանգոյնս նիրհման 'ի խո-
 րութեան գիշերիս , բարեխօսութեամբ
 հայցուածոց սրբոյ աստուածածնիդ և տ-
 մենայն ընտրելց : Եմիտիեալ պարուրեա-
 զպատուհան տեսութեանց զգայարանացս
 իմաստից անզարհուրելի զետեղմամբ 'ի
 ծփական խոռվութեանց , կենցաղական
 զբաղմանց , անընդական երազոց , խոլակա-
 նաց ցնորից , յիշատակաւ քոյուսոյդ ան-
 վետսելի պաշտպանեալ : Եւ սմափեալ
 վերստին 'ի ննջմանէ ծանրութեան ամենա-
 զբաստ արթնութեամբ , հոգենորոդ զը-
 ւարթութեամբ 'ի քեզ արձանացեալ զայս
 ձայն մաղթանաց բուրմամբ հաւ ասոց
 քեզ , ամենօրհնեալ թագաւոր վ ոաց
 անձառից , փառաբանողաց երկնագումար
 խմբից երգակցեալ յերկինս առաքել : Օյ
 դու վառաւսրեալ ես յամենայն արարա-
 ծոց յաւիտեանս յաւիտենից . ամեն :

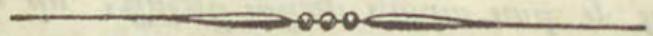
ԱՆՕԹՔ ԵՐԵԿՈՑԵԱՆ

‘ԵՐԵՒ ՄՐԵՄՅԱ ԳՐԵԴՐԵՒ :

Բան դդ :

Վատուած յաւիտենական , բարերար և
ամենակալ . ստեղծիչ լուսոյ , և յօրինիչ
գիշերոյ . կեանք ’ի մահու , և լոյս ’ի խա-
ւարի . յոյս ակն ունողաց և երկայնմոռու-
թիւն տարակուսելոց : Որ ամենարուեատ
իմաստութեամբ քո՝ դարձուցանես յայդ
զատուերս մահու , աննուազ ծագումն և
անմռւտ արեգակն . քանզի ոչ զօրէ ծած-
կել զիառս տէրութեան քո խաւար գի-
շերոյ . Որում կըկնի ծունը երկրագու-
թեան ամենայն եղելոց՝ երկնաւորաց և
երկրաւորաց , և սանդարամետականաց ,
որ լսես զհեծութիւն կապելոց , և հայիս
յաղօթս խոնարհաց , և ընդունիս զխրն-
գրուածս նացա . աստուած իմ և թագա-
ւոր իմ . կեանք իմ և ապաւէն իմ . յոյս
իմ և վստահութիւն իմ . յիսուս քրիստոս
աստուածդ ամենայնի . սուրբդ հանգու-
ցեալ ’ի հոգիս որբոց միմիթարութիւն
վշտաց՝ և քաւարան մեղուցելոց , որ գի-

տես զամենայն յառաջ քան զլինել նոցա .
 առաքեա զպահպանողական զօրութիւն
 աջոյ քո , և փրկեա զիս յերկիւզէ գիշերի
 և 'ի դիւէ չարէ : Արովէս զի զրիշատակ
 սոսկալի և սուրբ քո անսւանդ՝ միշտ համը
 բուրեալ շրթամբք հոգւոյ՝ ըղձութեան
 շնչոյ , կեցից պահպանեալ ընդ այնոսիկ՝ որ
 կարդան դքէզ 'ի բոլոր սրտէ : Եւ 'ի դը-
 րոշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ , զոր աստուա-
 ծային արեամբդ քո ներկեալ նորոգեցեր ,
 և 'ի նոյն շնորհ որդեգրութեան զմեզ մը-
 կրտեցեր , և 'ի փառս պատկերի քո նը-
 կարեալ յօրինեցեր , այսու պարգեւօք
 սառուածականօք՝ ամաչեսցէ սատանայ .
 Քակտեսցին մեքենայքն . բարձցին որո-
 գայթքն . պարտեսցին մարտուցեալքն .
 պակասեսցին զէնքն սայրասուբք . մերժես-
 ցի մէգն . փարատեսցի խաւարն . մեկ-
 նեսցի մառախուզն : Բազուկ քո հովա-
 նասցի , և աջ քո կնքեսցէ . վասն զի դը-
 թած ես և ողորմած , և անուն քո կոչե-
 ցեալ է 'ի վերայ ծառայից քոց : Եւ քեզ
 ընդ հօր՝ հոգւովի նբավ՝ փառք և իշխա-
 նութի յաւիտեանս յաւիտենից . ամեն :

Ա Հ Օ Թ Ք Զ Օ Ր Ա Ւ Ո Ւ

Երեխ սրբոյն Գրեկովի :

Բան իւս :

Որդի աստուծոյ կենդանւոյ օրհնեալ
յամենայնի , հօրդ ահաւորի անքննին ծը-
նունդ , որ տկարանայ առ ՚ի քէն և ոչ ինչ .
որ ՚ի ծագել անստուեր նշուլից ողորմու-
թեան քո փառաց , հալին մեղք , հալա-
ծին դեւք , ջնջին յանցանք , խղին կապանք ,
խորտակին շղթայք , կենդանածնին մահա-
ցեալք , բժշկին հարուածք , ողջանան
վերք , բառնին ապականութիւննք , տեղի
տան տիսրութիւննք , նահանջին հեծու-
թիւննք , փախնու խաւարն , մեկնի մէգն ,
մերժի մառախուղն , փարատի մռայլն ,
սպառի աղջամուղն , վերանայ մութն , դր-
նայ գիշերն , տարագրի տագնապն , ըրբա-
նան չարիքն , հալածին յուսահատութիւ-
քըն , և թագաւորէ ձեռն քո ամենակար ,
քաւիչդ ամենայնի : Որ ոչ եկիր կորուսա-
նել զմարդկան ոգիս , այլ կեցուցանել . թող
ինձ զանթիւ չարիսն իմ բազում ողորմու-
թեամբդ , զի դու միայն ես յերկնի ան-

Ճառ, և յերկրի անզննին, 'ի տարր գոյի,
և յեղքո ծագաց աշխարհի, սկիզբն ամե-
նայնի և յամենայնի ամենայն լրմամբ, օրհ-
նեալ 'ի բարձունո. և քեզընդ հօր և
հոգւսոյ սրբոյ փառք յաւիտեանս.
ամեն :

ՅԱՆԿ ՍԱՀՄՈՍԱՑ

Ըստ կարգի տյբուքենից :

Աղաղակեցէք առ աստուած ամենայն երկիր .	կե :
Ազաղակեցէք առ տէր ամենայն երկիր .	զլթ :
Ապրեցո զիս տէր զի նուաղեաց սուրբ .	ժա :
Ապրեցո զիս տէր 'ի մարդոց չարէ .	չլթ :
Առ քետոս բարելացւոց , անդ նստէաբ .	ճլզ :
Առ քեղ տէր կարդացի աստուած իմ , մի .	իէ :
Առ քեղ տէր համբարձի զանձն իմ .	իոդ :
Առ քեղ տէր համբարձի զաշս իմ , որ .	ճիբ :
Ասաց անզգամն 'ի սրտի իւրում , թէ ոչ .	ժգ :
Ասաց անզգամն 'ի սրտի իւրում , թէ ոչ .	ծը :
Ասաց տէր ցտէր իմ , նիստ ընդ աջմէ իմմէ :	ճլթ :
Ասացի 'թէ սղահեցից զՃանապարհո իմ .	լլ :
Ասէ անօրէնն 'ի մեղանչել ընդ միտո .	լն :
Աստուած՝ ականջօք մերովք լուաք + զոր հաբեն .	խդ :
Աստուած աստուած իմ , եօ առ քեղ առաւօտ .	կբ :
Աստուած աստուած իմ 'նայեաց առիս , ըն .	իա :
Աստուած աստուծոց տէր խօսեցաւ և կոչեաց .	խթ :
Աստուած եկաց 'ի ժողովս աստուծոց .	ձա :
Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր .	հա :
Աստուած մեր ասլաւեն և զօրութիւն . օդ .	խե :
Աստուած մերժեցէր և աւերեցէր զմեղ .	ծթ :
Աստուած մտին հեթանոսք 'ի ժառանգու .	հը :
Աստուած յանուան քում կեցո զիս , և 'ի զօ :	ծդ :
Աստուած յօդնել ինձ նայեաց , և տէր յըն .	կթ :
Աստուած ողօրմեա մեղ և օրհնեա զմեղ .	կզ :
Աստուած ո՞քեղ նմանիցի , մի լուեր և .	ձր :
Աստուած վրէժխնդիր . տէր աստուած .	զդ :
Աստուած օրհնութեան իմոյ մի լուեր , զի .	ճը :
Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեաւն .	ճլդ :

Բազում անգամ մարտեան ընդիս .	Ճիշ :
Բայց միայն պատռծոյ հնաղմնել լեր անձն .	կա :
Բանից իմոց ունկնդիր տէր , և 'ի միտ առ .	ե :
Բարի է խոստովան լինիլ տեառն , և սաղմնա .	դա :
Բարձր առնեմ զքեզ աստուած իմ և թա .	Ճիշ :
Բարձր առնեմ զքեզ տէր , զի ընկալար .	իմժ :
Բղուեսցէ սիրո իմ զալատգամն քո բարի ,	խո :
Դահացաց զքեն տէր բոլորով սրաիւ .	թ :
Գովեա երուսաղմէմ զտէր .	Ճիշ :
Դատ արա ինձ աստուած , և իրաւ արա .	խո :
Դատ արա ինձ տէր , զի ես յամբծութեան .	իմ :
Դատեա տէր զայնոսիկ՝ ցք դատեն .	լ՛ :
Եթէ ոչ տէր եր առ մեզ , ասասցէ .	Ճիշ :
Եթէ ոչ տէր շնուշ զտունն , 'ի նանիր .	Ճիշ :
Եկոյք ցնծացոյք 'ի տէր , աղաղակեցուք .	զդ :
Երանեալ են անբիծք 'ի ճանապարհի .	Ճիշ :
Երանեալ է այր՝ որ երկնչի 'ի տեառնէ .	Ճժա :
Երանեալ է այր որ ոչ գնաց 'ի խորհուրդո .	ա :
Երանի ամենեցուն՝ ցք երկնչին 'ի տեառնէ .	Ճիշ :
Երանի որ խորհի զաղքատն և զանանին .	խ :
Երանի , ում թողութիւն եղեւ մեղաց .	լս :
Երկնիք պատմեն զիմաս աստուծոյ և զարա .	ժը :
Զի՞ բարի կամ զի՞ վայելուչ , զի բնակին .	Ճլք :
Զի՞ պարծի 'ի շարութեան հզօր .	ծա :
Զողորմութիւնո քո տէր յաւիտեան օրհ .	ձը :
Ընդէր խոռովեցան հեթանոսք և ժողո .	ը :
Ընդէր մերժեցեր աստուած խոպառ .	հգ :
Ծիէ արդարեւ զարդարութիւն խօսէլիք .	ծէ :
Իբրեւ զի բարի է խորայէլի աստուած .	հր :
Ի գարձուցանել տեառն զգերութիւն .	Ճիշ :
Ի խորոց կարգացի առ քեզ տէր , տէր .	Ճիշ :
Ի կարգալ իմնեմ լուար ինձ աստուած .	դ :
Ի նեղութեան իմնեմ ես առ տէր կարգացի .	Ճժժ :

Ի տէր յուսացայ , ո՞րպէս ասիցէք յանձն .	Ժ :
Տ քեզ տէր յուսացայ , մի ամաչեցից յաւիտեան .	Ե :
Տ քեզ տէր յուսացայ , մի ամաչեցից յաւիտեան .	Հ :
Լ աւարտք զայս ամենայն աղդք , ունկնդիր .	Խր :
Լուիցէ քեզ տէր յաւուր անձկութեան .	ԺԸՇ :
Լուր աստուած աղօթից իմոց յաղաշել ինձ .	Կդ :
Լուր աստուած աղօթից իմոց , և նայեա տէր .	Կ :
Լուր տէր արգարութեան , և նայեա .	Ժդ :
Խոնարհեցո տէր զունկն քո՝ և լուր ինձ .	Ճե :
Խոստովան եղերուք տեառն՝ և կարգա .	Ճդ :
Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի բարիէ .	ՃԺէ :
Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի բարի է .	Ճլե :
Խոստովան եղերուք տեառն զի քաղցր է .	Ճլ :
Խոստովան եղերուք տեառն զի քաղցր է .	Ճլ :
Խոստովան եղեց քեզ տէր՝ բոլորով սրտիւ .	Ճժ :
Խոստովան եղեց քեզ տէր՝ բոլորով սրտիւ .	Ճլէ :
Խոստովան եղիցուք առ քեզ աստուած .	Հդ :
Ծախիս հարեք ամենայն հեթանոսք .	Խղ :
Կեցո զիս աստուած , զի հասին ջուրք .	Կը :
Համեցար տէր ընդ երկիր քո , և գարձու .	Ճդ :
Համբարձի զաշս իմ՝ ի լերինս , ուօտի եկես .	Ճի :
Համբերելով համբերի տեառն , և նայեցաւ .	լժ :
Հաւատացի զոր և խօսեցայ , և ես իս .	ՃԺէ :
Հիմնելիք նորա 'ի լեառն սուրբ նորա .	Ճլ :
Զայնիւ իմով ես առ տէր կարգացի .	Հդ :
Զայնիւ իմով ես առ տէր կարգացի .	Ճիսա :
Մասուցէք տեառն՝ օրդիք աստուածոյ .	իք :
Մեծ է տէր , և օրհնեալ է յոյժ .	Խէ :
Մի նախանձիր ընդ շարս , և մի ընդ այնո .	լլ :
Մինչեւ յերբ տէր՝ մոռանաս զիս .	Ժը :
Յայտնի է 'ի հրէաստանի աստուած , և .	հե :
Յարիցէ աստուած՝ և ցրուեսցին ամենայն .	կէ :
Յելանելի իօրայէլի յեղիպտոսէ .	ՃԺգ :

Յիշեա տէր զդաւիթ , և զամենայն հեղու .	Հլա :
Յողորմնեթիւն և յիբաւունս օրհնե .	Ա :
Նոյեցարուք ժողովարդք յօրէնս իմ .	հէ :
Ողորմնա ինձ աստուած , զի կոխեաց .	ծե :
Ողորմնա ինձ աստուած՝ ողորմնա ինձ .	ծղ :
Ողորմնա ինձ աստուած ըստ մեծի ողոր .	ծ :
Ո յուսայ ՚ի տէր , որպէս լեաւն սիօն .	Ֆիդ :
Որ բնակեալն է յօդնութիւն քարձ .	դ :
Որ հովուեսդ խօսայէլի՝ նոյեցաց , որ .	հթ :
Որպէս սիրէլիք Են յարկքու տէր զօրու .	ձդ :
Որպէս փափաքի եղջերու յազբերս .	խա :
Ունկնդիր աստուած աղօթից իմաց , և .	ծդ :
Ուրախ եղէ ես՝ ոյք ասէին ցիս .	Ֆիս :
Պահեա զիս աստուած իմ , զի ես ՚ի քեզ .	ժէ :
Պատրաստ է սիրու իմ աստուած , պատ .	Ճէ :
Սիրեցի՝ զի լուիցէ տէր զձայն .	Ճժդ :
Սիրեցից զքեզ տէր զօրութիւն իմ .	Ճէ :
Տեառն է երկիր լրիւ իւրովլ .	իգ :
Տէր ասպաւէն եղեր մեր աղդէ .	ձթ :
Տէր աստուած իմ ՚ի քեզ յուսացայ . փըր .	է :
Տէր աստուած փրկութեան իմայ , ՚ի առէ .	ձէ :
Տէր զի բաղում եղեն նեղիչք իմ .	դ :
Տէր թագաւորեաց , բարկացան ժողո .	զը :
Տէր թագաւորեաց վայելըութիւն զդեցաւ .	զը :
Տէր թագաւորեաց՝ ցնծացէ երկիր .	դդ :
Տէր ՚ի զօրութեան քում ուրախ եղեցի .	ի :
Տէր լոյս իմ և կեանք իմ , և յումիշ .	իլ :
Տէր լուր աղօթից իմաց , ունկնդիր .	Ֆիր :
Տէր լուր աղօթից իմաց , ուղաղակ .	հա :
Տէր կարդացի առ քեզ և լուր ինձ .	Ֆիս :
Տէր հովուեսդ զիս և ինձ ինչ ոչ .	իր :
Տէր մի սրամնութեամբ քովլ յանդիմա .	դ :
Տէր մի սրամնութեամբ քովլ յանդիմա .	լէ :

Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ոչ .	Ճլ :
Տէր ովլ կացցէ 'ի խորանի քում .	Ճղ :
Տէր տէր մեր, զի՞ սքանչելի է անուն .	Ը :
Տէր փորձեցէր զիս և ծանեար .	Ճլլ :
Ցնծացէք առ աստուած . օդնական է .	Ճ :
Ցնծացէք արդարք 'ի աէր, ուղղոց .	Ոլ :
Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց աստուած .	Ճը :
Քեզ վայելէ օրհնութիւն աստուած 'ի սիօն .	Կղ :
Օրհնեա անձն իմ զտէր, տէր աստուած .	Ճգ :
Օրհնեա անձն իմ զտէր, և ամենայն .	Ճը :
Օրհնեա անձն իմ զտէր, օրհնեցից զտէր .	Ճիսե :
Օրհնեալ տէր աստուած իմ, որ ռւսոյց .	Ճիսդ :
Օրհնեցէք զանուն տեառն, օրհնե .	Ճլլ :
Օրհնեցէք զաստուած 'ի օրբութեան նորա .	Ճծ :
Օրհնեցէք զտէր ամենայն աղինք գովիլ .	Ճժլ :
Օրհնեցէք զտէր՝ զի բարի է սաղ .	Ճիսդ :
Օրհնեցէք զտէր յերկնից, օրհնե .	Ճիսը :
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր, զի .	ղէ :
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր, օրհ .	ղէ :
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն 'ի նոր .	Ճիսթ :
Օրհնեցէք մանկունք զտէր՝ և .	Ճժլ :
Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ, յամե .	լդ :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Արդակեա զծառայս քո տէր .	518
Ես ասացի 'ի վերանալ յինէն աւուրց,	228
Զի հուր բորբոքեցաւ 'ի բարկութենէ .	112
Ի գիշերաց կանխէ հոգի իմ՝ առաւօտ առ .	193
Ի նեղութեան իմում ես առ տէր կարդացի .	267
Հաստատեցաւ սիրոտ իմ 'ի տէր, և .	151
Մեծացուսցէ անձն իմ զտէր, և .	316
Կայեցարուք երկինք, և խօսեցաց .	70

Տէր զլուր քո լուս և երկեայ .	303
Տէր ամենակալ աստուած աբրահամու .	319
Փոքր էի ես յեղարս իմ , և կըրս .	310
Օրհնեալ ես տէր աստուած հարցն մե .	311
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայէլի . որ .	317
Օրհնեացուք զլուր , զի փառօք է .	31
Օրհնեցէք զաստուած յօրհնութիւն նոր .	266

Եօթն Սացմոսք Աղաջխարս. թեան

Տէր մի որտմասութեամբ քով յանդի .	զ:
Երանի , ու մ թողութիւն եղեւ մեղաց .	լո:
Տէր մի որտմասութեամբ քով յանդիմա .	լչ:
Ողորմեա ինձ աստուած ըստ մեծի ողօր .	ծ:
Տէր լուր աղօթից իմոց , աղաղակ .	ճար:
Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր , տէր .	ճիթ .
Տէր՝ լուր աղօթից իմոց , ունկնդիր իշն .	ճիսր :

215

220

221

222

223

224

225

226

2712

